State Council of Educational Reasearch and Training
Telangana, Hyderabad

రాష్ట్ర విద్యా పరిశోధన శిక్షణా సంస్థ,
తెలంగాణ, హైదరాబాదు

Free Distribution by T.S. Government

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

ENVIRONMENTAL STUDIES

పరిసరాల విజ్ఞానం

FREE

WE - OUR ENVIRONMENT

CLASS - III

మనం-మన పరిసరాలు

మూడో తరగతి

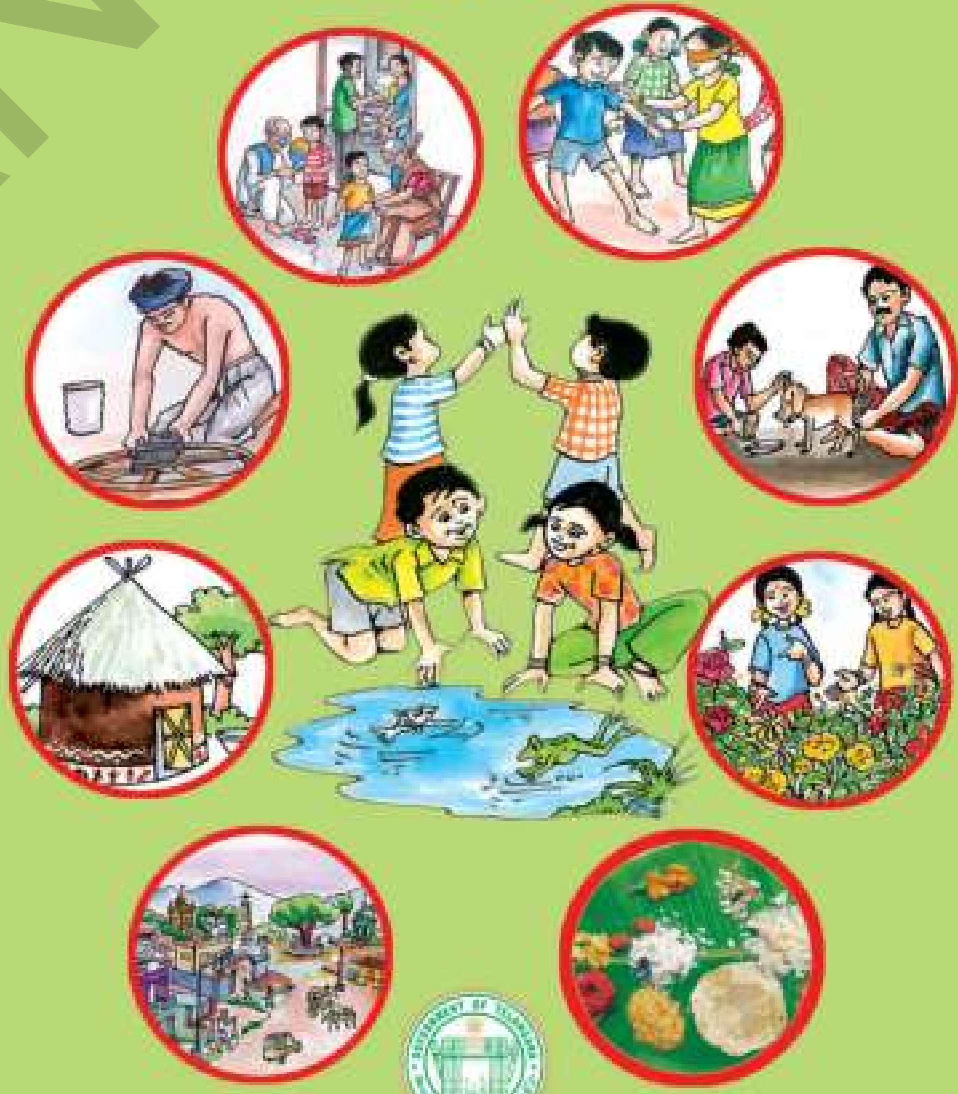

Published by
The Government of Telangana
Hyderabad

తెలంగాణ ప్రభుత్వ ప్రచురణ,
హైదరాబాదు

Free Distribution by T.S. Government

తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం వారిచే ఉచిత పంపిణీ

SCERT TELANGANA

Learning Outcomes

ENVIRONMENTAL STUDIES

CLASS 3

The learner....

- Identifies simple observable features (e.g. shape, colour, texture, aroma) of leaves, of plants in immediate surroundings.
- Identifies simple features (e.g. movement, at places found/kept eating habits, sounds) of animals and birds in the immediate surroundings.
- Identifies relationships with and among family members.
- Identifies objects, signs (stoves, transport, etc.); activities (works people do, cooking processes etc.) at home / school/ neighbourhood.
- Describes need of food for people of different age groups; animals and birds, availability of food and water and use of water at home and surroundings.
- Describes roles of family members, family influences (traits / features/ habits/ practices), need for living together, through oral/ written / other ways.
- Explains the process of producing and procuring of daily needs from source to home. Groups, objects, birds, animals, activities according to differences/ similarities (e.g. appearance/ place of working/ food/ movement.)
- Differentiates between objects and activities of present and past. (e.g. clothes, vessels/ games played/ work done by people)
- Identifies directions, locations of objects/ places in simple maps (of home/ classroom/ school) using Science symbols.
- Create drawings, designs, models, simple maps of classroom/ school / home and slogans/ poems etc.
- Observes the rules in games (local, indoor, outdoor) and other collective tasks.
- Shows sensitization for plants, animals, the elderly differently abled and diverse family setups in surroundings.

ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాలు

పరిసరాల విజ్ఞానం

3వ తరగతి

విద్యార్థులు ఇవన్నీ నేర్చుకుంటారు.....

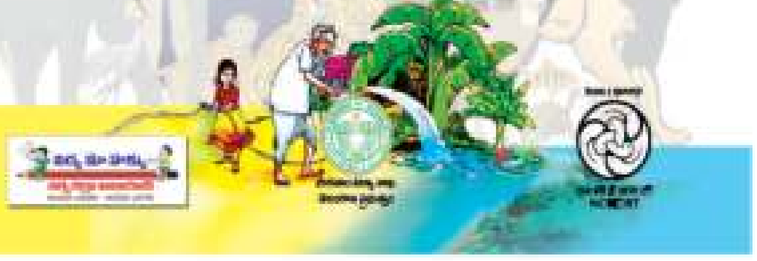

THE EXPECTED CHANGE COMES FROM ME

1. *I always keep a cloth bag with me. I say no to polythene covers.*
2. *I don't waste water. I store water in containers and use when needed.*
3. *I save energy. I control pollution.*
4. *I grow plants and use things made of wood.*
5. *I separate the dry and wet waste products(garbage).*
6. *I collect old things and give them to the needy.*
7. *I reduce unnecessary travel. I use public transport as far as possible.*
8. *I use solar energy all the day and reduce the usage of electricity during the night.*
9. *I use on-line services and E-seva and reduce traffic on roads, fuel consumption and air pollution.*
10. *I serve my self with required quantity of food only. I don't waste food.*

Save trees - Grow trees
Save water - Conserve water
Wash your hands before and after meals
Keep the surroundings clean and tidy -
Protect your health

Government of Telangana

Department of Women Development & Child Welfare - Childline Foundation

When abused in or out of school.

To save the children from dangers and problems.

When the children are denied school and compelled to work.

When the family members or relatives misbehave.

CHILD LINE 1098 NIGHT & DAY 24 HOUR NATIONAL HELPLINE

1098 (Ten...Nine...Eight) dial to free service facility.

నేను కోరుకుంటున్న మార్పు నాతోనే వస్తుంది

తెలంగాణ ప్రభుత్వం

మహిళాభివృద్ధి మరియు శిశుసంక్షేమ శాఖ - చైల్డ్ లైన్ ఫౌండేషన్

CHILD LINE 1098 NIGHT & DAY 24 HOUR NATIONAL HELPLINE

WE - OUR ENVIRONMENT

CLASS - III

ENVIRONMENTAL STUDIES

Editors

Professor V. Sudhakar
English, Foreign Languages University (EFLU), Hyderabad

Dr. Nannuru Upender Reddy
Professor & Head of the Department of Curriculum and
Text Books Development, SCERT, Hyderabad,

Sri B.R. Jagadishwer Goud
Principal, DIET, Adilabad

Subject Experts

Sri Suvarna Vinayak
Co-ordinator, SCERT, Hyderabad.

Sri Alex M. George
Ekalavya, Madhya Pradesh

Sri Kamal Mahendru
Vidya Bhavan Society, Udaypur

Text Book Development and Publisher's Committee

Ms. Charu Sinha, *IPS*
(Advisor, Gender Sensitivity)
Director, ACB Telangana, Hyderabad.

Smt. B. Seshu Kumari
Director
State Council for
Educational Research
and Training,
Hyderabad,

Dr. Nannuru Upender Reddy
Professor & Head of the
Department of Curriculum and
Text Books Development, SCERT,
Hyderabad,

Sri B. Sudhakar
Director
Govt. Text Book Press
Hyderabad

Published by Govt. of Telangana, Hyderabad

SCERT TELANGANA

© Government of Telangana, Hyderabad

First Published 2012
New Impressions 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020

All rights reserved

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior permission in writing of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purchaser.

The copy right holder of this book is the Director of School Education, Hyderabad, Telangana.

This Book has been printed on 70 G.S.M. Maplitho
Title Page 200 G.S.M. White Art Card

Free Distrubtion by Govt. of T.S. 2020-21

Printed in India
at the Telangana Govt. Text Book Press,
Mint Compound, Hyderabad,
Telangana.

— o —

SCERT TELANGANA

FOREWORD

Man lives in a society. He follows the traditions, rules and life styles and leads his life. Hence, children should have an understanding of their environment and different societies. They learn about their surroundings through 'Environmental studies' at primary level and in a broader sense at the upper primary and secondary levels by studying social and general sciences. The children at primary level learn about their Environment by observing their surroundings.

The State curriculum frame (SCF-2011) document is prepared according to the guidelines prescribed by the National Curriculum Frame - 2005 (NCF) and RTE - 2009. The class wise academic standards are prescribed based on these documents. The Class - III text book **We - Our Surroundings** has been developed taking into consideration the themes prescribed by the NCERT, academic standards and the syllabus framed by our state.

Sixteen lessons have been included in this text book on various themes like family, relations between friends, work, games, animals, plants, food, water, shelters, travel, village, things we make etc; The lessons are written using simple language. The lessons are enriched with beautiful pictures and a few real pictures. The exercises given in the text book titled the inquisitiveness, and questioning skills of children. In each lesson, there is a possibility for the children to construct knowledge by self-learning, participating in the activities related to information skills, observation, exploration and project work. Keeping in view of continuous comprehensive evaluation (C.C.E), each lesson is incorporated with activities and exercises. At the end of each lesson, the exercises are under titled 'Do this' conceptual understanding, drawing and coloring the pictures information skills - Project works, appreciation, questioning which are identified as the competencies, to be achieved. Each and every competency is indicated with a logo. Various exercises are given in all the lessons to achieve the prescribed competencies.

The key concepts of the lessons are included under 'Key Words'. Salient features of the lessons are given the title 'What have we learnt?' for the review of the important concepts. An exercise under the title 'Can I do this?' is given at the end of each lesson for the self-assessment of children.

This text book has given preference to self-learning without giving direct information to the children. To achieve this, different activities - whole class activities, group activities and individual activities are given. The activities are designed in such a way that the children have to interact and discuss with their peers, teachers, parents and the society. Children can understand the diversity of the environment when they study their surroundings. They can appreciate the diversity as a natural phenomenon. They can adjust themselves with the surroundings according to the needs.

To achieve different competencies among the pupils, teachers have to prepare the relevant learning material and implement the proper teaching strategies. In this context, the text book has to be considered as a facilitator. Children's experiences and local environment should be taken as the main resources while teaching the lessons. We strongly believe that this method will develop interest, aptitude in studying science and the learning capabilities among children.

We congratulate the teachers, writers, lecturers, artists, subject experts, D.T.P. operators, members of the department of curriculum & text book development on preparing this text book. Special thanks to the subject experts who have guided us to bring out this text book as a source to develop learning skills among the children and making the book beautiful and attractive. We are grateful to the editorial board.

We hope that this text book would help the children to improve their learning capabilities and to meet the future challenges.

Date : 27-3-2012
Place : Hyderabad

Smt. B. Seshu Kumari
Director
State Council for Educational
Research and Training, Hyderabad

SCERT TELANGANA

NATIONAL ANTHEM

- *Rabindranath Tagore*

Jana gana mana adhinayaka jay he,	జనగణమన అధినాయక జయహే!
Bharata bhagya vidhata,	భారత భాగ్య విధాతా !
Punjab, Sindh, Gujarata, Maratha,	పంజాబ సింధ్ గుజరాత మరాఠా,
Dravida, Utkala, Banga,	ద్రావిడ ఉత్కళ వంగా!
Vindhya, Himachala, Yamuna, Ganga,	వింధ్య హిమాచల యమునా గంగా,
Uchchala jaladhi taranga	ఉచ్ఛల జలధి తరంగా!
Tava shubha jage,	తవ శుభనామే జాగే!
Tava shubha asisa mage	తవ శుభ ఆశిష మాగే!
Gahe tava jaya gatha.	గాహే తవ జయగాథా!
Jana gana mangala dhayak jaya hey	జనగణ మంగళదాయక జయహే
Bharata bhagya vidhata.	భారత భాగ్య విధాతా!
Jaya he, Jaya he, Jaya he.	జయహే! జయహే! జయహే!
Jaya jaya jaya jaya he!	జయ జయ జయ జయహే

PLEDGE (ప్రతిజ్ఞ)

- *Pydimarri Venkata Subba Rao* (- *పైడిమర్రి వెంకట సుబ్బారావు*)

India is my country and all Indians are my brothers and sisters.

I love my country and I am proud of its rich and varied heritage. I shall always strive to be worthy of it.

I shall give my parents, teachers and elders respect and treat everyone with courtesy.

To my country and my people, I pledge my devotion. In their well being and prosperity alone, lies my happiness.

భారతదేశం నా మాతృభూమి. భారతీయులందరూ నా సహోదరులు.

నేను నా దేశాన్ని ప్రేమిస్తున్నాను. సుసంపన్నమైన, బహువిధమైన నా దేశ వారసత్వ సంపద నాకు గర్వకారణం. దీనికి అర్హత పొందడానికి సర్వదా నేను కృషి చేస్తాను.

నా తల్లిదండ్రులను, ఉపాధ్యాయులను, పెద్దలందరినీ గౌరవిస్తాను. ప్రతివారితోనూ మర్యాదగా నడుచుకొంటాను. జంతువులపట్ల దయతో ఉంటాను.

నా దేశం పట్ల, నా ప్రజలపట్లా సేవానిరతి కలిగిఉంటానని ప్రతిజ్ఞ చేస్తున్నాను.

వారి శ్రేయోభివృద్ధులే నా ఆనందానికి మూలం.

SCERT TELANGANA

TEXT BOOK WRITERS

Sri Suvarna Vinayak
Co-ordinator, SCERT,
Hyderabad.

Sri K. Lakshmi Narayana
Lecturer, DIET,
Angaluru, Krishna Dist.

Sri B. Ramakrishna
SA, GGHS, Nallagutta (New),
Secunderabad, Hyderabad.

Sri Nallan Chakravarthi Jagannath
SGT, GHS, Kulsumpura,
Hyderabad.

Sri E.D. Madhusudan Reddy
SA, ZPHS (Boys), Kosgi
Mahabubnagar Dist.

Sri K.V. Satyanarayana
MRP, Garidepally Mandal,
Nalgonda Dist.

Sri Sheik Brahmaji Sha
SGT, PS Chinnatalla Palem,
Ramachandrapuram Mandal,
East Godavari Dist.

Sri Meda Hariprasad
SA, ZPHS, Akumalla Sanjamala Mandal
Kurnool Dist.

Sri Gaddameedi Rathangapani Reddy
SA, ZPHS, Polkampally,
Moosapet Mandal, Mahabubnagar Dist.

Smt. P. Parameshwary
SGT, MPUPS, Thakkallapally,
Chinthapally Mandal, Nalgonda Dist.

Smt. Vangipuram Swarna Latha
SA, ZPHS, Patapattisam,
West Godavari Dist.

Sri K. Upender Rao
SGT, PS Peerya Tanda,
Turkapally Mandal, Nalgonda Dist.

Kumari Shalini
Vidya Bhavan Society, Udaypur

Sri A. Mahender Reddy
LFL HM, Primary School
Somanagurthi, Ranga Reddy Dist.

Dr. R. Satish Babu
PS Burkapitta Tanda, Suryapet Mandal,
Nalgonda Dist.

CO-ORDINATORS

Smt. D. Vijaya Lakshmi
Lecturer, SCERT,
Hyderabad.

Sri Gaddameedi Rathangapani Reddy
SA, ZPHS, Polkampally,
Moosapet Mandal, Mahabubnagar Dist.

ARTISTS

Sri Kurella Srinivas, SA, Telugu, ZPHS, Pochampally, Nalgonda Dist.

Sri B. KishoreKumar, SGT, UPS, Alawala, Anumala Mandal, Nalgonda Dist.

Sri Sayyed Asmadullah, Drawing Teacher, GHS, Khazipet, Warangal Dist.

SCERT TELANGANA

INSTRUCTIONS TO THE TEACHERS

- Children should understand and adjust to their environment. For this, they have to observe and explore their environment. Hence, the text book on environmental studies at primary level is given the title 'We - Our Environment.'
- The syllabus and lessons are written according to the conditions of our State and the themes prescribed by the National Council For Educational Research And Training (N.C.E.R.T.).
- The contents of the lessons are prepared on the themes: Family and Relations, Work, Games, Animals, Plants, Food, Clothes, Shelters, Travel, Water, things we make and Village.
- The 16 lessons of the text book are framed into 4 parts for formative assessment. The first part contains 4 lessons, the second 4, the third 5 and the fourth 3 lessons.
- Each lesson is enriched with colourful pictures to make the children understand the concepts in a better manner. Every lesson starts with either a real life situation, incidents or the child's experiences.
- Children should be encouraged to talk about the lessons in the teaching learning process. Their experiences should be discussed in the classroom. Teaching should start with the concept related key questions.
- Exercises are designed in such a way that the children observe and explore their surroundings, discuss with their friends, family members, elders and collect and tabulate information, conduct experiments, participate in activities and projects.
- This text book mainly focuses on the processing skills of children. Hence, whole class group and individual activities are incorporated. Logos also are given to specify different activities. Teaching-Learning process should be carried out with the help of proper Teaching - Learning Material.(T.L.M.)
- Exercises are given to know what children have learnt and to make use of them to exhibit and express their creativity, experiences and thoughts. So, all children should be given chance to participate in the activities.
- At the end of each lesson, **'Do this'** is given keeping in mind of the educational standards. Children should do these activities either individually or in a group.
- **'Key words'** are given at the end of each lesson. These are the important concepts of the lesson. Children's conceptual understanding should be evaluated with the key words. at the end of each lesson. Salient features of the lesson are given by the title **'What have we learnt?'** Children should be made to read these features. These are given to review the concepts.
- There is another activity by the title **'Can I do this?'** at the end of the lessons. Children should identify them independently. If 80% of the children can do this, only then the next lesson should be taken up.
- In each and every lesson, the activities are incorporated by keeping in mind the Continuous Comprehensive Evaluation (C.C.E.). **'Can I do this?'** activity is given for this purpose.
- A separate register should be maintained by the teacher for noting down the progress of children based on their competencies.
- They should note down the progress of children in the formative assessment conducted in the months of July, September/October/March/April. Also, the progress in the Summative assessment Exams in the months of October and April.
- Teaching learning strategies and the expected learning outcomes, have been developed class wise and subject-wise based on the syllabus and compiled in the form of a Hand book to guide the teachers and were supplied to all the schools. With the help of this Hand book the teachers are expected to conduct effective teaching learning processes and ensure that all the students attain the expected learning outcomes.
- Teaching learning strategies and the expected learning outcomes, have been developed class wise and subject-wise based on the syllabus and compiled in the form of a Hand book to guide the teachers and were supplied to all the schools. With the help of this Hand book the teachers are expected to conduct effective teaching learning processes and ensure that all the students attain the expected learning outcomes.

SCERT TELANGANA

ఉపాధ్యాయులకు సూచనలు

- పిల్లలు తమ చుట్టూ ఉన్న పరిసరాల గురించి అర్థం చేసుకోవాలి. ఆ పరిసరాలతో సర్దుబాటు కావాలి. ఇందుకోసం తమ చుట్టూ ఉన్న పరిసరాలను పరిశీలించడం, అన్వేషించడం ద్వారా పరిసరాల గురించి అవగాహన పొందాలి. కాబట్టి ప్రాథమిక స్థాయిలో పరిసరాల విజ్ఞానం పాఠ్యపుస్తకానికి **'మనం-మన పరిసరాలు'** అని పేరుపెట్టారు.
- జాతీయ విద్య, పరిశోధన, శిక్షణ సంస్థ (NCERT) పాఠ్యపుస్తకాల ఇతివృత్తాలను పరిగణనలోకి తీసుకొని మన రాష్ట్ర పరిస్థితులకు అనుగుణంగా సిలబస్‌ను, పాఠ్యాంశాలను రూపొందించారు.
- మన కుటుంబ సభ్యుల మధ్య సంబంధాలు, పని, ఆటలు, జంతువులు, మొక్కలు, ఆహారం, దుస్తులు, నివాసాలు, ప్రయాణం, నీరు, తయారుచేసే వస్తువులు, గ్రామం అనే ఇతివృత్తాల ఆధారంగా పాఠ్యాంశాలను రూపొందించారు.
- ఈ పాఠ్యపుస్తకంలోని 16 పాఠాలను నాలుగు భాగాలుగా (ఫార్మాటివ్ అసెస్‌మెంట్ కొరకు) చేశారు. మొదటి భాగంలో 4 పాఠాలు, 2వ భాగంలో 4 పాఠాలు, 3వ భాగంలో 5 పాఠాలు, 4వ భాగంలో 3 పాఠాలు ఉన్నాయి.
- ప్రతి పాఠంలో పిల్లలు సులభంగా అర్థంచేసుకోడానికి వీలుగా చిత్రాలు ఉన్నాయి. ప్రతీ పాఠం కూడా నిత్యజీవిత సన్నివేశాలు, సంఘటనలు లేదా పిల్లలకు పరిచయమున్న అనుభవాలతో ప్రారంభమౌతుంది.
- ఏ పాఠాన్ని బోధించినా ఆ పాఠం గురించి పిల్లల చేత మాట్లాడించాలి. వాళ్ల అనుభవాలను చర్చించాలి. ఇందుకు సంబంధించిన కీలక ప్రశ్నలతో పాఠ్యబోధన ప్రారంభం కావాలి.
- పిల్లలు పరిశీలించేలా, తమ తోటివారు / కుటుంబ సభ్యులు / పెద్దలు / సమాజసభ్యుల నుండి సమాచారాన్ని సేకరించేలా, సేకరించిన సమాచారాన్ని పట్టిక రూపంలో తయారుచేసేలా, తోటివారితో చర్చించేలా, చిన్నచిన్న ప్రయోగాలు, అన్వేషణలు, ప్రాజెక్టుపనులతో కూడిన అభ్యాసాలు ఉన్నాయి.
- ఈ పాఠ్యపుస్తకం ప్రధానంగా పిల్లల్లో ప్రక్రియానైపుణ్యాలు పెంపొందించడానికి ఉద్దేశించినది. కాబట్టి పూర్తి తరగతి గదిలో, జట్టులో, వ్యక్తిగతంగా చేసేలా కృత్యాలు, అభ్యాసాలు ఉన్నాయి. వీటిని నిర్వహించడానికి వీలుగా లోగోలను కూడా చేర్చారు. వీటికి అవసరమైన సామగ్రిని ఉపయోగించి నిర్వహించాలి.
- పిల్లలు, ఏమి నేర్చుకున్నారో తెలుసుకోడంతోపాటు పిల్లల అనుభవాలను, ఆలోచనలను సృజనాత్మకతను వ్యక్తపరచడానికి ఉద్దేశించినవే అభ్యాసాలు. కాబట్టి పిల్లలందరూ పాల్గొనేలా అవకాశం ఇవ్వాలి.
- ప్రతీ పాఠం చివర **'ఇవి చేయండి'** అనే పేరుతో విద్యాప్రమాణాలను దృష్టిలో పెట్టుకొని అభ్యాసాలు చేర్చారు. వీటిని పిల్లలు జట్లుగా లేదా వ్యక్తిగతంగా చేసేలా చూడాలి.
- ప్రతీ పాఠం చివర **'కీలక పదాలు'** ఉన్నాయి. ఇవి ఆ పాఠానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన భావనలు. పాఠం పూర్తి కాగానే కీలక పదాల మీద పిల్లల అవగాహనను పరీక్షించాలి. అట్లే **'మనం నేర్చుకున్నవి'** అనే శీర్షికతో పాఠంలోని ముఖ్యాంశాలు ఉన్నాయి. వీటిని పిల్లల చేత చదివించాలి. ఇవి పునశ్చరణకు ఉద్దేశించినవి.
- పాఠం చివర **'నేనివి చేయగలనా?'** అనే శీర్షికతో అభ్యాసం ఉంది. వాటిలోని అంశాలను పిల్లలే సొంతంగా గుర్తించేలా చూడాలి. వీటిలో తరగతిలోని 80% మంది పిల్లలు చేయగలిగినప్పుడే తరవాత పాఠాన్ని ప్రారంభించాలి.
- నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రతీ పాఠంలో ప్రశ్నలు, కృత్యాలు / అభ్యాసాలను అంతర్భాగంగా చేర్చారు. అలాగే **'నేనివి చేయగలనా?'** అనే స్వీయమూల్యాంకన అభ్యాసం కూడా ఇందుకు ఉద్దేశించినదే. ప్రతీ పాఠం పూర్తికాగానే అభ్యాసాలలో పేర్కొన్న విధంగా సామర్థ్యాలవారీగా పిల్లల ప్రగతిని నమోదు చేయడానికి ఒక ప్రత్యేక రిజిస్టర్ ఏర్పాటు చేసుకుని నమోదు చేయాలి.
- జూలై, సెప్టెంబర్, డిసెంబర్, ఫిబ్రవరి మాసాల్లో ఫార్మాటివ్ మదింపు ప్రగతిని, అలాగే సెప్టెంబర్/అక్టోబర్, మార్చి/ఏప్రిల్ మాసాల్లో సమ్మేటివ్ మదింపు ప్రగతిని నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనంగా నమోదుచేయాలి.
- ఉపాధ్యాయుల మార్గదర్శనం కోసం బోధనాభ్యసన వ్యూహాలను, ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాలను, తరగతి వారీగా, విషయం వారీగా, సిలబస్ వారీగా కరదీపిక రూపంలో తయారుచేసి పాఠశాలలకు అందివ్వడం జరిగింది. ఈ కరదీపిక సహాయంతో ఉపాధ్యాయులు ఉత్తమ బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలను నిర్వహించి తద్వారా విద్యార్థులందరూ ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాలు సాధించేలా కృషి చేయాలి.
- ఉపాధ్యాయుల మార్గదర్శనం కోసం బోధనాభ్యసన వ్యూహాలను, ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాలను, తరగతి వారీగా, విషయం వారీగా, సిలబస్ వారీగా కరదీపిక రూపంలో తయారుచేసి పాఠశాలలకు అందివ్వడం జరిగింది. ఈ కరదీపిక సహాయంతో ఉపాధ్యాయులు ఉత్తమ బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలను నిర్వహించి తద్వారా విద్యార్థులందరూ ఆశించిన అభ్యసన ఫలితాలు సాధించేలా కృషి చేయాలి.

SCERT TELANGANA

CLASS - III ENVIRONMENTAL STUDIES - SYLLABUS

1.	**Family, members of the family, friends and the relations :**	Members of the family, Similar Features, Family History, Types of Families.
2.	**Works, Games**	Work done by members in a family Cooperating with each other, Artisans of the Village / City and their needs, Child Labour.
		Types of Games, Need for Games, Games played with Material, Games played without Material, Individual games, Games played in Groups, Rules of Games, Sportsman Spirit.
3.	**Animals**	Animals and Birds in our surroundings, Animal Shelters, Pet Animals, Migrating Birds, How do Animals move? Kindness Towards animals, Insects and their Uses.
4.	**Plants**	Types of plants, Plants grown at home, their uses, Why should we grow plants? Plants not grown in our surroundings, Water plants, Desert plants.
		Types of leaves(size, edge, tip, shape, colour), Shedding of leaves, Leaves as food, Decoration with leaves, Making shapes with leaves, Games with leaves, Compost pit.
5.	**Food**	Why should we eat? Where do we get food from? Food eaten cooked, food eaten raw, Diversity in cooking, Different cooking utensils and their usage.
		Food habits of different regions, Food habits of animals and birds, Benefits of eating together, Food habits according to age.
6.	**Our village, Mapping skills**	Villages, Institutions of the village - uses, Travelling, Work done by the villagers.
		Understanding the Map, Symbols on a Map and their need, Map drawing, Grasping information by reading a Map, Drawing maps of Class-room, School, Street and Village.
7.	**Shelters**	Need of a House, Types of Houses, Temporary Residences, Houses of different regions, Apartments, Roofs of Houses.
		Decorating the House, Clean House, Growing flower plants at Home, Cooperating with each other to keep the house clean and tidy, Doing things on our own, Dirty House, Throwing garbage in the Dust bin.
8.	**Things and Clothes we make**	Different toys, Utensils made with clay-their uses, Clay idols, Pot making, Decrease in usage of clay utensils.
		Need of clothes, Types of clothes, Clothes worn by children, elders, men and women, Seasonal clothes, Costumes, Uniforms, Traditional clothes, Ready made clothes, Stitched clothes, Wearing washed clothes, Designs on clothes.
9.	**Water**	Need of water, Water Resources, Storage of Water, Need of water to people, animals, plants; Purified water, Polluted water, Good Habits, Water scarcity, Conservation of water.
10.	**Travel**	Travelling Importance of vehicles for travelling, Vehicles used according to the distance and Need Modes of Transport, Classification of Modes of Transport, Accidents while Travelling.

SCERT TELANGANA

3వ తరగతి పరిసరాల విజ్ఞానం - సిలబస్‌లోని అంశాలు

1. కుటుంబం, కుటుంబ సభ్యులు, స్నేహితులు వాళ్ళ మధ్య సంబంధాలు	కుటుంబంలోని సభ్యులు, పోలికలు, కుటుంబ చరిత్ర, రకరకాల కుటుంబాలు.
2. పనులు, ఆటలు	కుటుంబంలోని సభ్యులు చేసే పనులు, ఒకరికొకరు సహకరించుకోడం, గ్రామంలో వృత్తులు, ఇతర పనులు చేసేవాళ్లు, వాళ్ల అవసరం, పనిచేసే పిల్లలు.
	రకరకాల ఆటలు, ఆటల ఆవశ్యకత, వస్తువులతో ఆడే ఆటలు, వస్తువులు లేకుండా ఆడే ఆటలు, వ్యక్తిగతంగా ఆడే ఆటలు, జట్లలో ఆడే ఆటలు, ఆటల నియమాలు, క్రీడాస్ఫూర్తి.
3. జంతువులు	మన చుట్టూ ఉన్న జంతువులు, పక్షులు, వాటి నివాసాలు, పెంపుడు జంతువులు, వలస పక్షులు, ఏవి ఎలా వెళ్తాయి? జంతువులపట్ల దయ; కీటకాలు, వాటివల్ల లాభాలు, నష్టాలు.
4. మొక్కలు	రకరకాల చెట్లు, ఇంట్లో పెంచుకునే మొక్కలు, వాటివల్ల ఉపయోగాలు, మనమెందుకు చెట్లను పెంచుకోవాలి? మన చుట్టూ పెరగని చెట్లు, నీటిమొక్కలు, ఎడారిమొక్కలు.
	ఆకులలోని రకాలు (పరిమాణం, అంచు, కొన, ఆకారం, రంగు) ఆకులు రాలడం, ఆహారంగా ఆకులు, ఆకులతో అలంకరణ, ఆకులతో ఆకారాల తయారీ, ఆకులతో ఆటలు, కంపోస్టు గుంత.
5. ఆహారం	మనం ఆహారం ఎందుకు తినాలి? ఆహారం ఎక్కడినుంచి లభిస్తుంది? వండి తినే ఆహారం, వండకుండా తినే ఆహారం, వండే విధానంలో వైవిధ్యం, రకరకాల వంట పాత్రలు వాటి ఉపయోగం.
	వివిధ ప్రాంతాల ఆహారపు అలవాట్లు, జంతువుల పక్షుల ఆహారపు అలవాట్లు, కలిసి భోజనం చేయడంవల్ల కలిగే ప్రయోజనం, వయస్సును బట్టి ఆహారపు అలవాట్లు.
6. మన గ్రామం, పట నైపుణ్యాలు	గ్రామాలు, గ్రామంలోని సంస్థలు – ఉపయోగాలు, గ్రామానికి రాకపోకలు, గ్రామంలోని వాళ్లు చేసే పనులు.
	పటం గురించి అవగాహన, పటంలో గుర్తుల ఆవశ్యకత, పటం గీసే విధానం, పటం ద్వారా సమాచారాన్ని గ్రహించడం, తరగతిగది, బడి, వీధి, గ్రామపటం గీయడం.
7. నివాసాలు	ఇల్లు ఆవశ్యకత, ఇళ్లలో రకాలు, తాత్కాలిక నివాసాలు, వివిధ ప్రాంతాల్లోని ఇళ్లు, అపార్ట్‌మెంట్లు, ఇళ్ల పైకప్పులు.
	ఇంటిని అలంకరించుకునే విధానం, శుభ్రమైన ఇల్లు, ఇంట్లో పూలమొక్కలు పెంచడం, ఇంటిని అందంగా ఉంచడంలో సహకరించుకోడం, మన పనులు మనం చేసుకోడం, అపరిశుభ్రమైన ఇల్లు, వ్యర్థపదార్థాలను చెత్త కుండీలో వేయడం.
8. మనం తయారుచేసే వస్తువులు, దుస్తులు	రకరకాల మట్టిబొమ్మలు, మట్టితో చేసిన పాత్రలు, వాటి ఉపయోగాలు, మట్టితో విగ్రహాలు, కుండల తయారీ, మట్టిపాత్రలు తగ్గడం, మట్టితో రకరకాల బొమ్మల తయారీ.
	బట్టల ఆవశ్యకత, బట్టల రకాలు, పిల్లలు వేసుకునేవి, పెద్దలు వేసుకునేవి, ఆడవాళ్లు, మగవాళ్ళు వేసుకునేవి, కాలానుగుణంగా వేసుకునే బట్టలు, దుస్తులు, సంప్రదాయాలు, కుట్టించుకున్నవి, రెడీమేడ్ దుస్తులు, వృత్తులను బట్టి ధరించే బట్టలు, ఉతికిన బట్టలు వేసుకోడం, బట్టలపై డిజైన్లు.
9. నీరు	నీటి ఆవశ్యకత, నీటి వనరులు, నీటినిలువ, మనుషులకు, జంతువులకు మొక్కలకు నీళ్ల అవసరం, పరిశుభ్రమైన నీరు, అపరిశుభ్రమైన నీరు, మంచి అలవాట్లు, నీటికొరత, నీటిపొదుపు.
10. ప్రయాణం	ప్రయాణం, ప్రయాణానికి వాహనాల ఆవశ్యకత, దూరం, అవసరాన్నిబట్టి ప్రయాణ సాధనాలు, ప్రయాణసాధనాల వర్గీకరణ, ప్రయాణాల్లో ప్రమాదాలు.

SCERT TELANGANA

Competencies that have to be achieved by the children from this Text book

The Educational standards to be achieved through the Class - III Text book 'We - Our surroundings' have been given below. These should be achieved by the end of the academic year. The Teaching-Learning process should be carried out with the inclusion of these standards. The following processing skills should be developed among the children.

1) **Conceptual Understanding :** Children should understand the different concepts of the 16 lessons in this text book. They should compare these with their real life experiences. They should be able to give examples, similarities and differences, classify, explain and give reasons.

2) **Questioning Formulating Hypothesis:** Children should be able to question about the surroundings, situations and incidents they have seen and listened to.

3) **Doing Experiments and Explaining :** Children should be able to conduct smaller and simpler experiments and explain the concepts. They should be able to tell the sequence of the steps of the experiment and the things that are used.

4) **Information Skills - Projects :** Children should grasp, note, tabulate and analyze the things through observation, reading and discussing with others. They should be able to infer, analyse and generalize. They should participate actively in the projects. Projects should be exhibited and explained by them in the class.

5) **Drawing, preparation of models, mapping skills :** Children should explain the concepts through drawing for this they have to draw and colour the pictures. children draw maps of their classroom, school, street, village etc. and grasp the information by understanding the symbols given in map.

6) **Appreciation, Application, Bio-diversity :** They should recognise and appreciate the greatness of animals, birds, plants and people of the society. The values like kindness, co-operation, working together etc, should be inculcated. They should appreciate diversities in the surrounding and the society. They should be able to understand the greatness of the different food habits, life styles, cultures and traditions. They should practice personal Hygiene healthy habits. Do personal work, help elders and people with special needs.

SCERT TELANGANA

INDEX/విషయసూచిక

1.	FAMILY కుటుంబం	June జూన్	1
2.	DIVISION OF WORK? ఎవరేం పని చేస్తారు?	June జూన్	17
3.	LET US PLAY ఆడుకుందాం!	July జులై	29
4.	SHELTERS OF ANIMALS జంతువులు - వాటి నివాసాలు	July జూలై	41
5.	THE PLANTS AROUND US మన చుట్టూ ఉన్న మొక్కలు	August ఆగష్టు	59
6.	BONDING WITH LEAVES ఆకులతో అనుబంధం	August ఆగష్టు	73
7.	THE FOOD WE EAT మనం ఏమేమి తింటాం!	September సెప్టెంబరు	91
8.	FOOD HABITS ఆహారపు అలవాట్లు	Spetember సెప్టెంబరు	109
9.	OUR VILLAGE మన గ్రామం	October అక్టోబరు	121
10.	DIFFERENT TYPES OF HOUSES రకరకాల ఇళ్లు	November నవంబరు	133
11.	CLEAN HOUSE IS THE BEAUTIFUL HOUSE శుభ్రమైన ఇల్లే అందమైన ఇల్లు	November నవంబరు	145
12.	GEMS OF CLAY మట్టితో చేసిన మాణిక్యాలు	December డిసెంబరు	155
13.	COLOURFUL DRESSES రంగురంగుల బట్టలు	December డిసెంబరు	166
14.	WHERE ARE THESE PLACED ? ఏవేవి ఎక్కడెక్కడ?	January జనవరి	178
15.	WATER - OUR NEEDS నీరు - మన అవసరాలు	February ఫిబ్రవరి	188
16.	LET'S GO TO COUNTRY SIDE ఊరికి పోదాం	February ఫిబ్రవరి	206
	REVISION పునర్విమర్శ	March మార్చి	

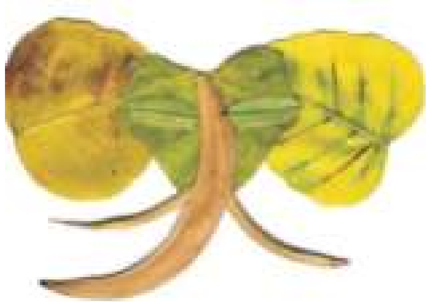

SCERT TELANGANA

ఈ పాఠ్యపుస్తకం ద్వారా పిల్లలు సాధించాల్సిన సామర్థ్యాలు

3వ తరగతి **"మనం-మన పరిసరాలు"** అనే పాఠ్యపుస్తకం ద్వారా సాధించాల్సిన విద్యాప్రమాణాలను కింద పేర్కొన్నారు. వీటిని విద్యాసంవత్సరంలోగా సాధించాలి. ఇందుకోసం పాఠ్యపుస్తకంలోని పాఠాలకు వీటిని అన్వయించి బోధనాభ్యసన ప్రక్రియలు నిర్వహించాలి. పరిశీలించడం, పోలికలు భేదాలు చెప్పడం, వర్గీకరించడం, సమాచార పట్టికలు తయారు చేయడం, విశ్లేషించడం, కారణాలు చెప్పడం, ప్రయోగాలు చేయడం, నిర్ధారణకు రావడం వంటి నైపుణ్యాలు పిల్లలందరూ పొందాలి.

(1) **విషయావగాహన :** ఈ పాఠ్యపుస్తకంలోని 16 పాఠాలకు సంబంధించిన వివిధ విషయాలను పిల్లలు అవగాహన చేసుకోవాలి. వీటిని దైనందిన జీవితానికి అన్వయించుకోవాలి. అవగాహన చేసుకోవాలి. ఉదాహరణలు ఇవ్వడం, పోలికలు భేదాలు చెప్పడం, వర్గీకరించడం, వివరించడం, కారణాలు చెప్పడం వంటివి చేయగల్గాలి.

(2) **ప్రశ్నించడం, పరికల్పనలు చేయడం :** పిల్లలు తాము చూసిన, విన్న వాటి గురించి, సన్నివేశాలు, సంఘటనలు, పరిసరాల గురించి ప్రశ్నించగలగాలి.

(3) **ప్రయోగాలు చేసి చూడడం, చెప్పడం :** పిల్లలు చిన్నచిన్న ప్రయోగాలు చేయడం ద్వారా విషయాన్ని గ్రహించి వివరించగలగాలి. తాము ప్రయోగాలు ఎలా చేశారో, ఏమేమి ఉపయోగించారో క్రమపద్ధతిలో చెప్పగలగాలి.

(4) **సమాచార నైపుణ్యాలు - ప్రాజెక్టు పనులు :** పిల్లలు ఇతరులను అడగడం ద్వారా, చూడడం ద్వారా, చదవడం ద్వారా సమాచారాన్ని గ్రహించాలి. ఇలా గ్రహించిన సమాచారాన్ని పట్టికలో నమోదు చెయ్యాలి. సమాచార పట్టికలు చూసి విశ్లేషించగలగాలి. నిర్ధారణలు, సాధారణీకరణలు చేయగలగాలి. పాఠాలలో ఇచ్చిన ప్రాజెక్టు పనుల్లో పాల్గొనాలి. వాటిని తరగతి గదుల్లో ప్రదర్శించి వివరించగలగాలి.

(5) **బొమ్మలు గీయడం, నమూనాలు తయారు చేయడం, పట నైపుణ్యాలు :** పిల్లలు బొమ్మలు గీయడంద్వారా విషయాలను వివరించగల్గాలి. ఇందుకోసం పాఠ్యాంశాలకు చెందిన చిత్రాలు గీయడం, రంగులు వేయడం వంటివి చేయగల్గాలి. తమ తరగతి గది, పాఠశాల, వీధి, గ్రామం మొదలయిన వాటి పటాలను గీయగలగాలి. పటాలలో ఉండే గుర్తుల ఆధారంగా సమాచారాన్ని గ్రహించగలగాలి.

(6) **ప్రశంస విలువలు, జీవ వైవిధ్యం, నిజజీవిత వినియోగం :** తమ చుట్టూ ఉండే పరిసరాలలోని జంతువులు, పక్షులు, మొక్కలు వ్యక్తులలో ఉండే గొప్పతనాన్ని గుర్తించగలగాలి. ప్రశంసించగలగాలి. దయ, సహకారం, తదానుభూతి, కలిసిపనిచేయడం వంటి లక్షణాలు పెంపొందాలి. తోటివారిని ప్రశంసించగలగాలి. సమాజంలో, పరిసరాల్లో ఉండే వైవిధ్యాలను గుర్తించగలగాలి. విభిన్నమైన ఆహారపు అలవాట్లను, జీవన విధానాలను, సంస్కృతులలోని గొప్పతనాన్ని అర్థం చేసుకోగలగాలి. వ్యక్తిగత పరిశుభ్రత, ఆరోగ్యపు అలవాట్లను అలవర్చుకోవాలి. తమ పనులు తాము చేసుకోడం, కుటుంబంలోని వృద్ధులకు, ప్రత్యేక అవసరాలు కలిగినవారికి సహకారం అందించాలి.

SCERT TELANGANA

UNIT1   1.FAMILY కుటుంబం   యూనిట్ 1

Rama : Grand Pa! Who is the tall boy in the photo?

రమ : తాతయ్యా! ఈ ఫొటోలో పొడుగ్గా ఉన్న బాలుడు ఎవరు?

Grandfather : He is your father, Srinivas.

తాతయ్య : మీ నాన్న శ్రీనివాస్.

Rama : OK! Then, who is this girl in half sari?

రమ : లంగా, ఓణీ వేసుకున్నవారు ఎవరు?

Grandfather : Don't you recognize her? She is your aunt Sujatha.

తాతయ్య : గుర్తుపట్టలేదా? మీ అత్త సుజాత.

Rama : Is it Venkat uncle beside father!

రమ : నాన్న పక్కన ఉన్నది చిన్నాన్న వెంకట్ కదా!

List the members of your family:

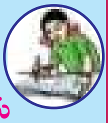

మీ కుటుంబంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు?

....

....

....

....

....

....

....

SCERT TELANGANA

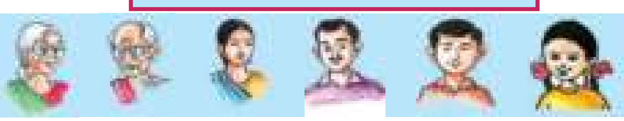

Grandfather : Yes, he is.

తాతయ్య : ఔను, బాగా గుర్తుపట్టావే!

Rama : Where is uncle now?

రమ : చిన్నాన్న ఇప్పుడు ఎక్కడున్నాడు?

Grandfather : He is in Hyderabad.

తాతయ్య : హైదరాబాదులో ఉన్నాడు.

Rama : Why is he in Hyderabad?, Grand Pa.

రమ : హైదరాబాదులో ఎందుకుంటున్నాడు తాతయ్యా?

Grandfather : He is working there.

తాతయ్య : ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు.

Normally, a family consists of grand parents (paternal/ maternal), parents and children.

సాధారణంగా కుటుంబంలో అమ్మ, నాన్న, తాతయ్య, నాయనమ్మ, అమ్మమ్మ, పిల్లలు ఉంటారు.

All families are not the same. Some families may have only parents and children. In some other families grand parents also live with them. Some members of the family reside in other places for education, employment or other reasons.

అన్ని కుటుంబాలు ఒకే రకంగా ఉండవు. కొన్ని కుటుంబాలలో అమ్మ, నాన్న, పిల్లలు మాత్రమే ఉంటారు. మరికొన్ని కుటుంబాలలో వాళ్లతోపాటు తాత, నాయనమ్మ లాంటి వృద్ధులు కూడా ఉంటారు.

ఉద్యోగం, చదువు లేదా ఇతర కారణాల వల్ల కుటుంబ సభ్యుల్లో కొందరు వేరే చోట ఉంటారు.

Now let us know, who are in Rama's family! Rama's paternal grandfather's name is Rangaiah and grandmother's name is Gangamma. Rama's paternal grandparents have two sons and a daughter.

మరి రమ కుటుంబంలో ఎవరెవరు ఉన్నారో తెలుసుకుందామా! రమ వాళ్ళ తాతయ్య పేరు రంగయ్య. నాయనమ్మ పేరు గంగమ్మ. రమ వాళ్ళ తాతయ్యకు ఇద్దరు కొడుకులు, ఒక కూతురు ఉన్నారు.

SCERT TELANGANA

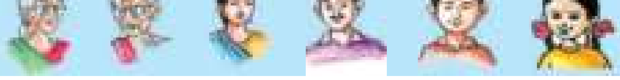

Observe the picture given below / కింది చిత్రం పరిశీలించండి.

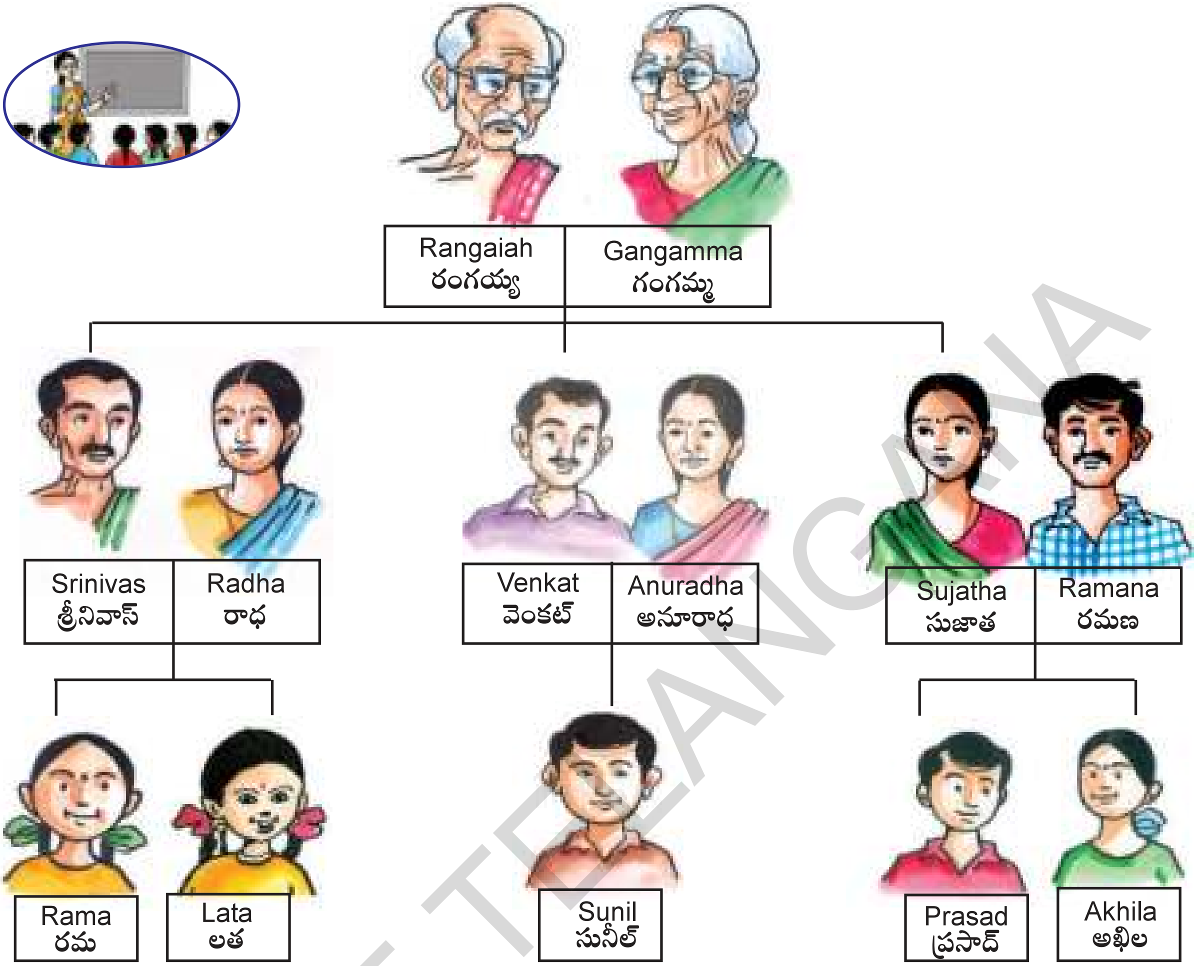

SCERT TELANGANA

How are the following related ? / ఎవరికి ఎవరు ఏమవుతారో రాయండి.

1. Srinivas to Gangamma ....
   గంగమ్మకు శ్రీనివాస్ ....
2. Anuradha to Rangaiah ....
   రంగయ్యకు అనురాధ ....
3. Srinivas to Sunil ....
   సునీల్‌కు శ్రీనివాస్ ....
4. Akhila to Rangaiah ....
   రంగయ్యకు అఖిల ....
5. Sujatha to Latha ....
   లతకు సుజాత ....
6. Srinivas to Rama ....
   రమకు శ్రీనివాస్ ....
7. Latha to Rama ....
   రమకు లత ....
8. Prasad to Akhila ....
   అఖిలకు ప్రసాద్ ....
9. Sunil to Rangaiah ....
   రంగయ్యకు సునీల్ ....
10. Ramana to Sujatha ....
    సుజాతకు రమణ ....

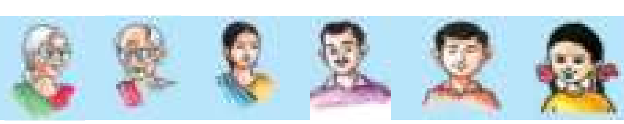

You have learnt the names of Rama's parents and grand parents. Write down the names of your grandparents, parents and other members of the family.

రమ వాళ్ల అమ్మ, నాన్న, తాతయ్య, నాయనమ్మల పేర్లు తెలుసుకున్నారు కదా! మరి మీరు కూడా మీ తాతయ్య, నాయనమ్మ, అమ్మ, నాన్నల పేర్లు, మిగతావారి పేర్లు రాయండి.

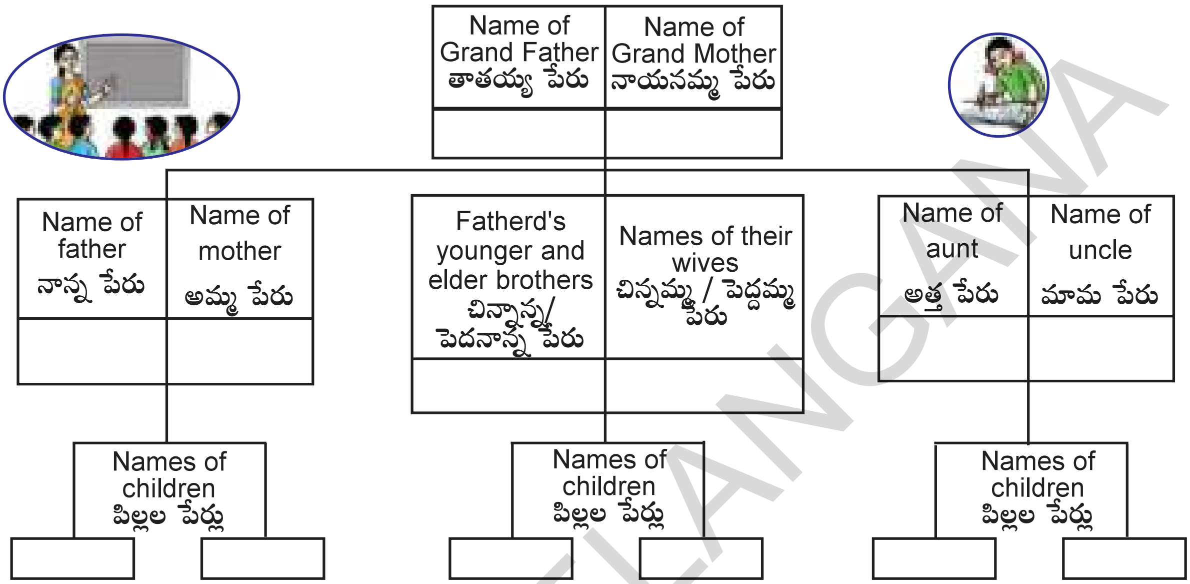

The details of the members of the family and their ancestors written in a tabular format is called a 'Family tree.'

పైన తెలిపిన విధంగా కుటుంబ సభ్యులు వారి పూర్వీకుల వివరాలతో రాసిన పట్టికను **'వంశవృక్షం'** అంటారు.

Rama's Aunt gave birth to a baby girl. Her relatives came to see the baby.

రమ వాళ్ళ చిన్నమ్మకు పాప పుట్టింది. పాపను చూడడానికి బంధువులు వచ్చారు.

SCERT TELANGANA

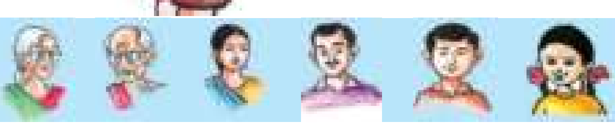

Generally, children resemble with their parents, grand parents, aunt and uncle. Some children may not resemble (look like) any of their own family members. So we have to accept our body as it is and protect it.

సాధారణంగా పిల్లలు తమ తల్లిదండ్రులు, తాతయ్య, నాయనమ్మ, అమ్మమ్మ, అత్త, మామ, పెదనాన్న, చిన్నాన్న(కాక), చిన్నమ్మలను పోలి ఉంటారు. కొందరు పై వారిని ఎవరినీ పోలి ఉండరు. కాబట్టి మన శరీరాకృతిని ఉన్నది ఉన్నట్టుగా అంగీకరించి, దానిని రక్షించుకోవాలి.

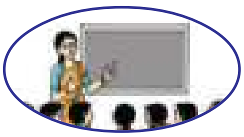

Tick the correct answer. / సరియైన జవాబును (✓) తో గుర్తించండి.

1. If an unknown person gives a sweet, will you take it?	Yes/ No
ఎవరైన అపరిచితులు నీకు మిఠాయి ఇస్తే తీసుకొంటావు.	(అవును / లేదు)
2. Do you go with an unknown person?	Yes/ No
అపరిచిత వ్యక్తితో నీవు వెళ్తావు.	(అవును / లేదు)
3. If any body troubles you, will you inform to any adult?	Yes/ No
నిన్ను ఎవరైనా ఇబ్బంది పెడితే నీవు నీ పెద్దవారికి చెబుతావు.	(అవును / లేదు)

Different people in the family have different qualities. Sometimes when we are angry, we may hurt others with our words. But this does not help to solve the problem. We can instead tell the person why we are feeling angry. We can describe the situation or behaviour which we did not like. We can suggest a way out that does not hurt either of us.

కుటుంబంలోని వ్యక్తులు వివిధ గుణాలను కలిగి ఉంటారు. కొన్ని సార్లు మనకు కోపం వచ్చినపుడు ఇతరులను బాధించే పదాలను వాడుతాము. కాని ఇది సమస్యను పరిష్కరించదు. దీనికి బదులుగా మనము ఆ వ్యక్తితో మన కోపానికి కారణం తెలుపుదాం. మనకు నచ్చని ప్రవర్తన లేదా సందర్భం గురించి తెలుపుదాం. మన ఇద్దరికి బాధ కలిగించని పరిష్కారాన్ని సూచిద్దాం.

SCERT TELANGANA

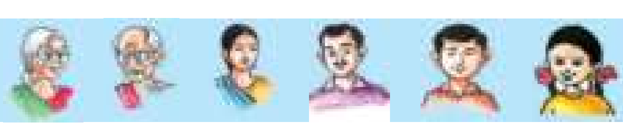

Write one quality that you like in your family members. /

మీ కుటుంబ సభ్యుల్లో మీకు నచ్చిన ఒక గుణాన్ని రాయండి.

Relation బంధుత్వం	Quality గుణం
Mother అమ్మ	Courageous సాహసించడం
Father నాన్న	Caring కాపాడడం
....	....
....	....
....	....

Family History / కుటుంబ చరిత్ర

Rama's father brought her to school for admission. He wrote her name as 'Chilukuru Rama.' On seeing this, the headmaster asked, “How did you get Chilukuru as your 'surname'”? “Our ancestors belonged to Chilukuru, that’s how we got our surname,” replied Rama's father.

బడిలో చేర్చడానికి రమను వాళ్లనాన్న బడికి తీసుకువచ్చారు. రమ పేరును వాళ్లనాన్న ‘చిలుకూరి రమ’ అని రాశారు. ‘చిలుకూరి అనే ఇంటిపేరు ఎలా వచ్చింది?’ అని ప్రధానోపాధ్యాయులు అడిగారు. మా పూర్వీకులు చిలుకూరి నుంచి రావడం వల్ల ఆ పేరు వచ్చిందని రమ వాళ్ల నాన్న చెప్పారు.

Rama's grandfather helps all the villagers in their difficulties. So, everyone respects him. The whole family has a good name due to his good deeds. Rama's father is a cloth merchant. He is well known in the surrounding villages for selling the best clothes. Now you know about Rama's surname and history of her family.

రమవాళ్ళ తాతయ్యగారు గ్రామంలోని వాళ్లందరికీ ఏ కష్టం వచ్చినా సహాయంచేసి ఆదుకుంటారు. కాబట్టి ఆయనను అందరూ గౌరవిస్తారు. ఆయనవల్ల వాళ్ల కుటుంబం మొత్తానికి మంచి పేరు వచ్చింది. రమవాళ్ల నాన్న బట్టల వ్యాపారం చేస్తారు. ఆయనకు కూడా చుట్టుపక్కల గ్రామాల్లో మంచిబట్టలు అమ్ముతారని ఎంతో పేరుంది. రమ ఇంటిపేరు, వాళ్ల కుటుంబ చరిత్రను గురించి తెలుసుకున్నారు కదా!

SCERT TELANGANA

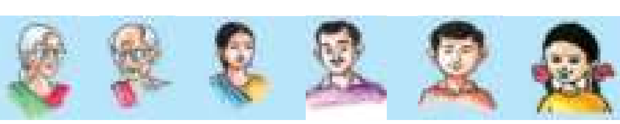

మీ కుటుంబ చరిత్రను గురించి పెద్దవారిని అడిగి తెలుసుకోండి.
Ask your elders and know more about your family's history.
Find out and discuss how your friends got their surnames.
మీ తరగతిలోని విద్యార్థుల ఇంటిపేర్లు ఎలా వచ్చాయో చర్చించండి.

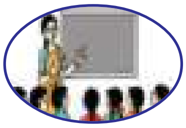

Types of families

కుటుంబాలు - రకాలు

SCERT TELANGANA

My name is Siva. My parents, grand parents uncles, aunts,cousins, their siblings and I, we all live togther in the same house.

నా పేరు శివ. మా ఇంట్లో అమ్మ, నాన్న, తాతయ్య, నాయనమ్మ, పెద్దమ్మ, పెదనాన్న, చిన్నమ్మ, చిన్నాన్న, అక్కలు, అన్నయ్య ఉంటారు.

You have seen the pictures! / చిత్రాలు చూశారు కదా!

- Which family has the highest number and Which family has the least ?
  ఎవరి ఇంట్లో ఎక్కువమంది ఉన్నారు? ఎవరి ఇంట్లో తక్కువమంది ఉన్నారు?
- Which families have old people?
  ఎవరెవరి ఇళ్లలో వృద్ధులు (ముసలివాళ్లు) ఉన్నారు?
- What type of families do you know?
  మరి మీది ఏ రకమైన కుటుంబం ? మీకు తెలిసిన కుటుంబాలలోని రకాలు ఏవి ?
- What type of family do David, Haseena and Siva belong to?
  డేవిడ్, హసీనా, శివలలో ఎవరిది ఏ రకమైన కుటుంబం?

SCERT TELANGANA

- What type of family is yours?
  మరి మీది ఏ రకమైన కుటుంబం ?
- How do you call your relatives?
  మీ బంధువులలో ఎవరిని ఎలా పిలుస్తారో చెప్పండి. రాయండి.

Let's play! / ఆడుకుందామా!

- All children must stand in a circle.
  మీరందరూ గుండ్రంగా నిల్చోవాలి.
- Now one of the child's eyes must be covered with a hand kerchief.
  ఒకరి కళ్ళకు చేతిరుమాలుతో గంతలు కట్టాలి.
- The student who is blindfolded should try to touch and identify the person caught.
  కళ్లకు గంతలు కట్టుకున్న విద్యార్థి మిగతావాళ్లలో ఒకరిని పట్టుకుని వాళ్లెవరో చెప్పాలి.
- How are each related to other in your family? Say and write.
  మీకు తెలిసిన కుటుంబాలలోని రకాలు ఏవి ?

Do You Know?/ మీకు తెలుసా?

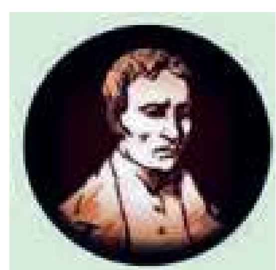

The visually challenged (blind) use Braille to read.
This script was invented by Louis Braille.
కళ్లులేనివాళ్లు చదవడంకోసం బ్రెయిలీ అనే లిపిని వాడతారు. ఈ లిపిని లూయిస్ బ్రెయిలీ కనిపెట్టాడు.

SCERT TELANGANA

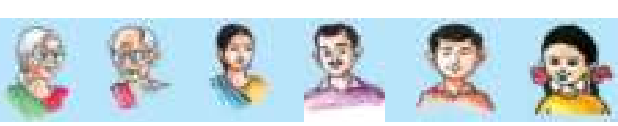

- Untie the hand kerchief if the student identifies them correctly.
  సరిగ్గా చెపితే కళ్లకు గంతలు విప్పాలి.
- In the same way, all students should take turns and cover their eyes and continue playing
  ఈ విధంగా ఒకరి తర్వాత మరొకరికి గంతలు కట్టి ఆటను కొనసాగించాలి.
- Did the students identify everyone when they were blindfolded? Why?
  కళ్ళకు గంతలు కట్టుకున్నప్పుడు అందరినీ గుర్తించ గలిగారా? ఎందుకు?

Old People and Children with special needs / ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలు, వృద్ధులు

The students in the above game could not identify everyone when they were blind folded. Think ... how difficult it is for visually disabled to attend their daily work? In the same way, some people cannot hear or speak properly. Some people can't walk. What difficulties do these people face? What kind of help do they require? Think and answer.

కళ్లు ఉండి కూడా కళ్లకు గంతలు కట్టుకోడంవల్ల అందరినీ గుర్తుపట్టలేక పోయారు కదా! మరి అసలే కళ్లు లేనివారు పనులు చేసుకోడానికి ఎంత ఇబ్బంది పడతారో ఆలోచించండి. అలాగే కొంతమందికి చెవులు సరిగా వినిపించవు. కొంతమంది పిల్లలు సరిగ్గా మాట్లాడలేరు. కొందరు నడవలేరు. ఇలాంటివాళ్లకు ఏ యే ఇబ్బందులు వస్తాయో, వాళ్లకు మనం ఎలాంటి సహాయం చేయాలో ఆలోచించండి. చెప్పండి.

Observe the picture given below : /

కింది చిత్రం చూడండి.

SCERT TELANGANA

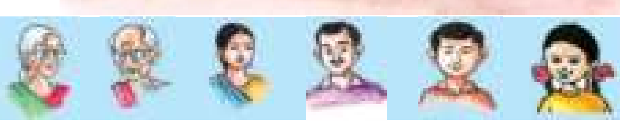

- Do you find any childrens with specialneeds. in the picture?
  చిత్రంలో ....
- What difficulties do they face in doing their day-to- day work?
  వీళ్లు ఏయే పనులు చేసుకోడానికి ఇబ్బందిపడతారు?
- How should be they helped and supported?
  వీళ్లకు ఎలాంటి సహాయం చేయాలి?
- Have you ever helped such people? If so, how did you help them?
  మీరు ఇలాంటి వాళ్లకు ఎప్పుడైనా సహాయంచేశారా? ఎలాంటి సహాయంచేశారు?

Every year 3rd December is celebrated as world Differently abled persons day.

ప్రతి సంవత్సరం డిసెంబర్ 3న **"ప్రపంచ దివ్యాంగుల దినోత్సవం"** జరుపుతారు.

We must care children with special needs, and help them in whatever they need. The people who have difficulty in speaking use signs to talk to each other. The people suffering from hearing problem use hearing aids, People who are visually disabled use a stick to touch and sense the things. Similarly, some people cannot work due to ill health or accidents. We should help them if needed.

Do You Know?

మీకు తెలుసా?

The 1st day of October every year is celebrated as the 'Senior citizens Day' all over the world.

ప్రతి సంవత్సరం అక్టోబరు 1వ తేదీన ప్రపంచ వ్యాప్తంగా **"వృద్ధుల దినోత్సవం"** జరుపుతారు.

కళ్లు లేనివాళ్లకు, శారీరక వికలాంగులకు, మూగ, చెవిటి వాళ్లకు అవసరమైన సహాయాన్ని అందించాలి. మాట్లాడడంలో ఇబ్బంది ఉన్నవాళ్లు సైగలద్వారా మాట్లాడుకుంటారు. వినికిడి సమస్య ఉన్న వాళు చెవిలో మిషన్ పెట్టుకొని, కంటి చూపు సరిగా లేనివాళ్లు చూపుడు కర్రతోను, స్పర్శ ద్వారాను విషయాలను గ్రహిస్తారు. అలాగే కొంతమంది అనారోగ్యంవల్ల లేదా ప్రమాదంవల్ల తమ పనులు తాము చేసుకోలేరు. అలాంటి వాళ్లకు మనం అవసరమైన సహాయం చేయాలి.

In the same way, old people cannot do everything by themselves. We should be aware of their needs and help them.

అలాగే వృద్ధులు కూడా చాలా పనులు సొంతంగా చేసుకోలేరు. వాళ్ల అవసరాలు తెలుసుకొని కావలసిన సహాయం అందించాలి.

SCERT TELANGANA

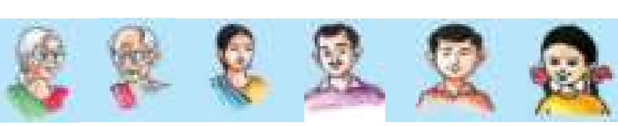

Key words/ కీలక పదాలు

1. Family / కుటుంబం
2. Family members / కుటుంబ సభ్యులు
3. Similarities/ పోలికలు
4. Family tree / వంశవృక్షం
5. Braille script / బ్రెయిలీ లిపి
6. Family History/ కుటుంబ చరిత్ర
7. Surname / ఇంటిపేరు
8. Seniorcitizens day / వృద్ధుల దినోత్సవం
9. Old people / వృద్ధులు
10. Ancestors / పూర్వీకులు
11. Relatives / బంధువులు
12. Children with special needs / ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలు

What have we learnt / మనం నేర్చుకున్నవి

- Normally, a family has parents, grandparents and children.
  సాధారణంగా కుటుంబంలో అమ్మ, నాన్న, తాతయ్య, నాయనమ్మ, పిల్లలు ఉంటారు.
- The people who live together in a family are called members of the family.
  ఇలా ఒకే కుటుంబంగా కలిసి ఉండేవాళ్లను కుటుంబ సభ్యులు అంటారు.
- The details of parents, grandparents and their ancestors shown in a line diagram is called a Family Tree.
  అమ్మ, నాన్న, అవ్వ, తాత, వాళ్ల పూర్వీకుల వివరాలు తెలిపే పట్టికను 'వంశవృక్షం' అంటారు.
- Every family has a history. This is called 'Family History.'
  ప్రతి కుటుంబానికీ ఒక చరిత్ర ఉంటుంది. దీన్ని 'కుటుంబ చరిత్ర' అంటారు.
- The families are small, joint or nuclear based on the members.
  కుటుంబంలోని సభ్యుల సంఖ్యను బట్టి కుటుంబాలలో రకాలు ఉంటాయి.
- We can offer help to individuals with special needs.
  ప్రత్యేక అవసరాలు గల అందరికీ అవసరమైన సహాయం చేయాలి.

SCERT TELANGANA

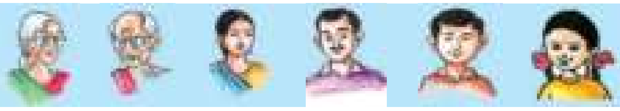

DO THIS ఇవి చేయండి

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. What is a family? Who are there in your family?
   కుటుంబం అంటే ఏమిటి? మీ కుటుంబంలో ఎవరెవరు ఉన్నారు?

2. Chandu lives in Annavaram. Now he is in 3rd standard. His mother Kamala runs a small scale industry of making paper bags at home and also helps other women in need. Aditya is Chandu's younger brother. Both visited their uncle Raghava's house during the holidays. Their aunt Usha, grandfather Gopal and grandmother Lakshmi Devi live there. Chandu played many games with his cousins Hema and Ravi.
   . చందు అన్నవరంలో ఉంటాడు. ఇప్పుడు మూడో తరగతి చదువుతున్నాడు. వాళ్ళమ్మ కమల కాగితంతో సంచులను తయారుచేసే చిన్నతరహా పరిశ్రమను ఇంట్లోనే నడుపుతూ తోటి మహిళలకు సహాయం చేస్తుంది. చందు తమ్ముడు ఆదిత్య. ఇద్దరూ సెలవుల్లో వాళ్ళ మామయ్య రాఘవ ఇంటికి వెళ్ళారు. అక్కడ అత్త ఉష, తాత గోపాల్, అమ్మమ్మ లక్ష్మీదేవి ఉన్నారు. చందు వాళ్ళ వదిన హేమతోను, బావ రవితోను ఎన్నో ఆటలు ఆడుకున్నాడు.

Name పేరు	Relation with Chandu చందుతో ఉన్న బంధుత్వం
Aditya ఆదిత్య	తమ్ముడు
Kamala కమల	....
Lakshmi Devi లక్ష్మీదేవి	....
Raghava రాఘవ	....
Usha ఉష	....
Ravi రవి	....

3. What is your surname? Find out, how did you get it ?
   మీ ఇంటిపేరు ఏమిటి? ఆ పేరు ఎలా వచ్చిందో తెలుసుకొని చెప్పండి.

4. How can we help the following children with special needs.
   ప్రత్యేక అవసరాలు గల పిల్లలకు మనం చేయాల్సిన సహాయం ఏమిటి?
   a) People who cannot see :
   ఎ) కళ్ళు కనిపించనివాళ్లకు చేయాల్సిన సహాయం :

SCERT TELANGANA

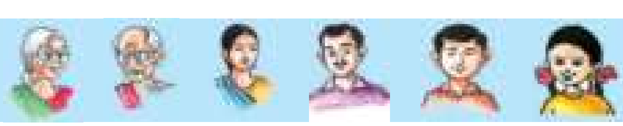

b) People who cannot hear:

బి) మాటలు వినబడనివాళ్లకు చేయాల్సిన సహాయం :

c) People who cannot speak :

సి) మాట్లాడలేనివాళ్లకు చేయాల్సిన సహాయం :

d) People who cannot walk :

డి) నడవలేనివాళ్లకు చేయాల్సిన సహాయం :

Information Skills - Project work / సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Fill in the table with the details of your friends, family members.

మీ మిత్రుల ఇళ్లల్లో ఎవరెవరు ఉన్నారో అడిగి కింది పట్టికలో రాయండి.

Name of the friend మిత్రుని పేరు	Members of the family కుటుంబ సభ్యులు	No. of family members కుటుంబసభ్యుల సంఖ్య
1. Ex: Murali ఉదా : మురళి	Mother Father, Grandfather, Younger sister, Elder sister, Murali అమ్మ, నాన్న, తాత, చెల్లెలు, అక్క, మురళి	6 6
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		

SCERT TELANGANA

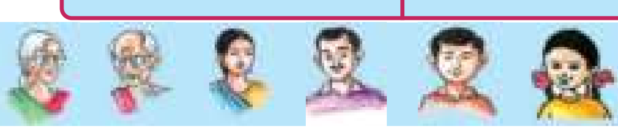

Observe the above table and answer the following :

పై పట్టిక ఆధారంగా జవాబులు చెప్పండి.

- Whose family has the maximum members?
  ఎవరి ఇంట్లో ఎక్కువమంది ఉన్నారు?
- Whose family has the minimum members?
  ఎవరి ఇంట్లో తక్కువమంది ఉన్నారు?
- Whose families have old people?
  ఎవరెవరి ఇళ్లల్లో వృద్ధులు ఉన్నారు?

2. Collect photographs of the members of your family. Make your own album and exhibit it in your class. Explain about each of them.

   మీ కుటుంబంలోని వ్యక్తుల ఫొటోలు సేకరించి ఆల్బమ్ తయారుచేయండి. మీ తరగతిలో దాన్ని ప్రదర్శించి ఒక్కొక్కరి గురించి చెప్పండి.

Draw and Colour the pictures / బొమ్మలు గీసి రంగులు వేయండి

1. Draw different faces showing different feelings.

   వివిధ భావాలు చూపే ముఖ చిత్రాలు గీయండి.

2. Draw the picture of your parents. Name and colour it.

   మీ తల్లిదండ్రుల చిత్రాలను గీసి, పేర్లు రాయండి.

Appreciation, Values, Application / ప్రశంస, విలువలు, నిజజీవిత వినియోగం

1. Imagine living a day blind folding yourself. How would you go to school. learn and play with friends. Write briefly.

   ఒక రోజు మీ కళ్ళకు గంతలు కట్టుకొని ఊహించండి. పాఠశాలకు ఎలా వెళ్తారు? స్నేహితులతో ఎలా ఆడుకుంటావో, నేర్చుకుంటావో క్లుప్తంగా రాయండి.

SCERT TELANGANA

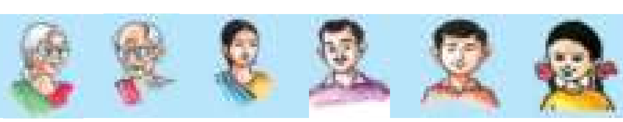

2. Collect the information about your family's history and achievements and write them.

. మీ కుటుంబం చరిత్ర మరియు విశేషాలు ఏమిటి? తెలుసుకొని రాయండి.

Ask a Question / ప్రశ్నించడం, పరికల్పనలు చేయడం

1. Rama went to her grandfather. She wanted to know about their Family Tree. For this, she asked her grandfather many questions. What questions would have Rama asked? What would her grandfather replied? To know about surname, what questions would you ask?

రమ తాతయ్య దగ్గరికి వెళ్లింది. వాళ్ల వంశవృక్షం గురించి తెలుసుకోవాలనుకుంది. ఇందుకోసం తాతయ్యను రకరకాల ప్రశ్నలను అడిగింది. రమ వంశవృక్షం గురించి ఏమి ప్రశ్నలు అడిగి ఉండవచ్చు? తాతయ్య ఏమి సమాధానాలు చెప్పి ఉంటాడు? ఇంటిపేరును గురించి తెలుసు కోవాలనుకుంటే మీరు ఏయే ప్రశ్నలు అడుగుతారు?

I Can do this / నేనివి చేయగలను

1. I can explain what a family is. — Yes/No
కుటుంబమంటే ఏమిటో వివరించగలను. — ఔను / కాదు
2. I can tell the relationship among members of the family . — Yes/No
కుటుంబసభ్యుల మధ్య చుట్టరికాలను చెప్పగలను. — ఔను / కాదు
3 I can draw a Family Tree. I can tell about Family History. — Yes/No
కుటుంబ వంశవృక్షాన్ని గీయగలను. కుటుంబ చరిత్ర చెప్పగలను. — ఔను / కాదు
4. I can write the details of the members of the family in a tabular form. — Yes/No
కుటుంబ సభ్యుల గురించిన సమాచారాన్ని పట్టికలో రాయగలను. — ఔను / కాదు
5. I can give the required help to the old and children with special needs. — Yes/No
ప్రత్యేక అవసరాలుగల అందరికీ కావలసిన సహాయం చేయగలను. — ఔను / కాదు
6. I can question about the Family Tree and Family History. — Yes/No
కుటుంబ చరిత్ర, వంశవృక్షాన్ని గురించి ప్రశ్నించగలను. — ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

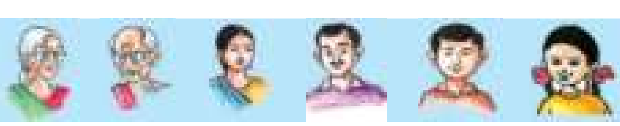

2. DIVISION OF WORK? ఎవరేం పని చేస్తారు?

This is Kamala's house. Kamala's parents, grandparents and her younger brother live in their house. Observe the picture given below and say what are they doing:

ఇది కమల ఇల్లు. వాళ్ల ఇంట్లో అమ్మ, నాన్న, తాతయ్య, నాయనమ్మ, తమ్ముడు ఉంటారు. వాళ్లు ఏం చేస్తున్నారో పరిశీలించండి.

SCERT TELANGANA

Kamala's mother and father help each other in the household work. Kamala and her brother help their parents. Kamala's grandparents involve themselves in the work done at home. In this way, all the members of the family help to run the house.

కమల తల్లిదండ్రులిద్దరూ తమ ఇంటిపనులలో ఒకరికొకరు సహాయం చేసుకుంటారు. కమల, ఆమె తమ్ముడు వారి తల్లిదండ్రులకు వివిధ పనులలో సహాయం చేస్తారు. కమల అవ్వ, తాతలు కూడా ఇంటిపనులలో సహాయం చేస్తారు. ఈ విధంగా ఇంట్లోని వారందరూ ఒకరికొకరు సహాయం చేసుకుంటూ పనులను చేస్తారు.

Besides working at home, the elders in the family carry out different kinds of work in agricultural fields, factories, offices, construction of houses, laying of roads etc. The family gets income through the various work done by them.

కుటుంబాలలో పెద్దవాళ్లు ఇంటిపనులతో పాటు బయటిపనులు కూడా చేస్తారు. పొలాల్లో, ఫ్యాక్టరీల్లో, ఇళ్లుకట్టడంలో, రోడ్డువేయడంలో, కార్యాలయాల్లో రకరకాల పనులు చేస్తారు. పెద్దలు చేసే వివిధ రకాల పనులవల్ల కుటుంబానికి ఆదాయం వస్తుంది.

Fill in the following table with the kind of work done by the members of your family.

మీ ఇంట్లోవాళ్లు ఏ ఏ పనులు చేస్తారో చెప్పండి. కింది పట్టికలో రాయండి.

Name of the Member కుటుంబ సభ్యుల పేర్లు	Work done at Home ఇంట్లో చేసే పనులు	Work done outside for income ఆదాయంకోసం బయట చేసేపనులు

Helping each other / ఒకరికొకరు సహకరించుకోవడం

You have learnt that the members in the family do different kinds of work. Each adult in the family does a different kind of work. Some work is shared by all.

కుటుంబంలోవాళ్లు రకరకాల పనులు చేస్తారు. కుటుంబాల్లోని పెద్దలు ఒక్కొక్కరు ఒక్కో రకమైన పని చేస్తారు. కొన్ని పనులను ఇంట్లోవాళ్లంతా కలిసి చేస్తారు.

SCERT TELANGANA

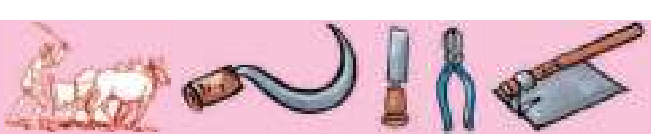

Observe the pictures given below and say what work the people are doing. /
కింది చిత్రం పరిశీలించండి. ఎవరెవరు ఏపని చేస్తున్నారో చెప్పండి.

- In the picture, both men and women are working. Is it correct for the father to cook ?
  తల్లిదండ్రులు వివిధ రకాల పనులు చేయడం చిత్రంలో గమనించారు కదా! అయితే తండ్రి వంట చేయడం సరైనదని మీరు అనుకుంటున్నారా? ఏవిధంగా?
- Do the members in your family help each other in the same way in doing things?
  మీ కుటుంబంలో కూడా ఇలాగే ఒకరికొకరు ఏయే పనుల్లో సహాయం చేసుకుంటారు?
- What kind of work do you do? Whom do you help?
  మీరు ఏయే పనులు చేస్తారు? ఎవరికి సహకరిస్తారు?
- Name the work that are done by the members together in your family.
  మీ ఇంట్లో అందరూ కలిసిచేసే పనులు ఏవి?

Discuss: Fill the table with the particulars. /
చర్చించండి. వివరాలు పట్టికలో రాయండి.

Ask any six of your classmates about the kind of work their parents do? What work is done by them collectively ? Fill the table with the information collected.

మీ తరగతిలోని ఆరుగురు విద్యార్థులను అడగండి, వాళ్ల అమ్మ, నాన్నలు ఏయే పనులు చేస్తారు? ఇంట్లోవాళ్లందరూ కలిసి చేసే పనులు ఏవి? కింది పట్టికలో రాయండి.

SCERT TELANGANA

Name of the friend స్నేహితుని పేరు	Work done by the mother అమ్మ చేసే పని	Work done by the father నాన్న చేసే పని	Work done collectively ఇంట్లో అందరూ కలసి చేసే పనులు
0.			
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

- What kind of works are done by most of the mothers?

  ఎక్కువమంది తల్లులు చేసే పనులు ఏవి?

  ....

  ....

- What kind of works are done by most of the fathers?

  ఎక్కువమంది తండ్రులు చేసే పనులు ఏవి?

  ....

  ....

- What kinds of works are done by all the members together?

  కుటుంబ సభ్యులు అందరూ కలసి చేసే పనులు ఏవి?

  ....

  ....

All the members of the family should share and work together. Helping each other, makes work done easily and understand one another.

కుటుంబంలోని వ్యక్తులందరూ కలసిమెలసి పనులు చేసుకోవాలి. ఇలా ఒకరికొకరు సహాయం చేసుకోవడం వల్ల పనులు చేయడం సులభం అవుతుంది, ఒకరిపై ఒకరికి ప్రేమ, అభిమానం కలుగుతాయి.

SCERT TELANGANA

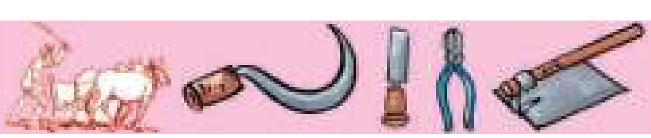

Professions/ వృత్తులు

Our needs are fulfilled through the work done by our parents and other members of the family. Like our family, there would be people in the village doing different kinds of work. Do you know about them?

కుటుంబంలో అమ్మ, నాన్న, అందరూ రకరకాల పనులు చేయడంవల్ల మన అవసరాలు తీరుతాయి. మన కుటుంబంలోలాగా ఊరిలో కూడా రకరకాల పనులు చేసేవాళ్లు ఉంటారు. వాళ్ల గురించి మీకు తెలుసా?

Observe the pictures of people doing different kinds of work in a village. Say, how are people benefitted by them.

గ్రామంలో వివిధ రకాల పనులు చేసేవాళ్ల చిత్రాలు కొన్ని కింద ఉన్నాయి. వాళ్ల వల్ల ఎలాంటి ఉపయోగముంటుందో చెప్పండి.

This is Sammakka. She weaves baskets.
ఈమె సమ్మక్క. బుట్టలు అల్లుతుంది.

This is Venkanna. He mends shoes.
ఈయన వెంకన్న. చెప్పులు కుడతాడు.

This is Komaraiah. He cuts hairs.
ఈయన కొమరయ్య. క్షౌరం చేస్తాడు.

This is Shankaraiah. He does wood work.
ఈయన శంకరయ్య. కట్టెపని చేస్తాడు.

SCERT TELANGANA

- Does your village/city have these type of people?
  మీ గ్రామంలో కూడా ఈ పనులు చేసేవాళ్లు ఉన్నారా?
- What are the other kinds of work done by the people of your village/city?
  మీ గ్రామంలో ఇంకా ఏయే పనులు చేసేవాళ్లు ఉన్నారు?

Discuss: / చర్చించండి

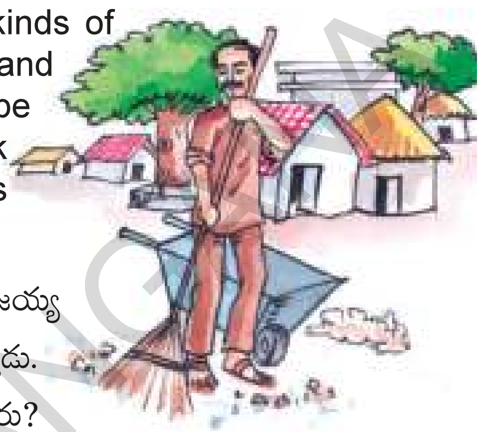

There would be people doing different kinds of work in your village. Rajaiah sweeps the roads and cleans the drains of the village. Who else would be there in the village doing different kinds of work like him? What would happen if they don't do this kind of work?

మీ ఊళ్లో వివిధ పనులు చేసేవాళ్లు ఉంటారు కదా! రాజయ్య రోడ్లు ఊడవడం, కాలువలు శుభ్రం చేయడం వంటి పనులు చేస్తాడు. ఊరిలో రకరకాల పనులు చేసేవాళ్లు ఇంకా ఎవరెవరు ఉంటారు? వాళ్లు ఆ పనులు చేయకపోతే ఏమౌతుంది?

All work's are equally important. The work that involves skill to get income is called 'Profession.' We need all professions for the development of our society. Therefore, we should respect all professions.

అన్నిపనులూ ముఖ్యమైనవే. ఆదాయంకోసం నైపుణ్యంతో చేసే పనులను 'వృత్తులు' అంటారు. అన్ని వృత్తులవాళ్లు గ్రామ అభివృద్ధికి అవసరం. అందుకే అన్ని వృత్తులవాళ్లనూ గౌరవించాలి.

SCERT TELANGANA

Working Children / పనిచేసే పిల్లలు

This is Kamala. She loves going to school. But now, she is not going to school and she looks after her younger sister at home. Kamala's father is a farmer and her mother a labourer. She stays at home all the day doing the household work. Whenever she finds spare time, she takes out her books and reads. She feels like going to school whenever she looks at the other children who go.

ఈమె కమల. కమలకు బడికి వెళ్లడం చాలా ఇష్టం. కాని ఇప్పుడు బడికి వెళ్లడం లేదు. ఇంటిదగ్గర చెల్లెల్ని ఎత్తుకొని ఆడిస్తుంది. కమలవాళ్ల

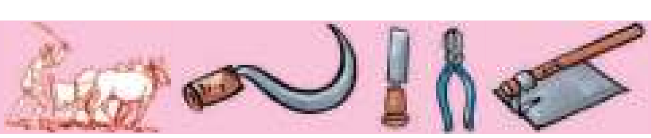

నాన్న పొలానికి, అమ్మ కూలిపనికి వెళ్తారు. కమల ఇంటిపని చేస్తూ రోజంతా ఇంటి దగ్గరే ఉంటుంది. ఎప్పుడైనా ఖాళీ సమయం దొరికితే తన పుస్తకాలను తీసి చదువుకుంటుంది. బడికి పోయే పిల్లల్ని చూసినప్పుడల్లా కమలకు బడికి వెళ్ళాలనిపిస్తుంది.

What is the loss when children go to work leaving the school?

పిల్లలు బడికి వెళ్లకుండా పనికి వెళ్లడంవల్ల కలిగే నష్టం ఏమిటి?

What should we do when we find children who do not go to school?

బడికి వెళ్లని పిల్లలు కనిపిస్తే మనం ఏం చేయాలి?

Education is children's right. So, all children should go to school every day. Parents should enroll their children in schools.

తల్లిదండ్రులు పిల్లలను బడిలో చేర్పించాలి. చదువుకోవడం పిల్లల హక్కు. కాబట్టి పిల్లలందరూ రోజూ బడికి వెళ్లాలి.

Key words / కీలక పదాలు

1. Work done at home / ఇంట్లో పనులు
2. Work done outside / బయటిపనులు
3. Income / ఆదాయం
4. Helping each other / సహకారం
5. Protessions / వృత్తులు
6. Work done couectively / కలిసిచేసే పనులు
7. Child cabour / పనిచేసే పిల్లలు
8. All children should go to school / పిల్లలందరూ బడికి వెళ్లాలి

What have we learnt / మనం నేర్చుకున్నవి

- The members of a family do different kinds of work in and outside the house.
  ఇంట్లో వాళ్లంతా ఇంట్లో, బయట రకరకాల పనులు చేస్తారు.
- The members of a family should work together.
  కుటుంబంలోని వ్యక్తులందరూ కలసిమెలసి పనులు చేసుకోవాలి.
- The family gets income by the different kinds of work done by the elders.
  పెద్దలు బయట చేసే పనులవల్ల కుటుంబానికి ఆదాయం వస్తుంది.
- Children should help the elders in the house hold work.
  ఇంటిపనుల్లో పిల్లలు పెద్దలకు సహాయం చేయాలి.

SCERT TELANGANA

- All professions should be respected.
  అన్ని వృత్తులవాళ్లనూ గౌరవించాలి.
- Villages have people doing different kinds of work.
  గ్రామంలో రకరకాల వృత్తులవాళ్లు ఉంటారు.

DO THIS / ఇవి చేయండి

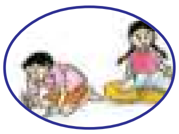

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. Why do elders of the family work?

   కుటుంబంలోని పెద్దలు ఎందుకు పనులు చేస్తారు?

2. Write two examples of the work done by the members of a family working together.

   కుటుంబంలోని వాళ్లు కలిసి చేసే పనులకు రెండు ఉదాహరణలు రాయండి.

3. Encircle the occupation which gives income to people.

   కింది పనులలో ఆదాయాన్నిచ్చేవాటికి ‘◯’ చుట్టండి.

Cooking వండడం	Weaving baskets బుట్టలు అల్లడం	Sweeping house ఇల్లు ఊడ్చడం
Making pots కుండలు చేయడం	Washing clothes బట్టలు ఉతకడం	Teaching చదువు చెప్పడం
Cleaning dishes పాత్రలు కడగడం	Selling fruits పండ్లు అమ్మడం	Doing agricultural work పొలంపని చేయడం
Playing games ఆటలు ఆడడం	Studying చదువుకోవడం	Stitching clothes బట్టలు కుట్టడం
Bathing స్నానం చేయడం	Having meals భోజనంచేయడం	Selling milk పాలు అమ్మడం

SCERT TELANGANA

4. What are the different types of work done by the people in your village ?

   మీ ఊరిలో ఏయే పనులు చేసే వాళ్లున్నారు?

5. Observe the pictures given below. What kind of professions are is being shown. What would happen if they are not there?

   కింది చిత్రాలు చూడండి. వీళ్ల ఏ యే పనులు చేస్తున్నారు? వీళ్ల లేకుంటే ఏమౌతుంది?

Draw and Colour the pictures

బొమ్మలు గీసి రంగులు వేయండి.

1. Draw the pictures given below. Colour them. Talk about them.

1. కింది బొమ్మలు వాటి పక్కన ఇవ్వబడిన ఖాళీల బాక్స్‌లలో గీయండి, రంగులు వేయండి. వాటిని గురించి వివరించండి.

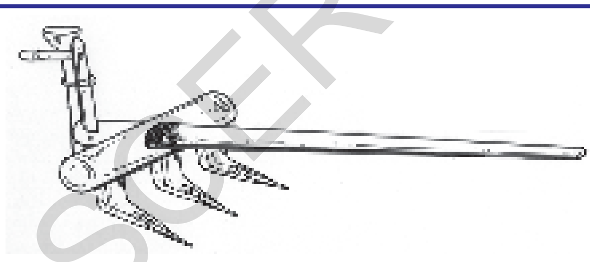

SCERT TELANGANA

Information Skills - Project work / సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Collect the particulars of people doing different kinds of work. Talk about them. Collect their pictures and prepare your own Album. Exhibit it in the class.

   రకరకాల పనులు చేసేవాళ్ల వివరాలు సేకరించండి. వాళ్ల గురించి మాట్లాడండి. బొమ్మలు సేకరించి ఆల్బమ్ తయారు చేయండి. తరగతిలో ప్రదర్శించండి.

2. Collect the names of the children, who do not go to school in your area and give the reason for it.

   మీ ప్రాంతంలో బడికి వెళ్లని పిల్లల పేర్లు తెలిపి, వారు బడికి ఎందుకు వెళ్లడం లేదో తెలపండి.

3. Collect the particulars of work done by the parents of your friends. Fill in the table.

   మీ మిత్రులను అడిగి వాళ్ల అమ్మ, నాన్న ఏయే వృత్తులు చేస్తున్నారో వివరాలు సేకరించండి. పట్టికలో రాయండి.

SI.No. క్ర.సంఖ్య.	Name of the friend మిత్రుల పేరు	Father'sProfession తల్లి వృత్తిపేరు	Mother'sProfession తండ్రి వృత్తిపేరు
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

SCERT TELANGANA

4. Which of your family members do the following tick at proper places.

మీ ఇంట్లో ఈ కింది పనులు ఎవరెవరు కలసి చేస్తారో '✓' చేయండి

Name of the Work పనిపేరు	Mother అమ్మ	Father నాన్న	Myself నేను	Brother తమ్ముడు/అన్న	Sister అక్క/చెల్లి	Grand father తాత	Grand mother నానమ్మ
Cleaning the house ఇల్లు శుభ్రంచేయడం							
Cooking వంటచేయడం							
Fetching water నీళ్లు తేవడం							
Washing clothes బట్టలు ఉతకడం							
Agricultural works పొలం పనులు							
Bringing vegetables కూరగాయలు తేవడం							
Bringing Provisions from Shop							
దుకాణంనుంచి సరుకులుతేవడం							

SCERT TELANGANA

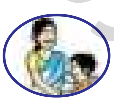

Appreciation / ప్రశంస

1. There would be people in your village/city who practice different professions. We should respect them. Say and write, what would happen if they don't practice those professions.

   మీ గ్రామంలో వివిధ రకాల వృత్తులు చేసేవాళ్లు ఉంటారు. వాళ్లను గౌరవించాలి. వాళ్లు ఆ వృత్తులు చేయకపోతే ఏం జరుగుతుందో చెప్పండి. రాయండి.

Ask a Question / ప్రశ్నించడం

1. Sivaiah visited the blacksmith and potter of his village and enquired about their professions. Listout the questions he wants to ask during his enquiry.

   శివయ్య వాళ్ల ఊర్లోని కమ్మరి, కుమ్మరి వృత్తులు చేసేవారి దగ్గరికి వెళ్లాడు. వాళ్లు చేసే పనుల గురించి ప్రశ్నలు అడిగాడు. శివయ్య వారిని ఏయే ప్రశ్నలు అడిగి ఉంటాడో రాయండి.

I can do this నేనివి చేయగలను

1.	I can explain the need for working together by the family members.	Yes/No
	కుటుంబంలోని వ్యక్తులు కలిసిమెలిసి పనిచేయవలసిన ఆవశ్యకతను వివరించగలను.	ఔను / కాదు
2	I can prepare a table and explain the types of work done jointly and individually in a family.	Yes/No
	కుటుంబంలో కలిసి చేసే పనులేవో, వ్యక్తిగతంగా చేసే పనులేవో పట్టిక ఆధారంగా వివరించగలను.	ఔను / కాదు
3.	I can write the professions of the parents of my friends in a table.	Yes/No
	మా మిత్రుల అమ్మానాన్నలు ఏ ఏ వృత్తులు చేస్తున్నారో పట్టికలో రాయగలను.	ఔను / కాదు
4.	I understand taht all childrens must go to school	Yes/No
	పనిచేసే పిల్లలు కన్పిస్తే బడిలో చేరమని చెప్తాను.	ఔను/ కాదు
5.	I can draw the pictures of some of the tools used for working.	Yes/No
	కొన్ని పనిముట్లు / వస్తువుల బొమ్మలు గీయగలను.	ఔను/ కాదు
6.	I can meet and question the people about their professions.	Yes/No
	వివిధ వృత్తులు చేసే వారిని కలిసి వాళ్ల పనులను గురించి ప్రశ్నించగలను.	ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

3. LET US PLAY ఆడుకుందాం!

Mastan, Rahim, Latha, Kamala, Johny and Giri went to the play ground. Many children were there. They were playing different games. Shall we see what games are they playing?

మస్తాన్, రహీం, లత, కమల, జాని, గిరి ఆటలాడడానికి మైదానానికి వెళ్లారు. అక్కడ ఇంకా చాలామంది పిల్లలు ఉన్నారు. వాళ్లంతా రకరకాల ఆటలు ఆడుతున్నారు. వారు ఏయే ఆటలు ఆడుతున్నారో చూద్దామా!

SCERT TELANGANA

- Write the names of the games being played by the children in the picture above.
- పై చిత్రంలో పిల్లలు ఏయే ఆటలు ఆడుతున్నారు?
- Do you also play the same games? Write the names of any other games you play.
- మీరూ ఈ ఆటలే ఆడతారా? మీరు ఏయే ఆటలు ఆడతారు?
- Everybody loves to play games. Why should we play games?
- ఆటలంటే ఎవరికైనా చాలా ఇష్టం కదా! మరి ఆటలు ఎందుకు ఆడాలి?

Types of games

ఆటలు – రకాలు

Giri played many games with his sisters at home on Sunday. Mastan played many games with his friends in the play ground.

ఆదివారంనాడు గిరి ఇంట్లోనే వాళ్ల అక్కతో, చెల్లితో రకరకాల ఆటలు ఆడాడు. మస్తాన్ తన స్నేహితులతో కలిసి ఆటస్థలంలో రకరకాల ఆటలు ఆడాడు.

What games Giri might have played at home? What games Mastan might have played in the play ground? Discuss in groups and fill in the table.

గిరి ఏయే ఆటలు ఇంట్లో ఆడి ఉండవచ్చు? మస్తాన్ ఏయే ఆటలు ఆటస్థలంలో ఆడి ఉండవచ్చు? జట్లలో చర్చించి కింది పట్టికలో రాయండి.

Games played at home ఇంటిలో ఆడుకునే ఆటలు	Games played /in the ground ఆట స్థలంలో / ఆరుబయట ఆడుకునే ఆటలు

SCERT TELANGANA

You have prepared the table of games played in the house and on the play ground. Did your parents and grandparents play the same games during their childhood? What games did they play? Find out and write.

ఇంట్లో ఆడుకునే ఆటలు, ఆరుబయట ఆడుకునే ఆటల పట్టిక తయారు చేశారు కదా! మరి మీ అమ్మ, నాన్న, నానమ్మ, తాతయ్యలు వాళ్ల చిన్నతనంలో ఇవే ఆటలు ఆడేవారా? వాళ్లు ఆడిన ఆటలు ఏవి? తెలుసుకొని రాయండి.

Games you play at present మీరు ప్రస్తుతం ఆడే ఆటలు	Games played by grandparents/ parents in their childhood తాతయ్య, నానమ్మలు చిన్నతనంలో ఆడిన ఆటలు

- From among the games played by your parents and grandparents during their childhood, which games do you play now and which you don't?
- మీ తాతయ్య, అమ్మ, నాన్నలు వారి చిన్నతనంలో ఆడిన ఆటల్లో ఇప్పుడు మీరు కూడా ఆడుతున్న ఆటలు ఏవి? మీరు ఆడని ఆటలేవి?

Observe the pictures given below. List out the sports materials required to play these games. Where do we play them? The house or in the ground? Fill in the table.

కింది చిత్రాలను చూడండి. వీటిని ఆడడానికి ఏయే ఆటవస్తువులు అవసరమవుతాయో రాయండి. అట్లాగే వాటిని ఎక్కడ ఆడతారు? ఇంట్లోనా? ఆరుబయటా? కింది పట్టికలో రాయండి.

Games ఆటలు	Material required ఆట వస్తువులు	Where the game is played ఎక్కడ ఆడతారు
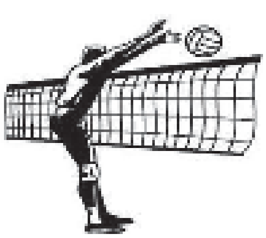		

SCERT TELANGANA

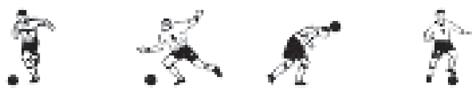		
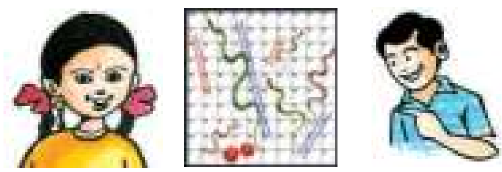		
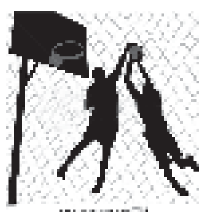		
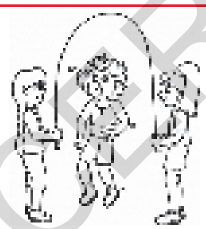		

SCERT TELANGANA

Different types of games (రకరకాల ఆటలు)

You play different games. Of those some are played by a single person and some are played in groups. Some games require more number of players. Discuss in groups and write down the details of these games in the table below.

మీరు రకరకాల ఆటలు ఆడుతుంటారు కదా! వీటిలో కొన్నింటిని ఒక్కరే ఆడుతుంటారు. మరికొన్ని ఆటలను తోటివారితో కలిసి ఆడుతారు. ఇంకా కొన్ని ఆటలను ఎక్కువమంది కలిసి ఆడుతారు. ఇలాంటి ఆటల వివరాలు జట్లలో చర్చించి కింది పట్టికలో రాయండి.

Games played Individually ఒక్కరే ఆడే ఆటలు	Games played in pairs ఇద్దరు కలిసి ఆడే ఆటలు	Games played in groups ఎక్కువమంది కలిసి ఆడే ఆటలు

Sports equipment / Games material

ఆటవస్తువులు

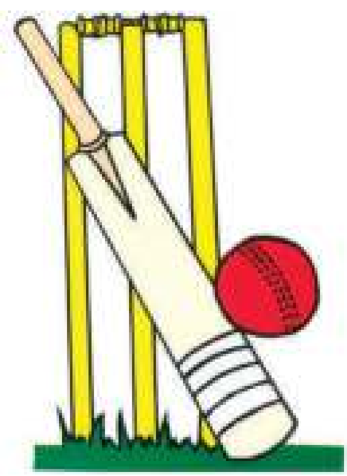

Nikhil, Swetha, Salma, Mary, Sankalp and Ajit went to play cricket in the evening. They took bat, ball and wickets along with them. We need material to play certain games. Some games do not require any material. For example "hide and seek" doesn't require any material.

శ్వేత, నిఖిల్, సల్మా, అజిత్, మేరీ, సంకల్ప్, మురళిలు సాయంత్రం క్రికెట్ ఆడుకోడానికి వెళ్లారు. ఇందుకోసం బ్యాటు, బంతి, వికెట్లను తమ వెంట తీసుకొని వెళ్లారు. ఇలా మీరు ఆడుకునే కొన్ని ఆటలకు ఆటవస్తువులు కావాలి కదా? అలాగే కొన్ని ఆటలు ఆడడానికి ఆటవస్తువుల అవసరం లేదు. దాగుడుమూతలు ఆడడానికి ఎలాంటి ఆటవస్తువులు అవసరం లేదు.

Fill in the table with the names of the games which require or do not require games material.

ఇలా ఆటవస్తువులు అవసరం లేని ఆటలు ఏవి? ఆటవస్తువులు అవసరం ఉన్న ఆటలు ఏవి? పట్టికలో రాయండి.

SCERT TELANGANA

Games which do not require material ఆటవస్తువులు అవసరం లేని ఆటలు	Games which require material ఆటవస్తువులు అవసరం ఉన్న ఆటలు

Games - Rules

ఆటలు - నియమాలు

Ramu, Johny, Gopi, Sreenu, Murali, Sridhar, Mumtaz, Peter, Jabbar and Mastan were playing kabaddi. Disputes arose during the play. They argued over the faults committed. Murali, Johny, Mastan left the game and went home saying they won't play.

రాము, జాని, గోపి, ముంతాజ్, శ్రీను, మురళి, శ్రద్ధ, పీటర్, జబ్బర్, మస్తాన్ కబడ్డీ ఆడుతున్నారు. ఆట మధ్యలో అందరూ గొడవపడ్డారు. ఆటలో చేసిన తప్పులమీద గొడవ జరిగింది. ఆట ఆగిపోయింది. మురళి, జాని, మస్తాన్ ఆట ఆడమని ఇంటికి వెళ్లిపోయారు.

మీకు తెలుసా?

కొన్ని ఆటలను జంతువుల సహాయంతో ఆడతారు. పోలో ఆటలో ఆటగాళ్లు గుర్రాలపై స్వారీచేస్తూ బంతిని మల్లెట్ అనే కర్రతో కొడుతూ ఆడతారు.

Now think ! and say :

ఆలోచించి చెప్పండి.

- Why did the children stop playing the game?
- పిల్లలు ఆటను మధ్యలో ఎందుకు ఆపేశారు?
- What should be done to avoid disputes during the game? Think ....
- ఆటల్లో గొడవలు లేకుండా ఉండాలంటే ఏం చేయాలి? ఆలోచించండి.

All games have rules. We should play games according to the rules. As we have rules on the playground, we have rules to keep our body safe. These are called personal body safety rules. Rules shouldn't be ignored. Games should

SCERT TELANGANA

be played without keeping in mind victory or defeat. Playing games every day improves health and friendship.

ఏ ఆటకైనా నియమాలు ఉంటాయి. నియమాల మేరకే ఆటలు ఆడాలి. ఆటలు ఆడేటప్పుడు నియమాలను అతిక్రమించరాదు. ఆటలలో ఒకరు గెలిస్తే మరొకరు ఓడిపోతారు. గెలుపు ఓటములను సమానంగా స్వీకరించాలి. మనం ప్రతిరోజూ తప్పక ఆటలు ఆడాలి. ఆటలాడితే ఆరోగ్యంగా ఉంటాం. స్నేహితులు పెరుగుతారు. ఆటలలో నియమాలలో మాదిరిగానే వ్యక్తిగత శరీర భద్రతకు కూడా కొన్ని నియమాలు ఉన్నాయి. వీటిని వ్యక్తిగత శరీర భద్రతా నియమాలుగా పిలుస్తాము.

Games competitions were conducted for all the children on the occasion of Children's Day i.e. 14th November. Gopi ran faster than others and won the first prize in the running race. The children and the teachers appreciated Gopi.

నవంబర్ 14, బాలల దినోత్సవం సందర్భంగా పిల్లలందరికీ ఆటల పోటీలు పెట్టారు. పరుగుపందెంలో గోపి అందరికన్నా వేగంగా పరుగెత్తి మొదటి బహుమతి పొందాడు. పాఠశాలలోని పిల్లలు, ఉపాధ్యాయులు గోపిని అభినందించారు.

- When did you appreciate the children in your school who played well?
- మీ పాఠశాలలో బాగా ఆటలు ఆడేవాళ్లను ఎప్పుడెప్పుడు అభినందించారు?
- How do you appreciate the winning team?
- ఆటలలో గెలిచిన జట్టును ఏమని అభినందిస్తారు?

Key words / కీలకపదాలు

1. Types of games (**రకరకాల ఆటలు**)
2. Games played in the house (**ఇంట్లో ఆడుకునే ఆటలు**)
3. Games played on the ground (**బయట ఆడుకునే ఆటలు**)
4. Games material (**ఆటవస్తువులు**)
5. Rules of games (**నియమాలు**)
6. Polo game (**పోలో ఆట**)
7. Rules cannot be ignored8. (**నియమాలను అతిక్రమించరాదు**)
9. Victory and defeat (**గెలుపు – ఓటమి**)
10. Games competitions (**ఆటల పోటీలు**)
11. Qualities of players (**ఆటగాళ్ల లక్షణం**)
12. Appreciate (**అభినందిస్తారు**)

SCERT TELANGANA

What have we learnt? / మనం నేర్చుకున్నవి

- When we play games we feel happy, and it also improves our health and strengthens friendship.
- ఆటలు ఆడడంవల్ల ఆరోగ్యంగా ఉంటారు. ఆనందం కలుగుతుంది. స్నేహం పెరుగుతుంది.
- There are different types of games - Games played individually, in pairs in groups, indoor games and outdoor games.
- ఆటలు ఎన్నో రకాలు – ఒక్కరే ఆడేవి, జట్లుగా ఆడేవి; ఇంట్లో ఆడేవి, బయట ఆడేవి.
- Over a period of time many changes have come in the kind of games being played. Now a days many new games are played.
- ఒకప్పటికీ, నేటికీ ఆటలలో ఎన్నో మార్పులు వచ్చాయి. నేడు అనేక కొత్త ఆటలు వచ్చాయి.
- Certain games require games material and the others do not.
- కొన్ని ఆటలు ఆడడానికి ఆటవస్తువులు అవసరం. కొన్నిటికి అవసరం లేదు.
- We should accept victory and defeat equally.
- ఆటలలో గెలుపు–ఓటములను సమానంగా తీసుకోవాలి.
- Games should be played according to rules and also taking care of personal body safety rules.
- ఆటలు నియమాల ప్రకారం ఆడాలి. అలాగే వ్యక్తిగత శరీర భద్రత నియమాలు కూడా పాటించాలి.

SCERT TELANGANA

DO THIS ఇవి చేయండి

Conceptual Understanding
విషయావగాహన

1. Why should we play games?
   ఆటలు ఎందుకు ఆడాలి?
2. Name some games which are played with a ball.
   బంతితో ఆడే కొన్ని ఆటల పేర్లు రాయండి.
3. Say and write the differences between the Kho-Kho and Cricket.
   ఖోఖో ఆటకి, క్రికెట్ ఆటకి మధ్యగల భేదాలను చెప్పండి. రాయండి.
4. Which games do you play at home? When do you play them?
   మీరు ఇంట్లో ఆడే ఆటలు ఏవి? వాటిని ఎప్పుడెప్పుడు ఆడతారు?

5. Which games do you play on the play ground? When do you play them?

మీరు ఆటస్థలంలో ఆడుకొనే ఆటలు ఏవి? వీటిని ఎప్పుడెప్పుడు ఆడతారు?

6. Why do we play the games like Cricket and Kho-Kho as outdoor game?

క్రికెట్, ఖోఖో వంటి ఆటలను ఆరుబయట ఆడతాం. ఎందుకు?

7. What do you mean by personal body safety rules?

వ్యక్తిగత శరీర భద్రత నియమాలు అని వేటిని అంటారు?

Information Skills - Project work

సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Ask your friends about the games they like? Fill in the table with the details.

మీ తరగతిలోని మిత్రులకు ఏయే ఆటలు ఇష్టమో అడగండి. వాటి వివరాలు పట్టికలో రాయండి.

Sl.No.	Friends Name మిత్రుని పేరు	Games liked ఇష్టమైన ఆటలు
1.		
2.		
3.		
4.		

Which games are liked by most of your friends?

ఎక్కువమంది ఇష్టపడే ఆటలు ఏవి?

SCERT TELANGANA

2. Collect the pictures of different games from news papers. Paste them in a scrap book. Name them. Write down what material is required to play those games.

వివిధ రకాల ఆటలకు సంబంధించిన చిత్రాలను దినపత్రికలనుంచి సేకరించండి. స్క్రాప్ పుస్తకంలో అతికించండి. వాటి పేర్లు రాయండి. అవి ఆడడానికి ఏయే ఆటవస్తువులు కావాలో పేర్లు రాయండి.

Draw and Colour the pictures
బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Draw and colour the pictures given below in your Note book.

కింది బొమ్మలను మీ నోటు పుస్తకంలో గీయండి. రంగులు వేయండి.

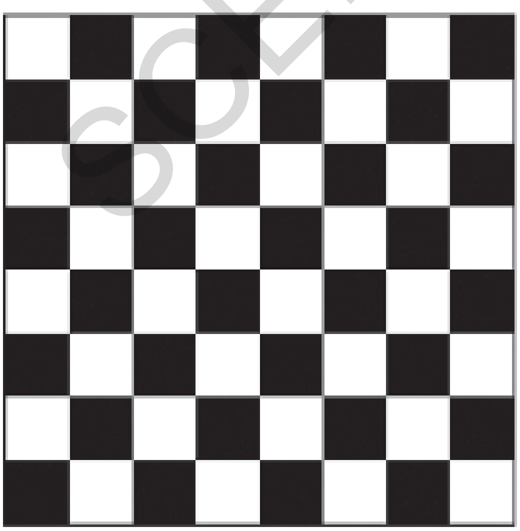

SCERT TELANGANA

Appreciation
ప్రశంస

1. Who plays games well in your school? How do you appreciate them when they play well?

   మీ బడిలో ఆటలు బాగా ఆడేవాళ్లు ఎవరు? వారు ఎప్పుడైనా గెలిచినప్పుడు మీరు ఏమని అభినందిస్తారు?

2. What should we learn from the winners of the game? What can be learnt from the losers of the game?

   ఆటల్లో గెలుపొందినవాళ్లను చూసి మనం ఏం నేర్చుకోవాలి? అట్లాగే ఓడిన వాళ్లను చూసి కూడా మనం ఏం నేర్చుకోవచ్చు?

Ask a Question
ప్రశ్నించడం

1. Children were playing Kabaddi in the play ground. Disputes arose during the play. Teacher came just then. What might the teacher have asked them? What might the children have replied? If you were there, what questions would you have asked?

   పిల్లలు ఆటస్థలంలో కబడ్డీ (చెడుగుడు) ఆడుతున్నారు. ఇంతలో వాళ్ల మధ్య గొడవ మొదలైంది. ఇంతలో అక్కడికి ఉపాధ్యాయుడు వచ్చాడు. ఆయన వాళ్లను ఏం అడిగి ఉండవచ్చు? పిల్లలు ఏం సమాధానం చెప్పి ఉంటారు. మీరైతే ఏ ప్రశ్నలు అడుగుతారు?

SCERT TELANGANA

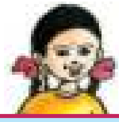

I can do this నేనివి చేయగలను

1. I can explain about different games. Yes/No

   వివిధ రకాల ఆటలను గురించి వివరించగలను. ఔను / కాదు

2. I can classify the games played indoor and outdoor. Yes/No

   ఇంట్లో ఆడే ఆటలు, ఆరుబయట ఆడుకొనే ఆటలేవో చెప్పగలను. ఔను / కాదు

3. I can collect and tabulate the particulars of the games liked by people. Yes/No

   ఎవరికి ఏ ఏ ఆటలు ఇష్టమో వివరాలు సేకరించగలను. పట్టికలో రాయగలను. ఔను / కాదు

4. I can draw the pictures of materials used to play games. Yes/No

   ఆటవస్తువుల చిత్రాలు గీయగలను. ఔను / కాదు

5. I can ask questions about the games. Yes/No

   ఆటలను గురించి ప్రశ్నలు అడగగలను. ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

4. SHELTERS OF ANIMALS
జంతువులు - వాటి నివాసాలు

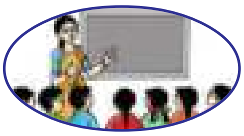

It was Sunday. Mahesh, Kamala, Latha, Salim and David went to a garden. Mahesh's agricultural fields were just beside the garden. They saw various animals and birds in the garden and fields. Look at the picture given below: Say, what they saw?

ఆరోజు ఆదివారం. మహేశ్, కమల, లత, సలీం, డేవిడ్ తోటకు వెళ్లారు. తోట పక్కనే మహేశ్ వాళ్ల పొలాలున్నాయి. తోటలో, పొలాల్లో వాళ్లకు రకరకాల జంతువులు, పక్షులు కన్పించాయి. కింది బొమ్మను చూడండి. వాళ్లు ఏమేమి చూశారో చెప్పండి.

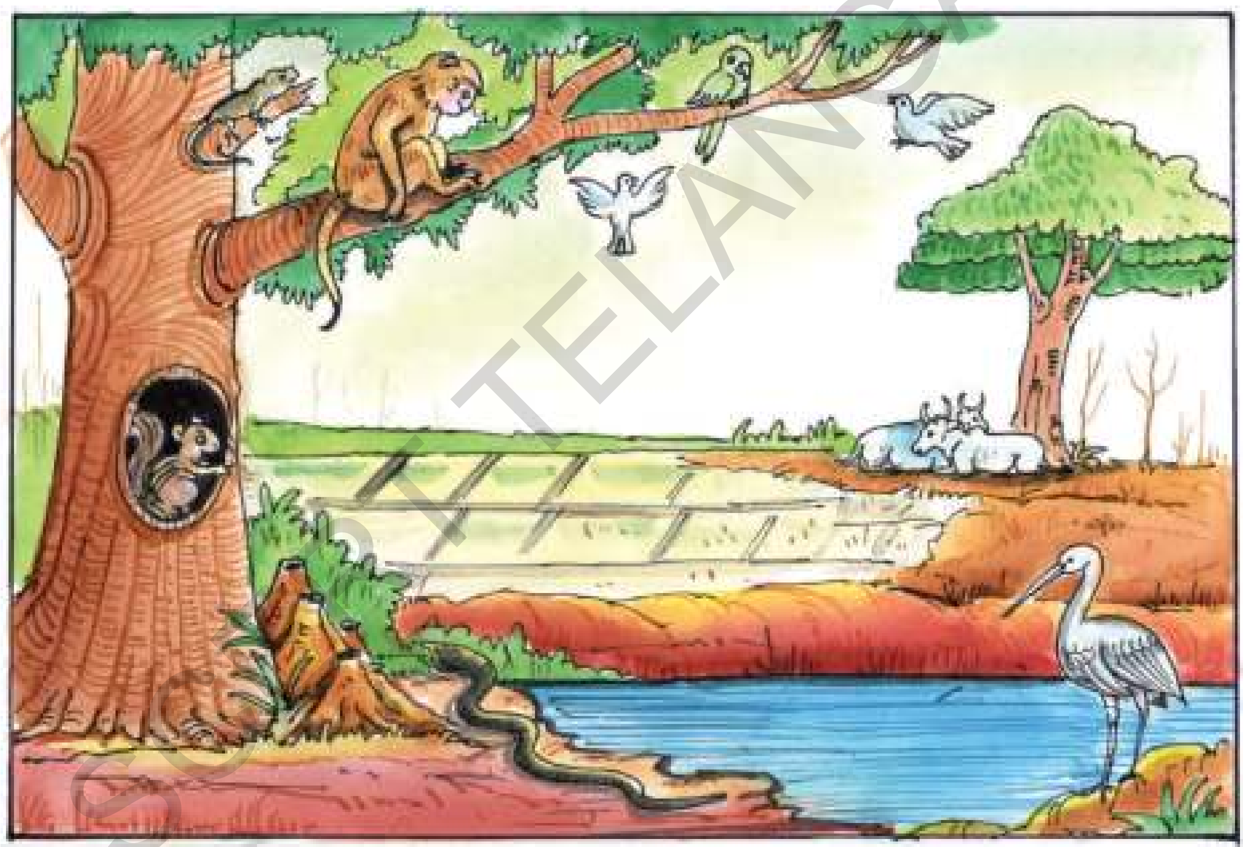

SCERT TELANGANA

- Name the animals and birds in the picture?

  పై చిత్రంలో ఏ ఏ జంతువులు, పక్షులు ఉన్నాయి?

- Write down the names of other animals and birds that are seen in your surroundings.

  మీ చుట్టుపక్కల మీరు ఏ ఏ జంతువులను, పక్షులను చూశారు?

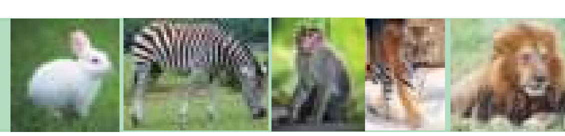

Children played in the garden till noon. Some glowup people hill catching fishes there. Mahesh went to nearby pond to see the fishermen fishing. Different types of animals were seen in and around the pond. He called out to his friends and asked them to see the animals present in the water. Say, what animals they might have seen in the water?

తోటలో అందరూ మధ్యాహ్నం వరకు ఆడుకున్నారు. అక్కడ చాలా మంది పెద్దవాళ్లు చేపలు పడుతున్నారు. మహేశ్ చేపలు పట్టడం చూడడానికి చెరువు దగ్గరకు వెళ్లాడు. చెరువులో, చెరువు గట్టుమీద కూడా రకరకాల జంతువులు కనిపించాయి. వెంటనే స్నేహితులందరినీ చెరువు దగ్గరకు రమ్మని పిలిచాడు. నీళ్లలోని జంతువులను చూడమన్నాడు. వాళ్లు నీటిలో ఏయే జంతువులు చూసి ఉంటారో చెప్పండి.

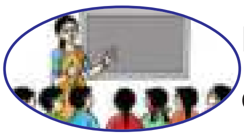

Look at the picture given below. Name the animals seen Where do they live?

కింది చిత్రం చూడండి. ఏమేమి కనిపిస్తున్నాయి? అవి ఎక్కడ ఉంటాయో చెప్పండి

Fish live in water. Some snakes live in water and some on land. But, frogs, tortoises, crocodiles and crabs live both in water and on land.

Animals live in different places. Some live on trees, some in water and some on land. Some make holes and burrows in the ground and live in them.

SCERT TELANGANA

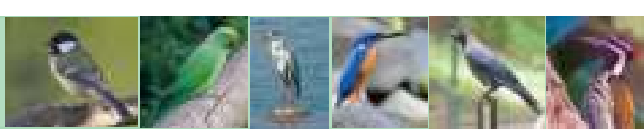

చేపలు నీటిలోనే ఉంటాయి. కొన్ని రకాల పాములు నీటిలో ఉంటాయి; మరికొన్ని నేలమీద ఉంటాయి. అట్లాగే కప్పలు, తాబేళ్లు, మొసళ్లు, ఎండ్రకాయలు వంటివి నీటిలోనూ, నేలమీదా కూడా ఉంటాయి.

జంతువులు వేరువేరు స్థలాల్లో నివసిస్తాయి. కొన్ని చెట్లమీద, కొన్ని నీళ్లలోను, కొన్ని నేలపైన, మరికొన్ని నేల లోపల బొరియలు చేసుకుని నివసిస్తాయి.

Look at the pictures given below : (కింది చిత్రాలు చూడండి.)

Where do the animals in the above pictures live?

ఏయే జంతువులు ఎక్కడెక్కడ నివసిస్తాయో చెప్పండి. రాయండి.

Name of the animal జంతువు పేరు	Shelter నివాసం
....	....
....	....
....	....

Some animals live in our houses. Observe the pictures given below. Colour the animals which live in our houses. The animals which are domesticated are called "Pet animals".

కొన్ని జంతువులు మన ఇళ్లలో కూడా నివసిస్తాయి. కింది చిత్రం చూడండి. ఇళ్లలో ఉండే జంతువుల బొమ్మలకు రంగులు వేయండి. ఇళ్లలో పెంచుకునే జంతువులను "పెంపుడు జంతువులు" అంటారు.

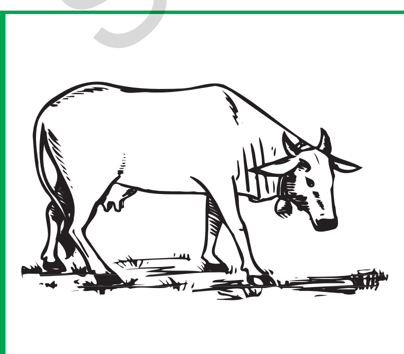
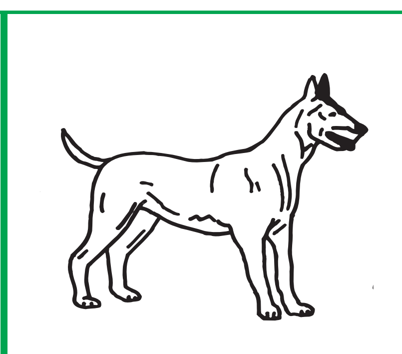
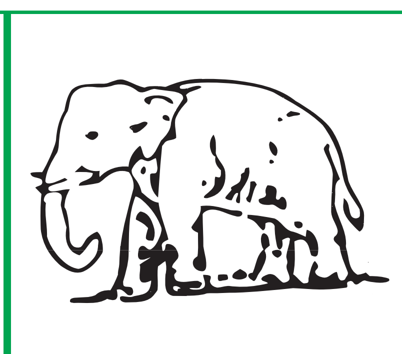

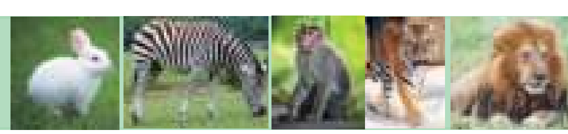

SCERT TELANGANA

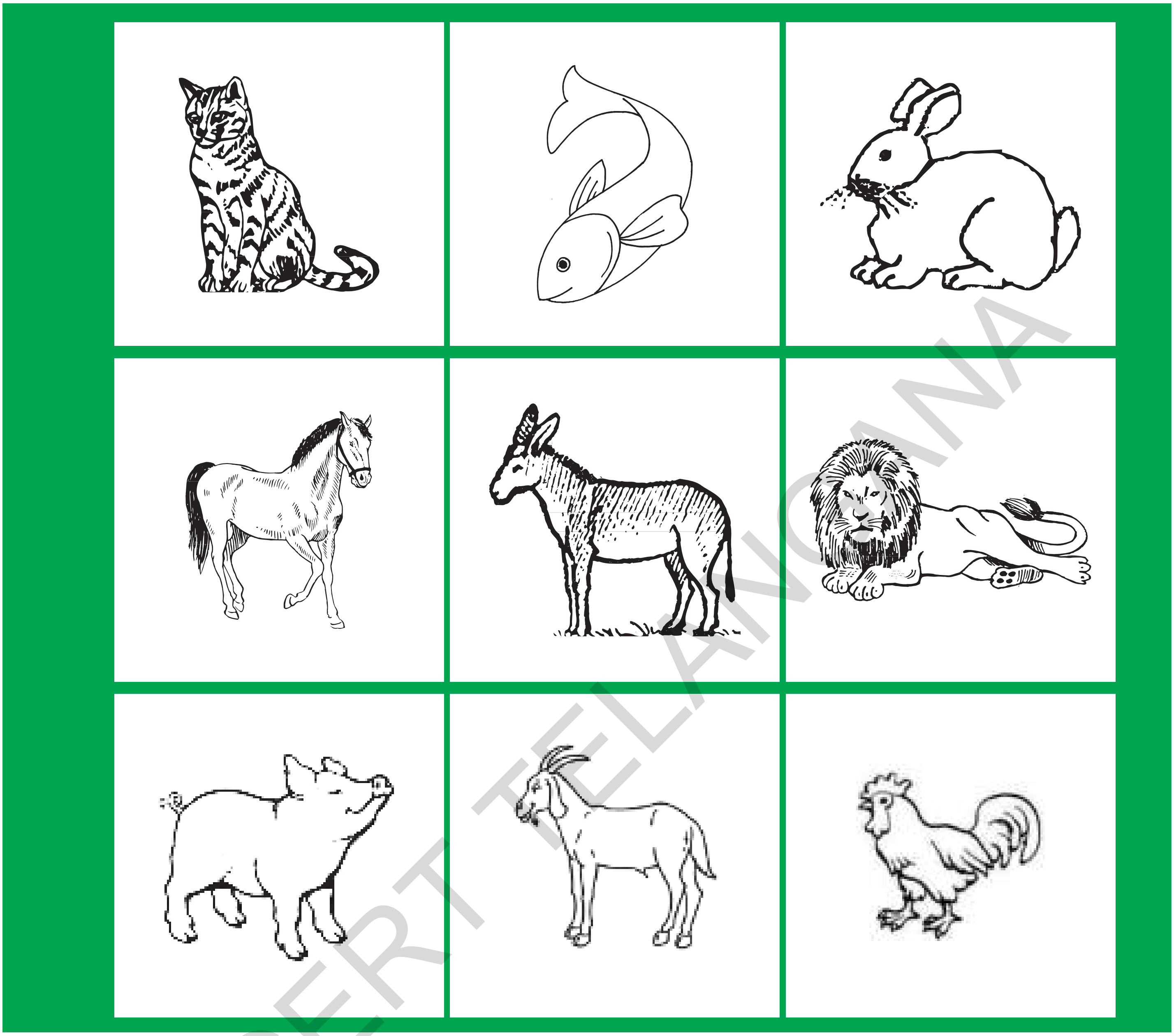

Where do birds live? (పక్షులు ఎక్కడ నివసిస్తాయి?)

Vasu visited Ranga's house. He saw sparrows drinking water from a bowl hung from the roof. He felt happy when Ranga spilled grains to the birds and they ate them quickly. "Sparrows are so lovely!" said, Vasu. Ranga took him to the backyard.

A crow's nest was found on a tree in the backyard. Baby crows (Chicks) were also found in the nest. Ranga felt happy looking at them.

SCERT TELANGANA

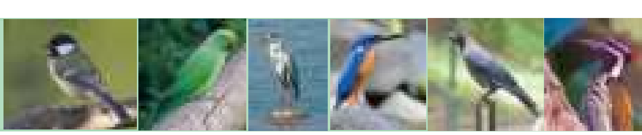

రంగా వాళ్లింటికి వాసు వచ్చాడు. ఇంటి పైకప్పుకు వేలాడదీసిన గిన్నెలోని నీళ్లను పిచ్చుకలు తాగుతూ స్నానం చేయడం చూశాడు. రంగా గుప్పిటితో నూకలు తెచ్చి చల్లగానే పిచ్చుకలన్నీ వచ్చి వాలి నూకలను గబగబా తినడం చూసి వాసుకు చాలా ఆనందం కలిగింది. పిచ్చుకలన్నీ ఎంత ముద్దుగా ఉన్నాయో! అన్నాడు వాసు. రంగా వాసును పెరట్లోకి తీసుకెళ్లాడు.

పెరట్లో చెట్టుకొమ్మ మీద కాకిగూడు కనిపించింది. అందులో కాకిపిల్లలు కనిపించాయి. వాటిని చూడగానే ఆనందం కలిగింది.

- Why do crows build their nests?

  కాకులు గూళ్ళను ఎందుకు కట్టుకుంటాయి?

- Observe, tell and write the names of some other birds which build nests on the trees.

  ఇలా చెట్ల మీద గూడు కట్టుకునే ఇతర పక్షులు పేరు చెప్పండి. రాయండి.

You have learnt that birds build their nests on the trees. Now, observe the pictures given below. Name the birds and tell, where they live.

పక్షులు చెట్లమీద గూడు కట్టుకొంటాయి కదా! కింది బొమ్మలు చూడండి. అవి ఏ పక్షులో చెప్పండి. అట్లాగే అవి ఎక్కడ ఉంటున్నాయో చెప్పండి.

SCERT TELANGANA

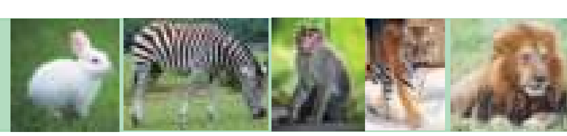

Name of the bird	Name of the bird	Name of the bird ....
Shelter	Shelter	Shelter ....
పక్షి పేరు	పక్షి పేరు	పక్షి పేరు ....
నివాసం	నివాసం	నివాసం ....

Ask your elders where do different kinds of birds live.
ఇవే కాకుండా ఇంకా కొన్ని పక్షులు ఎక్కడ నివసిస్తుంటాయో పెద్దవారిని అడిగి తెలుసుకోండి.

Migrating birds: (వలస పక్షులు)

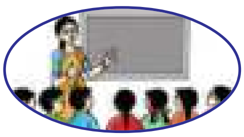

While playing in the evening Ranga and Vasu saw a flock of cranes flying in the sky. The sky looked beautiful with the birds flying in a row. Vasu said, "these cranes are not frequently seen, where do these birds live?". "They are seen only in monsoon", said Ranga.

రంగా, వాసు సాయంత్రం ఆడుకుంటూ ఆకాశంలో ఎగిరే కొంగల గుంపును చూశారు. అవన్నీ ఒకే వరసలో ఆకాశంలో ఎగురుతుంటే ఎంతో అందంగా కనిపించాయి. ఇవి అప్పుడప్పుడు కనిపిస్తుంటాయి కదా! ఇవి ఎక్కడ ఉంటాయని వాసు అడిగాడు. ఇవి ఎప్పుడూ కనిపించేవి కావు. వర్షాకాలంలో కనిపిస్తాయి అని రంగా చెప్పాడు.

Some birds come in search of food and some to lay eggs. Some other birds migrate to distant places to protect themselves from cold and heat during winter or summer. Such birds are called "Migratory birds".
కొన్ని పక్షులు గుడ్లుపెట్టి పిల్లల్ని పొదగడంకోసం, ఆహారం కోసం ఒక ప్రాంతం నుంచి మరో ప్రాంతానికి వెళతాయి. అట్లాగే మరికొన్ని పక్షులు వేసవికాలంలోను, చలికాలంలోను అక్కడి వాతావరణానికి తట్టుకోలేక ఇతర ప్రాంతాలకు వలసపోతాయి. ఇలాంటి పక్షులను "వలసపక్షులు" అంటారు.

Have you ever seen the flock of migrating birds flying in the sky? Discuss
వలసపక్షులు గుంపులుగా వెళ్లడాన్ని మీరు ఎప్పుడైనా చూశారా? వాటి గురించి చర్చించండి.

How do they move? (ఏవి ఎలా వెళతాయి?)

Some animals walk, some crawl, some jump and some swim. The others fly to move from one place to another. For this, they use their legs, wings and sometimes even their tails. Observe the picture given below and identify the animals that can fly, crawl, jump ?

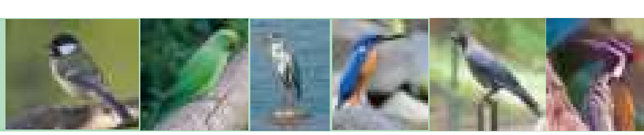

SCERT TELANGANA

జంతువులు మరియు పక్షులు ఒక చోటునుంచి మరో చోటుకు వెళ్లడానికి – కొన్ని నడుస్తూ వెళతాయి, కొన్ని పాకుతూ వెళతాయి, కొన్ని గెంతుతూ వెళతాయి, మరికొన్ని ఎగురుతూ వెళతాయి. ఇంకా కొన్ని ఈదుతూ పోతాయి. ఇందుకోసం అవి వాటి కాళ్లు, రెక్కలు, ఒక్కోసారి తోకను కూడా ఉపయోగిస్తుంటాయి. జంతువులలో ఏవేవి ఎగురుతుంటాయి? ఏవేవి పాకుతాయి? ఏవేవి గెంతుతాయి? కింది చిత్రం చూడండి. వాటిని గుర్తించండి.

Let us do. (చేసి చూద్దామా!)

- Draw the picture of an animal you like the most in your note book.

  మీకు నచ్చిన లేదా మీరు చూసిన జంతువు చిత్రాన్ని మీ నోటు బుక్కులో గీయండి.

- Divide yourselves into groups of 3. Each group should take a paper and make it into three folds.

  ఇప్పుడు మీరు ముగ్గురు చొప్పున ఒక జట్టుగా కూర్చోండి. ఒక్కొక్క జట్టు వారు ఒక కాగితం తీసుకోండి. దాన్ని మూడు భాగాలుగా మడవండి.

SCERT TELANGANA

1. One from each group should draw the head and neck of an animal they like. Fold the drawn part and hand it over to the second member.

   ప్రతి జట్టులో ఒకరు మొదటి మడతపైన నచ్చిన జంతువు తల, మెడ బొమ్మ గీయాలి. గీసిన భాగాన్ని మడిచి రెండోవారికి ఇవ్వాలి.

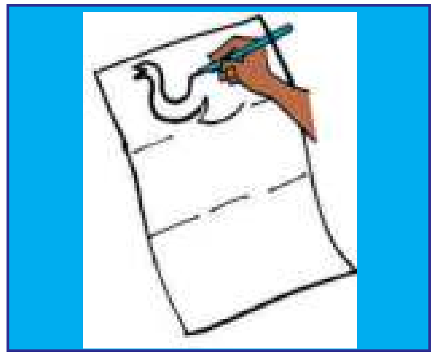

2. Second member of the group should draw the trunk of the animal they like on the second fold. Fold the drawn part and hand it over to the third member.

   జట్టులోని రెండోవారు రెండో మడతలో నచ్చిన జంతువు మొండెం బొమ్మ గీయాలి. గీసిన భాగాన్ని మడిచి మూడో వారికి ఇవ్వాలి.

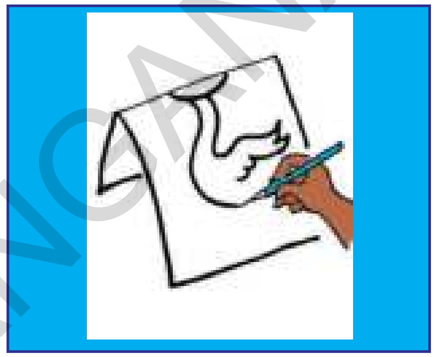

3. Third member of the group should draw the legs of any animal they like, on the third fold.

   జట్టులోని మూడోవారు మూడో మడతలో నచ్చిన జంతువు కాళ్ళు గీయాలి.

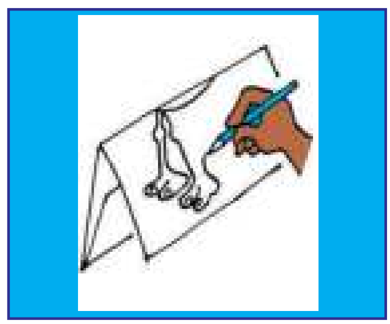

4. Now, unfold the paper. You got an amazing animal, didn't you?

   ఇప్పుడు కాగితం మడతలు విప్పి చూడండి. ఇదొక వింత జంతువులా ఉంది కదా!

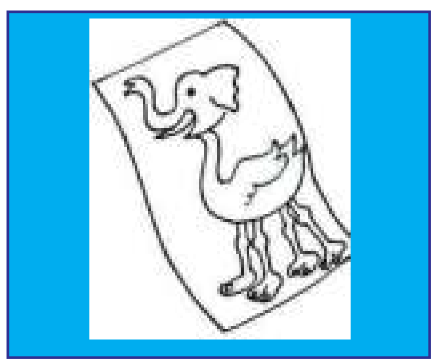

See the pictures drawn by other groups also.

అలాగే మిగిలిన జట్లలోని విద్యార్థులు గీసిన బొమ్మలను కూడా చూడండి.

SCERT TELANGANA

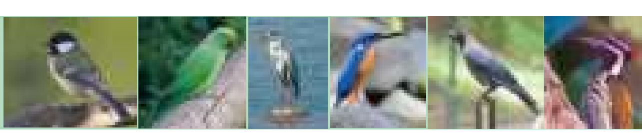

Jaya, Vijaya and Latha also have drawn a picture. Look at their picture and identify the parts that belong to different animals.

జయ, విజయ, లతలు కూడా ఇలాగే గీశారు. వారు గీసిన బొమ్మను చూడండి. దీంట్లో ఏ భాగం ఏ జంతువుదో చెప్పండి.

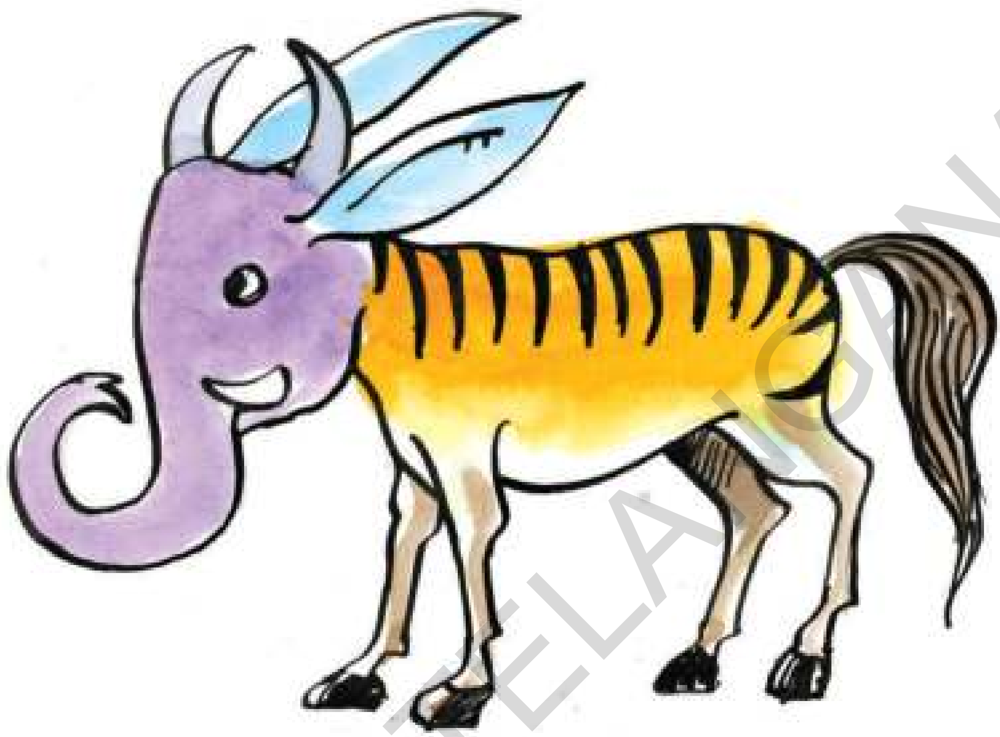

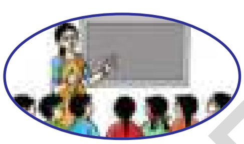

Be kind to Animals (జంతువుల పట్ల దయ చూపాలి)

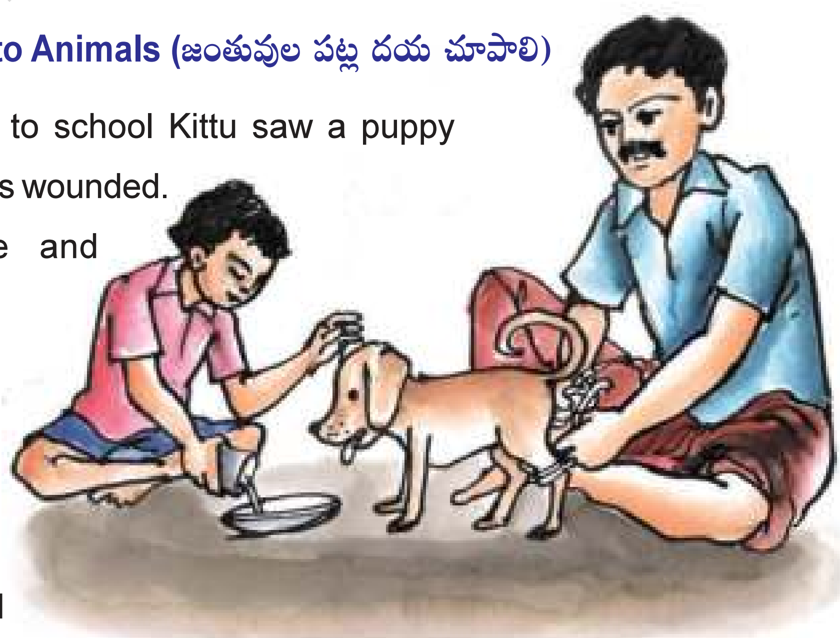

One day while going to school Kittu saw a puppy groaning with pain. Its leg was wounded. Kittu took the puppy home and showed it to his father. He tied a bandage around the wound. Kittu fed the puppy with milk. Puppy felt happy and licked Kittu, wagging its tail. Kittu named

SCERT TELANGANA

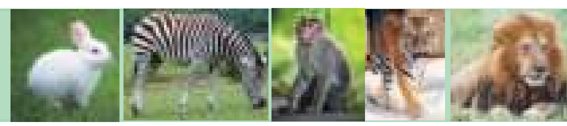

it "Pinky". From that day, Pinky became a member of Kittu's family. All the teachers and friends at school appreciated him for helping the dog and showing kindness.

ఒకరోజు కిట్టూ బడికి వెళుతుంటే దారిలో మూలుగుతూ బాధతో అరుస్తూ ఉన్న కుక్కపిల్ల కన్పించింది. దాని కాలికి గాయం అయింది. కిట్టూ దాన్ని ఇంటికి తీసుకొని వెళ్లి వాళ్ల నాన్నకు చూపాడు. వాళ్ల నాన్న కుక్కపిల్ల గాయానికి కట్టుకట్టాడు. తర్వాత కిట్టూ గిన్నెలో పాలుపోసి దానికి తాగించాడు. పాలు తాగిన కుక్కపిల్ల ఆనందంగా తోక ఊపుతూ కిట్టూ దగ్గరకు వెళ్లింది. కిట్టూ దానికి ముద్దుగా 'పింకి' అని పేరు పెట్టుకున్నాడు. ఆ రోజునుండి పింకి, కిట్టూవాళ్ల కుటుంబంలో కలసిపోయింది. కిట్టూ చేసిన పనిని బడిలో ఉపాధ్యాయులూ, తోటిపిల్లలు ఎంతగానో మెచ్చుకున్నారు.

> You know what Kittu did. Have you ever done something like this?
> What have you done?
>
> What do you do when you find hungry kittens and puppies roaming around your home?
>
> కిట్టూ ఏం చేశాడో తెలుసుకున్నారు కదా! మీరు ఇలా ఎప్పుడైనా చేశారా? ఏం చేశారు?
>
> మీ ఇంట్లోగాని, వీధిలోగాని ఆకలితో తిరిగే పిల్లికూనలు, కుక్కపిల్లలు కనిపిస్తే మీరేం చేస్తారు?

Colour the Butterfly. (సీతాకోకచిలుకకు రంగులు వేయండి.)

How beautiful is the butterfly ! It looks beautiful when it flies around the flowers. Our surroundings become nice when we see dragon flies high in the air. We should protect these insects. But, some naughty children break bird's eggs, disturb the nests, pluck the wings of butterflies and dragon flies and throw stones at stray dogs. This is wrong. Such things should not be done. Many

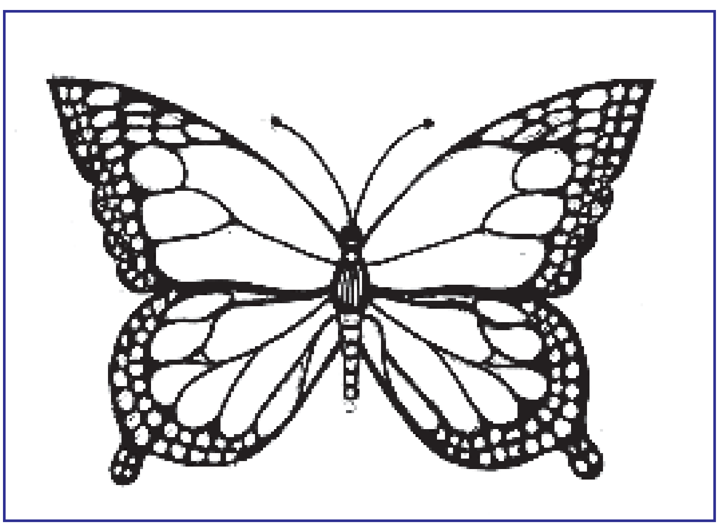

SCERT TELANGANA

animals live along with us in our surroundings. They must be protected. They also feel pain like us. So, we should allow them to live in peace.

సీతాకోకచిలుక ఎంత అందంగా ఉందో కదా! చెట్లపైన వాలుతూంటే చూడడానికి ముచ్చటగా ఉంటుంది. అలాగే తూనీగలు (బూగలు) కూడా గాలిలో ఎగురుతూ ఉంటే ఎంతో అందంగా కనిపిస్తాయి. ఇలాంటి వాటిని మనం కాపాడుకోవాలి. కాని కొంతమంది తుంటరి పిల్లలు చెట్లు ఎక్కి పక్షి గూళ్లను పడగొట్టడం, గిజిగాడి గూటిలోని గుడ్లను పగలగొట్టి వాటి గూళ్లతో ఆడుకోడం, సీతాకోకచిలుక, తూనీగ వంటివాటి రెక్కలు విరవడం, రోడ్లమీద కనిపించే కుక్కల మీదకు రాళ్లు విసరడం వంటివి చేస్తుంటారు. ఇది చాలా తప్పు.

మనతో పాటు మన పరిసరాలలో అనేక జంతువులు జీవిస్తుంటాయి. అవన్నీ మనలాంటి జీవులే. గాయపడితే మనలాగే బాధపడతాయి. అందుకే వాటిని బాధపెట్టకూడదు.

Insects (కీటకాలు)

Observe the pictures of different insects given below. Say, where you have seen them.

కింది కీటకాలను చూడండి. వీటిలో మీరు వేటిని ఎక్కడెక్కడ చూశారో చెప్పండి.

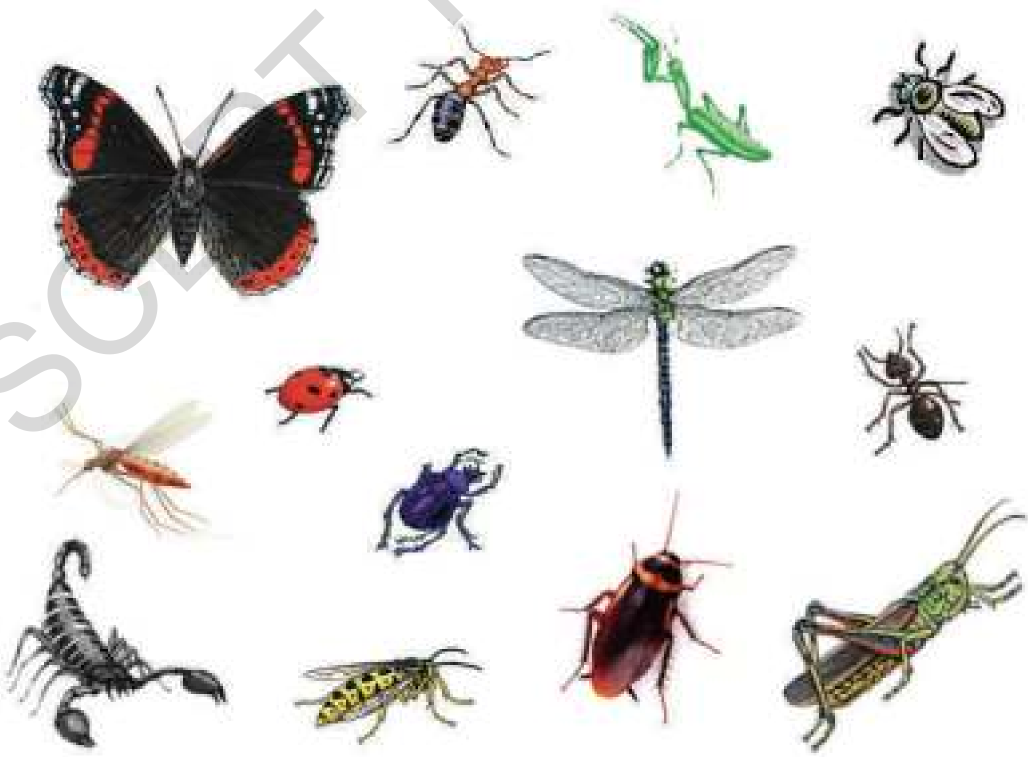

SCERT TELANGANA

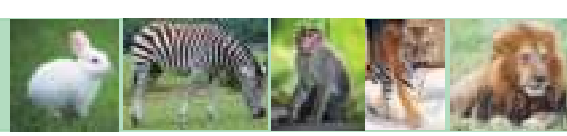

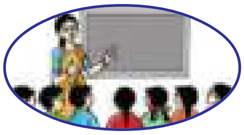

What happens when insects bite? (కీటకాలు కుడితే ఏమౌతుంది?)

Raju's grandfather got cold and fever. He was taken to the doctor. It was malaria. "How is malaria caused?" Raju asked the doctor. Doctor replied that, Malaria was caused by mosquito bite.

రాజువాళ్ల తాతకు చలిజ్వరం వచ్చింది. డాక్టరు దగ్గరికి తీసుకొని పోయారు. డాక్టర్ పరీక్ష చేసి, మలేరియా జ్వరం వచ్చిందని చెప్పాడు. మలేరియా జ్వరం ఎందుకు వచ్చిందని రాజు డాక్టరును అడిగాడు. ఒకరకం దోమలు కుట్టడంవల్ల మలేరియా వచ్చిందని డాక్టరు చెప్పాడు.

What precautions should be taken to avoid mosquito bites?

What precautions should be taken to control the growth of mosquitoes?

దోమలు కుట్టకుండా మనం ఏయే జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి?

దోమలు పెరగకుండా మనం ఏయే జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి?

Have you seen these? Say, why do we use them?

వీటిని చూశారా? ఇవి ఎందుకు వాడతారో చెప్పండి.

Mosquitoes grow in stagnant water. We should see that water is not stagnant in our surroundings.We should spray insecticides like kerosene or Malathian in stagnant water to kill mosquitoes. Some people use mosquito coils to get rid of mosquitoes, these are injurious to health. So, mosquito nets are the best to prevent mosquito bites.

SCERT TELANGANA

దోమలు నిలువ ఉన్న నీటిలో పెరుగుతాయి. మన పరిసరాలలో నీరు నిలువ ఉండకుండా చూసుకోవాలి. నిలువ నీటిలో కిరోసిన్ లేదా మలాథియాన్ వంటి మందులు చల్లితే దోమలు చనిపోతాయి. కొంత మంది దోమలు కుట్టకుండా మస్కిటో కాయిల్స్ వంటివి వాడతారు. ఇవి ఆరోగ్యానికి హానికరం. కాబట్టి దోమలు కుట్టకుండా దోమ తెరలు వాడడం మంచిది.

Similarly, the houseflies cause many diseases. House flies live on garbage heaps, cow dung and other unclean places. The disease causing bacteria reach our food through infected flies. When we eat this infected food we are affected by cholera, typhoid and other diseases. This is why we should cover food properly.

అట్లాగే ఈగలవల్ల కూడా మనకు అనేక నష్టాలు కలుగుతాయి. ఈగలు పెంటకుప్పలమీదా, అపరిశుభ్రమైన ప్రదేశాలలోనూ ఉంటాయి. ఇలాంటిచోట్ల వ్యాధులను కలగచేసే క్రిములు కూడా ఉంటాయి. మనం తినే ఆహారపదార్థాల మీదికి వచ్చి ఈగలు వాలుతూంటాయి. ఇలా ఈగలు వాలిన కలుషిత ఆహారం తినడం వల్ల టైఫాయిడ్, కలరా వంటి రోగాలు వస్తాయి. అందుకే ఆహారపదార్థాలమీద ఈగలు వాలకుండా మూతలు ఉంచాలి.

Have you seen any food/eatables that is uncovered? why should we not eat such food?

మూతలు లేకుండా, దుమ్మూ ధూళీ పడేటట్లుగా ఉన్న ఆహార పదార్థాలను / తినుబండారాలను మీరెక్కడైనా చూశారా? అటువంటివాటిని ఎందుకు తినగూడదో చెప్పండి.

To control the growth of mosquitoes and house flies, we should see that the water is not stagnant in our surroundings. Throw garbage in dust bins. Spray kerosene or malathian on stagnant water. Our surroundings should be neat and clean without pot holes and garbage. We should maintain cleanliness in and around our house and our surroundings.

ఈగలు, దోమలు పెరగకుండా ఉండాలంటే మన పరిసరాలలో నీరు నిలువ ఉండకుండా చూసుకోవాలి. చెత్తను చెత్తకుండీలలో వేయాలి. మురుగునీటిమీద దోమలు పెరగకుండా కిరోసిన్ లేదా మలాథియాన్ వంటి మందులను పిచికారి చేయాలి. నీటిగుంటలు ఉండకుండా, వాటిలో చెత్తా చెదారమూ వేయకుండా మన పరిసరాలను పరిశుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి. ఇంట్లో, బయట పరిశుభ్రత పాటిస్తే దోమలుండవు.

SCERT TELANGANA

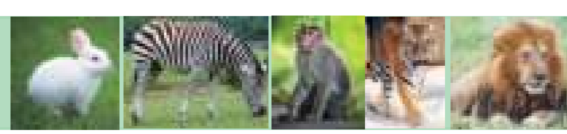

Key words (కీలక పదాలు)

1. Shelters of animals (జంతువుల నివాసాలు)
2. Water animals (నీటిలో ఉండే జంతువులు)
3. Migrating birds (వలస పక్షులు)
4. Animals on the land (నేలమీద నడిచే జంతువులు)
5. Pet animals (పెంపుడు జంతువులు)
6. Insects (కీటకాలు)
7. Kindness to animals (జంతువులపట్ల దయ)
8. Bacteria (జీవులు)
9. Environmental hygiene (పరిసరాల పరిశుభ్రత)
10. Mosquito coils (మస్కిటో కాయిల్స్)
11. Malathian (మలాథియాన్)

What have we learnt? (మనం నేర్చుకున్నవి)

- Animals live on land, trees and in water.
  జంతువులు నేలమీద, నీటిలోను, చెట్లమీద నివసిస్తాయి.
- The animals that are domesticased are called pet animals.
  ఇళ్లలో పెంచుకునే జంతువులను 'పెంపుడు జంతువులు' అంటారు.
- Animals move from one place to another by walking, flying, crawling, jumping, hopping and swimming.
  ఒక చోటునుంచి మరొక చోటుకు జంతువులు నడుస్తూ, పాకుతూ, ఎగురుతూ, ఈదుతూ పోతాయి.
- Birds migrate from distant places to lay eggs, in search of food and to find convenient places to live.
  పక్షులు ఆహారంకోసం, అనుకూల పరిసరాలకోసం వలసపోతాయి. ఇలాంటి పక్షులను 'వలసపక్షులు' అంటారు.
- We must be kind towards animals. We should give them food and water and protect them.
  జంతువుల పట్ల దయ చూపాలి. వాటికి కావలసిన ఆహారం, నీరు ఇవ్వాలి. వాటిని సంరక్షించాలి.
- Mosquitoes grow on stagnant water. We should see that no water is stagnant in our surroundings.
  నిలవ ఉన్న నీటిలో దోమలు పెరుగుతాయి.
- Houseflies and mosquitoes grow in unhygienic surroundings. So, we should keep our surroundings neat and clean.
  అపరిశుభ్రమైన పరిసరాలలో ఈగలు, దోమలు ఉంటాయి. కాబట్టి మన పరిసరాలను పరిశుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.

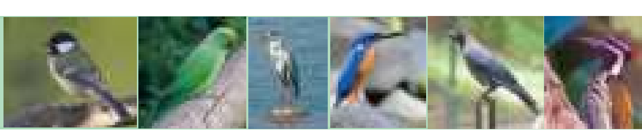

SCERT TELANGANA

DO THIS (ఇవి చేయండి)

Conceptual Understanding

1. Give four examples of pet animals.

   పెంపుడు జంతువులకు నాలుగు ఉదాహరణలు రాయండి.

2. What precautions should be taken to avoid mosquitoes?

   దోమలు లేకుండా చేయాలంటే ఏం చేయాలి?

3. Why do birds migrate?

   పక్షులు ఎందుకు వలసపోతాయి?

4. Write any three differences between animals and birds.

   పక్షులకు, జంతువులకు ఉన్న ఏవైనా మూడు భేదాలను చెప్పండి, రాయండి.

5. Tell and write three examples of the following:

   కిందివాటికి మూడు పేర్లను చెప్పండి, రాయండి.

   a) Birds that fly 1. .... 2. .... 3. ....

   ఎ) ఎగిరేవి

   b) Animals that crawl 1. .... 2. .... 3. ....

   బి) పాకేవి

   c) Animals that walk 1. .... 2. .... 3. ....

   సి) నడిచేవి

6. **Who am I? Who am I?**

   A) I am long.
   I have no legs and, no ears.
   I crawl and live in ant hill.
   Who am I? Who am I?

   B) I live in water.
   I never sleep.
   I breathe with gills
   Who am I? Who am I?

   C) I have four legs.
   I give milk.
   I eat leaves.
   Who am I? Who am I?

   D) I have wings.
   I fly high in the sky.
   I can see smaller things on the ground from a great height.
   Who am I? Who am I?

SCERT TELANGANA

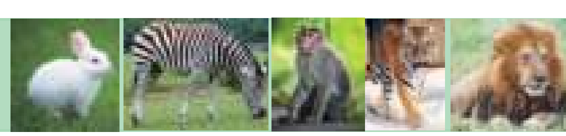

ఎవరిని? నేనెవరిని?

అ) నేను పొడవుగా ఉంటాను.
కాళ్లుండవు. చెవులుండవు.
పాకుతూ వెళ్తాను. పుట్టలో ఉంటాను.
ఎవరిని? నేనెవరిని?

ఆ) నీటిలో ఉంటాను.
నేనసలు నిద్రపోను.
మొప్పలతో శ్వాసిస్తాను.
ఎవరిని? నేనెవరిని?

ఇ) నాకు నాలుగు కాళ్లుంటాయి.
'మే' 'మే' అంటాను.
ఆకులు తింటాను
ఎవరిని? నేనెవరిని?

ఈ) నాకు రెక్కలు ఉంటాయి.
ఆకాశంలో చాలా ఎత్తులో ఎగురుతాను.
ఎత్తునుంచి కూడా కింద నున్న చిన్నవాటిని
చూడగలను. ఎవరిని? నేనెవరిని?

Draw and Colour the pictures / బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Draw and colour the pictures given below.

కింది బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

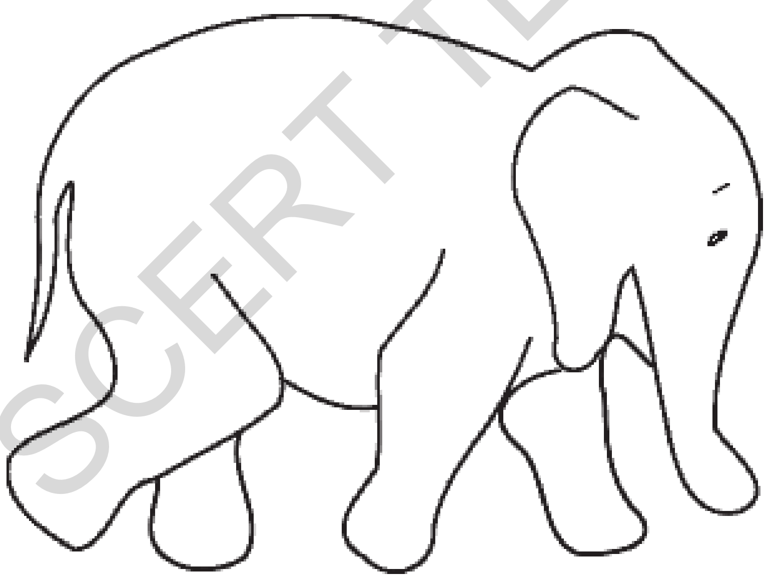

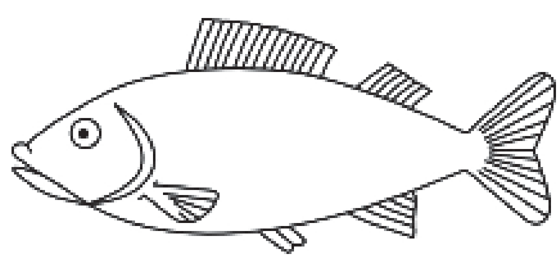

SCERT TELANGANA

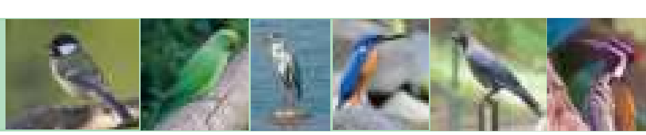

Read the story :/ కథ చదవండి:

Visit your library and read the sotry of "Mowgli" in Jungle Book by Rudyard Kipling.

మీ పాఠశాల గ్రంథాలయానికి వెళ్లి భీష్మసహాని రాసిన "గిజిగాని గూడు" కథ చదవండి.

Information Skills - Project work /సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Collect the pictures of animals and prepare an album. Observe each animal and write three lines on each of them.

   జంతువుల చిత్రాలను సేకరించి, ఆల్బమ్ తయారు చేయండి. ఒక్కొక్క జంతువును పరిశీలించి రెండు, మూడు వాక్యాలు రాయండి.

2. Visit the houses of your friends and collect the details of animals and birds domesticated by them.

   మీరు మీ మిత్రుల ఇళ్లకు వెళ్లి వాళ్లు ఏయే జంతువులను, పక్షులను పెంచుకుంటున్నారో వివరాలు సేకరించండి. కింది పట్టికలో రాయండి.

Sl. No. క్ర.సం.	Name of the friend domesticated మిత్రుని పేరు	Names of animals/birds పెంచుకునే జంతువులు / పక్షుల పేర్లు

Which animals are mostly domesticated?

ఎక్కువమంది పెంచుకునే జంతువులు ఏవి?

SCERT TELANGANA

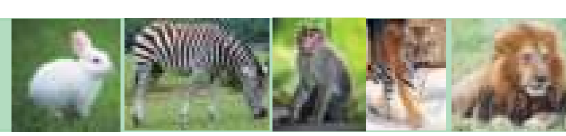

Appreciation / ప్రశంస

1. A chick fell from its nest. Tell and write what would you do when you see it?

   చెట్టుగూటి నుంచి పక్షి పిల్ల కింద పడింది. అది చూసిన మీరు ఏం చేస్తారో చెప్పండి, రాయండి.

2. Animals are also living things like us. What we shouldn't do to hurt them? Tell and write three things.

   జంతువులు కూడా మనలాంటి జీవులే. జంతువులు బాధపడకుండా ఉండాలంటే మనం ఏ ఏ పనులు చేయకూడదో మూడింటిని చెప్పండి, రాయండి.

Ask a Question / ప్రశ్నించడం

1. Ritu and Sita were observing the birds' nests on the trees. They wanted to know about them. They asked Penchalaiah, the farmer, about the birds' nests. Write, what questions they might have asked.

   రీతు, సీత ఇద్దరూ చెట్టుపైన ఉన్న పక్షుల గూళ్లను ఆసక్తిగా చూస్తున్నారు. వాటిని గురించి తెలుసుకోవాలనుకున్నారు. అక్కడే ఉన్న పెంచలయ్యను పక్షుల గూళ్లను గురించి ప్రశ్నలు అడిగారు. వాళ్లు అడిగిన ప్రశ్నలు ఏమై ఉంటాయి? వాటిని రాయండి.

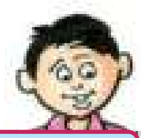

I can do this / నేనివి చేయగలను

1.	I can say where different animals and birds live.	Yes/No
	వివిధ జంతువులు, పక్షులు ఎక్కడెక్కడ నివసిస్తాయో చెప్పగలను.	ఔను / కాదు
2.	I can collect and tabulate the details of pet animals.	Yes/No
	పెంపుడు జంతువుల వివరాలు సేకరించి పట్టిక తయారు చేయగలను.	ఔను / కాదు
3.	I can draw and colour the pictures of different animals and birds.	Yes/No
	పక్షులు / జంతువుల బొమ్మలు గీసి రంగులు వేయగలను.	ఔను / కాదు
4.	I love animals and birds. I will be kind to them.	Yes/No
	పక్షులు, జంతువులంటే నాకిష్టం. వాటిమీద దయచూపిస్తాను.	ఔను / కాదు
5.	I can think and question about birds and their living places.	Yes/No
	పక్షుల గూళ్ల గురించి ప్రశ్నలు అడగగలను.	ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

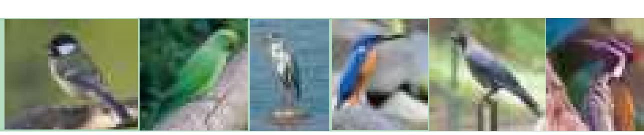

5. PLANTS AROUND US

మన చుట్టూ ఉన్న మొక్కలు

Salima likes flowering plants. She grows different flowering plants in the backyard of her house. She waters them regularly. She takes care of plants and prevents others from plucking the leaves and branches.

Salima adopted a few plants at her school. She looks after them carefully and waters them regularly. She visits the school even during holidays to water the plants. One day, Akhila, visited Salima's house to see the flowers.

They both went to the backyard, saw different types of flowering plants and plucked some flowers.

సలీమాకు పూలమొక్కలంటే చాలా ఇష్టం. ఇంట్లో రకరకాల పూలచెట్లు పెంచుతున్నది. రోజూ వాటికి నీళ్లు పోస్తుంది. ఎవ్వరు కూడా వీటి ఆకులు, కొమ్మలను తెంపకుండా జాగ్రత్తగా చూసుకుంటుంది.

సలీమా పాఠశాలలో కూడా కొన్ని మొక్కలను దత్తత తీసుకుంది. వాటిని కూడా ఇంట్లో పెంచుకొనే మొక్కలలాగ జాగ్రత్తగా చూసుకుంటుంది. సెలవుల్లో కూడా అప్పుడప్పుడు వెళ్ళి నీళ్ళు పోస్తుంది. ఒకరోజు అఖిల పూలకోసం సలీమా ఇంటికి వచ్చింది. ఇద్దరు కలిసి పెరటిలోని పూలను కోసారు.

ఇద్దరు కలసి రకరకాల పూలచెట్లను చూశారు.

SCERT TELANGANA

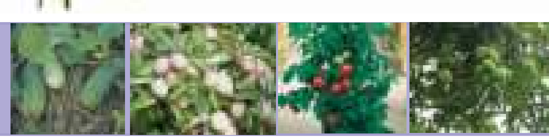

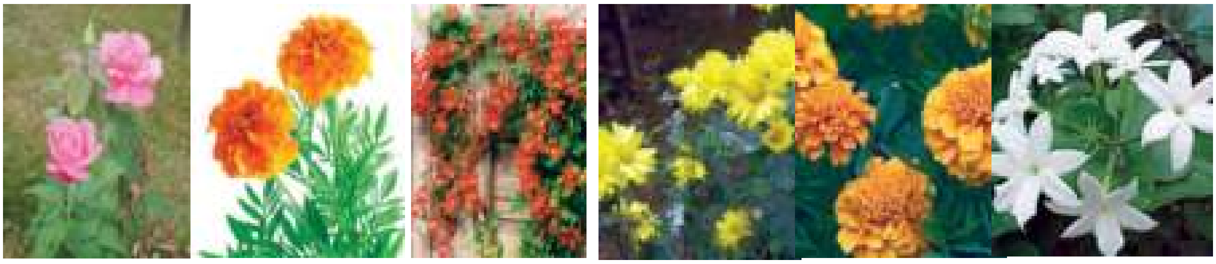

Name the flowering plants. Which Akhila and Salima saw.

అఖిల, సలీమా ఏయే పూలమొక్కల్ని చూసి ఉంటారు?

Write down the names of some other flowering plants you know.

మీకు తెలిసిన మరికొన్ని పూలమొక్కల పేర్లు రాయండి.

What might Akhila and Salima have done with the flowers?

పూలతో అఖిల, సలీమా ఏం చేసి ఉంటారు?

When and why do we use flowers?

పూలను వేటికి, ఎప్పుడెప్పుడు ఉపయోగిస్తారు?

Not only flower yielding plants but also vegetables and fruits yielding plants are grown at Salima's house. Look at the pictures and observe them.

సలీమా వాళ్లఇంట్లో పూలమొక్కలే కాకుండా రకరకాల కూరగాయల మొక్కలు, పండ్లచెట్లు కూడా పెంచుతున్నారు. వాటిని చూడండి.

SCERT TELANGANA

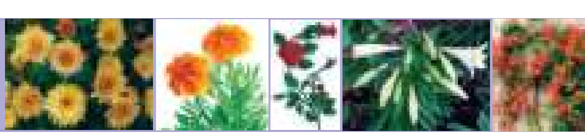

Find out the details of the plants that are grown in the houses of your friends. Fill in the table with the particulars.

మీ ఇంట్లో, మీ మిత్రుల ఇళ్లల్లో పెంచుకునే మొక్కల వివరాలు తెలుసుకొని రాయండి

Name of the friend మిత్రుని పేరు	Names of the plants they have grown ఇంట్లో పెంచుకునే మొక్కల పేర్లు
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	

Which plants are grown in most of the houses?

ఎక్కువమంది ఇళ్లల్లో పెంచుకుంటున్న మొక్కలేవి?

Which plants are least grown?

కొంతమంది ఇళ్లల్లో మాత్రమే పెంచుకుంటున్న మొక్కలేవి?

Generally, different plants are grown in the open court yard of the house. Some people don't have open space in front behind of their houses. How do such people grow plants? What kind of plants do they grow?

Akhila and Salima went outside to play. All the children were playing under the banyan tree. The trees like tamarind, neem are also there along with the banyan tree. Akhila and Salima played there along with the children.

What are the uses of trees? Think.......

SCERT TELANGANA

సాధారణంగా ఇంటిముందర ఖాళీస్థలాల్లో రకరకాల మొక్కలు పెంచుకుంటారు. కొందరి ఇళ్ల ముందర ఖాళీస్థలం ఉండదు. ఇలాంటివాళ్లు ఏయే మొక్కలను, ఎలా పెంచుకుంటారు?

అఖిల, సలీమా ఆడుకుందామని ఆరుబయటకు వెళ్లారు. అక్కడ పిల్లలందరూ మర్రిచెట్టు కింద ఆడుకుంటున్నారు. మర్రిచెట్టుతోపాటు రోడ్డు పక్కన చింత, వేప వంటి చెట్లు కూడా ఉన్నాయి. అఖిల, సలీమా కూడా పిల్లలతో అక్కడే ఆడుకున్నారు.

చెట్లవల్ల మనకు ఎలాంటి ఉపయోగాలు ఉన్నాయి? ఆలోచించండి.

Do all trees look alike? (చెట్లన్నీ ఒకే రకంగా ఉంటాయా?)

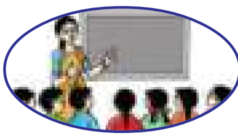

Akhila and Salima observed the leaves, branches and stems of various plants in the garden. Some were big in size and some were small. Some plants have smaller leaves while others have longer and broader leaves. Which trees among them have smaller leaves and which have bigger leaves? Name the trees that are large and give us shade. Akhila saw a tall palm tree on the road side and exclaimed, "How tall is the tree!"

అఖిల, సలీమా చుట్టు ప్రక్కల ఉన్న చెట్ల ఆకులు, కొమ్మలు, మొదళ్లు చూశారు. వాటిలో కొన్ని చెట్లు పొడుగ్గా, కొన్ని పొట్టిగా ఉన్నాయి. కొన్ని చిన్న చిన్న ఆకులతో, కొన్ని పెద్ద పెద్ద ఆకులతో ఉండే చెట్లను చూశారు. వాళ్లు చూసిన వాటిలో చిన్నచిన్న ఆకులతోను, పెద్దపెద్ద ఆకులతోను ఉండే చెట్లు ఏమై ఉంటాయి? అట్లాగే పెద్దగా ఎత్తుగా ఉండి నీడనిచ్చే చెట్లు ఏమై ఉంటాయో చెప్పండి. రోడ్డు ప్రక్కన ఎత్తుగా, పొడుగ్గా ఉన్న తాటిచెట్టును చూసి, 'అబ్బో! ఎంత ఎత్తుగా ఉందో!' అంది అఖిల.

SCERT TELANGANA

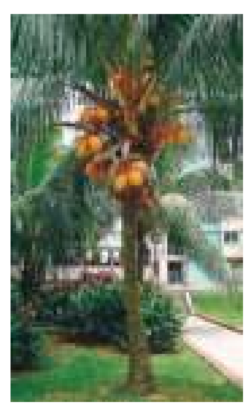

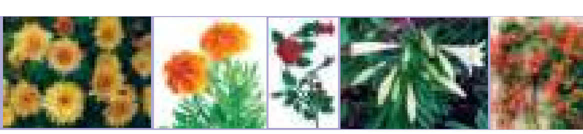

Different types of plants and trees grow around us. Are they all of the same height? Some of these are shorter than you. Some are up to your height and some are taller than you. Identify such plants and trees in your surroundings and write in the table.

మనచుట్టూ రకరకాల మొక్కలు, చెట్లు ఉన్నాయి కదా! అవన్నీ ఒకే ఎత్తులో ఉన్నాయా? వీటిలో కొన్ని మీకంటే తక్కువ ఎత్తులో ఉంటాయి. కొన్ని మొక్కలు మీ అంత ఎత్తు ఉంటాయి. మరికొన్ని మీకంటే చాలా ఎత్తుగా ఉంటాయి. మీ పరిసరాలలో పూర్తిగా పెరిగిన మొక్కలను, చెట్లను చూడండి. వాటి వివరాలను కింది పట్టికలో రాయండి.

Plants that are shorter than you మీకంటే చిన్నగా ఉండేవి	Plants that grow about your height మీ అంత ఎత్తు ఉండేవి	Plants that are taller than you మీకంటే చాలా ఎత్తుగా ఉండేవి

Trees such as, banyan, tamarind, neem, mango, etc., are big in size with many branches. They give us shade. That is why these trees are grown along the sides of the roads. A few of these leaves, flowers and fruits are useful to us. We get wood from trees. Many things are made by wood. Palm tree grows tall without branches. The leaves of the palm trees are used as roofs for huts.

మర్రి, చింత, వేప వంటి చెట్లు చాలా కొమ్మలతో పెద్దగా ఉంటాయి. ఇవి నీడనిస్తాయి. అందుకే రోడ్డుపక్కన ఇలాంటి చెట్లను పెంచుతారు. వీటిలో కొన్నింటి ఆకులు, పూలు, కాయలు మనకు ఉపయోగపడతాయి. ఈ చెట్ల వల్ల మనకు కలప కూడా వస్తుంది. చెట్లకలపతో ఎన్నో వస్తువులు తయారుచేస్తారు. తాటిచెట్టు చాలా ఎత్తుగా పెరుగుతుంది. దీనికి కొమ్మలు ఉండవు. తాటిచెట్టు ఆకులు పెద్ద పెద్ద మట్టలలాగా ఉంటాయి. తాటిమట్టలను గుడిసెలమీద కప్పడానికి వాడుతారు.

Think and repeat about the uses of different trees.

ఇలాగే ఇంకా ఏ ఏ చెట్లవల్ల ఎలాంటి లాభాలు ఉన్నాయో ఆలోచించండి.

SCERT TELANGANA

Why should we grow trees? (మనమెందుకు చెట్లను పెంచుకోవాలి?)

There is a mango tree in Akhila's garden. Do you know the uses of a mango tree? Pickles are prepared with mangoes. We eat mangoes. People dec orate their houses with the leaves of mango trees during festivals. They tie swings to its branches and enjoy.

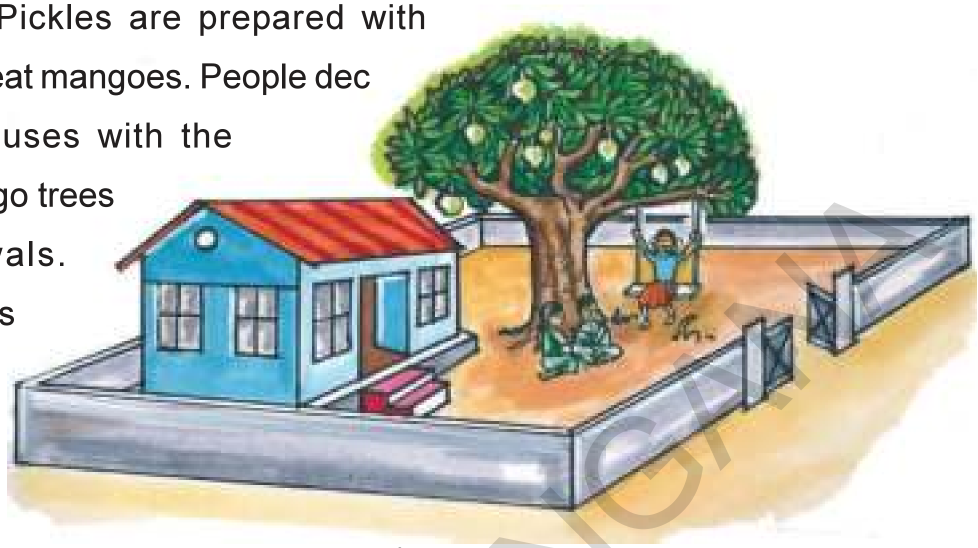

అఖిల వాళ్ల ఇంటి పెరట్లో మామిడిచెట్టు ఉంది. మామిడిచెట్టు వల్ల ఏయే లాభాలు ఉన్నాయో తెలుసా? మామిడికాయలతో పచ్చడి పెట్టుకుంటారు. మామిడిపండ్లు తింటారు. పండుగ రోజుల్లో మామిడిఆకులతో ఇంటికి తోరణాలు కడతారు. చెట్టుకు ఊయల కట్టుకొని ఊగుతారు.

You have learnt the uses of the mango tree. What are the uses of the trees given below? Discuss in groups and write.

మామిడి చెట్టు మనకు ఎలా ఉపయోగపడుతుందో తెలుసుకున్నారు కదా! కింది చెట్ల వల్ల మనకు ఏయే ఉపయోగాలు ఉన్నాయో జట్లలో చర్చించండి, రాయండి.

Coconut Tree కొబ్బరిచెట్టు

Neem Tree వేపచెట్టు

SCERT TELANGANA

Let us grow trees (మనం చెట్లను పెంచుదాం)

Observe Above two Pictures పైన ఉన్న రెండు చిత్రాలు పరిశీలించండి.

Discuss in Group/జట్లలో చర్చించండి.

- Which of the above two pictures do you like? Why?
  పై వాటిలో మీకు నచ్చిన చిత్రం ఏది? ఎందుకు?
- What will happen if trees or not there? Think and answer.
  చెట్లు లేకపోతే ఏమవుతుంది. ఆలోచించి చెప్పండి.
- When the Sun is hot, did you ever see people taking rest in the shadow of the trees?
  ఎండ బాగా ఉన్నప్పుడు చెట్ల నీడలో విశ్రాంతి తీసుకుంటున్న వారిని మీరెప్పుడైనా చూశారా?
- Did you ever participate in the plantation programme conducted in your school?
  మీ పాఠశాలలో మీరెప్పుడైనా మొక్కలను నాటే కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారా?
- How do you feel when you see the plants, planted by you are growing well?
  మీరు నాటిన మొక్కలు ఆరోగ్యంగా పెరుగుతుంటే మీకేమనిపిస్తుంది?

Trees give us coolbreeze with green leaves. They look beautiful with green leaves and flowers of different colours.

You might have played in the green grass, when you have visited a park or form

In the villages during summer, people will take shelter under the trees, to protect themselves from hot sun. Children play different types of games in the shade of trees.

Have you ever played like this? Have you ever enjoyed like this?

Don’t you think we have to protect the trees which give us so much pleasure.

SCERT TELANGANA

We should also take part in growing trees in schools, in the premises of our houses, on the sides of the roads, on the banks of the fields and also take responsibility of protecting them.

చెట్లు మనకి చల్లని గాలినిస్తాయి. పచ్చని ఆకులతో రంగు రంగుల పూలతో చూడటానికి ఎంతో బాగుంటాయి.

పార్కుకు గాని, పొలం దగ్గరకు గాని మీరు వెళ్ళినప్పుడు పచ్చని గడ్డిలో ఆడుకొని ఉంటారు కదా! ఊర్లలో ఎండాకాలంలో వెడిని తట్టుకోలేక అందరు చెట్ల కిందకి చేరతారు. పిల్లలు చెట్ల నీడలో రకరకాల ఆటలు ఆడి అనందిస్తారు. మీరు ఎప్పుడైనా ఇలా ఆడారా! ఇలా ఆనందించారా!

చూసారా పిల్లలూ ఇంత ఆనందాన్నిచ్చే చెట్లను మనం కాపాడుకోవాలిగదా! దానితో పాటు పాఠశాలలోను, ఇంటి ఆవరణలోను, రోడ్ల ప్రక్కన, పొలాల గట్ల వద్ద మొక్కలను పెంచటంలో మన వంతు సహాయ సహకారాలు అందించి వాటిని కాపాడుకోవాలి.

మన పాఠశాలలో నాటే మొక్కల రక్షణకు మనం బాధ్యత వహించి వాటిని సంరక్షించాలి.

Think for whom the plants you planted will be carful

ఇలా మీరునాటిన మొక్కలు ఎవరికి ఉపయోగపడతాయో ఆలోచించండి.

The trees that do not grow around us: (మన చుట్టూ పెరగని చెట్లు)

We eat different fruits. Some of these trees grow in our area, whereas the other fruit bearing trees may not grow in our area. Akhila likes to eat apples. But she has never seen apple tree. Write down the names of the fruit bearing trees you have never seen.

మనం రకరకాల పండ్లను తింటాం. ఈ పండ్ల చెట్లు కొన్ని మన ప్రాంతంలో ఉంటాయి. మరికొన్ని మన ప్రాంతంలో ఉండవు. అఖిలకు ఆపిల్ పండ్లు అంటే చాలా ఇష్టం. కానీ ఆపిల్ చెట్టును ఆమె ఎప్పుడూ చూడలేదు. అలాగే మీరు చూడని పండ్ల చెట్ల పేర్లు రాయండి.

....

....

....

....

SCERT TELANGANA

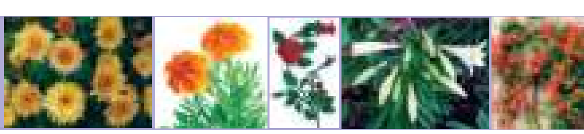

Water plants, desert plants : (నీటిమొక్కలు, ఎడారిమొక్కలు)

Salima and Akhila went along with their friends to the farm. They saw lotus in the nearby pond . Fisherman, Somaiah told them about lotus. On the way home, Akhila stopped at a plant. She said,"Look at this plant, how funny it looks! It has no leaves but there are so many thorns. What plant is this?" What might Salima have replied? Guess !

Observe the pictures given below, do you know about them and where do they grow ?

సలీమా, అఖిల స్నేహితురాళ్లతో కలిసి పొలానికి వెళ్లారు. పక్కనే ఉన్న చెరువులో తామరపూలు చూశారు. చేపలు పడుతున్న సోమయ్య వాళ్లకి తామరపూల గురించి చెప్పాడు. ఇంటికి తిరిగి వస్తూ దారిలో అఖిల ఒక మొక్క దగ్గర ఆగింది. "ఈ మొక్క చూడు, తమాషాగా ఉంది. ఆకులు లేవు. చాలా ముళ్లు ఉన్నాయి ఇదేమిటి?" అని సలీమాను అడిగింది. సలీమా ఏం చెప్పి ఉంటుంది? ఊహించండి.

కింది చిత్రాలు పరిశీలించండి, వీటి గురించి మీకు తెలుసా, ఇవి ఎక్కడ పెరుగుతాయి?

Water - Lilly

కలువ

Lotus

తామర

Aloe vera Plant (Kalabanda)

కలబంద

Cactus (Opuntia)

నాగజెముడు

SCERT TELANGANA

The plants like water-lily and lotus grow in water. They are called water plants. cactus and *Aloe vera* grow in sandy soils and places with less water. These are called desert plants.

కలువ, తామర వంటివి నీటిలో పెరుగుతాయి. వీటిని 'నీటిమొక్కలు' అంటారు. బ్రహ్మజెముడు, నాగజెముడు, కలబంద వంటివి నీరు తక్కువ ఉన్న ప్రాంతాలలోను, ఇసుకలోను పెరుగుతాయి. వీటిని 'ఎడారిమొక్కలు' అంటారు.

Key words / కీలకపదాలు

1. Uses of trees (చెట్లవల్ల లాభాలు)
2. Adoption of plants (మొక్కల దత్తత)
3. Plants grown in houses (ఇంట్లో పెంచుకొనే మొక్కలు)
4. Plants grown outside (ఎడారిమొక్కలు)
5. water plants (నీటిమొక్కలు)
6. Desert plants (ఆరుబయట పెరిగే చెట్లు)

What have we learnt? (మనం నేర్చుకున్నవి)

- Different plants grow in our localities.
  మన ఇళ్లల్లో, చుట్టుపక్కల వివిధ రకాల మొక్కలు పెరుగుతాయి.
- The plants around us are different. Some grow very tall. Some are very short. Some are small in size.
  మన చుట్టూ ఉండే మొక్కలు రకరకాలుగా ఉంటాయి. కొన్ని చాలా ఎత్తుగా, కొన్ని తక్కువ ఎత్తులో, ఇంకొన్ని మరీ చిన్నగా పెరుగుతాయి.
- Trees like neem grow bigger with branches. Trees like palm grow taller without branches.
  వేప చెట్ల వంటివి అనేక కొమ్మలతో పెద్దగా ఉంటాయి. తాటి చెట్ల వంటివి కొమ్మలు లేకుండా ఎత్తుగా పెరుగుతాయి.
- There are many uses of trees. We get flowers, fruits and wood from trees.
  చెట్లవల్ల అనేక ఉపయోగాలున్నాయి. వీటి నుంచి పూలు, పండ్లు, కలప వంటివి లభిస్తాయి.
- Some trees do not grow in our surroundings. But we use the flowers, fruits and wood of these trees.
  కొన్ని చెట్లు మన పరిసరాలలో పెరగవు. కాని వాటినుంచి లభించే పూలు, పండ్లు వంటి వాటిని మనం చూస్తూంటాం, ఉపయోగిస్తూంటాం.
- We plants saplings in our school, in the premises of our house and as many places as possible and protect.
  మనం పాఠశాలలోను, ఇంటి అవరణలోను వీలైనన్ని ప్రదేశాలలో మొక్కలను నాటి వాటిని సంరక్షించుకుంటాము.

SCERT TELANGANA

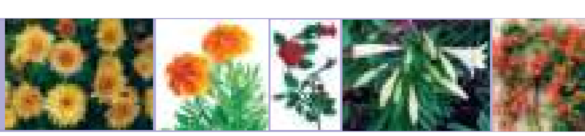

- The plants like cactus, aloevera grow in sandy soils. These are called desert plants.

ఇసుకనేలల్లో బ్రహ్మజెముడు, నాగజెముడు, కలబంద వంటి మొక్కలు పెరుగుతాయి. వీటిని ఎడారిమొక్కలు అంటారు.

DO THIS / ఇవి చేయండి

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. Give a few examples of flowering plants and fruit bearing trees.
   పూలు, పండ్లనిచ్చే చెట్లకు కొన్ని ఉదాహరణలివ్వండి.
2. Write the similarities and differences between the wild-date (Eetha chettu) and mango tree.
   ఈత, మామిడి చెట్ల మధ్యగల పోలికలు, భేదాలేవి?
3. Look, tell and write the similarities and differences between Jasmine and hibiscus (malle and mandara) plants.
   మల్లె, మందార మొక్కల మధ్యగల పోలికలు, భేదాలు చెప్పండి, రాయండి.
4. Which plants do not grow in your surroundings?
   మీ చుట్టూ పెరగని చెట్లేవి?
5. How do you protect the sapling planted by you in your school?
   మీ పాఠశాలలో మీరు నాటిని మొక్కను ఎలా సంరక్షించుకుంటార
   రాయండి.
6. Write the differences between banyan tree and palm tr
   in the table given below.
   మర్రిచెట్టుకు, తాటిచెట్టుకు గల భేదాలు పట్టికలో రాయండి.

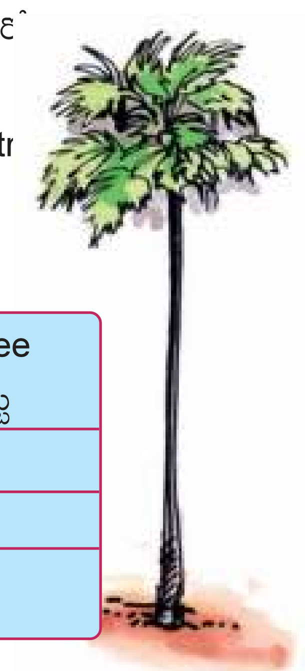

	Banyan tree మర్రిచెట్టు	Palm tree తాటిచెట్టు
Height/ఎత్తు		
Leaves/ఆకులు		
Branches/కొమ్మలు		

SCERT TELANGANA

6. Observe the houses of Sita and Lakshmi.

సీత, లక్ష్మి వాళ్ల ఇళ్లు చూడండి. జవాబులు చెప్పండి.

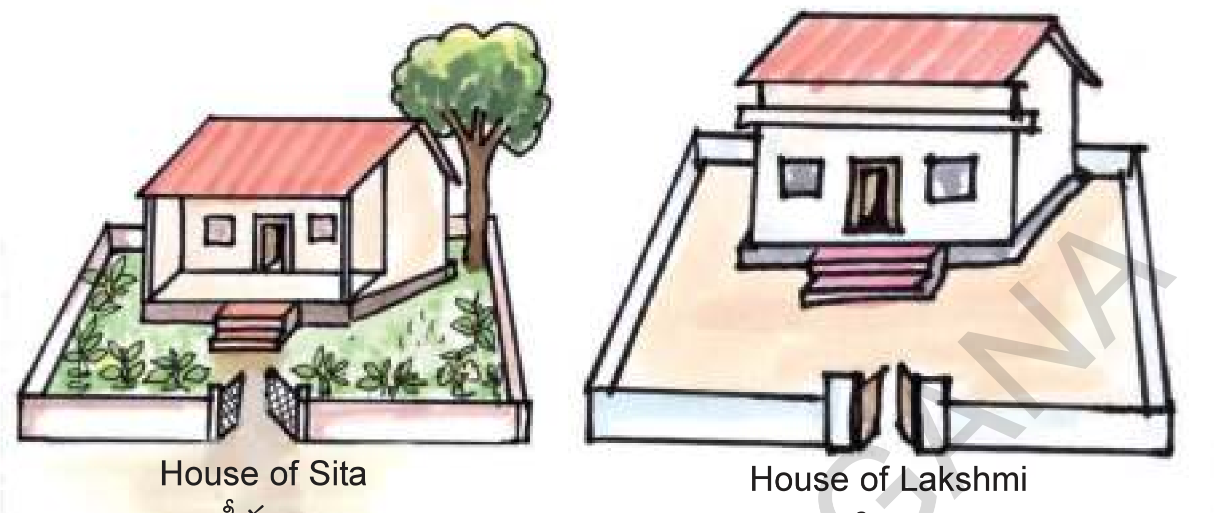

House of Sita
సీత ఇల్లు

House of Lakshmi
లక్ష్మి ఇల్లు

- Whose house do you like more and why?

  మీకు ఎవరి ఇల్లు బాగా నచ్చింది? ఎందుకు?

- What are the difference between the two houses?

  సీత వాళ్ల ఇంట్లో ఏమేమి ఉన్నాయి? లక్ష్మి వాళ్ల ఇంట్లో ఏమేమి లేవు?

- What would you do if you have open space in front of your house like Lakshmi's house?

  మీ ఇంట్లో లక్ష్మి ఇంట్లో మాదిరిగా ఖాళీ స్థలం ఉంటే మీరేం చేస్తారు?

7. Sita grows plants in her house. She keeps the house clean. Tick "✓" the things you do at your home.

సీత వాళ్ల ఇంట్లో మొక్కలను పెంచుతుంది. ఇల్లంతా పరిశుభ్రంగా ఉంచుతుంది. మరి మీరు ఈ కింది వాటిలో ఏం చేస్తున్నారో '✓' చేయండి.

- I grow plants at my home. ( )
- నేను ఇంట్లో మొక్కలను పెంచుతాను.
- I water them every day. ( )
- వాటికి రోజూ నీళ్ళు పోస్తాను.
- I take care that no branches and leaves are plucked. ( )
- కొమ్మలు,ఆకులు తెంపకుండా చూస్తాను.
- I clean the surroundings of the plants. ( )
- మొక్కల చుట్టూ శుభ్రం చేస్తాను.

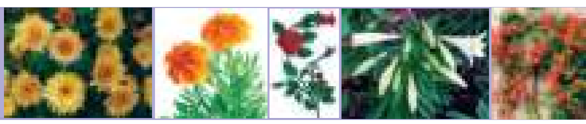

SCERT TELANGANA

- I remove dried, fallen leaves. (   )
- రాలిన ఆకులను తీసేస్తాను.
- I would pickout the fallen leaves and clear the ground. (   )

- I have adopted some plants at my school. Now I am growing them carefully. (   )
- నేను పాఠశాలలో మొక్కలను దత్తత తీసుకున్నాను. జాగ్రత్తగా పెంచుతున్నాను. (   )

8. The houses should have plants because ....

ఇంట్లో మొక్కలు ఉండడం అవసరం. ఎందుకనగా ....

Draw and Colour the pictures. / బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Draw and colour the pictures given below.

కిం యండి. రంగులు వేయ

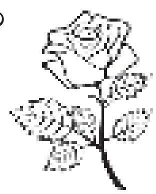

2. Draw the picture of the tallest tree in your area. Colour it. Write about it .

మీ ప్రాంతంలో బాగా ఎత్తుగా పెరిగే ఒక చెట్టు బొమ్మ గీయండి. దానికి రంగులు వేయండి. దాని ంచి రాయండి.

Information Skills - Project work / సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Name the plants/trees of your surroundings. Write their names if you know? Find and write the name of trees/plants that you do not know.

మీ చుట్టుపక్కల ఉన్న మొక్కలు/ చెట్లలో ఎన్నింటి పేర్లు మీకు తెలుసు? తెలిసినవాటి పేర్లు రాయండి. తెలియనివాటి పేర్లు తెలుసుకొని రాయండి.

2. Write down the names of the trees that give us flowers, fruits, shade and wood.

మీ చుట్టుపక్కల ఉన్న పూలు, పండ్లు, నీడ, కలపనిచ్చే మొక్కల/చెట్ల పేర్లు రాయండి.

flowers పూలు పూసేవి	fruits పండ్లనిచ్చేవి	shade నీడనిచ్చేవి	wood కలపనిచ్చేవి
....	....	....	....

SCERT TELANGANA

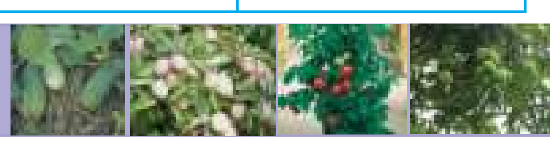

Appreciation/ ప్రశంస

1. How do you feel if any one plucks the plant that you planted during Haritha Haaram ? What do you do then ?
   హరితహారంలో నీవు నాటిన మొక్కను ఎవరైనా పీకేస్తే మీకేమనిపిస్తుంది ? అప్పుడు మీరేం చేస్తారు?
2. Many plants are there in Salima's school. You know that she takes care and waters the plants during holidays also. You also plant a sapling at your school or adopt one plant and water it regularly. Observe and tell what happened after one month.
   సలీమావాళ్ల బడిలో మొక్కలు చాలా ఉన్నాయి కదా! సెలవురోజుల్లో కూడా నీళ్లు పోస్తుందని జాగ్రత్తగా చూసుకుంటుందని తెలుసుకున్నారు కదా! అట్లాగే మీరు కూడా మీ బడిలో ఒక మొక్కని నాటండి లేదా దత్తత తీసుకోండి. దానికి రోజూ నీళ్లు పోయండి. నెల తర్వాత ఏం జరిగిందో చెప్పండి.

Ask a Question / ప్రశ్నించడం

1. Akhila wanted to know about water plants. She went to a nearby pond. She met gardener Ramaiah there. She asked him questions about water plants. What questions she might have asked? Write down the questions. Write down the answers that Ramaiah might have given.
   అఖిల నీటిమొక్కలను గురించి తెలుసుకోవాలని అనుకుంది. ఇందుకోసం చెరువు దగ్గరకు వెళ్లింది. అక్కడ రామయ్యతాతను కలిసింది. నీటిమొక్కలను గురించి ప్రశ్నలు అడిగింది. అఖిల ఏమేమి ప్రశ్నలు అడిగి ఉండవచ్చు. ఆ ప్రశ్నలు రాయండి. రామయ్య తాత ఏం జవాబులు చెప్పి ఉండవచ్చు?

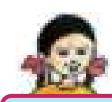
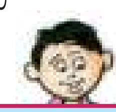

I can do this / నేనివి చేయగలను

1. I can tell which trees grow taller and which trees grow shorter. Yes/No
   మన చుట్టూ ఉండే చెట్లలో బాగా ఎత్తుగా పెరిగేవి, చిన్నగా ఉండేవి ఏవో చెప్పగలను. ఔను / కాదు
2. I can tell the uses of trees. Yes/No
   చెట్లవల్ల ఉపయోగాలు చెప్పగలను. ఔను / కాదు
3. I can explain about water plants and desert plants. Yes/No
   నీటిమొక్కలు, ఎడారిమొక్కల గురించి వివరించగలను. ఔను / కాదు
4. I can draw and colour the pictures of flowers, plants and trees. Yes/No
   పూల మొక్కలు, చెట్ల బొమ్మలు గీసి రంగులు వేయగలను. ఔను / కాదు
5. I can ask questions about plants and trees. Yes/No
   మొక్కల గురించి, చెట్ల గురించి తెలుసుకొనుటకు ప్రశ్నించగలను. ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

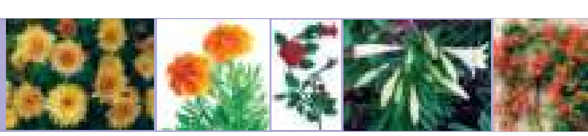

6. BONDING WITH LEAVES (ఆకులతో అనుబంధం)

There are many trees and plants around us. They are different and have different kinds of leaves. Have you seen the leaf of a banana tree? How big it is! People eat on it. Have you seen leaves of tamarind tree? How small they are! Have you seen leaves of coconut tree? Think. How do they look? There are different types of leaves in the picture. Can you identify them?

మనచుట్టూ ఎన్నో చెట్లు, మొక్కలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ రకరకాలుగా ఉన్నట్లే వీటి ఆకులు కూడా రకరకాలుగా ఉంటాయి. అరటి ఆకును చూశారా? ఎంత పెద్దగా ఉంటుందో! దీంట్లో భోజనం కూడా చేస్తారు. చింత ఆకు చూశారా? ఎంత చిన్నగా ఉంటుందో! కొబ్బరి ఆకులను చూశారా? ఎలా ఉంటుందో ఆలోచించండి. చిత్రంలో రకరకాల ఆకులు ఉన్నాయి. వీటిని గుర్తుపట్టగలరా?

- Tell and write the names of the leaves in the picture.

  చిత్రంలో ఉన్న ఆకుల పేర్ల చెప్పండి, రాయండి.

- Do they all look alike? What are the differences?

  ఈ ఆకులన్నీ ఒకేలా ఉన్నాయా? ఏయే తేడాలున్నాయి?

All leaves don't look alike. Some are big and the others are small. The edges and tips are also different.

ఆకులన్నీ ఒకేలా ఉండవు. కొన్ని పెద్దగా, మరికొన్ని చిన్నగా ఉంటాయి. వాటి అంచులు, కొనలు వేరువేరుగా ఉంటాయి.

SCERT TELANGANA

Look at the leaves given below. Observe the edges and tips of the leaves. (కింది ఆకుల అంచులు, కొనలు ఎలా ఉన్నాయో పరిశీలించండి.)

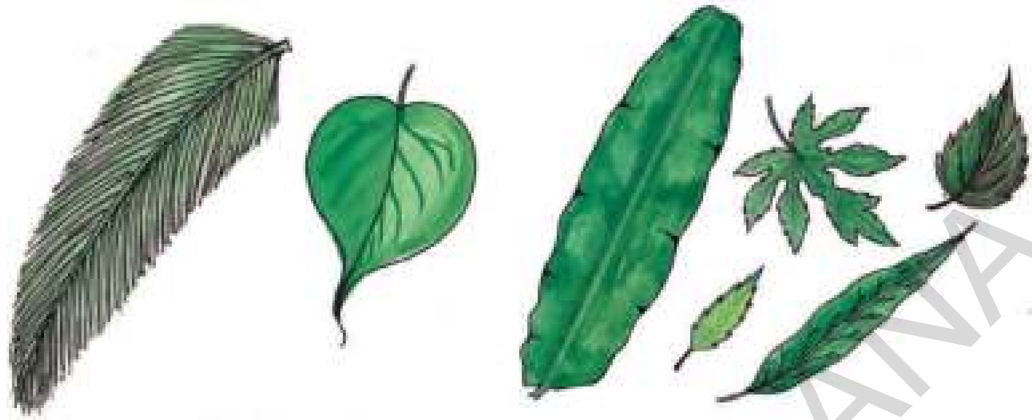

Generally, some leaves have smooth edges and others have (rough) edges touch and see. Some leaves have sharp tips and others have rounded tip. Say about some other leaves.

సాధారణంగా కొన్ని ఆకులు నునుపు అంచుతో, మరికొన్ని రంపపుటంచుతో ఉంటాయి. కొన్ని ఆకుల కొనలు మొనదేలి, మరికొన్ని ఆకుల కొనలు గుండ్రంగా ఉంటాయి. ఇలా మరికొన్ని ఆకుల గురించి చెప్పండి.

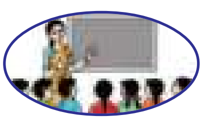

Collect some leaves. Touch their surface. How did you feel? Are they soft or rough? Observe and write in the table.

మీరు కొన్ని ఆకులను సేకరించండి. సేకరించిన ఆకులను చేతితో తాకి చూడండి. నునుపుగా ఉన్నాయా? గరుకుగా ఉన్నాయా? పరిశీలించి పట్టికలో రాయండి.

Names of soft surface leaves ఉపరితలం నునుపుగా ఉండే ఆకులు	Names of rough surface leaves ఉపరితలం గరుకుగా ఉండే ఆకులు

SCERT TELANGANA

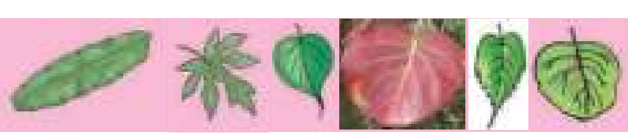

Colourful Leaves

There are different crotons in Yousuf's house. They are in different colours. Ramu who came to Yousuf's house saw the different coloured leaves and was surprised. Ramu observed the leaves of a mango tree. He found that the new leaves were light red in colour, old leaves were dark green in colour and the leaves about to fall were yellow in colour. Have you ever seen different coloured leaves? say about them.

రంగు రంగుల ఆకులు

యూసుఫ్ ఇంట్లో రకరకాల క్రోటన్ మొక్కలు ఉన్నాయి. అవి రకరకాల రంగుల్లో ఉన్నాయి. యూసుఫ్ ఇంటికి వచ్చిన రాముకు రంగు రంగుల ఆకులను చూసినప్పుడు ఆశ్చర్యం వేసింది. రాము మామిడి ఆకులు చూశాడు. దాని చిగురుటాకులు లేత ఎరుపు రంగులో, ముదురు ఆకులు ఆకుపచ్చ రంగులో, రాలిపోయే ఆకులు పసుపు రంగులో ఉండడం గమనించాడు. మరి మీరెప్పుడైనా రకరకాల రంగుల్లో ఉన్న ఆకులను చూశారా? వాటి గురించి చెప్పండి.

Take any leaf and observe its colour, shape, tip and surface. How do you feel when you touch it? Is it rough or smooth? Smell it. How was it. Observe the tips? How are they? Now collect some other leaves. Fill in the table.

మీరు ఏదైనా ఒక ఆకును తీసుకొని పరిశీలించండి. దాని రంగు, ఆకారం, ఆకు పైభాగం, కింది భాగం చూడండి. అవి ఎలా ఉన్నాయి? దాన్ని

మీకు తెలుసా?

బాదం చెట్టు ఆకుల రంగు, ఆకు వయస్సును బట్టి మారుతుంటుంది.

Do you know?

Leaves of the trees such as almond, mango etc. young leaves are maroon in colour and they become green when they mature.

SCERT TELANGANA

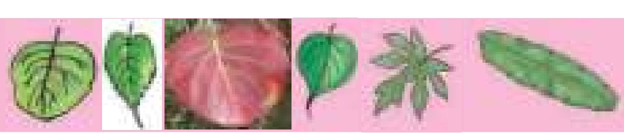

చేతితో తాకి నప్పుడు మీకు ఎలా అనిపించింది? గరుకుగా ఉందా? నునుపుగా ఉందా? ఆకు వాసన చూడండి. ఆ వాసన ఎలా అనిపించింది? ఆకు కొనలను చూడండి? కొనలు ఎలా ఉన్నాయి? కొన్ని ఆకులను సేకరించండి. వాటి వివరాలు కింది పట్టికలో రాయండి.

Name of the leaf ఆకు పేరు	Colour of new leaves లేత ఆకు రంగు	Colour of old leaves ముదురు ఆకు రంగు	Colour of fallen leaves రాలిన ఆకు రంగు	Shape of tip కొనల ఆకారం	Top surface పైభాగం	Bottom surface కింది భాగం	smell వాసన

Shedding of leaves

There is a big tree in Robert's school. All children play under the shade of the tree during holidays. Robert observed that the tree was losing its leaves. Robert was worried on seeing the tree without leaves one day. He began to think, "When would the leaves grow again?"

ఆకులు రాలడం

రాబర్ట్ వాళ్ల పాఠశాలలో పెద్ద చెట్టు ఉంది. సెలవురోజుల్లో పిల్లలందరూ ఆ చెట్టు నీడలో ఆడుకుంటారు. చెట్టుకున్న ఆకులన్నీ రాలిపోవడం రాబర్ట్ చూశాడు. ఆకులు లేకుండా ఉన్న చెట్టును చూసే సరికి రాబర్ట్‌కు బాధ కలిగింది. చెట్టుకు మళ్లీ ఆకులు ఎప్పుడు వస్తాయో? అని ఆలోచించసాగాడు.

- Observe and tell which trees shed their leaves?
  ఏయే చెట్లు ఆకులు రాలుస్తాయో పరిశీలించి చెప్పండి.
- When do the trees start shedding leaves? (చెట్ల ఆకులు ఎప్పుడు రాలుతాయి?)
- What happens to the leaves which fall off? (రాలిన ఆకులు ఏమవుతాయి?)
- When do the trees get new leaves? (ఆకులు రాలిన చెట్లు ఎప్పుడు చిగురిస్తాయి?)

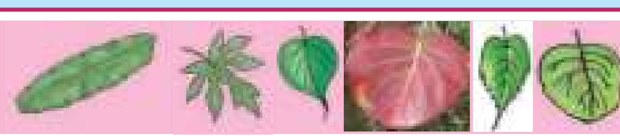

SCERT TELANGANA

What should be done with the fallen leaves?

Generally, trees shed the leaves. The surroundings look dirty with the dry leaves. So, we should sweep to keep the surroundings clean.

Do you know?

The smoke that comes out due to burning of the leaves fallen is injurious to health. Instead of burning, the fallen leaves should be dumped into a Compost pit. Don't burn them.

మీకు తెలుసా?

రాలిపోయిన ఆకులను కాల్చడం వల్ల వచ్చే పొగవల్ల ఆరోగ్యానికి హాని కలుగుతుంది. అందుకే చెత్తను కంపోస్టు గుంతలో వేయాలి. కాల్చగూడదు.

రాలిన ఆకులను ఏం చేయాలి?

సాధారణంగా చెట్ల ఆకులు రాలిపోతుంటాయి. రాలిన ఆకులతో పరిసరాలు అపరిశుభ్రంగా కనిపిస్తాయి. అందుకే వాటిని ఊడ్చి పరిసరాలను శుభ్రంగా ఉంచాలి.

Compost pit :

In Robert's school the members of the school cleaning committee sweep all the dry leaves and paper etc. every day and throw them into the pit. In the same way the left over food collected after mid day meals is also thrown into the pit later they cover the pit with soil. Do you know, why they do this? After a few days they decay and becomes a good fertilizer. This is used for the plants of the school garden.

SCERT TELANGANA

కంపోస్టు గుంత

రాబర్ట్‌వాళ్ల పాఠశాలలో ప్రతి రోజూ చెట్ల నుంచి రాలిన ఆకులను, చెత్తను ఊడ్చి పాఠశాల పరిశుభ్రత కమిటీ సభ్యులు గుంతలో వేస్తారు. అలాగే మధ్యాహ్నం భోజనం చేసిన తర్వాత మిగిలిన పదార్థాలన్నింటినీ ఆ గుంతలో వేస్తారు. కొంత మట్టిని పైన చల్లుతారు. ఇలా ఎందుకు చేస్తారో తెలుసా? కొద్ది రోజులకు ఇవన్నీ కుళ్లిపోయి ఎరువుగా మారుతాయి. ఈ ఎరువును బడితోటలోని మొక్కలకు వేస్తారు.

> What do you do with fallen leaves in your school ?
>
> మీ పాఠశాలలోని రాలిన ఆకులను ఏం చేస్తారు?

Leaves as Food:

When Robert returned home after school, he smelt curry being cooked in the kitchen. When curry leaves and coriander leaves are added to food, it gives good taste and smell.

We use different leaves which give food good smell and taste. Leafy vegetables are good for health as they provide vitamins. Some leafy vegetables are cooked and eaten. They must be thoroughly washed before cooking.

ఆహారంగా ఆకులు

రాబర్ట్ బడినుంచి ఇంటికి రాగానే వంటగది నుంచి కూర వండుతున్న వాసన వచ్చింది. కూరలో కరివేపాకు, కొత్తిమీర వేయగానే మరింత ఘుమఘుమలాడే వాసన వచ్చింది.

> Tell and write the names of the leaves that have good smell.
>
> వాసన వచ్చే ఆకుల పేర్లు చెప్పండి. రాయండి.

మనం చేసుకునే వంటల్లో ఆకులను వాడడంవల్ల ఆహారానికి వాసనతోపాటు, మంచి రుచి కూడా వస్తుంది. ఆకుకూరలు ఆరోగ్యానికి ఎంతో మేలు. ఎందుకంటే అవి ఎన్నో విటమిన్లను ఇస్తాయి. వీటి ద్వారా విటమిన్లు లభిస్తాయి. కొన్ని రకాల ఆకుకూరలను వండి తింటారు. ఆకు కూరలను వండే ముందు శుభ్రంగా కడగాలి.

SCERT TELANGANA

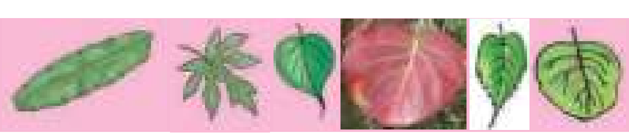

Observe the pictures given below. Name the leaves. How do we use them? Name the dishes in which you can use them.

కింది చిత్రాలు చూడండి. అవి ఏ ఆకులో చెప్పండి. వాటితో ఏమేమి చేస్తారో చెప్పండి.

Tell and write the names of some other leafy vegetables you know.

మీకు తెలిసిన మరికొన్ని ఆకుకూరల పేర్లు చెప్పండి. రాయండి.

....

....

....

Let's play and identify the leaves

Collect the leaves of Coriander(dhania), Mint (pudina), eucalyptus (neelagiri), tamarind (chintha), Lemon (Nimma), neem (vepa) and tulasi.

Cover the eyes of one student with hand kerchief.

Give any leaf to him/her. Ask him/her to identify the leaf either by smelling or tasting it. Find out, who identifies more number of leaves.

SCERT TELANGANA

ఏ ఆకులో చెప్పండి చూద్దాం!

కొత్తిమీర, పుదీనా, యూకలిప్టస్ (నీలగిరి), చింత, నిమ్మ, వేప, తులసి ఆకులను కొన్నింటిని సేకరించండి.

మీలో ఒకరి కళ్లకు గంతలు కట్టండి. అతని చేతికి ఆకును ఇచ్చి రుచి లేదా, వాసన చూసి ఆ ఆకు ఏదో చెప్పమనండి. ఎవరు ఎక్కువ ఆకులను గుర్తిస్తారో చూడండి.

Decorating with leaves

You have learnt about different shapes, colours, tastes and smells of leaves.

Do you know on what occasions houses are decorated with leaves? Have you ever decorated your house with leaves?

The picture given below shows how Kamala has decorated her house for the festival.

ఆకులతో అలంకరణ

మీరు ఇప్పటి వరకు ఆకుల ఆకారాలు, రంగులు, రుచి, వాసనల గురించి తెలుసుకున్నారు కదా!

ఎప్పుడెప్పుడు ఇంటిని ఆకులతో అలంకరిస్తారో మీకు తెలుసా? మీ ఇంటిని ఎప్పుడైనా ఇలా అలంకరించారా?

పండుగనాడు కమల ఇంటిని ఎలా అలంకరించిందో కింది చిత్రంలో చూడండి.

SCERT TELANGANA

Which leaves are used to decorate the house in the above picture?

పై చిత్రంలో ఇంటిని ఏయే ఆకులతో అలంకరించారు?

What type of leaves do you use to decorate your house during festivals?

పండుగలప్పుడు మీరు ఏయే ఆకులను అలంకరణకు ఉపయోగిస్తారు?

When do you decorate your school with leaves? Which leaves do you use

మీ బడిని ఆకులతో ఎప్పుడెప్పుడు అలంకరిస్తారు? ఇందుకోసం ఏయే ఆకులను ఉపయోగిస్తారు?

Generally, houses are decorated with the leaves of mango, coconut and banana during festivals, marriages and fairs(jathara). Such decoration with leaves makes the house look beautiful.

సాధారణంగా పండుగలు, పెళ్లిళ్లు, జాతరలు జరిగేటప్పుడు ఇళ్లను మామిడి, కొబ్బరి, అరటి వంటి ఆకులతో అలంకరిస్తారు. ఇలా అలంకరించడంవల్ల ఇల్లు అందంగా కనిపిస్తుంది.

Colours with leaves:

It was Harika's birthday. She wore a new dress. She applied henna (gorintaku) on her hands and fingers. She showed the beautiful designs of henna on her hands to all the children in the school. Everyone appreciated it.

ఆకులతో రంగులు

ఆ రోజు హారిక పుట్టినరోజు. కొత్త దుస్తులు వేసుకుంది. చేతులకు గోరింటాకు పెట్టుకుంది. పాఠశాలలోని పిల్లలందరికీ తన చేతులకు పెట్టుకున్న అందమైన గోరింటాకు డిజైన్లు చూపింది. పిల్లలందరూ హారికను మెచ్చుకున్నారు. చాలా బాగుందన్నారు.

Draw a henna (mehandi) design in your notebook. Ask your teacher/ family member about other plants that give colour naturally and list them.

మీరు గోరింటాకుతో వేసే డిజైనును మీ నోటు పుస్తకంలో వేయండి. మీ కుటుంబ సభ్యులను, లేదా టీచర్‌ను అడిగి రంగులనిచ్చే ఇతర మొక్కల జాబితాను తయారుచేయండి.

SCERT TELANGANA

Shapes with leaves

You know that leaves are used for decoration! We can also make different shapes with leaves. Robert collected all the taller leaves from the school ground. He pasted them on a white paper and made a picture. All children saw the diffrent shape made by Robert and appreciated him. Let us see the shapes made by the Robert?

ఆకులతో ఆకారాలు

ఆకులను అలంకరణ కోసం వాడతామని తెలుసుకున్నారు కదా! అయితే ఆకులతో రకరకాలైన ఆకారాలు కూడా చేయవచ్చు. రాబర్ట్ పాఠశాలలో రాలిన ఆకులన్నింటినీ సేకరించాడు. వాటిని తెల్లకాగితం మీద అతికించి బొమ్మను చేశాడు. రాబర్ట్ చేసిన ఆకారాన్ని చూసి మిగతా పిల్లలంతా మెచ్చుకున్నారు. రాబర్ట్ ఆకులతో చేసిన ఆకారాలు చూద్దామా!

SCERT TELANGANA

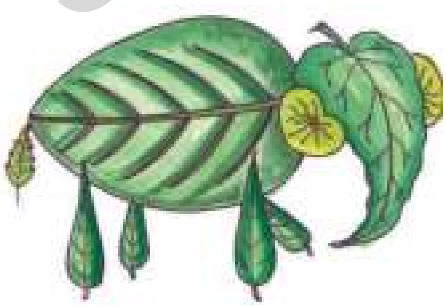

Now collect leaves and give them the shapes of different animals and birds. Show them to your classmates and friends. Exhibit them on the school Bulletin Board.

మీరుకూడా ఆకులు సేకరించండి. రకరకాల జంతువులు, పక్షుల ఆకారాలు తయారుచేయండి. వాటిని అందరికీ చూపండి. గోడపత్రికలో ప్రదర్శించండి.

Playing with leaves:

Harika saw Robert playing with wind mill. "Where did you buy it?" She asked. "No, I made it myself," replied Robert. "Teach me too," requested Harika. How did Robert make the wind mill? Let's see.

ఆకులతో ఆటలు

రాబర్ట్ గాలిపువ్వుతో ఆడుకోవడం హారిక చూసింది. ఏ దుకాణంలో కొన్నావని అడిగింది. నేనే తయారు చేశాను అన్నాడు రాబర్ట్. నాకు కూడా నేర్పించు అని అడిగింది హారిక. గాలి పువ్వును రాబర్ట్ ఎలా తయారు చేశాడో చూద్దాం!

1) Take a dried palm leaf and cut it to the length of your finger.

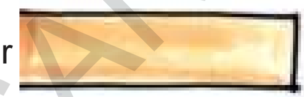

ఎండిన తాటి ఆకును తీసుకొని చేతి వేలంత పొడవు ఉండేటట్లు కత్తిరించాలి.

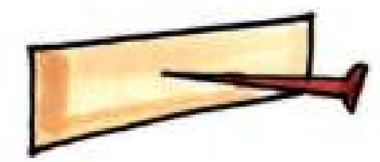

2) Pierce a thorn or a nail to the piece of palm leaf.

తుంచిన తాటి ఆకుకు ఒక ముల్లును లేదా చిన్న మేకును గుచ్చాలి.

3) Pierce the leaf to a soft twig or straw of millet. (choppa bendu)

ముల్లు లేదా చిన్న మేకు గుచ్చిన తాటి ఆకును ఒక చొప్పబెండుకు లేదా బెరడు మెత్తగా ఉండే కట్టెకు గుచ్చాలి.

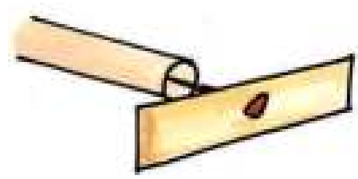

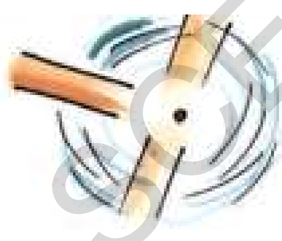

4) Now run holding it and see how it swirls like a fan!

ఇలా తాటాకుతో తయారు చేసిన గాలి పువ్వుతో పరుగెత్తితే, అది గిరగిరా తిరుగుతుంది.

Discuss with your friends and make different toys with leaves.

ఆకులతో ఇంకా ఏయే ఆటవస్తువులు చేయవచ్చో మీ మిత్రులతో చర్చించి తయారుచేయండి .

SCERT TELANGANA

Key words / కీలకపదాలు

1. Tips / కొనలు
2. Edges / అంచులు
3. Rough surface / గరుకుదనం
4. Smooth surface / నునుపుదనం
5. New leaves / లేత ఆకులు
6. Compost pit / కంపోస్టు గుంత
7. Fertilizer / ఎరువు
8. nature leaves / ముదురు ఆకులు
9. Decoration / అలంకరణ

What have we learnt? / మనం నేర్చుకున్నవి

- Leaves are of different shapes and sizes. rough. Some are soft and are rough Some have saw (rough) edge and some have smooth edges. Some have sharp tips and some have round tips. Some are big and some are small.

  ఆకులు రకరకాలుగా ఉంటాయి. కొన్ని ఆకుల అంచులు నునుపుగా, మరికొన్ని రంపపు అంచుతో ఉంటాయి. కొన్ని ఆకుల కొనలు మొనదేలి, మరికొన్ని గుండ్రంగాను ఉంటాయి.

- Generally, new leaves are light red, nature leaves dark green and dried leaves are yellow in colour.

  సాధారణంగా చిగురుటాకులు లేత ఎరుపు రంగులో, ముదురు ఆకులు ఆకుపచ్చ రంగులో, రాలిపోయే ఆకులు పసుపు రంగులో ఉంటాయి.

- Leafy vegetables like curry leaf, coriander, spinach and others are good for health. Leafy vegetables should be washed thoroughly before cooking.

  కరివేపాకు, కొత్తిమీర, పాలకూర, తోటకూర వంటి ఆకుకూరలు తినడం ఆరోగ్యానికి ఎంతో మేలు. ఆకుకూరలను వండే ముందు శుభ్రంగా కడగాలి.

- The leaves of banana and mango are used for decoration. Henna (mehandi) is used to decorate hands.

  అరటి, మామిడి వంటి ఆకులను అలంకరణకు వాడతారు. గోరింటాకును చేతులకు పెట్టుకుంటారు.

- We should not burn dry leaves. They should be thrown into the compost pit and covered with soil.

  రాలిన చెట్ల ఆకులను కాల్చకుండా, కంపోస్టు గుంతలో వేసి మట్టితో కప్పాలి.

SCERT TELANGANA

DO THIS / ఇవి చేయండి

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. Name some saw (rough) edged leaves.

   రంపపుటంచుతో ఉన్న కొన్ని ఆకుల పేర్లు రాయండి.

2. Write down the similarities and differences between the leaves of hibiscus and lotus.

   తామర, మందార ఆకుల మధ్య గల పోలికలు, భేదాలు రాయండి.

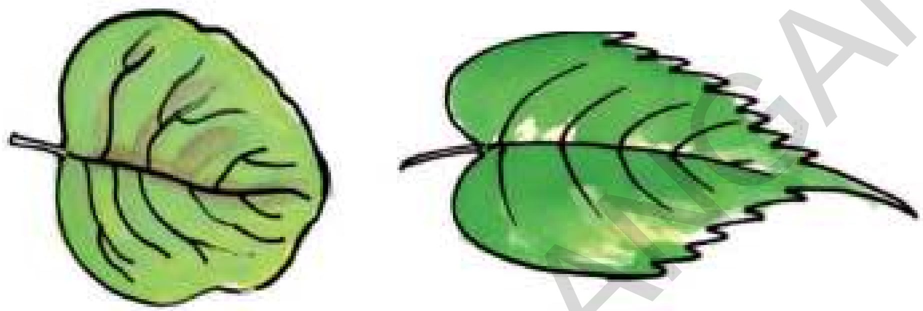

3. Give four examples of leaves which are used as food.

   ఆహారంగా ఉపయోగించే నాలుగు రకాల ఆకులకు ఉదాహరణలివ్వండి.

4. Find out the names of leaves hidden in the table below.

C	U	R	R	Y	L	E	A	F
O	T	A	M	A	R	I	N	D
R	R	R	A	C	T	D	D	M
I	B	A	N	O	U	X	O	E
A	A	R	G	C	L	X	O	N
N	N	A	O	O	A	X	O	T
D	A	R	X	N	S	E	M	H
E	N	A	X	U	I	X	H	O
R	A	X	X	T	X	X	J	L

- Which leaves in the above table can be identified by smell?
- Which leaves in the above table are used for decoration?

SCERT TELANGANA

కింది పట్టికలో కొన్ని ఆకుల పేర్లు ఉన్నాయి. వాటిని గుర్తించండి.

కొ	త్తి	మీ	ర	వే	పా
చిం	తా	కు	గూ	తో	ల
పు	దీ	నా	గోం	ట	కూ
వే	ప	మెం	తి	కూ	ర
బ	చ్చ	లి	అ	ర	టి
మా	మి	డి	తు	ల	సి

- వీటిలో వేటిని వాసన ద్వారా గుర్తించవచ్చు?
- అలంకరణకోసం వేటిని వాడతారు?

5. Write the names and uses of some leaves you know.
   మీకు తెలిసిన కొన్ని ఆకుల పేర్లు రాసి, అవి ఎందుకు ఉపయోగపడతాయో రాయండి.
6. What should be done with fallen leaves?
   రాలిన ఆకులను ఏం చేయాలి?

Draw and Colour the pictures. / బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Draw the pictures of any two leaves that you like. Write their names.
   మీకు నచ్చిన రెండు ఆకుల బొమ్మలు గీసి, వాటి పేర్లు రాయండి.
2. Draw and colour the pictures given below.
   కింద ఇచ్చిన బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

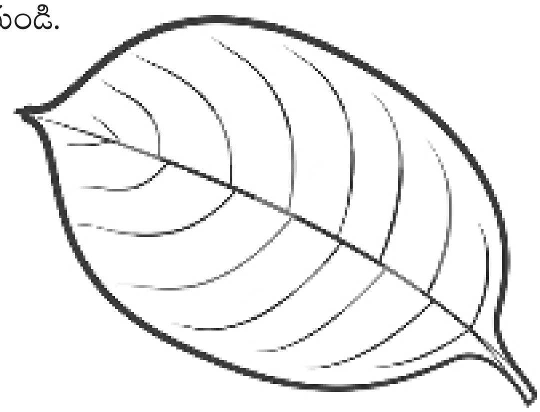

SCERT TELANGANA

Information Skills - Project work. / సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Collect information on leafy vegetables that were cooked in your friends' houses for the last two days. Fill the table with the particulars.

   మీ స్నేహితుల ఇళ్లల్లో గత రెండు రోజులుగా ఏయే ఆకులను ఆహారపదార్థాలుగా వండారో వివరాలు సేకరించండి. పట్టికలో నమోదు చేయండి.

Sl.No. క్ర.సం.	Name of the friend స్నేహితుని పేరు	Name of the leafy vegetable ఆకు కూరపేరు	Food Item cooked వండిన పదార్థం

- How many of them cooked leafy vegetables in their houses?

  ఎంతమంది ఇళ్ళల్లో ఆకుకూరలను వండారు?

- What type of leafy vegetables are cooked in more number of houses?

  ఎక్కువమంది ఇళ్లల్లో ఏ ఆకుకూరలతో ఆహార పదార్థాలు వండారు?

2. Make different shapes with leaves. Paste them on a chart. Exhibit it in the class.

   ఆకులతో వివిధ ఆకారాలు తయారుచేయండి. చార్టుమీద అతికించండి. తరగతిలో ప్రదర్శించండి.

3. Collect some leaves and keep them in your note book. Remove them after a week. Paste them on a chart. Exhibit it in the class.

   కొన్ని ఆకులను సేకరించి, నోటుపుస్తకంలో వారంరోజులు ఉంచండి. చార్టుమీద అతికించి తరగతిగదిలో ప్రదర్శించండి.

SCERT TELANGANA

Do it and discuss what you saw. / చేసి చూడండి – ఏం జరిగిందో చెప్పండి.

1. Grind hibiscus (mandara) leaves and apply to the left hand. Grind henna (mehandi) and apply to the right hand. Leave it on for two hours and say what happened.

   మందారపు ఆకులను నూరి ఎడమ చేతికి, గోరింటాకును నూరి కుడిచేతికి పెట్టుకోండి. రెండు గంటల తర్వాత చూడండి. ఏం జరిగిందో చెప్పండి.

2. Keep any leaf in an old note book for fifteen days. Write down the changes you observe.

   ఏదైనా ఒక ఆకును పదిహేను రోజులు పాతనోటు పుస్తకంలో ఉంచండి. ఎలాంటి మార్పులు కనిపించాయో రాయండి.

3. Collect different types of leaves of your surroundings and put them in hot water. After some time take out and observe. What changes did you observe?

   పరిసరాలలో లభించే ఆకులను వేడినీళ్లలో వేయండి. కొద్దిసేపటి తర్వాత తీసి చూడండి. ఎలాంటి మార్పులు గమనించారు?

Appreciation. / ప్రశంస

1. Who made good picture with leaves in your class? What pictures did they make? Why did you feel that they are good?

   మీ తరగతిలో ఆకులతో ఎవరు బాగా బొమ్మలు తయారుచేశారు? ఏయే బొమ్మలు తయారు చేశారు? అవి బాగున్నాయని మీకు ఎందుకు అనిపించింది?

2. What do you do with fallen leaves at your home/school?

   మీ ఇంట్లో / బడిలో ఆకులు రాలినప్పుడు మీరు ఏం చేస్తారు?

SCERT TELANGANA

Ask a Question. / ప్రశ్నించడం

1. Harini came to Neeraja's residence. She saw leaves of different plants. She was surprised to see some leaves. She enquired Neeraja about them. What questions might Harini have asked Neeraja? Write down those questions. What answers might Neeraja have given?

నీరజ వాళ్లింటికి హరిణి వచ్చింది. వాళ్లింట్లో రకరకాల మొక్కల ఆకులను చూసింది. కొన్ని ఆకులను చూసి ఆశ్చర్యపోయింది. వాటి గురించి నీరజను అడిగింది. హరిణి ఏ ఏ ప్రశ్నలు అడిగి ఉంటుంది. ఆ ప్రశ్నలు రాయండి. నీరజ ఏం జవాబులు చెప్పి ఉంటుంది?

I can do this / నేనివి చేయగలను

1.	I can classify the leaves on the basis of edges and tips.	Yes/No
	ఆకులను వర్గీకరించగలను. (రకాన్ని బట్టి వేరు చేయగలను)	ఔను / కాదు
2.	I can explain the uses of leaves.	Yes/No
	ఆకుల ఉపయోగాలు వివరించగలను.	ఔను / కాదు
3.	I can draw leaves of different shapes.	Yes/No
	రకరకాల ఆకుల బొమ్మలు గీయగలను.	ఔను / కాదు
4.	I can ask questions about leaves.	Yes/No
	ఆకులను గురించి తెలుసుకొనుటకు ప్రశ్నలు అడగగలను.	ఔను / కాదు
5.	I can collect and tabulate information on leaves.	Yes/No
	ఆకులకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని సేకరించి, పట్టికలో రాయగలను.	ఔను / కాదు
6.	Eating leafy vegetables is good for health.	
	I eat leafy vegetables regularly.	Yes/No
	ఆకుకూరలు తినడం ఆరోగ్యానికి మంచిది. రోజూ ఆకుకూరలు తింటాను.	ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

7. THE FOOD WE EAT (7. మనం ఏమేమి తింటాం!)

Ravi has not been attending the school for the last two days. He came to school today. During lunch time, Ramu, Mary, Roja came to Ravi.

రవి రెండు రోజులుగా బడికి రాలేదు. ఆ రోజే బడికి వచ్చాడు. మధ్యాహ్న భోజన సమయంలో రవి దగ్గరకు రాము, మేరి, రోజా వచ్చారు.

Roja : Ravi! Why you have n't come to school for the last two days?

రోజా : రవీ! రెండు రోజులనుంచి బడికి ఎందుకు రాలేదు?

Ravi : I went to Nalgonda to attend my uncle's wedding. That is why I didn't come.

రవి : మా మామయ్య పెళ్లికి నల్గొండకు వెళ్లాం. అందుకే రాలేదు.

Mary : Oh! Uncle's Wedding! Wow! Did it go well?

మేరి : మీ మామయ్య పెళ్లికి వెళ్ళావా! పెళ్లి బాగా జరిగిందా?

Ravi : Yes! It went on well. They served yummy food in morning, noon and at night with variety of dishes.

రవి : ఓ! చాలా బాగా జరిగింది. పెళ్లిలో ఉదయం, మధ్యాహ్నం, రాత్రి రకరకాల వంటలు చేశారు.

Ramu : What didyou eat in the wedding ?

రాము : పెళ్లిలో ఏమేమి తిన్నావు?

Ravi : I ate many varities of dishes.

రవి : చాలా రకాల వంటలు తిన్నాను.

SCERT TELANGANA

Fill in the table with what dishes Ravi might have eaten in the marriage.

రవి పెళ్లిలో ఏమేమి తిని ఉంటాడో కింది పట్టికలో రాయండి.

Morning ఉదయం	Afternoon మధ్యాహ్నం	Evening సాయంత్రం	Night రాత్రి

Do we eat the kind of food eaten at wedding / parties at home too? Why / Why not?
పెళ్ళిళ్లలో తినేవన్నీ రోజూ మనం ఇంట్లో తింటామా? తినమా? ఎందువల్ల?

What kind of food do you eat at home everyday? Fill in the table given below

మీరు మీ ఇంట్లో రోజూ ఏమి తింటారో కిందిపట్టికలో రాయండి.

Morning ఉదయం	Afternoon మధ్యాహ్నం	Evening సాయంత్రం	Night రాత్రి

You wrote about the food you eat everyday.
మీరు ఏమేమి తింటారో రాశారు కదా!
Ask your friends and fill in the table about the food they eat daily.
మరి మీ స్నేహితులు ఎప్పుడెప్పుడు ఏమేమి తింటారో తెలుసుకొని కింది పట్టికలో రాయండి.

Name of the friend స్నేహితుల పేర్లు	Morning ఉదయం	Afternoon మధ్యాహ్నం	Night రాత్రి

SCERT TELANGANA

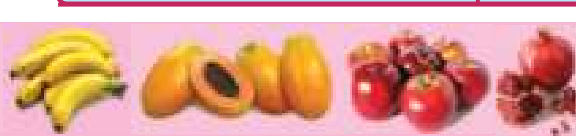

What do most of them eat in morning, afternoon and at night.

ఎక్కువమంది ప్రతిరోజు ఉదయం తిన్నవి ఏమిటి? అట్లాగే మధ్యాహ్నం, రాత్రి ఏమేమి తిన్నారు?

Why should we eat food? (మనం ఆహారం ఎందుకు తినాలో తెలుసా?)

Ravi woke up late. He took a bath hurriedly and rushed to school. As he was getting late, he went to school without having breakfast. How Ravi would have felt in the school?

రవి ఆలస్యంగా నిద్రలేచాడు. గబగబా స్నానంచేసి బడికి వెళ్ళాడు. ఆలస్యం అవుతుందని ఏమీ తినకుండా వెళ్ళాడు. బడిలో రవికి ఏమనిపించి ఉంటుందో చెప్పండి.

Have you ever attended school without eating food?

How did you feel then?

మీరెప్పుడైనా ఏమీ తినకుండా బడికి వెళ్ళారా! అప్పుడు మీకేమనిపించింది?

Do you know why we eat food? Every day, we do many types of work. We walk, play, run, fetch water and so on. We need energy to do all these and for that we need food.

మనం ఎందుకోసం తినాలో తెలుసా? మనం ప్రతిరోజు అనేక పనులు చేస్తూంటాం. నడవడం, ఆడుకోడం, పరుగెత్తడం, నీళ్ళు తేవడం లాంటి అనేక పనులు చేస్తాం. ఈ పనులన్నీ చేయడానికి మనకు శక్తి కావాలి. ఇందుకోసం మనకు ఆహారం అవసరం.

Where does our food come from?
మనం తినే ఆహారం ఎక్కడి నుంచి వస్తుంది?

Do you know where does the food we eat come from? We get vegetables and fruits from plants. Similarly, we get milk, eggs and meat from animals.

మనం తినే ఆహారం ఎక్కడి నుంచి వస్తుందో తెలుసా? మనం ఆహారంగా తినే కూరగాయలు, పండ్లు, దుంపలు వంటివి మొక్కలనుంచి వస్తాయి. అలాగే పాలు, గుడ్లు, మాంసం వంటివి జంతువులనుంచి వస్తాయి.

Look at the pictures in the next page. Say what they are. Circle the things that come from animals. Tick '✓' the things that come from plants.

పక్కపేజీలో చిత్రాలు ఉన్నాయి చూడండి. అవి ఏమిటో చెప్పండి. జంతువులనుంచి వచ్చేవాటికి '◯' చుట్టండి. మొక్కలనుంచి లభించేవాటికి '✓' పెట్టండి.

SCERT TELANGANA

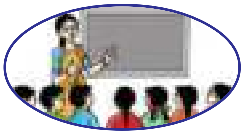

What are the things that come from plants? What are the things that come from animals?

మొక్కలనుంచి లభించేవి ఏవి? జంతువు

SCERT TELANGANA

Ravi's mother served him egg curry. Ravi asked his mother how is egg curry prepared. His mother said that it was prepared using eggs, green chillies, oil, turmeric, onions and tomatoes. These eggs come from hens and chillies, turmeric, onions, tomatoes come from plants. Observe the names of the food items given below. Tick '✓' the proper places where it comes from.

రవికి వాళ్ల అమ్మ అన్నం పెట్టింది. కోడిగుడ్డు కూర వేసింది. రవి వాళ్ల అమ్మను కోడిగుడ్డుకూర ఎలా చేస్తారని అడిగాడు. కోడిగుడ్డుకూరలో కోడిగుడ్లు, పచ్చిమిరపకాయలు, నూనె, పసుపు, ఉల్లిపాయలు, టమాటా మొదలయినవి వేసి చేస్తారని చెప్పింది. వీటిలో కోడిగుడ్డు కోడి నుంచి వస్తుంది. అట్లాగే పచ్చిమిరపకాయలు, పసుపు, ఉల్లిపాయలు, టమాటాలు మొదలయినవి మొక్కలనుంచి లభిస్తాయి. కింద కొన్ని ఆహారపదార్థాల పేర్లు ఉన్నాయి. అవి వేటినుంచి వచ్చేవాటితో తయారుచేస్తారో కిందిపట్టికలో '✓' పెట్టండి.

SCERT TELANGANA

Food Item ఆహారపదార్థం	From animals జంతువులనుంచి	From plants మొక్కలనుంచి	From both రెండింటినుంచి
Rice/అన్నం		✓	
Chicken biryani చికెన్ బిర్యాని			✓
Dal/పప్పు			
Sambar/సాంబారు			
Omlette/ఆమ్లెట్			
Bitter gourd కాకరకాయ కూర			
Potato fry ఆలుగడ్డ కూర			
Ghee/నెయ్యి			
Cake/కేకు			

Bread/బ్రెడ్			
Curd /పెరుగు			
Milk/పాలు			
Raita (Perugu Pachadi) పెరుగు పచ్చడి			
Mango pickle ఆవకాయ/పచ్చడి/తొక్కు			
Fish Soup చేపల పులుసు			
Chicken Kabaab కోడికూర			

Why do we eat cooked food?
మనమెందుకు ఆహారాన్ని వండి తింటాం?

You have learnt from where the food comes. Now let's learn about cooked and uncooked food. Mary came home from school in the evening. Her friends Roja, Ravi and Ramu also came with her. She asked her mother to give something to eat. Her Mother told them to take the snacks from the kitchen cupboard.

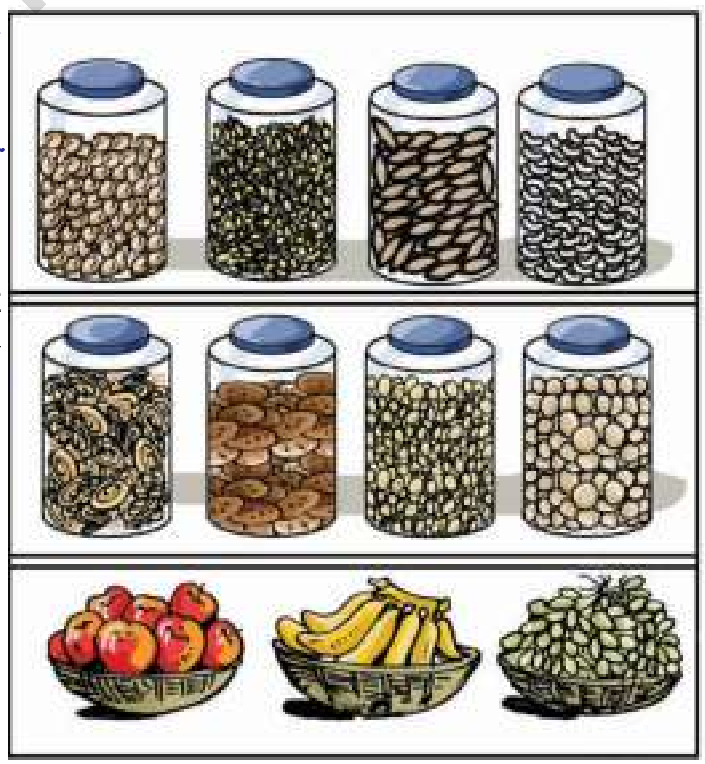

SCERT TELANGANA

Name the snacks Mary might have seen in the cupboard. Which one Mary might have choosen?

ఆహారం ఎక్కడినుంచి వస్తుందో తెలుసుకున్నారు కదా! వండి తినే ఆహారం ఏదో, వండకుండా తినే ఆహారం ఏదో తెలుసుకుందాం.

మేరీ సాయంత్రం బడినుంచి ఇంటికి వచ్చింది. మేరీతో పాటు ఆమె స్నేహితులు రోజా, రవి, రాము కూడా వచ్చారు. తినడానికి ఏమైనా ఉన్నాయా అని వాళ్ల అమ్మను మేరీ అడిగింది. అల్మారాలో ఉన్నాయి, వెళ్ళి మీకు నచ్చినవి తీసుకొని తినండి అని చెప్పింది. అల్మారాలో మేరీ ఏమేమి చూసి ఉంటుంది? ఏమేమి తిని ఉంటుందో ఊహించండి. కింది పట్టికలో రాయండి.

Food items seen చూసినవి	Food items eaten తిన్నవి	Food they lilke ఇష్టమైనవి

Every day we eat different food items like rice, dal, curry, green gram, milk, ground nut etc; of these some are eaten cooked and others are eaten raw.

Fill in the table with the food items that you eat cooked or raw.

మనం రోజూ అన్నం, పప్పు, కూర, శనగపప్పు, పాలు, వేరుశనగ ఇలా రకరకాల ఆహార పదార్థాలు తింటూంటాం. వాటిలో వండి తినేవి, వండకుండా తినేవి ఉంటాయి కదా!

మీరు తినే వాటిలో వండి తినేవి, వండకుండా తినేవి ఏవో కింది పట్టికలో రాయండి.

Cooked Food వండి తినేవి	Raw Food వండకుండా తినేవి	either cooked or raw వండి లేదా వండకుండా తినేవి

SCERT TELANGANA

We cook and eat certain food items. While some are eaten raw. Think why some food items should be eaten only after cooking them.

కొన్ని ఆహారపదార్థాలను వండి తింటాం. మరికొన్నింటిని వండకుండా తినవచ్చు. ఇలా కొన్ని ఆహార పదార్థాలను వండిన తరువాతే ఎందుకు తినాలో తెలుసా? ఆలోచించండి.

Food becomes soft and tasty when we cook. Cooked food is easily digestable. A few items of food are not digested without cooking. So food items should be cooked and eaten. Nutrients are lost, if the food items are over cooked.

వండడంవల్ల ఆహారం రుచిగా ఉంటుంది. సులభంగా జీర్ణమవుతుంది. వండకుండా తింటే కొన్ని జీర్ణం కావు. ఆహారపదార్థాలను ఉడికించి తినాలి. కాని ఎక్కువగా ఉడికించకూడదు. ఎక్కువగా ఉడికించడం వల్ల అందులోని పోషకపదార్థాలు నశించిపోతాయి.

Which utensils are used to cook? (వేటిలో వండుతారు?)

We need cooking utensils to cook food in. What cooking utensils are used in your house?

అన్నం వండాలన్నా, పప్పు, కూర ఇలా ఏవి చేయాలన్నా వంటపాత్రలు కావాలి. ఆహారం వండడానికి మీ ఇంట్లో ఏయే వంట పాత్రలు ఉన్నాయి?

Observe the picture given below. Different cooking utensils are hidden in the picture. Fill the dotted vessel with the colour you like. Name the utensils seen.

కింది చిత్రం చూడండి. ఈ చిత్రంలో రకరకాల వంటపాత్రలు దాగి ఉన్నాయి. చిత్రంలో చుక్క ఉన్న భాగాన్ని మీకు ఇష్టమైన రంగుతో నింపండి. రంగు నింపిన తరువాత ఏమేమి పాత్రలు కనిపించాయో చెప్పండి

SCERT TELANGANA

Which cooking utensils are seen? Name them. What do we do with them?

ఏయే వంటపాత్రలు కనిపించాయి? వాటి పేర్లు చెప్పండి. వాటితో ఏమేమి చేస్తారు?

Some of the cooking utensils seen in the above picture would be there in your house also. Write their names in the table.

ఇలాంటి వంటపాత్రలే మీ ఇంట్లో కూడా చాలా ఉంటాయి. వాటి పేర్లు కింది పట్టికలో రాయండి.

Name of the cooking utensil వంటపాత్ర పేరు	used for దేనికి ఉపయోగిస్తారు.

SCERT TELANGANA

Identify cooking utensils given below? What items can be cooked using them? Find out and tell to your class.

కింది చిత్రాలలో వంటపాత్రలను గుర్తించడి. వీటిని ఉపయోగించి ఏమేమి వండుతారు? వాటి గురించి తెలుసుకొని చెప్పండి.

SCERT TELANGANA

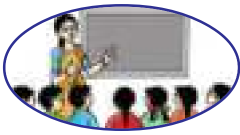

Are all the food items cooked in the same way?
అన్నీ ఒకేలా వండుతారా?

Nikhil went into the kitchen. His father was cutting brinjal and putting the cut pieces into a bowl of water. "What are you going to make with brinjal, dad?" asked Nikhil. Father replied that he was cooking brinjal curry. Nikhil gave tomatoes and green chilly to his father. His father asked him to wash the vegetables. Father prepared the curry by adding tomatoes, chilles and coriander leaves. Think, how Nikhil's father made brinjal curry.

నిఖిల్ వంట ఇంట్లోకి వెళ్లాడు. నాన్న వంకాయ ముక్కలు తరుగుతున్నాడు. తరిగిన ముక్కలను నీళ్లున్న గిన్నెలో వేస్తున్నాడు. 'వంకాయ ముక్కలతో ఏం వండుతున్నావు? నాన్నా!' అని నిఖిల్ అడిగాడు. వంకాయ కూర చేస్తానని నాన్న చెప్పాడు. నిఖిల్ కూడా టమాటాలు, పచ్చిమిరప కాయలు తీసి ఇచ్చాడు. వాటిని కడగమని వాళ్ల నాన్న చెప్పాడు. నిఖిల్ కడిగి తెచ్చాడు. టమాటాలు, మిరపకాయలు, కొత్తిమీర అన్నింటినీ చిన్న చిన్న ముక్కలుగా తరిగాడు. ఆ తర్వాత వంకాయ కూర వండాడు. నిఖిల్ వాళ్ళ నాన్న వంకాయ కూర ఎలా వండాడో ఆలోచించండి.

> Findout and discuss how brinjal curry is made in other houses.
>
> వంకాయ కూరను ఎవరెవరి ఇండ్లలో ఎలా వండుతారు? తెలుసుకొని చెప్పండి.

All food items are not cooked in the same way. The cooking methods are different for different food items. Observe the food items given below. Find out and tell how are they cooked.

అన్ని ఆహార పదార్థాలను ఒకేలాగ వండరు. రకరకాల ఆహార పదార్థాలు వండే విధానం వేరువేరుగా ఉంటుంది. కింది ఆహార పదార్థాలను చూడండి. వీటిని ఎలా వండుతారో తెలుసుకొని చెప్పండి.

The food items like rice and dal are boiled. Snacks like bajji and samosa are fried in oil. Corn, chapati and meat are heated on burning coal. Idlies are cooked on steam. Mango pickle, raita are prepared raw without heating. Different food items are prepared in various methods. Find out how various food items are prepared in your house.

SCERT TELANGANA

అన్నం, పప్పు వంటి ఆహార పదార్థాలను ఉడకబెడతారు. బజ్జీలు, సమోసాలు మొదలయిన వాటిని నూనెలో వేయిస్తారు. మొక్కజొన్న కంకులు, రొట్టెలు, మాంసం మొదలయిన వాటిని నిప్పులమీద కాలుస్తారు. ఇడ్లీలను ఆవిరి మీద ఉడికిస్తారు. మామిడికాయ, పెరుగుపచ్చడి వంటివాటిని వేడిచేయకుండానే కలిపి తయారు చేస్తారు. ఇలా రకరకాల ఆహార పదార్థాలను వివిధ పద్ధతుల్లో వండుతారు. మీ ఇంట్లో వేటిని ఎలా వండుతారో తెలుసుకొని చెప్పండి.

SCERT TELANGANA

Do you know? మీకు తెలుసా?

- All vegetables should be cooked only after washing thoroughly.
  ఆకుకూరలు, కూరగాయలను బాగా కడిగిన తర్వాతే ముక్కలుగా కోసి వండుకోవాలి.
- Nutrients are lost if vegetables are washed after chopping.
  ఆకుకూరలను, కూరగాయలను ముక్కలుగా కోసిన తరవాత కడిగితే వాటిలోని పోషక పదార్థాలన్నీ నశిస్తాయి.
- Rice should not be washed a lot before cooking.
  అన్నం వండే ముందు బియ్యాన్ని ఎక్కువగా కడగకూడదు.
- Water should not be thrown after the rice is cooked. If we do this all nutrients would be lost.
  అన్నం వండేటపుడు గంజి వార్చకుండా వండాలి. వార్చితే దాంట్లోని పోషక విలువలు తగ్గుతాయి.
- Our everyday meals should contain pulses and leafy vegetables.
  ప్రతి రోజూ తినే ఆహారంలో పప్పు, ఆకుకూరలు ఉండేటట్లు చూసుకోవాలి.
- Vegetables should not be over cooked.
  కూరగాయలు ఎక్కువగా ఉడికించకూడదు.
- Carrots, beetroot, raddish, cucumber, onion, coriander leaves, Mint (pudina) etc. can be eaten raw.
  క్యారెట్, బీట్‌రూట్, ముల్లంగి, దోసకాయ, ఉల్లిపాయ, కొత్తిమీర, పుదీనాలను వండకుండ తినవచ్చు.

SCERT TELANGANA

Key words/కీలక పదాలు

1. Food/ఆహారం
2. Cooked food/వండి తినేవి
3. Raw food/వండకుండా తినేవి
4. Digestion/జీర్ణం
5. Cooking utensils/వంటపాత్రలు
6. Nutrients/పోషకపదార్థాలు

What have we learnt? (మనం నేర్చుకున్నవి)

- Food gives us energy.
  ఆహారంవల్ల మనకు శక్తి లభిస్తుంది.
- We get food from plants and animals.
  మొక్కలనుండి, జంతువులనుండి మనకు ఆహారం లభిస్తుంది.
- We eat some food items cooked while some are eaten raw.
  కొన్ని ఆహారపదార్థాలను వండి, మరికొన్నింటిని వండకుండా తింటాం.
- Food gets tastier when it is cooked. Cooked food is easily digested.
  వండడం వల్ల ఆహారం రుచిగా ఉంటుంది. తొందరగా జీర్ణమవుతుంది.
- All the food items are not cooked in the same manner.
  ఒకే ఆహారపదార్థాన్ని అందరూ ఒకే విధంగా వండరు.
- All food items are not cooked in the same way. The food items are cooked either by heating, boiling or frying. Different cooking utensils are required to cook food.
  అన్ని ఆహార పదార్థాలనూ ఒకేలా వండరు. ఉడకబెట్టడం, వేయించడం, కాల్చడం ఇలా రకరకాలుగా వండుతారు. ఆహారపదార్థాలను వండడానికి రకరకాల వంటపాత్రలు కావాలి.
- Nowadays cookers, ovens etc., are being used for cooking.
  వంటకు కుక్కర్, ఓవెన్ వంటివాటిని ఇప్పటి కాలంలో వాడుతున్నారు.
- Vegetables should be washed thoroughly before cooking.
  వండే ముందు కూరగాయలను, ఆకుకూరలను బాగా కడగాలి.

SCERT TELANGANA

DO THIS (ఇవి చేయండి)

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. What would happen if we do not eat food?
   ఆహారం తినకపోతే ఏమవుతుంది?
2. Give examples of the food items eaten raw.
   వండకుండా తినేవాటికి ఉదాహరణలివ్వండి.
3. Fill the table by classifying the following.
   కిందివాటిని వర్గీకరించి పట్టికలో రాయండి.

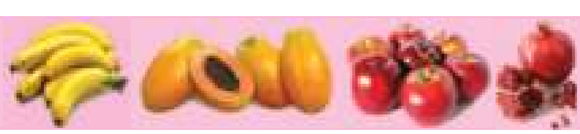

Poori, sapota, dates, eggs, chicken, lady's finger, fish, almond, sugarcane, brinjal, orange, payasam (Kheer), lemon juice, mango, kanda gadda (tapioca), bachchali, spinach, coriander, cashewnut, red chilly, banana, guava, watermelon, potato, onion, sweet potato (Ganusu gadda)

పూరీ, సపోటా, ఖర్జూరం, గుడ్డు, కోడిమాంసం, బెండకాయ, చేపలు, బాదంపప్పు, చెరుకు, వంకాయ, బత్తాయి, పాయసం, నిమ్మరసం, మామిడికాయ, కంద, బచ్చలి, పాలకూర, కొత్తిమీర, జీడిపప్పు, మిరపకాయలు, అరటికాయ, జామకాయ, పుచ్చకాయ, బంగాళదుంప, ఉల్లిపాయ, చిలగడదుంప.

Eaten after being cooked వండి తినేవి	Eaten raw వండకుండా తినేవి

SCERT TELANGANA

4. Which food items are eaten both, cooked and raw?

   వండి, వండకుండా రెండు విధాలుగా తినేవి ఏవి?

5. Name the food items prepared with rice and wheat.

   బియ్యం, గోధుమలతో చేసే ఆహారపదార్థాల పేర్లు రాయండి.

6. List out the cooking utensils in your house?

   మీ ఇంట్లో ఏయే వంటపాత్రలు ఉన్నాయి?

Draw and Colour the pictures / బొమ్మలు గీసి రంగులు వేయండి.

1. Which cooking utensils are used at your home? Draw the utensil used to make curries and bajjies?
   మీ ఇంట్లో అన్నం దేంట్లో వండుతారు. అట్లాగే కూరలు, బజ్జీలు దేంట్లో చేస్తారు? వాటి బొమ్మలు గీయండి.
2. Draw and colour the pictures of fruits you like the most.
   మీ కిష్టమైన పండ్ల బొమ్మలు గీసి రంగులు వేయండి.

Information Skills - Project work / సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Ask any three of your friends and collect the information on what food items did they eat yesterday morning, noon and night. Fill the table with the particulars.

   మీ మిత్రులలో ముగ్గురిని అడిగి నిన్నటి రోజున ఉదయం, మధ్యాహ్నం, రాత్రి ఏమి తిన్నారో వివరాలు సేకరించండి. పట్టికలో నమోదు చేయండి.

Sl.No. క్ర.సం.	Name of the friend మిత్రుని పేరు	Food items eaten in the morning ఉదయం తిన్నవి	Food items eaten in the afternoon మధ్యాహ్నం తిన్నవి	Food items eaten at night రాత్రి తిన్నవి

SCERT TELANGANA

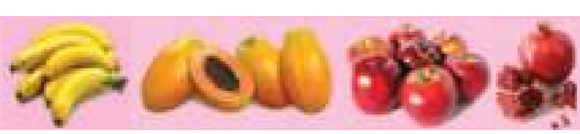

- What were the common food items eaten by all?

  అందరూ తిన్న ఆహార పదార్థమేది?

- Which food item was eaten by the most at night?

  రాత్రి ఎక్కువమంది తిన్న ఆహార పదార్థమేది?

- How many did not eat in the morning?

  ఉదయం తిననివాళ్ళెందరు?

2. Observe how the food items rice/dal/curry.... are cooked at your home. Write the procedure on a chart and exhibit it in the classroom.

   మీ ఇంట్లో అన్నం / పప్పు / కూర ... ఇలా ఏదైనా ఒక ఆహారపదార్థాన్ని ఎలా వండుతారో పరిశీలించండి. దేని తరువాత ఏం చేశారో చార్టుమీద రాసి తరగతి గదిలో ప్రదర్శించండి.

Ask a Question / ప్రశ్నించడం

1. Mary visited Rajani's house. She saw Rajani's mother cooking. Mary asked different questions to Rajani's mother about cooking. What questions she might have asked? Rajani's mother gave different suggestions regarding vegetables. What suggestions she might have given?

   మేరి రజనీవాళ్ల ఇంటికి వెళ్లింది. వాళ్లమ్మ వంట చేయడం చూసింది. రజనీవాళ్ల అమ్మ చేస్తున్న వంటను గురించి మేరీ రకరకాల ప్రశ్నలు అడిగింది. ఆమె ఏమేమి ప్రశ్నలు అడిగి ఉండవచ్చు? రజనీవాళ్ల అమ్మ కూరగాయలను గురించి రకరకాల సూచనలు ఇచ్చింది. ఆమె ఏమి సూచనలు ఇచ్చి ఉండవచ్చు?

SCERT TELANGANA

I can do this (నేనివి చేయగలను)

1. I can explain the need for taking food. Yes/No

   ఆహారాన్ని ఎందుకు తినాలో వివరించగలను. ఔను కాదు

2. I can classify the food items into cooked and raw food. Yes/No

   ఆహారాన్ని వండి తినేవి, వండకుండా తినే పదార్థాలుగా వర్గీకరించగలను. ఔను / కాదు

3. I can draw the pictures of different cooking utensils and vegetables. Yes/No

   వివిధ వంటపాత్రల, కూరగాయల చిత్రాలను గీయగలను. ఔను / కాదు

4. I can explain the process of cooking. Yes/No

   వంటచేసే క్రమాన్ని వివరించగలను. ఔను / కాదు

5. I can explain how food can be cooked without the loss of nutrients. Yes/No

   పోషక పదార్థాలు నశించకుండా ఆహారాన్ని ఎలా వండాలో చెప్పగలను. ఔను / కాదు

6. I can ask questions about food items. Yes/No

   ఆహారపదార్థాలను గురించి ప్రశ్నలు అడగగలను. ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

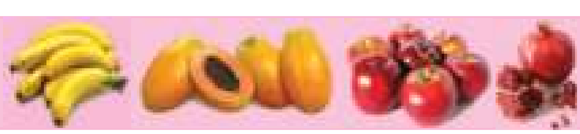

8. FOOD HABITS (ఆహారపు అలవాట్లు)

All children went on a picnic to Hyderabad during Dussera holidays. They made friends with the children who came from different places. They watched different animals in the zoo. All gathered at a place in the afternoon. They began eating the food they brought from homes. Let's see what they are eating....

దసరా సెలవులలో బడి పిల్లలందరూ విహారయాత్రకు హైద్రాబాద్ వెళ్ళారు. అక్కడ వేరు వేరు ప్రాంతాలనుంచి వచ్చిన పిల్లలందరూ కలిశారు. వారందరికీ స్నేహం కుదిరింది. జూపార్కులో అనేక రకాల జంతువులను చూసారు. మధ్యాహ్నం కాగానే పిల్లలందరూ ఒక చోటికి చేరారు. ఇంటిదగ్గరనుంచి తెచ్చుకున్న ఆహార పదార్థాలు తింటున్నారు. వాళ్లేం తింటున్నారో చూద్దామా!

I am Prasad. I am from Nizamabad. I am eating rotis made from millets. Do you know why? Millets are grown in our village. That is why most of the people in our village eat only rotis in the morning and at night.

నా పేరు ప్రసాద్. మాది నిజామాబాద్. నేను జొన్న రొట్టెలు తింటున్నాను. ఎందుకో తెలుసా? మా ఊళ్ళో జొన్నపంట బాగా పండిస్తారు. అందుకే ఎక్కువమంది మా ఊళ్లో ఉదయం, రాత్రి రొట్టెలే తింటారు.

Hello! My name is Satyam. I am from Karimnagar. I am eating rice. Paddy is grown in our village. So, many people of our village eat rice.

నా పేరు సత్యం. మాది కరీంనగర్. నేను అన్నం తింటున్నాను. మా ఊళ్ళో వరిపంట బాగా పండిస్తారు. అందుకే మా ఊళ్ళో ఎక్కువ మంది అన్నమే తింటారు.

SCERT TELANGANA

Hi! I am Manjula I come from Mahaboobnagar Dist. I am eating fish curry with rice. My village is near the Krishna river. So, fish are available in plenty for us. I like to eat fish curry.

నా పేరు మంజుల మాది మహబూబ్ నగర్ జిల్లా. నేను అన్నంతో చేపలకూర తింటున్నాను. మా ఊరికి కృష్ణా నది దగ్గరగా ఉంది కాబట్టి చేపలు బాగా దొరుకుతాయి. చేపల పులుసంటే నాకెంతో ఇష్టం.

Hello! My name is Venkatesh. I am from Vikarabad. I am drinking ambali (Porridge). We grow ragi in our village. All the members in my family like ambali.

నా పేరు వెంకటేశ్. మాది వికారాబాద్. నేను అంబలి తాగుతున్నాను. మా ఊళ్ళో తయిదలు (రాగులు) బాగా పండిస్తారు. తయిదలతో చేసిన అంబలి అంటే మా ఇంట్లో అందరికీ ఇష్టం.

You have seen people different food eaten by
What do the people of your village/city eat?

ఎవరెవరు ఏమేమి తింటున్నారో తెలుసుకున్నారు కదా! మరి మీ ప్రాంతంలో ఏయే ఆహార పదార్థాలు తింటారు?

People who live in hilly regions and forests in our state eat different roots and fruits like guava, Jamun, amla etc, available in their region. Their food habits depend on the crops grown and the food items available in their region.

మన రాష్ట్రంలో కొండప్రాంతాల్లోను, అటవీప్రాంతాల్లోను నివసించేవాళ్లు అడవిలో దొరికే రకరకాల దుంపలు, తునికిపండ్లు, ఉసిరి, జామపండ్లు, అల్లనేరేడుపండ్లు, ఉడుగుపండ్లు మొదలైనవాటిని తింటారు. అక్కడ పండే పంటలు, లభించే ఆహారపదార్థాల ఆధారంగా వాళ్ల వాళ్ల ఆహారపు అలవాట్లు ఉంటాయి.

SCERT TELANGANA

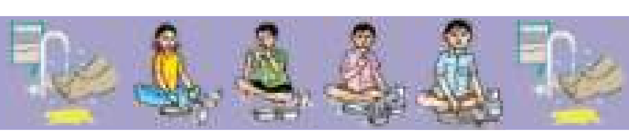

Cholam (Jowar-Jonna) mostly grown in Rajasthan. People there eat rotis made with jowar (jonna). Similarly, rotis and pooris are eaten in many other states like Delhi, Gujarat, Madhya Pradesh and Bihar. Whereas, Rice is eaten in the southern states like Tamilnadu, Karnataka and Andhra Pradesh, Kerala and Telangana people eat rice.

రాజస్థాన్ రాష్ట్రంలో జొన్నలు ఎక్కువగా పండుతాయి. వాళ్లు జొన్నరొట్టెలు తింటారు. అట్లే ఢిల్లీ, గుజరాత్, మధ్యప్రదేశ్, బీహారు మొదలయిన రాష్ట్రాలలో గోధుమలతో చేసిన రొట్టెలు, పూరీలు ఎక్కువగా తింటారు. తమిళనాడు, కర్ణాటక, కేరళ, తెలంగాణ, ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రాలలో వరి అన్నం తింటారు.

Each region has different food habits. Different kinds of food items are cooked and eaten on different occasions. Many varieties of dishes are cooked during marriages, festivals, birthdays, local fairs (Jatara) etc.

ఒక్కో ప్రాంతంలో ఒక్కో ఆహారపు అలవాటు ఉంటుంది. అదే విధంగా వివిధ సందర్భాలలో వివిధ రకాల వంటలు వండుకుని తింటారు. పండుగలప్పుడు, పెళ్ళిళ్ళప్పుడు, పుట్టినరోజులప్పుడు, స్థానికంగా జరుపుకొనే జాతరల సమయంలో రకరకాల వంటలు చేసుకుంటారు.

Fill in the table with the food items that are eaten on various occasions.

ఎప్పుడెప్పుడు ఏ రకమైన వంటకాలు తింటారో రాయండి.

Festivals / special occasions (marriages/birthdays) **పండుగలు / ప్రత్యేక సందర్భాలు (పెళ్లిళ్లు, పుట్టినరోజు...)**	Types of food items prepared **వండే రకరకాల వంటకాలు**

SCERT TELANGANA

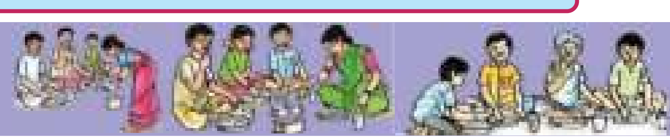

Ask your friends and write down what food items they prepare & eat.

మీ మిత్రులను అడిగి వాళ్లు ఏయే రకాల వంటకాలు చేసుకుంటారో రాయండి.

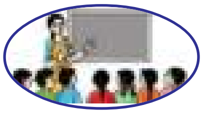

After the lunch all began observing the animals at zoo.

పిల్లలందరూ తినడం పూర్తయ్యాక జంతువులను చూడసాగారు.

Sarath : Sujatha! Look at those pigeons. They are eating grains.

శరత్ : సుజాతా! అదిగో ఆ పావురాలను చూడు. గింజలు తింటున్నాయి.

Sujatha : Yes, all pigeons have gathered at one place to eat.

సుజాత : ఔను. పావురాలన్నీ ఒకచోట చేరి తింటున్నాయి!

SCERT TELANGANA

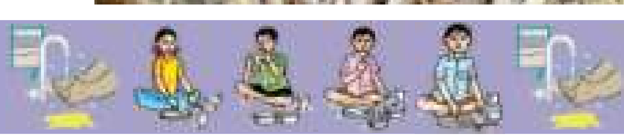

Raghu : Hey! Ali look at that elephant. What is it eating?

రఘు : అలీ! అదిగో ఏనుగు చూడు. ఏం తింటున్నదో!

Ali : Oh! God! The elephant is eating sugarcane hurriedly at a time with its trunk. Let's go and watch the other animals.

అలీ : అమ్మో! ఏనుగు పెద్ద పెద్ద చెరుకు గడలను తొండంతో తీసి నోట్లో పెట్టుకొని చకచకా తింటోంది. ఇంకా మిగిలిన జంతువులను చూద్దాం పదండి.

Write down the types of food eaten by the different animals you knwo

మీకు తెలిసిన జంతువులు ఏయే ఆహారపదార్థాలను తింటాయో కింది పట్టికలో రాయండి.

Name of animal/bird జంతువు / పక్షి పేరు	Type of food eaten తినే ఆహారం
Cow ఆవు	Grass గడ్డి

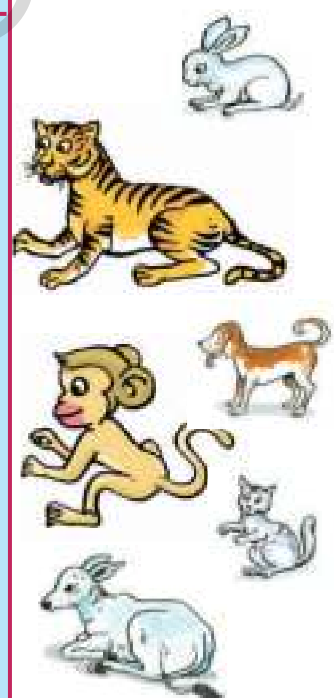

SCERT TELANGANA

Different animals and birds live around us. They also need food like us. All animals don't eat the same kind of food. They have different food habits. They eat different foods like grains, plants, meat, honey, milk, etc.,

మన చుట్టూ అనేక రకాల జంతువులు, పక్షులు ఉన్నాయి. మనలాగే వాటికి కూడా ఆహారం అవసరం. జంతువులన్నీ ఒకే రకమైన ఆహారం తీసుకోవు. వాటికి రకరకాల ఆహారపు అలవాట్లు ఉంటాయి. జంతువులు, పక్షులు రకరకాల ఆహార పదార్థాలను తింటాయి. గింజలు, మొక్కలు, మాంసం, తేనె, పాలు... ఇలా రకరకాల ఆహారాన్ని తీసుకొంటాయి.

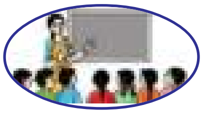

Soni stays with her parents and brother. Shall we see how they take meals?

సోనీవాళ్ల ఇంట్లో వాళ్ల అమ్మ, నాన్న, అన్నయ్య ఉంటారు. వాళ్లు ఎలా భోజనం చేస్తున్నారో చూడండి.

In Rangaiah's residence, their uncle also stays with them. Observe how they are taking their meals?

రంగయ్య వాళ్ల ఇంట్లో వాళ్ల అమ్మ నాన్నతో పాటు మామయ్య కూడా ఉంటాడు. వాళ్లు ఎలా భోజనం చేస్తున్నారో చూడండి?

You have observed the above two pictures. Now, say how the people are eating at Soni's house? How the people are eating at Rangaiah'shouse? Which is the better way of eating and why? On what occasions does the family eat together? Why should we eat together?

పై రెండు చిత్రాలూ చూశారు కదా! సోని ఇంట్లో వాళ్లు ఎలా భోజనం చేస్తున్నారు?

రంగయ్యవాళ్ల ఇంట్లో ఎలా భోజనం చేస్తున్నారు?

ఏ రకంగా భోజనం చేయడం మంచిది? ఎందుకు?

కుటుంబ సభ్యులందరూ ఎప్పుడెప్పుడు కలిసి తింటారు? ఎందుకు కలిసి తినాలి?

SCERT TELANGANA

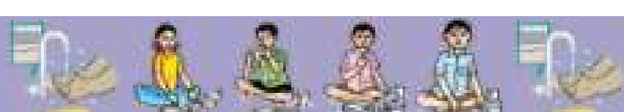

Relatives came to Soni's house for a festival. Meals were arranged for all at a time. Soni's father and brother served them. look at the picture given below.

పండుగకు సోనీవాళ్ల ఇంటికి బంధువులు వచ్చారు. బంధువులందరికీ ఒకేసారి భోజనాలు ఏర్పాటు చేశారు. వీరికి సోనీవాళ్ల అన్నయ్య, నాన్న వడ్డించారు. ఈ చిత్రం చూడండి.

When do many people eat together as in the above picture?

What kind of work do you do when many people eat together?

పై చిత్రంలోలాగ ఎప్పుడెప్పుడు ఎక్కువమంది కలిసి తింటారు?

ఎక్కువమంది కలిసి తినేటప్పుడు మీరైతే ఏ పనులు చేస్తారు?

Generally, all the people including elders and children sit together and eat during marriages, birthday parties and festivals. This inculcates the value that "all are one and equal." It is good for the family to sit and eat together every day and share their happenings of the day.

సాధారణంగా పెళ్ళిళ్ళు, పుట్టిన రోజు వేడుకలు, పండుగల సమయంలో అందరూ కలిసి తింటారు. కలిసి తినడంవల్ల మనమంతా ఒక్కటే అనే భావన కలుగుతుంది. కుటుంబ సభ్యులందరూ ప్రతిరోజు ఆ రోజు జరిగిన విషయాల గురించి మాట్లాడుతూ కలిసి తినడం అనేది మంచి అలవాటు.

SCERT TELANGANA

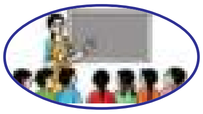

Can everybody eat everything? (అందరూ అన్నీ తినగలరా?)

Mahesh brought roasted corn cob (mokkajonna kanki)while returning to home from school. He tried to feed it to his brother in the cradle. His mother refused this as his brother was an infant and he could not eat it. Then he rushed to his grandfather to offer him the same. He also refused saying he could not eat it.

మహేశ్ బడినుంచి ఇంటికి వచ్చేటప్పుడు కాల్చిన మొక్కజొన్న కంకి ఒకటి కొని తెచ్చాడు. ఇంటికి రాగానే ఉయ్యాలలో ఉన్న తమ్మునికి మొక్కజొన్న కంకి తినిపించబోయాడు. చిన్న పిల్లలకు కంకి తినిపించకూడదు అంది అమ్మ. అయితే తాతయ్యకు ఇస్తానని పరుగెత్తుకుంటూ తాతయ్య దగ్గరకు వెళ్లాడు. కంకి తిను తాతయ్యా! అన్నాడు. తాతయ్య నాకొద్దు, నేను తినలేను అన్నాడు.

Why did the mother say that corn should not be given to the baby brother?
Why did the grandfather say that he cannot eat corn?
Who can eat corn in your house?
తమ్మునికి మొక్కజొన్న కంకి తినిపించొద్దని అమ్మ ఎందుకు చెప్పింది?
తాతయ్య కంకిని ఎందుకు తినలేనన్నాడు?
మీ ఇంట్లో మొక్కజొన్న కంకిని ఎవరెవరు తినగలరు?

Why some food items connot be eaten by infants and old people. Ask your elders and know what items do old people eat. What food items infants do eat? Fill the table with the particulars.

చంటిపిల్లలు, ముసలివాళ్ళు ఇంకా వేటిని తినలేరు. ముసలివాళ్లు ఏమేమి తినగలరు? చంటి పిల్లలు ఏమేమి తినగలరు?

Persons	Food items they can eat తినగలిగినవి	Food items they cannot eat తినలేనివి
Infantse/చంటిపిల్లలు		
Old people/ముసలివాళ్లు		
Others/ఇతరులు		

SCERT TELANGANA

Infants don't have teeth. They can't chew the food. So, they are given either milk or soft food. People lose their teeth in old age. So, old people also cannot chew. They also eat soft food. In this way, food habits change according to age. As eating good food is important. At the same time, following good habits is also important. We should wash our hands and legs with soap before eating. We should not spill the food on the floor and waste it.

చిన్నపిల్లలకు దంతాలు ఉండవు. నమిలి తినలేరు. కాబట్టి పాలు తాగిస్తారు. మెత్తటి ఆహారాన్ని పెడతారు. అలాగే దంతాలులేని ముసలివాళ్లు గట్టి వస్తువులు నమలలేరు. ఇలా వయస్సునుబట్టి కూడా ఆహారపు అలవాట్లలో తేడాలుంటాయి. మంచి ఆహారం తీసుకోవడం ఎంత ముఖ్యమో మంచి అలవాట్లు ఉండడం కూడా అంతే ముఖ్యం. తినేముందు తప్పనిసరిగా సబ్బుతో చేతులు, కాళ్లు కడుక్కోవాలి. ఆహార పదార్థాలను క్రింద వేయరాదు, వృధా చేయరాదు. తిన్న తరవాత ఆ స్థలాన్ని శుభ్రం చేయాలి.

Key words (కీలక పదాలు)

1. Eating together/కలిసి తినడం
2. Food items/ఆహార పదార్థాలు
3. Food habits/ఆహారపు అలవాట్లు
4. Washing hands and legs/కాళ్లూ చేతులూ కడుక్కోవడం

What have we learnt? (మనం నేర్చుకున్నవి)

- The food habits of a region depend on crops grown and the availability of food items.
  ఒక ప్రాంతంలో ఆహారపు అలవాట్లు అక్కడ పండే పంటలు, లభించే ఆహార పదార్థాలపై ఆధారపడి ఉంటాయి.
- Special dishes are prepared during festivals and marriages.
  పండుగలు, పెళ్ళిళ్ల సమయంలో ప్రత్యేకమైన వంటలు వండుకుంటారు.
- Animals and birds also need food. They have different kinds of food habits.
  జంతువులకు, పక్షులకు కూడా ఆహారం అవసరం. వీటికి రకరకాల ఆహారపు అలవాట్లు ఉంటాయి.
- All members of the family should eat together. This helps in the distribution of food items equally among all the members. We feel happy when we eat together.
  ఇంట్లో వాళ్లందరూ కలిసి తినాలి. దీనివల్ల అందరూ అన్ని ఆహారపదార్థాలను తగినంతగా తినే అవకాశముంటుంది. కలిసి తింటే సంతోషంగా ఉంటుంది.
- Food habits change according to age.
  వయస్సునుబట్టి ఆహారపు అలవాట్లు మారుతుంటాయి.
- We should wash our hands and legs with soap before eating.
  తినడానికి ముందు కాళ్లు చేతులు సబ్బుతో కడుక్కోవాలి.

SCERT TELANGANA

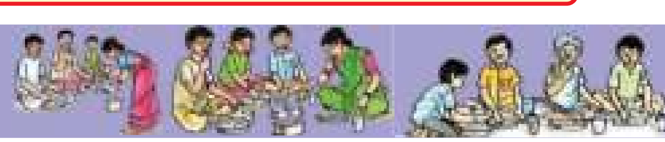

DO THIS (ఇవి చేయండి)

Conceptual Understanding/విషయావగాహన

1. What are the common food items eaten mostly in your locality?
మీ ప్రాంతంలో ఎక్కువమంది ఏయే ఆహారపదార్థాలు తింటారు?
2. Give examples of grass eating animals and grains eating birds.
గడ్డి తినే జంతువులు, గింజలు తినే జంతువులకు ఉదాహరణలివ్వండి.
3. Food is valuable what should we do to avoid its wastage ?
ఆహారం చాలా విలువైనదికదా! దాన్ని వృథా కాకుండా చూడాలంటే మనమేంచేయాలి?
4. Mention the differences between the food habits of a dog and a goat.
కుక్క ఆహారపు అలవాట్లకు, మేక ఆహారపు అలవాట్లకు మధ్య తేడాలేమిటి?
5. Why is it good to eat together?
అందరూ కలిసి భోజనం చేయడం ఎందువల్ల మంచిది?
6. Tick '✓' the healthy food habits you have from among the following:
ఈ కింది ఆహారపు అలవాట్లు మీకు ఉంటే '✓' చేయండి.

- I wash my hands and legs before eating food. ☐
  ఆహారం తినేముందు, తర్వాత చేతులు శుభ్రంగా కడుక్కుంటాను.
- I clean the plate before and after eating. ☐
  తినేముందు, తరువాత కంచాన్ని శుభ్రంగా కడుగుతాను.
- I would not throw and spill the food on the floor while eating. ☐
  తినేటప్పుడు ఆహారపదార్థాలను నేలమీద పడనియ్యను.
- I close the utensils which contain food items with lids. ☐
  ఆహారపదార్థాలు ఉండే పాత్రలమీద మూతలు ఉంచుతాను.
- I don't eat unhygienic and road side food. ☐
  రోడ్లమీద, అపరిశుభ్రమయిన చోట్ల అమ్మే పదార్థాలను కొనను, తినను.
- I sit with everybody and we all eat together. ☐
  అందరితో కలిసి తింటాను.
- I don't waste food. ☐
  ఆహారపదార్థాలను వృథా చెయ్యను.

SCERT TELANGANA

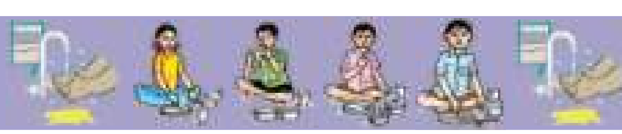

Draw and Colour the pictures /బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Observe the pictures given below. Draw them. Write about them.
   కింది బొమ్మను చూడండి. గీయండి. దాని గురించి రాయండి.

Information Skills - Project work/సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Ask any five of your friends and know about the time they eat together at their home. Tick '✓' at the proper place.
   మీ మిత్రులు ఐదుగురిని అడిగి వాళ్ల ఇంట్లో ఎప్పుడెప్పుడు కలిసి భోజనం చేస్తారో పట్టికలో '✓' చేయండి.

Sl.No. క్ర.సం.	Name of the friend మిత్రుని పేరు	When do they eat together? ఎప్పుడు కలిసి భోజనం చేస్తారు?		
		Morning	Afternoon	Night

In whose houses are people eating together for more number of times? When do they eat together? And on what occasions?

ఎవరెవరి ఇళ్లలో ఎక్కువసార్లు కలిసి తింటున్నారు? ఎప్పుడు కలిసి తింటారు?

SCERT TELANGANA

Appreciation/ప్రశంస

1. Name the children who wash their hands and legs before eating in your class? Who eats without wasting food? Are they keeping the floor clean ? What would you do?

   మీ తరగతిలో ఎవరెవరు ప్రతి రోజూ తినే ముందు కాళ్లూ చేతులూ కడుక్కుంటున్నారు? అట్లాగే కంచంలో ఏమీ మిగలకుండా, కింద పడకుండా ఎవరెవరు శుభ్రంగా తింటున్నారు? తిన్న తరవాత ఆ స్థలాన్ని శుభ్రంగా ఉంచుతున్నారా? మీరైతే ఏం చేస్తారు?

Ask a Question

1. Gopi brought a plate for lunch without washing his hands and legs. His friends advised him to wash his hands and legs first. Gopi questioned his friends. What questions Gopi might have asked? Are they right? If you were Gopi's friend. What would you tell him?

   గోపి మధ్యాహ్నం పాఠశాలలో చేతులు, కాళ్లు కడుక్కోకుండానే భోజనం చేయడానికి కంచం తీసుకొని వచ్చాడు. గోపిమిత్రులు గోపిని చేతులూ, కాళ్లూ కడుక్కోమని చెప్పారు. గోపివాళ్ల మిత్రుల్ని ప్రశ్నలు అడిగాడు. ఆ ప్రశ్నలు ఏమై ఉంటాయి? అవి సరైనవేనా? మీరైతే గోపికి ఏమి చెప్తారు?

I can do this/నేనివి చేయగలను

1. I can explain that food habits differ for different regions. Yes/No
   ప్రాంతాలనుబట్టి ఆహారపు అలవాట్లు వేరుగా ఉంటాయని వివరించగలను. ఔను / కాదు
2. I can explain the food habits of animals and birds. Yes/No
   జంతువుల, పక్షుల ఆహారపు అలవాట్ల గురించి చెప్పగలను. ఔను/ కాదు
3. I can explain the advantages of eating together. Yes/No
   ఇంట్లోవాళ్లందరూ కలిసి తినడం వల్ల కలిగే ప్రయోజనాలను వివరించగలను. ఔను / కాదు
4. I can prepare a table showing the details of food items. Yes/No
   తినే ఆహారపదార్థాల పట్టిక తయారుచేయగలను. ఔను / కాదు
5. I can practice and explain good food habits. Yes/No
   మంచి ఆహారపు అలవాట్లను వివరించగలను, పాటించగలను. ఔను / కాదు
6. I can ask questions and explain food habits. Yes/No
   ఆహారపు అలవాట్లను గురించి ప్రశ్నించగలను. ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

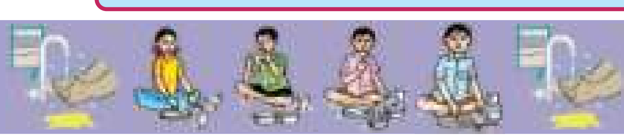

9. OUR VILLAGE (మన గ్రామం)

Rangapuram is surrounded by small hills. A river flows nearby. The river is the only source of water to the village. The houses are side by side in the village. There is a water tank and water is provided through taps. The village is inhabited by different artisans. Now, let's observe at the picture of Rangapuram.

రంగాపురం గ్రామం చుట్టూ చిన్న, చిన్న కొండలు ఉన్నాయి. గ్రామానికి దగ్గరలో నది ప్రవహిస్తుంది. గ్రామానికి నదినీరే ఆధారం. గ్రామంలో ఇళ్లు పక్కపక్కనే ఉంటాయి. గ్రామంలో నీళ్ళట్యాంకు ఉంది. నీళ్ళను నల్లాల ద్వారా వదులుతారు. గ్రామంలో అనేక పనులు చేసేవాళ్లు ఉన్నారు. ఇపుడు రంగాపురం గ్రామచిత్రాన్ని పరిశీలిద్దామా!

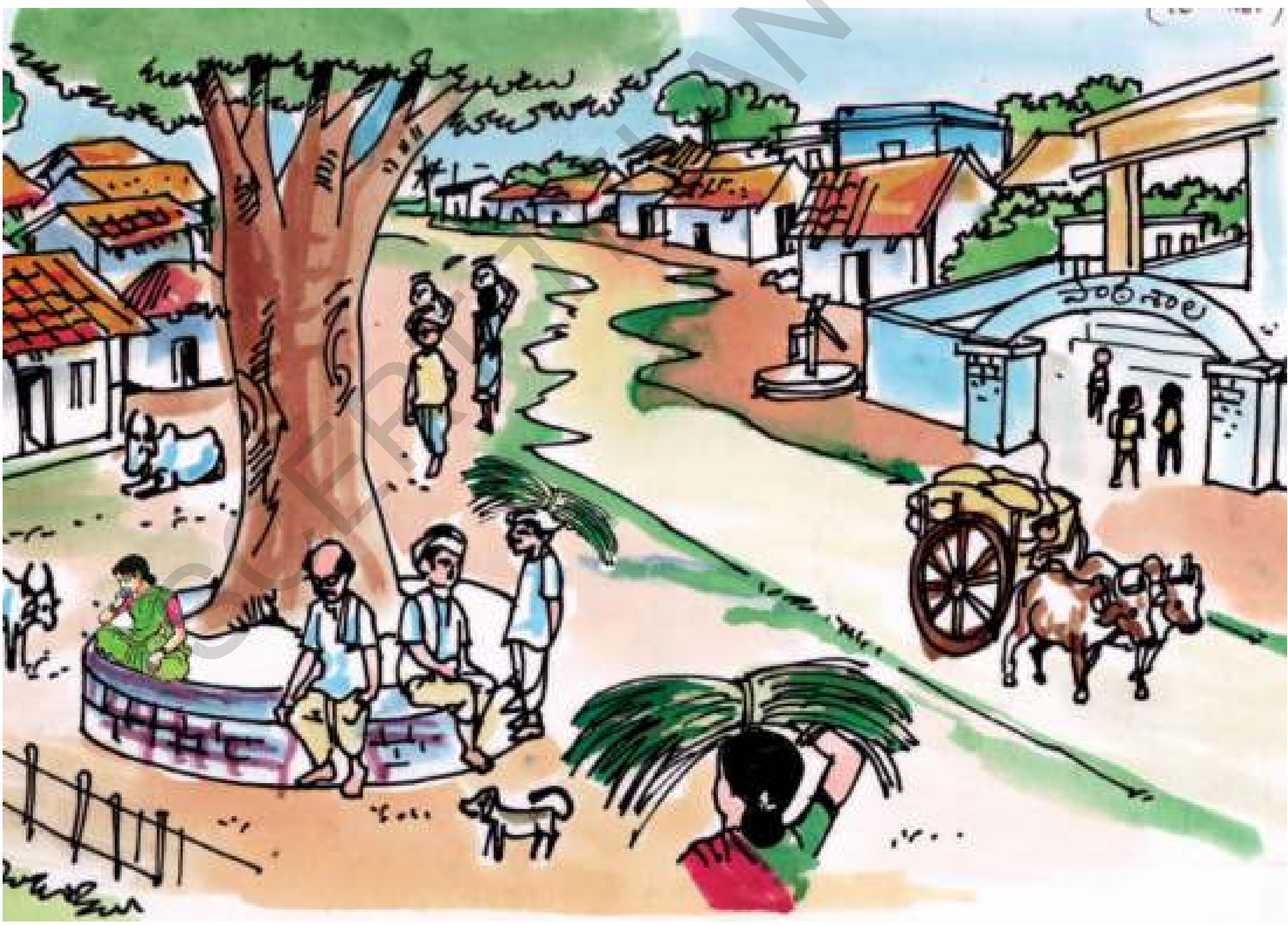

SCERT TELANGANA

How can you say that the above picture represents a village?

పై చిత్రం ఒక గ్రామానికి (పల్లెటూరికి) సంబంధించినదని ఎందుకనవచ్చు?

Observe the above picture, and talk about it.

పై చిత్రం ఆధారంగా గ్రామం అంటే ఏమిటో చెప్పండి?

From the above picture what do you think a village is ?

పై చిత్రంలో ఉండేవాటి గురించి మాట్లాడండి?

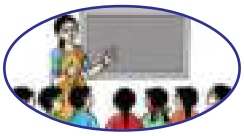

You have seen how the village Rangapuram is in the picture. Observe the picture given below and say what else is there in Rangapuram?

రంగాపురం గ్రామం ఎలా ఉన్నదో చిత్రంలో చూసారు కదా! రంగాపురం గ్రామంలో ఇంకా ఏమేమి ఉన్నాయో కింది చిత్రంలో చూడండి. చెప్పండి.

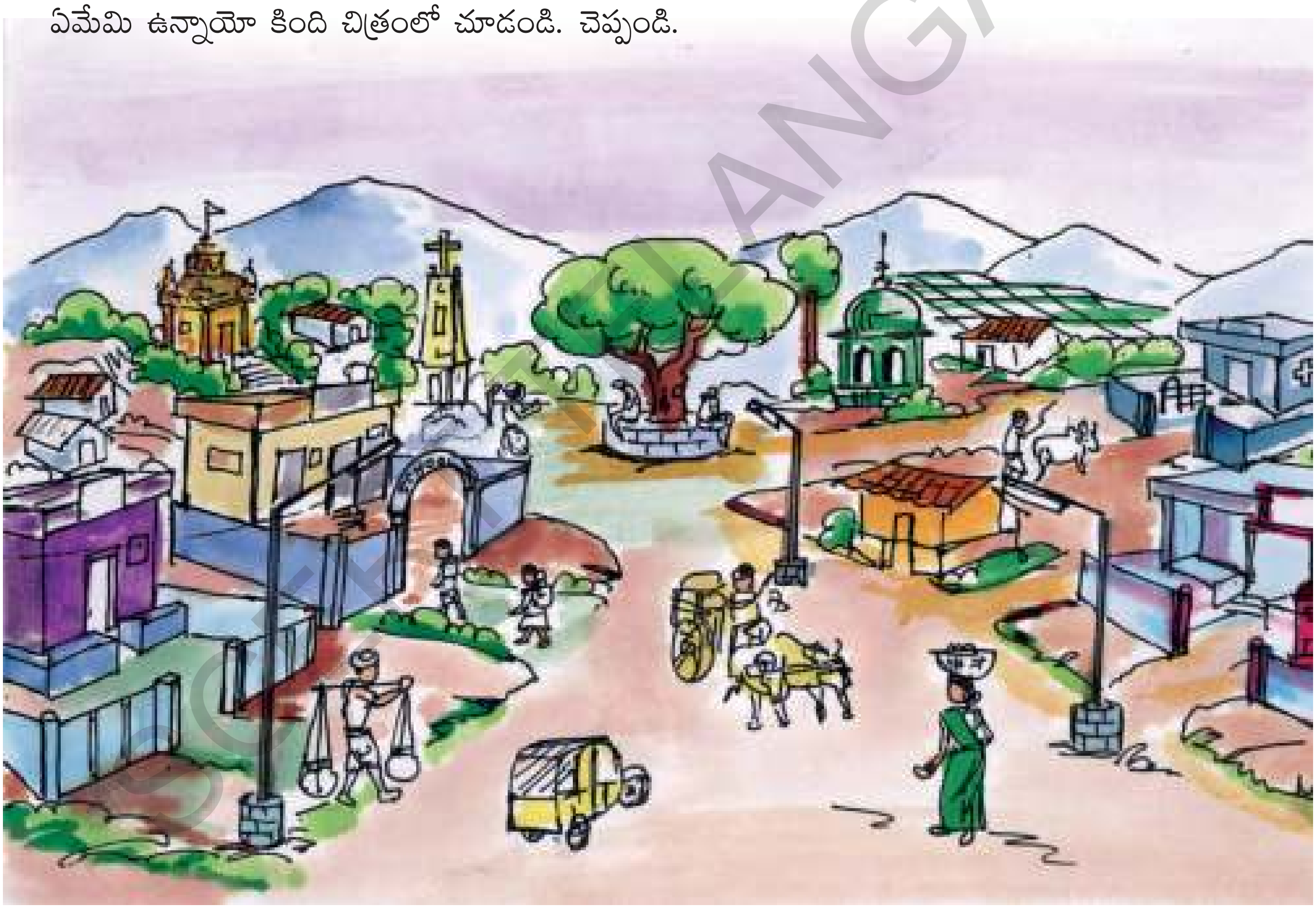

Name the things which are there in Rangapuram village?

రంగాపురం గ్రామంలో ఏమేమి ఉన్నాయి?

What else are there in your village?

మీ గ్రామంలో ఏమేమి ఉన్నాయి?

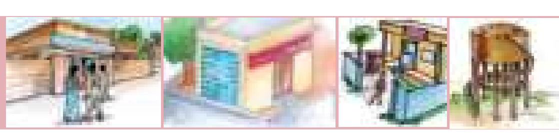

In Rangapuram village there are streets, different types of houses, gram panchayat, veterinary hospital, school, primary health sub Centre, post and telegraph office, temple, mosque and church. Do you know about these institutions?

రంగాపురం గ్రామంలో వీధులు, రకరకాల ఇళ్ళు, బడి, గుడి, మసీదు, చర్చి, గ్రామ పంచాయితి, ప్రాథమిక ఆరోగ్య ఉపకేంద్రం, పశువైద్యశాల, పాఠశాల, పోస్టాఫీసు ఉన్నాయి కదా! వీటిని గురించి మీకు తెలుసా?

Gram panchayat office or Village Secretariat / గ్రామపంచాయితి కార్యాలయం లేదా గ్రామ సచివాలయం

This is Rangapuram's gram panchayat office. The members of gram panchayat do many works like supplying water, cleaning the drains and streets, maintaining street lights etc.

ఇది రంగాపురం గ్రామపంచాయితి కార్యాలయం. గ్రామపంచాయితి వారు గ్రామానికి మంచినీటి సరఫరా చేయడం,వీధులు, కాలువలు శుభ్రం చేయడం, వీధి దీపాలు వేయడం లాంటివి చేస్తుంటారు.

> What kind of work does your gram panchayat do?
>
> మీ ఊరి పంచాయితీవారు ఏఏ పనులుచేస్తారు?

Post and Telegraph Office (Post Office) / పోస్టాఫీసు

This is post and telegraph office. We post the letters,save money, do life insurance etc. through this office.

ఇది తంతి–తపాల కార్యాలయం. దీనిద్వారా ఉత్తరాలను, డబ్బులను చేరవేయడం, డబ్బు దాచుకోవడం, జీవితభీమా మొదలయిన పనులు చేస్తారు.

> Have you seen the post box of your village? What do you think would be posted in it?
>
> మీ ఊరిలోని పోస్టుబాక్స్ చూశారా? దానిలో ఏమేమి వేస్తుంటారు?
>
> What does the post man do? What is his name?
>
> పోస్ట్‌మాన్ ఏ ఏ పనులు చేస్తాడు? ఆయన పేరు ఏమిటి?

SCERT TELANGANA

Primary Health Centre / ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం

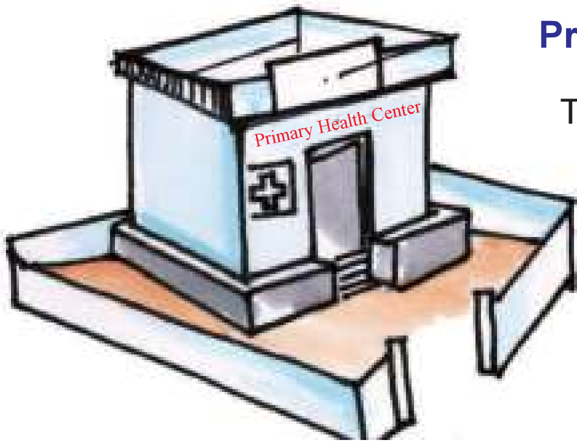

There is a Primary Health Centre in the village with a doctor and few health workers. The health workers create awareness on health and hygiene among the villagers, conduct pulse polio programmes and give medicines to treat minor illnesses etc.

గ్రామంలో ప్రాథమిక ఆరోగ్యకేంద్రం ఉంది. ఈ కేంద్రంలో వైద్యుడు, ఆరోగ్య కార్యకర్తలుంటారు. ఆరోగ్య కార్యకర్తలు ప్రజలకు ఆరోగ్య విషయాలను గురించి తెలుపుతూంటారు. పల్స్ పోలియో కార్యక్రమాలు నిర్వహిస్తారు. చిన్నచిన్న రోగాలకు మందులు ఇస్తూంటారు.

Who gives polio drops in your village?
మీ గ్రామంలో పోలియో చుక్కలు ఎవరు వేస్తారు?
Do you have health centre in your village?
What are the different kinds of work it does?
మీ గ్రామంలో ఆరోగ్యకేంద్రం ఉందా? అది ఏ ఏ పనులు చేస్తుంది?

Veterinary Hospital / పశువైద్యశాల

We go to hospital when we suffer from illness. In the same way the cattle is taken to the veterinary hospital.

మనకు రోగాలు వచ్చినప్పుడు ఆసుపత్రికి ఎలా వెళతామో, అలాగే పశువులకు రోగాలు వచ్చినపుడు వాటిని పశువుల ఆసుపత్రికి తీసుకెళతారు.

Ask and write when the cattle is taken to hospital?
పశువులను ఎప్పుడెప్పుడు ఆసుపత్రికి తీసుకెళతారో అడిగి రాయండి.
What happens if there is no veterinary hospital in your village / locality?
పశువైద్యశాల లేకపోతే ఏమవుతుంది?

SCERT TELANGANA

Bank / బ్యాంకు

There is a grameena bank in Rangapuram as the population of the village is high. People save their money in the bank. The bank gives loans to the villagers for their needs. They return the money to the bank in instalments.

రంగాపురం గ్రామంలో జనాభా ఎక్కువగా ఉండడం వల్ల గ్రామీణ బ్యాంకు కూడా ఉంది. ప్రజలు డబ్బును బ్యాంకులో దాచుకుంటారు. ప్రజల అవసరాలకు బ్యాంకులు అప్పులు కూడా ఇస్తాయి. వాటిని వాయిదాల రూపంలో తిరిగి చెల్లిస్తూ ఉంటారు.

Ask your elders and know what are the other uses of a bank?

పెద్దవారిని అడిగి బ్యాంకులవల్ల ఇంకా ఏమేమి లాభాలు ఉన్నాయో తెలుసుకొని చెప్పండి.

School / పాఠశాల

There is an upper primary school in Rangapuram. The students who complete their studies here, go to other village schools to continue their higher studies.

రంగాపురం గ్రామంలో ప్రాథమికోన్నత పాఠశాల ఉన్నది. ఇక్కడ చదువు పూర్తిచేసినవారు పై చదువుల కొరకు పొరుగు గ్రామానికి వెళతారు.

What happens if there is no school?

పాఠశాల లేకపోతే ఏమవుతుంది?

Where do your villagers go for higher studies?

మీ గ్రామంలో పై చదువులకు ఎక్కడికి వెళతారు?

SCERT TELANGANA

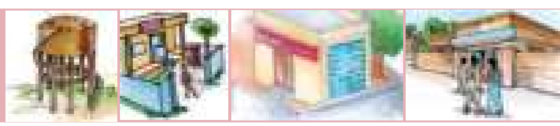

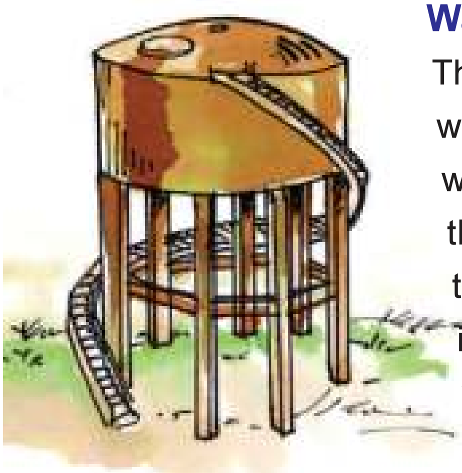

Water tank / నీళ్ళట్యాంకు

The water is pumped from the water tank to taps. The water tank is cleaned once a week.Chlorine is mixed with water to purify it. The purified water is released to the taps. We should see that water is not wasted through the taps. The village sarpanch should be informed about the leakages in pipes and about wastage of water.

నీళ్ళ ట్యాంకుల నుండి నీటిని నల్లాలకు వదులుతారు. నీళ్ళట్యాంకును వారానికి ఒకసారి కడుగుతారు. నీళ్ళలో క్లోరిన్‌ను కలిపి శుద్ధిచేసి నల్లాలకు వదులుతారు. నీటిని వృథా చెయ్యగూడదు. నల్లా నుంచి నీరు వృధాపోకుండా చూడాలి. నీరు వృథా అవుతున్నా, పైపుల్లో లీకేజీ ఉన్నా వెంటనే గ్రామ సర్పంచ్‌కు తెలియచెయ్యాలి.

From where do you bring water in your village?
మీ గ్రామంలో నీటిని ఎక్కడినుంచి తెచ్చుకుంటారు?
What are the uses of a water tank?
నీళ్ళట్యాంకు ఉపయోగమేమిటి?

Places of worship / ప్రార్థనా మందిరాలు

Observe the pictures given below. What can you see? Who go to these places? When do they go?

కింది చిత్రం చూడండి. ఏమేమి ఉన్నాయి? వీటికి ఎవరెవరు వెళతారు? ఎప్పుడెప్పుడు వెళ్తారు?

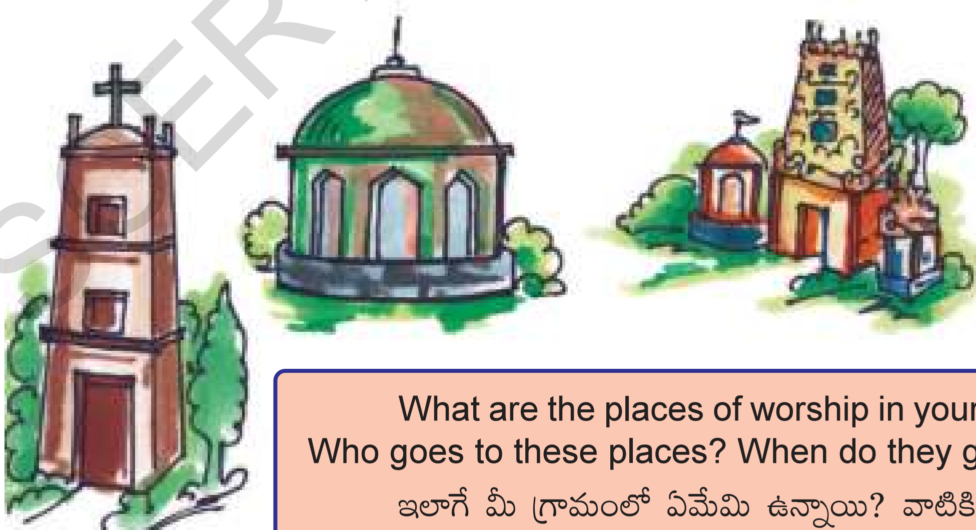

What are the places of worship in your village? Who goes to these places? When do they go?
ఇలాగే మీ గ్రామంలో ఏమేమి ఉన్నాయి? వాటికి ఎవరెవరు వెళతారు? ఎప్పుడెప్పుడు వెళతారు?

SCERT TELANGANA

Transport in Rangapuram Village / రంగాపురం గ్రామానికి రాకపోకలు

How do we travel to a village? Let us know the transport facilities of Rangapuram. Which vehicles are there in Rangapuram?

What kind of vehicles are there in Rangapuram as in the picture below :-

మనం ఏదైనా ఊరికి వెళ్లాలంటే ఎలా వెళతాం ? మరి రంగాపురం గ్రామానికి రాకపోకలు ఎలా ఉంటాయో తెలుసుకుందామా! రంగాపురం గ్రామ చిత్రంలో ఏయే వాహనాలు ఉన్నాయో చెప్పండి.

SCERT TELANGANA

A bus comes to Rangapuram in the morning and evening. The villagers go to the nearby villages by an auto. The farmers use bullock-cart for the agricultural work. The students go by bus to other villages for higher studies.

రంగాపురం గ్రామానికి ఉదయం, సాయంత్రం బస్సు వస్తుంది. దగ్గరి ప్రాంతాలకు ఆటోలో వెళతారు. ఊరిలో వ్యవసాయదారులు ఎడ్లబండిని పొలం పనులకు వాడుతూంటారు. పాఠశాల విద్యార్థులు పై చదువుల కొరకు పొరుగు గ్రామానికి బస్సులో వెళ్ళి వస్తూ ఉంటారు.

Which vehicles come to your village?

మీ గ్రామానికి ఏయే వాహనాలు వస్తూంటాయి?

Which vehicles do your villagers use for travelling?

మీ గ్రామంలో వాళ్లు ఏయే వాహనాలలో ప్రయాణంచేస్తారు?

Now you have known about the social institutions in a village and transport facilities of Rangapuram.

రంగాపురం గ్రామంలో ఉన్న సామాజిక సంస్థలు, ప్రయాణ సాధనాలను గురించి తెలుసుకున్నారు కదా!

Do you know what kind of work the people of Rangapuram do? Most of the villagers do agriculture. Some work as labourers. The others do different kinds of work. There are black smiths, potters and other professionals. Some villagers are well educated and work in offices. Some own small shops and do business. All the younger children study in their village school only. Older children go to other villages for higher studies. All the women in the village are educated. They also do some jobs and earn their livelihood.

మరి ఆ గ్రామంలోవాళ్లు ఏయే పనులు చేస్తారో తెలుసా? ఎక్కువ మంది వ్యవసాయం చేస్తారు. కొంతమంది కూలిపనులు చేస్తారు. ఇంకా గ్రామంలో రకరకాల పనులు చేసేవాళ్లున్నారు. కమ్మరి, కుమ్మరి మొదలయిన వృత్తులవాళ్లు కూడా ఉన్నారు. అలాగే గ్రామాలలో బాగా చదువుకొని ఉద్యోగాలు చేసేవాళ్లు కూడా ఉన్నారు. మరికొంతమంది చిన్నచిన్న దుకాణాలు పెట్టుకొని వ్యాపారం చేస్తారు. బడి ఈడు పిల్లలందరూ ఆ ఊరి బడిలోనే చదువుకుంటారు. పెద్ద పిల్లలు పొరుగూరికి వెళ్లి పై చదువులు చదువుకుంటున్నారు. గ్రామంలోని ఆడవాళ్లు కూడా అందరూ చదువుకున్నవారే! వాళ్లుకూడా ఏదో ఒక పని చేసి డబ్బు సంపాదించుకొంటున్నారు.

What are the different kinds of work your village people do?

మీ గ్రామంలో ఏ ఏ పనులు చేసేవారున్నారు?

You have now learnt about the facilities in Rangapuram. All villages will not have many of these facilities. These facilities lead to village development.

రంగాపురం గ్రామంలో ఏమి ఉన్నాయో తెలుసుకున్నారు కదా! ఇలాంటి సౌకర్యాలు అన్ని గ్రామాలలో ఉండకపోవచ్చు. అన్ని సౌకర్యాలూ ఉంటేనే గ్రామం అభివృద్ధి చెందుతుంది.

SCERT TELANGANA

Key words / కీలక పదాలు

1 Village / గ్రామం
2. Gram panchayat / గ్రామ పంచాయతీ
3. Bank / బ్యాంకు
4. Veterinary hospital / పశువైద్యశాల
5. Primary health sub centre / ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం
6. Postoffice / పోస్టాఫీసు
7. Health worker / ఆరోగ్య కార్యకర్త
8. Places of worship / ప్రార్థనామందిరాలు
9. Transport facilities / రవాణా సౌకర్యాలు
10. Social Institutions / సామాజిక సంస్థలు
11. Life insurance / జీవితభీమా
12. Polio drops / పోలియో చుక్కలు

What have we learnt? / మనం నేర్చుకున్నవి

- Generally, a village has Gram panchayat , bank, veterinary hospital, school, primary health centre, post office, temple, mosque, church.
  సాధారణంగా గ్రామంలో గ్రామపంచాయతి, బ్యాంకు, పశువైద్యశాల, పాఠశాల, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం, పోస్టాఫీసు, గుడి, మసీదు, చర్చి ఉంటాయి.
- Gram panchayat does different kinds of work like cleaning of drains, maintaining street lights, clearing garbage, supplying water, etc.
  గ్రామపంచాయతి మురికి కాలువలు శుభ్రం చేయించడం, వీధిదీపాలు వేయడం, చెత్తను తీసివేయడం, మంచినీటి సరఫరా చేయడం లాంటి పనులు చేస్తుంది.
- A village gets much needed help from a bank, post office, school, primary health centre, veterinary hospital, gram panchayat etc;
  గ్రామంలో బ్యాంకు, పోస్టాఫీసు, బడి, ఆరోగ్య కేంద్రం, పశు వైద్యశాల, గ్రామ పంచాయతి వంటి సంస్థలు ఉండడంవల్ల ఎంతో మేలు జరుగుతుంది.
- Villages will have transport facilities. Different vehicles travel on the road every day.
  గ్రామాలకు రవాణా మార్గాలు ఉంటాయి. వివిధ రకాల రవాణా సాధనాలు వచ్చి వెళుతుంటాయి.
- Different kinds of workers / artisans live in villages.
  గ్రామంలో వివిధ రకాల పనులు చేసేవాళ్లు ఉంటారు.

SCERT TELANGANA

DO THIS / ఇవి చేయండి

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. What are there in Rangapuram?

   రంగాపురం గ్రామంలో ఏమేమి ఉన్నాయి?

2. Name the places of worship in your village/Street.

   మీ ఊర్లో / వాడలో ఉన్న ప్రార్థనామందిరాల పేర్లు రాయండి.

3. What would happen if there was no school in your village?

   మీ గ్రామంలో బడి లేకుంటే ఏమౌతుంది?

4. What are the uses of a bank in a village?

   గ్రామంలో బ్యాంకు ఉంటే కలిగే లాభాలు ఏమిటి?

5. Write the similarities and differences between a bank and a post office.

   బ్యాంకు, పోస్టాఫీసుల మధ్య పోలికలు భేదాలు రాయండి.

Draw and Colour the pictures / బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Draw and Colour the picture of the school given below.

   పాఠశాల బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి.

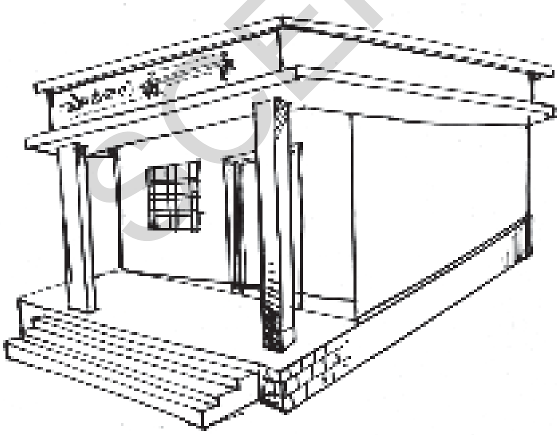

SCERT TELANGANA

2. Fill in the table with the institutions that are present in Rangapuram. Tick (✔) against the institutions which are present in your village also.
రంగాపురం గ్రామంలో ఏమేమి ఉన్నాయో కిందిపట్టికలో రాయండి. వాటిలో మీ గ్రామంలో ఉన్న వాటికి '✓' పెట్టండి.

Sl.No.	Institutions in Rangapuram రంగాపురం గ్రామంలో ఉన్నవి	Institutions in your village మీ గ్రామంలో ఉన్నవి
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		

- Which institutions of Rangapuram are present in your village also?
  రంగాపురం గ్రామంలో ఉన్నవాటిలో, ఏవి మీ ఊరిలో ఉన్నాయి?
- What is there in Rangapuram but not in your village?
  రంగాపురం గ్రామంలో ఉండి మీ ఊరిలో లేనివి ఏవి?
- Which things are there in your village but not in Rangapuram?
  రంగాపురం గ్రామంలో లేకుండా మీ ఊరిలో ఉన్నవి ఏవి?

3. Know about the names and services provided by the social institutions of your village. Fill in the table with the particulars pertaining to your village.
మీ గ్రామంలోని సామాజిక సంస్థల పేర్లు, అవి చేసే పనులను తెలుసుకొని చెప్పండి, రాయండి.

Sl.No. క్ర.సం.	Social Institution సామాజిక సంస్థలు	Work they do అవి చేసే పనులు

SCERT TELANGANA

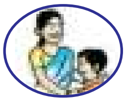

Appreciation / ప్రశంస

1. You have learnt the uses of a bank, post office, school, hospital etc. of a village. What are you thinking about their services.

గ్రామంలో బడి, బ్యాంకు, పోస్టాఫీసు, వైద్యశాల మొదలయినవి ఉంటే ఏయే లాభాలు ఉన్నాయో తెలుసుకున్నారు కదా! వాటి సేవల గురించి నీవు ఏమనుకుంటున్నావు?

Ask a Question / ప్రశ్నించడం

1. Chinnaiah went to Rangapuram. He wanted to know about Rangapuram. For this, he went to the school and met the teachers. He enquired about the village. What are the questions Chinnaiah might have asked? What are the answers teachers might have given?

చిన్నయ్య రంగాపురానికి వెళ్లాడు. రంగాపురం గురించి తెలుసుకోవాలనుకున్నాడు. ఇందుకు బడికి వెళ్లి ఉపాధ్యాయులను కలిశాడు. ఊరిని గురించి అడిగాడు. చిన్నయ్య ఏమేమి ప్రశ్నలు అడిగాడు. ఉపాధ్యాయులు ఏమేమి జవాబులు చెప్పి ఉంటారు.

I can do this / నేనివి చేయగలనా?

1.	I can explain what a village is. గ్రామం అంటే వివరించగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
2.	I can explain about the services given by the social institutions of a village. గ్రామంలోని సామాజిక సంస్థలు, అవి చేసే పనులు గురించి వివరించగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
3.	I have known the uses of social institutions of our village and I can use them. గ్రామంలోని సంస్థల ఉపయోగాలు తెలుసుకొన్నాను. వాటిని ఉపయోగించుకోగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
4.	I can draw and colour the picture of a school. పాఠశాల బొమ్మ గీసి రంగులు వేయగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
5.	I can ask questions on a village గ్రామం గురించి ప్రశ్నలు అడగగలను.	Yes/No ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

10. DIFFERENT TYPES OF HOUSES (రకరకాల ఇళ్లు)

We all need houses to live in. We live in houses to protect ourselves from heat, cold,rain and dust. Birds and animals also build their house like us. Do all our houses look alike? One evening, Santosh and Sarala were coming home along with their parents from their field. Sarala and Santosh climbed a hill which was at the road side. They looked at the houses of the village. Let's watch what type of houses were there and how did they look like!

మనందరికీ ఉండడానికి ఇళ్లు అవసరం. ఎండ, వాన, చలి, దుమ్ము, ధూళి మొదలయిన వాటినుంచి రక్షణ పొందడానికి ఇళ్లలో నివాసం ఉంటాం. మనలాగే పక్షులు, జంతువులు కూడా నివాసాలను ఏర్పాటుచేసుకుంటాయి. అయితే మనం నివసించే ఇళ్లన్నీ ఒకేలా ఉంటాయా? ఒకరోజు సాయంత్రం సంతోష్, సరళ వాళ్ళ అమ్మా నాన్నలతో కలిసి పొలం నుండి ఇంటికి వస్తున్నారు. సరళ, సంతోష్ దారిపక్కనే ఉన్న కొండ ఎక్కారు. కొండపైనుంచి గ్రామంలోని ఇళ్లను చూశారు. అవి ఎలా కనిపించాయో, ఏయే రకాల ఇళ్లు ఉన్నాయో చూద్దామా!

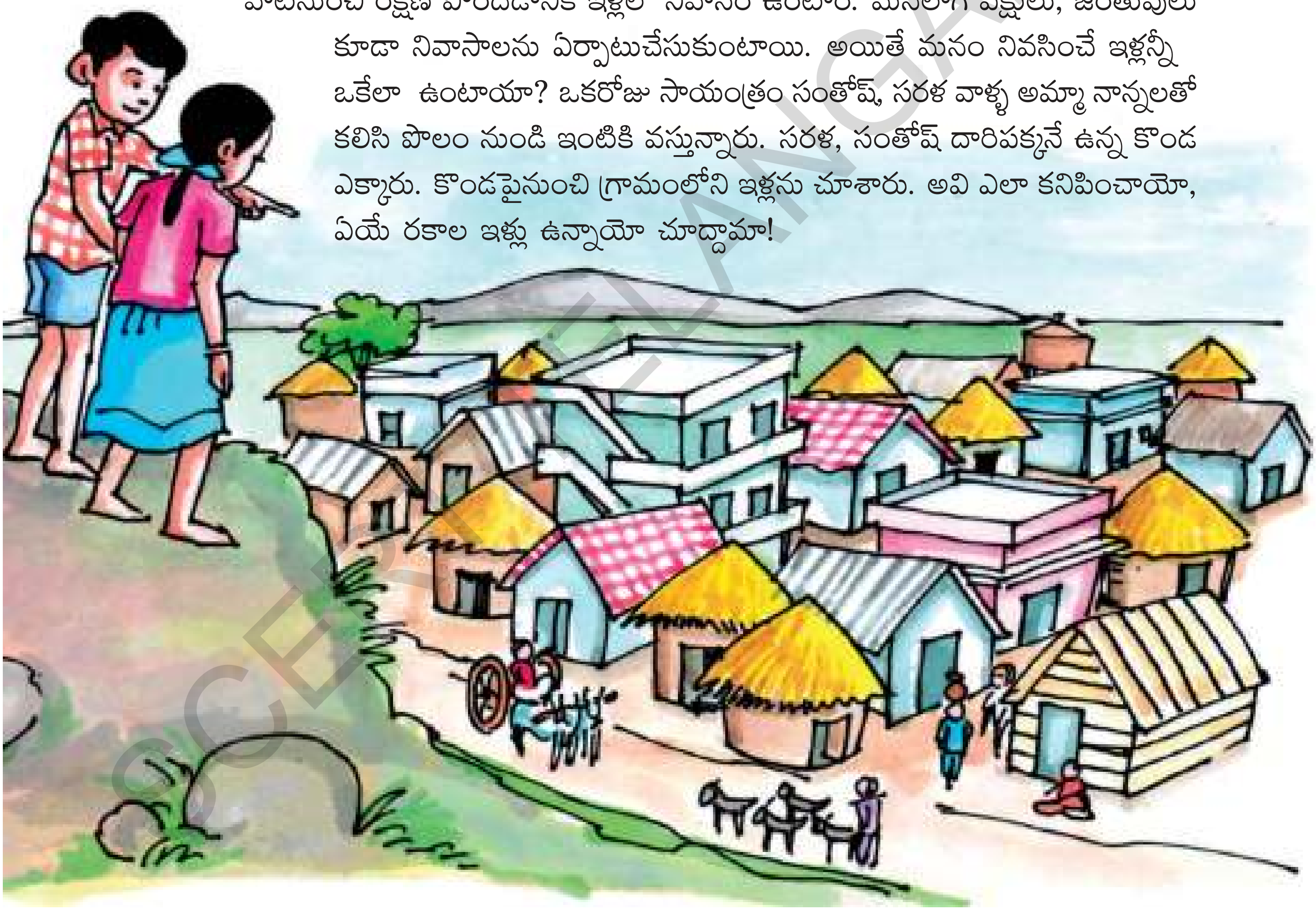

Do all the houses look alike? which are the kind of houses are there?

Are they close by? Or are they far away from one another?

ఇళ్లన్నీ ఒకే రకంగా ఉన్నాయా? ఏ యే రకాల ఇళ్లు ఉన్నాయి?

గ్రామంలోని ఇళ్లన్నీ పక్కపక్కనే ఉన్నాయా? లేక దూరదూరంగా ఉన్నాయా?

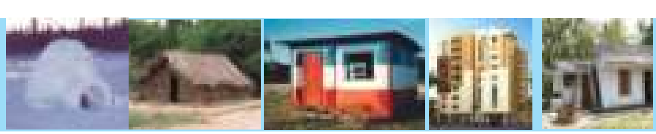

SCERT TELANGANA

You have learnt about the houses in Sarala's village. You have seen that the houses in the village are side by side. Do the houses in your village appear in the same manner? What are different kinds of houses in your village? What are the use of houses built one beside the other in a village?

సరళ గ్రామంలోని ఇళ్లు ఎలా ఉన్నాయో తెలిసింది కదా! గ్రామంలో రకరకాల ఇళ్లు పక్క పక్కనే ఉండడం చూశారు కదా! మరి మీ ఊళ్లో కూడా ఇళ్లు ఇలాగే ఉన్నాయా? మీ ఊళ్లో ఏ ఏ రకాల ఇళ్లు ఉన్నాయో రాయండి. గ్రామంలో ఇళ్లన్నీ పక్కపక్కనే ఉండడంవల్ల కలిగే లాభం ఏమిటి?

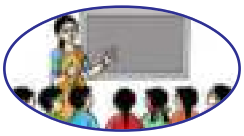

Temporary Residences (తాత్కాలిక నివాసాలు):

Santosh came to school. He was looking very dull. Joseph asked him the reason for his dullness. "Our huts fell down because of strong winds and heavy rains last night," replied Santosh. "Where are you staying now?" Asked Joseph. "They provided tents for us outside the town," replied Santosh. Have you ever seen tents? Where did you see them? Why are the tents laid? Think...

సంతోష్ బడికి వచ్చాడు. సంతోష్ దిగులుగా ఉండడం జోసెఫ్ చూశాడు. 'ఎందుకు అలా ఉన్నావు?' అని జోసెఫ్ అడిగాడు. 'రాత్రి గాలివాన వచ్చింది కదా! మా గుడిసెలన్నీ పడిపోయాయి' అని సంతోష్ చెప్పాడు. 'అయితే ఇప్పుడు మీరు ఎక్కడ ఉంటున్నారు?' అని జోసెఫ్ అడిగాడు. 'మాకోసం ఊరి బయట డేరాలు వేశారు' అని సంతోష్ చెప్పాడు. మీరెప్పుడైనా డేరాలు చూశారా? వాటిని ఎప్పుడు చూశారు? ఎందుకోసం వేసి ఉంటారు? ఆలోచించండి.

SCERT TELANGANA

People who migrate, circus troops arrange temporary residences. Whenever floods, cyclone, earth quakes, and tsunamis and fire accidents occur temporary shelters are provided to the victims.

ఊరూరా సంచారంచేసేవాళ్లు, సర్కస్‌వాళ్లు తాత్కాలిక నివాసాలను ఏర్పాటు చేసుకుంటారు. వరదలు, తుఫాన్‌లు, సునామీలు, భూకంపాలు, అగ్నిప్రమాదాలు వంటివి చోటుచేసుకున్నప్పుడు ఇళ్లు కోల్పోయినవాళ్లకు తాత్కాలిక నివాసాలు ఏర్పాటు చేస్తారు.

Santosh went to Hyderabad to attend his uncle's marriage. He saw large pipes beside the road. He was surprised when he saw some people residing in them. Do people reside in the pipes also!" he thought. "Why are they residing in the pipes?" He questioned his uncle. Think....What his uncle might have told him?

సంతోష్ వాళ్ల మామయ్య పెళ్లికి పట్టణానికి వెళ్లాడు. రోడ్డు పక్కన ఉన్న పెద్ద పెద్ద పైపులను చూశాడు. వెళ్లేదారిలో అందులో కొందరు నివాసం ఉంటున్నారు. అది చూసి సంతోష్‌కు ఆశ్చర్యం కలిగింది. ఇలా పైపుల్లో కూడా నివాసం ఉంటారా? అను కున్నాడు. 'పైపుల్లో ఎందుకు నివ సిస్తున్నారు?' అని వాళ్ల మామయ్యను అడిగాడు. వాళ్ల మామయ్య ఏం చెప్పి ఉంటాడో ఆలోచించండి.

Which facilities will not be available to the people who reside in pipes and tents?

Think and write. What difficulties do they face?

డేరాల్లో, పైపుల్లో నివాసం ఉండేవారికి ఏయే సౌకర్యాలు ఉండవో రాయండి.

డేరాలు, పైపులు వంటి తాత్కాలిక నివాసాల్లో ఉండేవారికి ఏయే ఇబ్బందులు ఉంటాయి?

SCERT TELANGANA

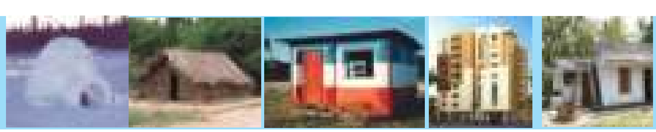

During droughts and when there is no work in the village, some people migrate to towns for livelihood. These people, start living in tents, huts and pipes temporarily, when they don’t find houses.

కరువు వచ్చినప్పుడు, ఊళ్లో పనులు లేకపోయినపుడు కొంతమంది ఉపాధికోసం పట్టణాలకు వలసపోతుంటారు. ఇలా పట్టణాలకు వెళ్లినవారికి ఉండడానికి ఇళ్లు ఉండవు. వీళ్లు కొంతమంది దారి పక్కన ఖాళీగా కనిపించే పైపుల్లోగాని, ఖాళీస్థలాల్లో డేరాలు వేసుకుని లేదా గుడిసెలు వేసుకుని గాని తాత్కాలికంగా నివాసం ఉంటారు.

Santosh saw a big building in the town. “Oh god, What a big building! Who resides in this?” he questioned his uncle. Open space is very less in towns. So, to give shelter to many families this type of big buildings are built. These are called apartments,” replied his uncle.

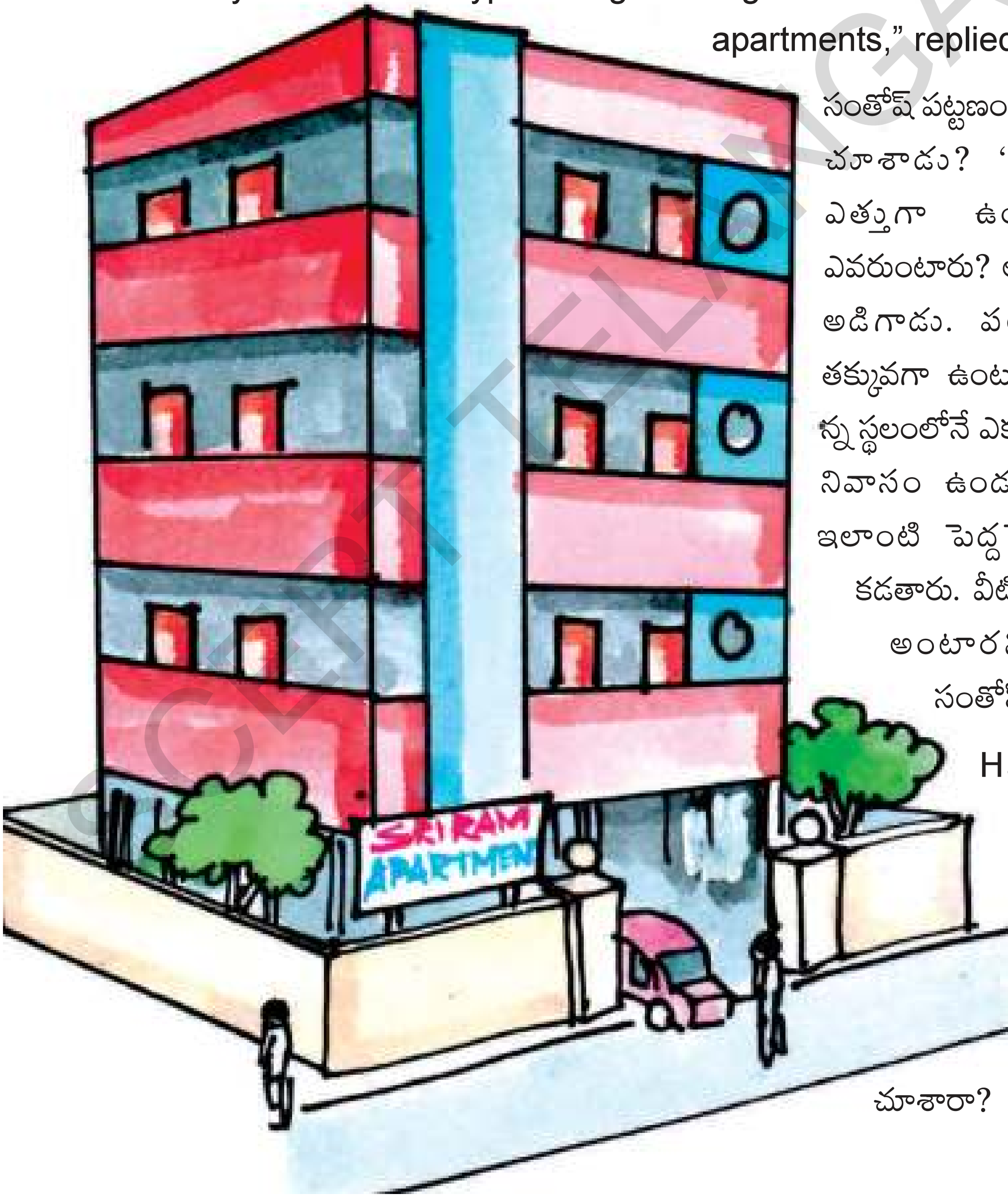

సంతోష్ పట్టణంలో పెద్ద భవనాన్ని చూశాడు? ‘అవెూ్మ! ఎంత ఎత్తుగా ఉందో! దీంట్లో ఎవరుంటారు? అని మామయ్యను అడిగాడు. పట్టణాల్లో స్థలం తక్కువగా ఉంటుంది. కాబట్టి ఉన్న స్థలంలోనే ఎక్కువ కుటుంబాలు నివాసం ఉండడానికి వీలుగా ఇలాంటి పెద్దపెద్ద భవనాలు కడతారు. వీటిని అపార్ట్‌మెంట్లు అంటారని మామయ్య సంతోష్‌కు చెప్పాడు.

Have you ever seen this type of buildings?

ఇలాంటివి మీరెప్పుడైనా చూశారా?

SCERT TELANGANA

Apartment type of housing is seen more in cities. Generally, one family lives in one house. But in an apartment many families live together. Accordingly thse are built. The residence in which one family lives in an apartment is called a flat.

Each apartment has nearly 10 to 30 flats. In big cities we can find an apartment which has 100 flats also.

అపార్ట్‌మెంట్లు నగరాల్లో ఎక్కువగా ఉంటాయి. సాధారణంగా ఒక కుటుంబం ఒక ఇంట్లో ఉంటుంది. అపార్టుమెంట్లో అనేక కుటుంబాలు ఉంటాయి. ఇందుకనుగుణంగా అపార్టుమెంట్లు కడతారు. అపార్టుమెంట్లో ఒక కుటుంబం నివాసం ఉండే భాగాన్ని ఫ్లాట్ అంటారు. ఒక అపార్ట్‌మెంట్లో సుమారు 10 నుంచి 30 కుటుంబాల వరకు నివాసం ఉండడానికి ఫ్లాట్లు ఉంటాయి. పెద్ద నగరాల్లో 100 వరకు ఫ్లాట్లు ఉన్న అపార్ట్‌మెంట్లు కూడా ఉన్నాయి.

You know that people live in tents, pipes, apartments etc., Observe the picture given below. Say, which type of house is yours?

డేరాలు, పైపులు, అపార్ట్‌మెంట్ల గురించి తెలుసుకున్నారు కదా! ఈ కింది చిత్రాలు చూడండి. వీటిలో మీ ఇల్లు ఏ రకమైనదో చెప్పండి.

Do you know what type of houses your friends are residing in? Ask your friends about them. Fill in the table with the particulars.

మరి మీ మిత్రులు ఉండే ఇళ్లు ఎలాంటివో తెలుసా మీకు? మీ మిత్రులను అడగండి. ఎలాంటి ఇళ్లల్లో నివసిస్తున్నారో కింది పట్టికలో రాయండి.

SCERT TELANGANA

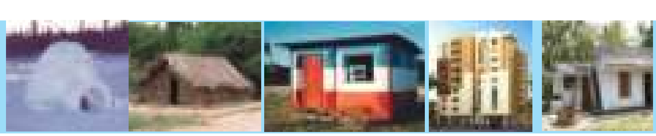

Name of the friend (మిత్రుని పేరు)	Type of house (ఇల్లు రకం)
1	
2	
3	
4	
5	

Your friends also prepared the table. Ask them and know how many are residing in similar types of houses? In which type of houses most of your friends live in?

మీలాగే మీ మిత్రులు కూడా పట్టిక తయారు చేశారు కదా! వాళ్లను అడిగి మీ తరగతిలో ఎంతమంది ఏ రకమైన ఇళ్లలో నివసిస్తున్నారో తెలుసుకోండి. ఎక్కువమంది ఏ రకమైన ఇళ్లలో నివసిస్తున్నారో చెప్పండి.

Do you know? (మీకు తెలుసా?)

This house is built with wood. We can find it in earth quake zones.

ఇది కలపతో కట్టిన ఇల్లు. భూకంపాలు వచ్చే ప్రాంతాల్లో ఉంటాయి.

This is a boat house. We can find it in Kerala and Kashmir.

ఇది పడవ ఇల్లు. కాశ్మీర్, కేరళ రాష్ట్రాల్లో ఇలాంటి ఇళ్లు ఉన్నాయి.

This is an Igloo. We can find it in cold regions. This is built with ice.

ఇది 'ఇగ్లూ'. మంచు ప్రాంతాల్లో ఉంటుంది. దీన్ని మంచుతో కట్టు కుంటారు.

SCERT TELANGANA

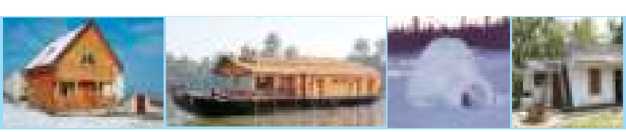

Roofs of houses (ఇండ్ల పైకప్పులు)

You know about houses.

Do you know about the roofs of the houses? The top portion of a house is called roof. Observe the pictures of various types of roofs given below.

ఇండ్ల గురించి తెలుసుకున్నారు కదా!

ఇంటి పైకప్పు అంటే మీకు తెలుసా! ఇంటికి పైన ఉండే భాగాన్ని ఇంటి పైకప్పు అంటారు. కొన్ని ఇండ్ల పైకప్పు చిత్రాలు కింద ఉన్నాయి చూడండి.

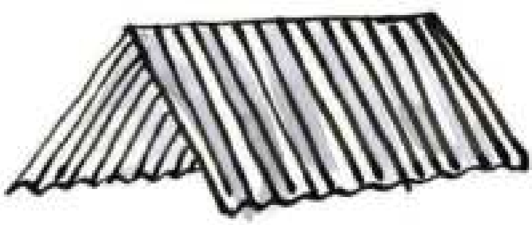

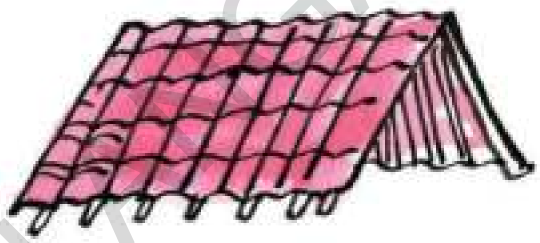

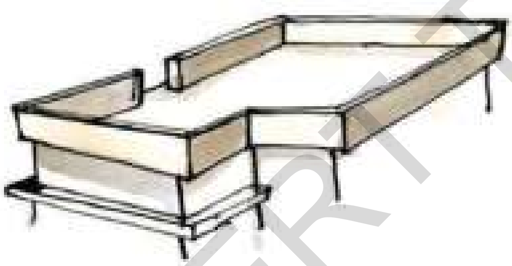

Do all the roofs look alike? Some are slanting. The others are flat. How are the roofs of your village/street? What type of roofs are seen mostly in your village?

అన్ని ఇండ్ల పైకప్పులూ ఒకేలా ఉన్నాయా? కొన్ని ఏటవాలుగా ఉన్నాయి కదా! మరికొన్ని ఇళ్ల పైకప్పులు బల్లలాగా చదునుగా ఉంటాయి. మరి మీ గ్రామం / వాడలోని ఇళ్ల పైకప్పులు ఎక్కువగా ఎలా ఉన్నాయో చెప్పండి.

SCERT TELANGANA

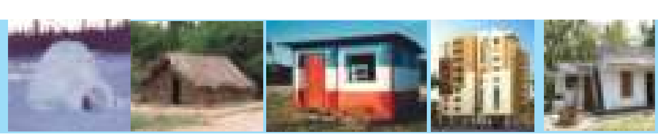

Do you know?(చేసి చూడండి)

why the roofs are slanting? ఇళ్ల పైకప్పులు ఎందుకు ఏటవాలుగా ఉంటాయో తెలుసా?

Take three iron sheets or slates or pieces of card board. Place one sheet on the floor. Keep the second sheet on the brick as shown in the picture. Keep the third sheet slanting on two bricks placed one above the other. Which one slants more?

మూడు రేకులు లేదా పలకలు లేదా లావుపాటి గట్టి అట్టను తీసుకోవాలి. ఒకదాన్ని నేలపైన ఉంచండి. రెండవ దాన్ని ఒక ఇటుకకు ఆనించి ఉంచండి. మూడో దాన్ని రెండు ఇటుకలపై ఆనించి ఉంచండి. ఇలా ఉంచినప్పుడు ఏది ఎక్కువ ఏటవాలుగా ఉంటుంది?

Sheet placed on the floor
నేలపై ఉంచిన రేకు

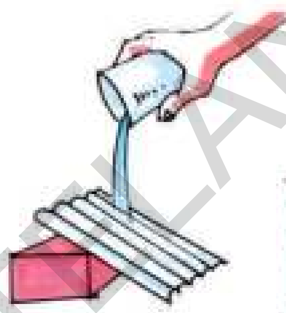

Sheet placed against a brick
ఒక ఇటుకకు ఆనించి ఉంచడం ఉంచిన రేకు.

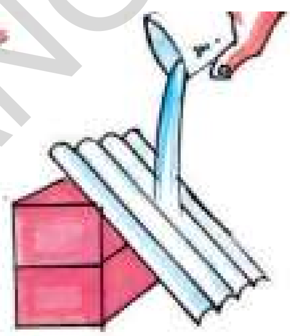

Sheet placed against two bricks
రెండు ఇటుకలకు ఆనించి ఉంచిన రేకు.

Take a glass of water. Pour water on the first, second and third sheet. Observe and tell from which sheet water flows down quickly?
ఇప్పుడు గ్లాసులో నీరు తీసుకోండి. మొదటిదానిపైన పోయండి. తర్వాత రెండోదానిపైన పోయండి. ఆ తర్వాత మూడోదానిపైన పోయండి. దేనిపైన పోసిన నీరు ఎక్కువ తొందరగా కిందికి పోయింది?

Give reason(ఎందుకో చెప్పండి.)

If the roofs are slanting the water slides and flows down quickly. Hence, the roofs are built slanting. Due to this the water does not stagnate but comes down quickly during rainy season.

పై కప్పులు ఏటవాలుగా ఉండడంవల్ల నీరు వేగంగా కిందకు పోతుంది. అందుకే ఇళ్ల పైకప్పులు ఏటవాలుగా నిర్మిస్తారు. దీనివల్ల వర్షాకాలంలో వాన పడినప్పుడు ఇంటి పైకప్పుపైన పడిన నీళ్లు జారి కిందికి వస్తాయి.

SCERT TELANGANA

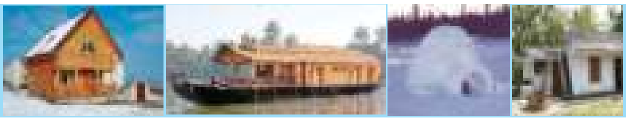

The roofs of some of the cemented buildings are not slanting. Then how does the water come down in the buildings?

భవనాల పైకప్పులు ఏటవాలుగా ఉండవు కదా! వర్షపునీరు కిందికి ఎలా వస్తుంది?

Though the roofs of buildings and apartments look flat they do have slight slant. Arrangements are made for the water to go down from a corner. From there the water goes down through pipes.

We live in different types of houses. They are tiled houses, thatched huts, houses with sheeted roofs ; buildings etc; these are permanent houses. Some people live in temporary houses like tents, pipes etc; Apartments are there in cities. Similarly, in certain areas houses are being built according to the needs.

Key words (కీలకపదాలు)

1. Types of houses (ఇళ్ల రకాలు)
2. Migrating people (సంచారం)
3. Apartment (అపార్ట్‌మెంట్)
4. Flat (ఫ్లాట్)
5. Roof (ఏటవాలు)
6. slant roof (ఇళ్ల పైకప్పు)
7. Igloo (ఇగ్లూ)
8. Boat house (పడవ ఇళ్లు)
9. Temporary residence (తాత్కాలిక నివాసం)

What have we learnt? (మనం నేర్చుకున్నవి)

- Houses are different types like huts, tiled houses, sheeted houses,buildings and apartments.
  గుడిసెలు, పెంకుటిళ్ళు, రేకుల ఇళ్లు, డాబా ఇళ్ళు, బహుళ అంతస్థుల వంటి రకరకాల ఇళ్ళు ఉంటాయి.
- Temporary residences are arranged at the time of floods, cyclones. Migrating people live in temporary residence like tents.
  వరదలు, తుఫాన్‌లు వచ్చినపుడు తాత్కాలిక నివాసాలు ఏర్పాటు చేస్తారు. సంచారం చేసే వాళ్లు, వలస వెళ్ళినవాళ్లు డేరాలవంటి తాత్కాలిక నివాసాల్లో ఉంటారు.
- As cities have apartments other areas have wooden houses, boat houses and Igloos.
  నగరాల్లో, పట్టణాల్లో అపార్ట్‌మెంట్లు ఉన్నట్లే కొన్ని ప్రాంతాల్లో మంచుతో కట్టిన ఇళ్లు, కలపతో కట్టిన ఇళ్లు, పడవ ఇళ్లు కూడా ఉంటాయి.
- When the roofs are slanting the rain water flows down quickly.
  ఇళ్ల పైకప్పులు ఏటవాలుగా ఉండడంవల్ల వర్షంనీరు వేగంగా కిందకు జారిపోతుంది.

SCERT TELANGANA

DO THIS (ఇవి చేయండి)

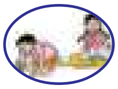

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. Which of the following houses are temporary houses? And why?

   Tents, apartments, sheeted house, pipes.

   కింది ఇళ్లలో ఏవి తాత్కాలిక నివాసాలు? ఎందుకు?

   డేరాలు, అపార్ట్‌మెంట్లు, రేకుల షెడ్డు, పైపులలో నివాసం.

2. Mention any four types of houses in your surroundings.

   మీ నివాస ప్రాంతంలో ఉండే రకరకాల ఇళ్లను గురించి చెప్పండి.

3. Why are the roofs of houses slanting?

   ఇంటి పైకప్పులు ఏటవాలుగా ఉంటాయి. ఎందుకు?

4. Tell and Write the differences and similarities between the houses given below.

   కింది రెండు ఇళ్లలో పోలికలు, భేదాలు చెప్పండి. రాయండి.

SCERT TELANGANA

Draw and Colour the pictures /బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Draw and Colour the picture given below.
   కింది బొమ్మ గీయండి. రంగులు వేయండి.

2. Draw and Colour the picture of your house. Write about your house.
   మీ ఇంటిబొమ్మ గీసి రంగులు వేయండి. మీ ఇల్లు గురించి రాయండి..

Information Skills - Project work/సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Observe the roofs of the houses in your surroundings. Fill in the table with the particulars of the roofs.
   మీ ఇంటి చుట్టుప్రక్కల కొన్ని ఇళ్లను చూడండి. వాటి పైకప్పులు ఎలా ఉన్నాయో కింది పట్టికలో రాయండి.

Sl.No. క్ర.సం.	Type of house ఇంటి రకం	Type of roof (ఇంటి పైకప్పు)	
		Slanting roof చదునుగా	Flat roof ఏటవాలుగా
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			

SCERT TELANGANA

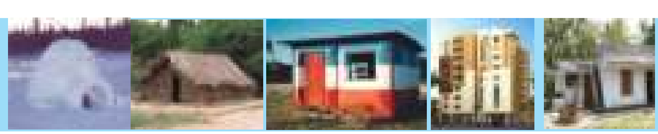

1. What type of houses are more in number?
   ఏ రకమైన ఇళ్లు ఎక్కువగా ఉన్నాయి?
2. Observe and tell about the roofs of the houses.
   ఇళ్ల పైకప్పులు ఎలా ఉన్నాయి?

2. Make a model of a house using paper, pieces of card boards, match sticks and grass.
   బెండ్లు, కాగితాలు, అట్టలు, కర్రపుల్లలు, గడ్డిని ఉపయోగించి ఇంటి నమూనా తయారు చేయండి.

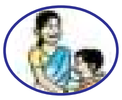

Appreciation / ప్రశంస

1. What help can be given to the people who live in tents and pipes? How would you help them?
   గుడారాలు, డేరాలు, పైపుల్లో నివాసం ఉండేవారికి మనం ఎలాంటి సహాయం చేయవచ్చు? మీరు వాళ్లకు ఏమేమి సహాయం చేస్తారు?

Ask a Question / ప్రశ్నించడం

1. Santhosh has seen the people residing in apartments and pipes. Joseph asked his uncle different questions about them. What he might have asked? What questions would you ask?
   సంతోష్ హైదారాబాదులో అపార్ట్‌మెంట్‌లో, పైపుల్లో నివాసం ఉండేవాళ్లను చూశాడు కదా! వాటి గురించి సంతోష్ వాళ్ల మామయ్యను రకరకాల ప్రశ్నలు అడిగాడు. ఆ ప్రశ్నలు ఏమై ఉంటాయి? మీరైతే ఏ ప్రశ్నలు అడుగుతారు?

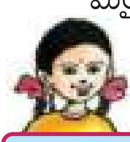

I can do this/నేనివి చేయగలను

1. I can explain about different kinds of houses. Yes/No
   వివిధ రకాల ఇళ్ల గురించి వివరించగలను. ఔను / కాదు
2. I can tell the differences between slanting roofs and flat roofs. Yes/No
   చదునుగా ఉన్న పైకప్పుకు, ఏటవాలు పైకప్పుకు గల తేడాలనుచెప్పగలను ఔను / కాదు
3. I can draw and colour pictures of different types of houses. Yes/No
   వివిధ రకాల ఇళ్ళను గీసి, రంగులు వేయగలను. ఔను / కాదు
4. I can collect and tabulate the information about the houses. Yes/No
   ఇళ్లకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని సేకరించి పట్టికలో రాయగలను. ఔను / కాదు
5. I can ask questions about different types of houses. Yes/No
   రకరకాల ఇళ్లను గురించి ప్రశ్నించగలను. ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

11. CLEAN HOUSE IS THE BEAUTIFUL HOUSE
(శుభ్రమైన ఇల్లే అందమైన ఇల్లు)

One day Rangaiah went to the village, 'Indravelli' with his son, Murali to meet his friend Kesav. It was a tribal village. Rangaiah knew many of the villagers. He greeted everyone on the way and reached Kesav's house. This is Kesav uncle's house. Shall we see how Kesav's house is!

ఒకరోజున రంగయ్య తన స్నేహితుడు కేశవ్‌ను కలవడానికి తన కొడుకు మురళితో కలిసి ఇంద్రవెల్లి గ్రామానికి వెళ్లాడు. అది ఒక ఆదివాసి గ్రామం. ఆ ఊళ్లో రంగయ్యకు తెలిసినవాళ్లు చాలామంది ఉన్నారు. దారి పొడుగునా అందరినీ పలకరిస్తూ కేశవ్ ఇంటికి వెళ్లాడు. "మురళీ! ఇదే కేశవ్ మామయ్య ఇల్లు" ఎలా ఉందో చూద్దామా !

SCERT TELANGANA

How nice uncle's house is! Why did Murali say so?
మామయ్య ఇల్లు ఎంతబాగుందో అని మురళి ఎందుకు అన్నాడు?
What do you see on the walls of the house?
ఇంటిగోడల మీద ఏం కనిపిస్తున్నాయి?
Does your house look like this same? How is it different?
మీ ఇల్లు కూడా ఇలాగే ఉందా? తేడా ఏమిటి?

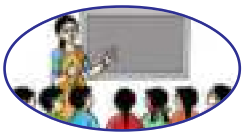

Rangaiah and Murali returned to their village after four days. Murali made good friendship with the new comer Jahangir in the class.

Jahangir took Murali to his house. Seeing the flower plants in front of the house Murali said, "they are beautiful." Jahangir told Murali that they have many plants around their house.

రంగయ్య, మురళి నాలుగు రోజుల తర్వాత వాళ్ల ఊరికి తిరిగి వచ్చారు. పాఠశాలలో మురళికి వాళ్ల తరగతిలో కొత్తగా చేరిన జహంగీర్‌తో మంచి స్నేహం కుదిరింది.

జహంగీర్, మురళిని వాళ్ల ఇంటికి తీసుకెళ్లాడు. ఇంటిముందు పూలమొక్కలు చూసి మురళి ఈ మొక్కలు ఎంత బాగున్నాయో! అన్నాడు. మా ఇంటిచుట్టూ ఇంకా చాలా మొక్కలు ఉన్నాయి అన్నాడు జహంగీర్.

What are the things you see in front of Jahangir's house?
జహంగీర్ ఇంటిముందు ఏమేమి ఉన్నాయి?
Where are the shoes kept?
చెప్పులు ఎక్కడ ఉన్నాయి?

Jahangir and Murali both went inside. Murali felt happy on seeing Jahangir's house. He said, "your house is very nice." Why do you think Murali said so?

జహంగీర్, మురళి ఇద్దరు ఇంటి లోపలికి వెళ్ళారు. జహంగీర్ ఇల్లు చూసి మురళికి చాలా ఆనందం కలిగింది. 'మీ ఇల్లు చాలా బాగుంది' అన్నాడు. మురళి ఇలా ఎందుకు అని ఉండవచ్చు?

SCERT TELANGANA

Where and how are the books kept? ఇంట్లో పుస్తకాలు ఎక్కడ ఉన్నాయి? ఎలా ఉన్నాయి?
Where are the clothes? దుస్తులు ఎక్కడ ఉన్నాయి?
How are the walls of the house? ఇంటిగోడలు ఎలా ఉన్నాయి?

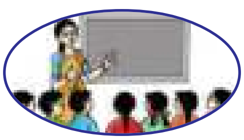

Murali went to his friend Vijay's house with his sister Saritha on sunday. Observe the picture of Vijay's house given below.
ఆదివారంనాడు మురళి తన అక్క సరితతో కలసి విజయ్‌వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్లాడు. విజయ్ ఇల్లు చూడండి.

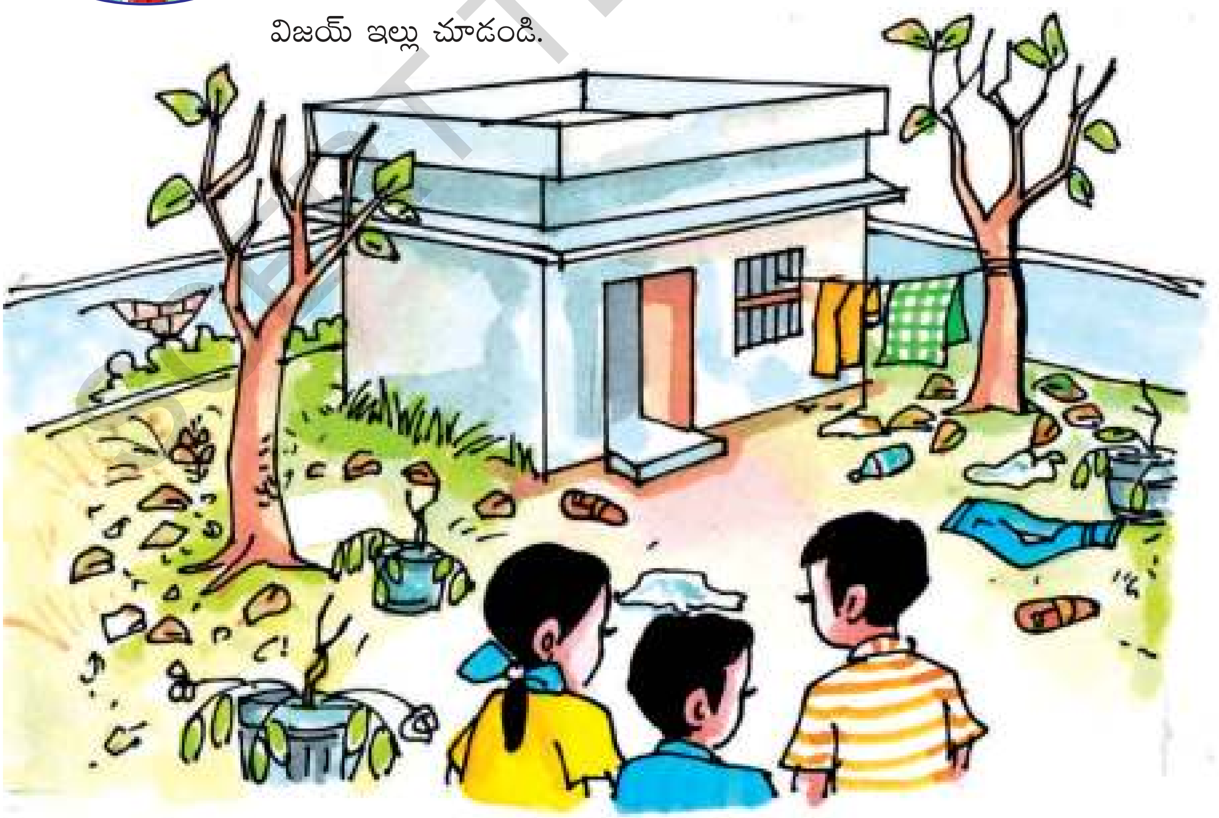

SCERT TELANGANA

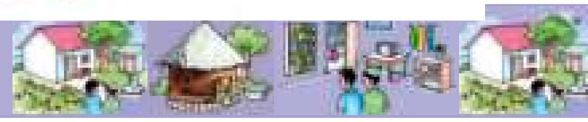

They found plastic covers and waste paper in front of Vijay's house. Murali and Saritha went inside. Vijay's house can be seen in this picture.

విజయ్ ఇంటిముందువాకిట్లో పడేసిన ప్లాస్టిక్ సంచులు, చిత్తు కాగితాలు కనిపించాయి. మురళి, సరిత ఇద్దరూ విజయ్ ఇంట్లోకి వెళ్లారు. వాళ్లకి విజయ్ వాళ్ల ఇంటిలోపల ఇలా కనిపించింది.

You have seen Vijay's house. Is this the way a house should be? Think ...

విజయ్ ఇల్లు ఎలా ఉందో చూశారు కదా! ఇల్లు ఇలాగేనా ఉండాల్సింది! ఆలోచించండి?

What should be removed from the front of Vijaya's house? Tell and Write.

విజయ్ ఇంటిముందు తొలగించాల్సినవి ఏవో చెప్పండి. రాయండి?

How can we keep the front yard of our house clean?

ఇంటిముందు స్థలాన్ని ఎలా శుభ్రంగా ఉంచుకోవచ్చో చెప్పండి?

Where are the foot wear kept? How can we arrange them?

చెప్పులు ఎక్కడ ఉన్నాయి? ఎలా సర్దుకోవాలి?

Why are the mosquitoes and house flies in the house?

ఇంట్లో ఈగలు, దోమలు ఎందుకు ముసురుకున్నాయి?

Where are the clothes? How should you arrange the clothes?

దుస్తులు ఎక్కడ ఉన్నాయి? దుస్తులను ఎలా ఉంచుకోవాలి?

How are the books and toys? How will you arrange and keep them in the right place?

పుస్తకాలు, ఆటవస్తువులు ఎలా ఉన్నాయి? మీరైతే ఎలా పెట్టుకుంటారు?

Which house do you like? Jahangir's or Vijay's? Why?

జహంగీర్, విజయ్ ఇళ్లల్లో మీకు ఎవరి ఇల్లు నచ్చింది? ఎందుకు?

SCERT TELANGANA

Murali's family went to a relative's marriage to a village. They returned home after one week. Their small house has only one room. When they came back they found the front of the house dirty due to the wind and dust. They also found dust on the floor. They swept the room with a broom stick and the trash was taken out and thrown into the dust bin. All started cleaning the house together. Murali and Saritha arranged the books in an order on the shelves.

మురళీవాళ్ల అమ్మ, నాన్న, అక్క అందరూ కలిసి బంధువుల ఇంట్లో పెళ్లికి ఊరికి వెళ్లారు. వారం తర్వాత తిరిగి వచ్చారు. వాళ్లది ఒకే గది ఉన్న చిన్న ఇల్లు. ఇంటికి వచ్చే సరికి ఇంటిముందు గాలికి కొట్టుకొని వచ్చిన చెత్త కనిపించింది. నేలంతా దుమ్ముతో నిండింది. చీపురుతో ఊడ్చి, వాకిట్లోని చెత్తను ఏరి చెత్తబుట్టలో వేశారు. నీటితో గదిని కడిగారు. అందరూ కలిసి ఇంటిని శుభ్రం చేయడం మొదలుపెట్టారు. సరిత, మురళి కలిసి గదిలో పుస్తకాలను చక్కగా అలమరాలో సర్దినారు.

SCERT TELANGANA

They watered the plants, dusted and arranged the photos and toys on the television. Murali's father and mother arranged the kitchen utensils properly. Observe how they have arranged their things in their house in the picture given below.

మొక్కలకు నీరు పోశారు. సరిత టెలివిజన్‌మీద ఉన్న దుమ్ము తుడిచి సర్దిపెట్టింది. మురళీవాళ్ల నాన్న, అమ్మ వంట సామాన్లను సర్దేశారు. వాళ్లు ఎలా సర్దుకున్నారో కింది చిత్రంలో చూడండి.

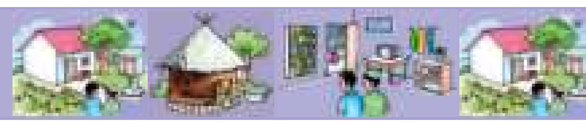

Do you do your household work like Murali and Saritha?

మురళి, సరితలాగ మీరు కూడా మీ ఇంటిపనులు చేస్తారా?

Do you keep your house clean? If so, how?

మీ ఇంటిని శుభ్రంగా ఉంచుకుంటారా?

Where do you keep your books, pens, pencils after studying?

చదువుకున్న తరవాత మీ పుస్తకాలను, పెన్నులను, పెన్సిళ్లను ఎక్కడ పెడతారు?

Do you arrange your clothes? If not, who does it for you?

మీ దుస్తులను మీరే సర్దుకుంటున్నారా? లేదంటే ఎవరు సర్దుతారు?

What would you do when you find waste paper and dust in your house?

ఇంట్లో చింపేసిన కాగితాలు, పేరుకుపోయిన దుమ్ము కనిపిస్తే మీరేం చేస్తారు?

Some houses look clean. When we look at other houses we feel we can arrange the things more properly. Some look ugly. Hut, tiled house or pucca house, whatever may be the house, when we arrange the things properly they become convenient and Pleasant.

కొన్ని ఇళ్లు చూడముచ్చటగా ఉంటాయి. కొన్ని ఇళ్లను చూస్తే మరింత మంచిగా సర్దుకోవచ్చు అనిపిస్తుంది. మరికొంతమంది ఇళ్లు చూడగానే మురికిగా ఉన్నాయనిపిస్తుంది. పూరిల్లు, పెంకుటిల్లు, డాబా ఇల్లు ఎలాంటిదైనా సరే! ఇంట్లో వస్తువులను పొందికగా అమర్చుకుంటే శుభ్రంగా, సౌకర్యంగా ఉంటుంది. ఆహ్లాదకరంగాను ఉంటుంది.

What would happen if we leave the dust and garbage as it is in the house without cleaning?

మన ఇళ్లలో ప్రతి రోజూ పోగయ్యే మురికి, చెత్త, వ్యర్థపదార్థాలను పారేయకుండా అలాగే వదిలేస్తే ఏమవుతుంది?

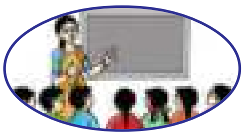

Every house has some dust every day. We ourselves should clean it. Where should we throw the garbage of our house? Think and say. Observe the pictures given below :

ప్రతి ఇంట్లో ఎంతో కొంత చెత్త ఉంటుంది. మీరే చెత్తను ఊడ్చి శుభ్రంచేసుకోవాలి. మన ఇంట్లో ఉన్న మురికి, చెత్త, వ్యర్థ పదార్థాలను ఎక్కడ వేస్తే బాగుంటుందో చెప్పండి. కింది చిత్రాలను పరిశీలించండి.

SCERT TELANGANA

Observe the picture and tell where the garbage is being thrown?

చిత్రంలో చెత్తను ఎక్కడ వేస్తున్నారు?

Where should we dispose the garbage?

చెత్తను ఎక్కడ వేయాలి?

Where should you dispose the garbage of your house?

మీ ఇంటి చెత్తను ఎక్కడ వేస్తారు?

Who clears the garbage of your street and when?

మీ వీధిలో చెత్తను ఎప్పుడు, ఎవరు తొలగిస్తారు?

When we leave the garbage without clearing foul smell comes from it. Mosquitoes and house flies increase. This type of house looks dirty and ugly. We feel uncomfortable to live in it. It makes us unhealthy. Hence, all dirt should be cleaned from time to time. The house should be kept neat and clean.

ఇంట్లో పోగయిన చెత్త, వ్యర్థ పదార్థాలను అలాగే వదిలేస్తే దుర్వాసన వస్తుంది. ఈగలు, దోమలు వస్తాయి. అలాంటి ఇల్లు అపరిశుభ్రంగా ఉంటుంది. మనకు చికాకును, అనారోగ్యాన్ని కలిగిస్తుంది. అందుకే వ్యర్థాలను వెంటనే తొలగించాలి. ఇంటిని శుభ్రంగా ఉంచుకోవాలి.

Key words / కీలక పదాలు

1. Beautiful house / అందమైన ఇల్లు
2. Arranging things properly / వస్తువులను సర్దిపెట్టుకోవడం
3. Cleaning the house / ఇంటిని శుభ్రంచేసుకోవడం
4. garbage. / ఇంట్లోని వ్యర్థపదార్థాలు

SCERT TELANGANA

What have we learnt? / మనం నేర్చుకున్నవి

- House looks clean and beautiful when it is cleaned and the things are arranged properly.
  ఇంటిని శుభ్రంగా ఉంచుకోవడం, ఇంట్లో వస్తువులను చక్కగా సర్దుకోవడం వల్ల ఇల్లు అందంగా ఉంటుంది.
- If the things are scattered in the house it looks dirty and becomes inconvenient to live in.
  ఇంట్లోని వస్తువులు చిందరవందరగా పడేస్తే ఇల్లు అపరిశుభ్రంగా ఉండడమే కాకుండా మనకు అసౌకర్యంగా కూడా ఉంటుంది.
- All the dust and garbage should be thrown into the dust bin to make the house neat and clean.
  ఇంటిని శుభ్రంగా ఉంచడానికి ఇంట్లోని చెత్తా చెదారం వంటివాటిని చెత్తకుండీలో వేయాలి.
- We should help our family in need and keep our house clean.
  మనం ఇంటిని శుభ్రంగా ఉంచుకోవడానికి అవసరమైన పనులలో సహాయం చేయాలి.

DO THIS / ఇవి చేయండి

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. How does a house become dirty?
   ఇల్లు వేటివల్ల అపరిశుభ్రం అవుతుంది?
2. Say and write four things you do to keep your house clean?
   మీ ఇంటిని శుభ్రంగా ఉంచుకోవడానికి మీరు చేసిన నాలుగు పనులను చెప్పండి, రాయండి.
3. What do you do every day to make your house clean and beautiful? Tick '✓' at proper places.
   మీ ఇల్లు అందంగా శుభ్రంగా ఉండాలంటే ప్రతి రోజూ మీరు ఏం చేస్తారో '✓' పెట్టండి.

- I keep my books in proper order./ పుస్తకాలు సర్దుకుంటాను. ☐
- I fold the blankets after waking up. / నిద్ర లేచాక పక్కబట్టలు తీస్తాను. ☐
- I keep the footwear in proper place. ☐
  చెప్పులను ప్రతిరోజూ అవి ఉండే స్థానంలో పెడతాను.

SCERT TELANGANA

- I clean the floor when it gathers dust. ☐
  దుమ్ముతో ఉన్న నేలను ఊడుస్తాను లేదా తుడిచి శుభ్రం చేస్తాను.
- I remove the dust gathered at the corners of the walls. ☐
  గోడల మూలల్లో పోగయ్యే బూజును తొలగిస్తాను.
- I water the plants of my house every day. ☐
  మొక్కలకు ప్రతిరోజూ నీరు పోస్తాను.
- I put the garbage into the dust bin. / ఇంట్లోని చెత్తను చెత్తకుండీలో వేస్తాను. ☐
- I never use plastic bags. / ప్లాస్టిక్ బ్యాగులను ఉపయోగించను. ☐

4. We should dispose the dust and garbage every day. What happens if we don't do it on the same day?
   ఇంట్లో పోగయిన చెత్తను, మురికిని ఎప్పటికప్పుడు పారేయాలి. లేకుంటే ఏమవుతుంది?
5. Clean house is a beautiful house. Why?
   శుభ్రమైన ఇల్లే అందమైన ఇల్లు. ఎందువల్ల?

Draw and Colour the pictures / బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Go through the lesson. Draw the picture of a beautiful house from the lesson. Colour it.
   పాఠం చూడండి. పాఠంలోని అందమైన ఇంటిబొమ్మను గీయండి. రంగులు వేయండి.

Information Skills - Project work / సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Visit the houses of your friends. Observe them and fill the table with the particulars.
   మీ మిత్రుల ఇళ్లకు వెళ్లండి, వాళ్ల ఇళ్లు ఎలా ఉన్నాయో చూసి కింది పట్టికలో రాయండి.

Sl.No.	Name of the friend మిత్రుని పేరు	Is the house clean? Or not clean? ఇల్లు శుభ్రంగా ఉందా? లేదా?	Why ఎందువల్ల?
1.			
2.			
3.			
4.			

SCERT TELANGANA

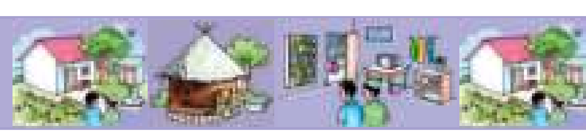

Whose houses are clean? And why? Whose houses are not clean and why? What would you do to make the house clean?

ఎవరెవరి ఇళ్లు శుభ్రంగా ఉన్నాయి? ఎందువల్ల? ఎవరెవరి ఇళ్లు శుభ్రంగా లేవు? ఎందువల్ల? ఇళ్లు శుభ్రంగా ఉండాలంటే నువ్వేం చేయాలి?

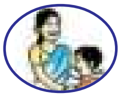

Appreciation / ప్రశంస

1. Ravi returned home from the school in the evening. Shoes were scattered in front of the house. The dried clothes had fallen down. He ignored them, threw his bag into the house and went to play. Is this the right thing to do? What would you do if you were in his place?

   రవి సాయంత్రం పాఠశాలనుంచి ఇంటికి వచ్చాడు. ఇంటిముందు చిందరవందరగా చెప్పులు ఉన్నాయి. ఆరేసిన బట్టలు కిందపడి ఉన్నాయి. ఇవేవీ పట్టించుకోకుండా తన పుస్తకాల సంచిని ఇంట్లో వేసి ఆడుకోడానికి బయటకు వెళ్ళాడు. ఇలా చేయడం సరియైన పనేనా? మీరైతే ఏం చేస్తారు?

Ask a Question / ప్రశ్నించడం

1. Murali and Saritha went to Vijay's house. Their house looked dirty. What questions Murali and Saritha might have asked Vijay regarding cleanliness of the house. What answers Vijay might have given?

   మురళి, సరిత, విజయ్‌వాళ్ళ ఇంటికి వెళ్లారు. వాళ్ల ఇల్లు అపరిశుభ్రంగా ఉంది. అపరిశుభ్రంగా ఉన్న ఇంటిని గురించి మురళి, సరిత విజయ్‌ని ఏయే ప్రశ్నలు అడిగి ఉంటారు? విజయ్ ఏమి సమాధానాలు చెప్పి ఉంటాడు?

Can I do this? / నేనివి చేయగలనా?

1.	I can differentiate between a clean house and an unclean house. పరిశుభ్రమైన ఇంటికి అపరిశుభ్రమైన ఇంటికి మధ్యగల భేదాలు చెప్పగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
2.	I also help to keep the house clean. ఇంటిని శుభ్రంగా ఉంచడానికి నేను కూడా సహాయపడతాను.	Yes/No ఔను / కాదు
3.	I can prepare a tabular form and explain whose houses are clean and why ? ఎవరెవరి ఇళ్లు పరిశుభ్రంగా ఉన్నాయి ఎందుకు? పట్టిక తయారుచేసి వివరిస్తాను.	Yes/No ఔను / కాదు
4.	I can draw the picture of a beautiful house. అందమైన ఇంటి బొమ్మ గీయగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
5.	I can ask questions about the cleanliness of house. అపరిశుభ్రమైన ఇళ్లను గురించి ప్రశ్నలు అడగగలను.	Yes/No ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

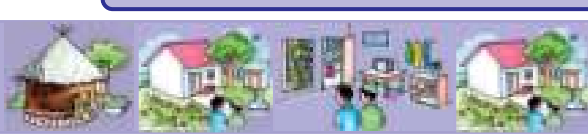

12. GEMS OF CLAY

Gouthami's family wants to arrange an idol of lord Ganesha on the occasion of Vinayaka chavithi at their home. Gouthami requested her grandpa to come with her to buy the idol of Ganesh. Both went to the market to buy the idol. They found colourful dolls on the way.

వినాయక చవితి వచ్చింది. గౌతమివాళ్ల ఇంట్లో వినాయకుని విగ్రహం పెట్టాలను కున్నారు. అందుకోసం గౌతమి తాతయ్యను వినాయకుని విగ్రహం కొందామని అడిగింది. తాతయ్య, గౌతమి కలిసి విగ్రహం కొనడానికి బజారుకు వెళ్ళారు. దారిలో ఒకచోట రకరకాల బొమ్మలు కనిపించాయి.

Goutami : Look, grandpa! how nice these telephone and remote models are?

గౌతమి : తాతయ్యా! ఈ టెలిఫోను, రిమోట్ బొమ్మలు చూడండి. ఎంతబావున్నాయో!

Grandpa : Yes, they are made of plastic.

తాతయ్య : అవి ప్లాస్టిక్‌తో చేసిన బొమ్మలు.

Goutami : Grandpa, look at these dolls. How smooth they are!

గౌతమి : తాతయ్యా ఈ బొమ్మలు చూడండి. ఎంత నున్నగా వున్నాయో!

Grandpa : Oh! these are wooden dolls from Nirmal in our state. It is famous for these dolls.

తాతయ్య : ఇవి కొయ్య బొమ్మలు. మన రాష్ట్రంలోని నిర్మల్ ఈ బొమ్మలకు ప్రసిద్ధి చెందింది.

Goutami : Grandpa, look at these 'Ganesh' idols. How beautiful they are! Let's buy them Grandpa.

గౌతమి : తాతయ్యా ఈ బొమ్మలు చూడండి. ఎంత బావున్నాయో! ఇవి కొందాం తాతయ్యా.

SCERT TELANGANA

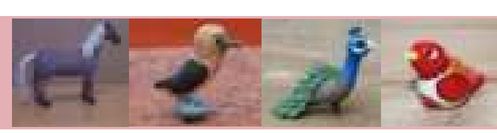

Grandpa : They are good to look at but they are made of 'Plaster of paris'. They are harmful to environment. Look at this Ganesh idol. This is made of clay. This is not harmful to environment. This is cheap also.

తాతయ్య : అవి చూడడానికి చాలా బాగున్నాయి, కాని అవి ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్‌తో తయారుచేశారు. అవి పర్యావరణానికి హానిచేస్తాయి. ఈ గణపతి ప్రతిమ చూడు, ఇది మట్టితో చేసిన ప్రతిమ. ఇది అన్నిటికన్నా చౌక, పర్యావరణానికి ఏ మాత్రం హాని కలిగించదు.

Goutami liked the clay idol. They bought it and moved further. At one place they found Deepanthas 'Pramidalu' (clay lamps) in different shapes. Let's buy them also, requested Goutami. "Do you know, these are also made of clay?" asked grandpa. Goutami looked at them amazed.

గౌతమికి మట్టితో చేసిన బొమ్మలు కూడా నచ్చాయి. వాటిని కొనుక్కొని ముందుకు కదిలారు. కొంచెం ముందుకు వెళ్లాక అక్కడ దీపాంతలు రకరకాల రంగు రంగుల ఆకారాలలో కనిపించాయి. తాతయ్యా! అవి కూడా కొందాం అంది గౌతమి. 'ఈ దీపాంతలు కూడా మట్టితో చేసినవే, తెలుసా!' అన్నాడు తాతయ్య. గౌతమికి ఆశ్చర్యం వేసింది.

SCERT TELANGANA

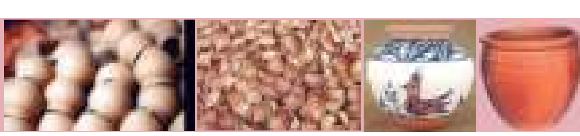

Do you know? మీకు తెలుసా?

SCERT TELANGANA

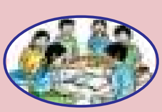

Idols are made with clay or plaster of paris for Vinayaka Chavithi. We must use clay idols only. Because they dissolve easily in water. Water will not be polluted.

వినాయకచవితి పండుగకు వినాయకుని ప్రతిమను మట్టితో లేదా ప్లాస్టర్ ఆఫ్ పారిస్‌తో చేస్తారు. అయితే మట్టితో చేసిన ప్రతిమనే మనం వాడాలి. ఎందుకంటే మట్టిప్రతిమను నీటిలో వేసినప్పుడు నీళ్ళలో కరిగిపోతుంది. నీరు కలుషితం కాకుండా ఉంటుంది.

What other items can be made with clay, other than dolls?
మట్టితో బొమ్మలే కాకుండా ఇంకా ఏమేమి చేస్తారో చెప్పండి.

Observe the pictures given below. What are they? What are they made up of? How are they used?

కింది బొమ్మలను చూడండి. వీటిని ఏమంటారు? ఇవి దేంతో తయారు చేశారో తెలుసా? ఎందుకు ఉపయోగిస్తారో చెప్పండి.

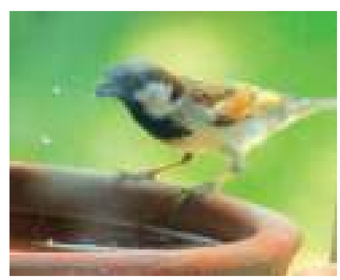

SCERT TELANGANA

Do you also have things made with clay at your home? Find out and name them.
ఇలాంటి మట్టితో చేసిన వస్తువులు మీ ఇంట్లో కూడా ఉన్నాయా? వాటి పేర్లు తెలుసుకొని చెప్పండి.

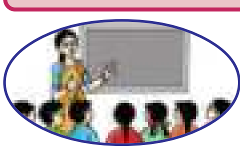

We have learnt about the things that are made with clay. We use pots, ranjans and kujas for filling water. The water in these utensils will be cool during summer. The ranjans of Adilabad district are very popular. The clay utensils are also used to store grains like paddy, jowar etc. Very big clay drums are used to store water for cattle to drink.

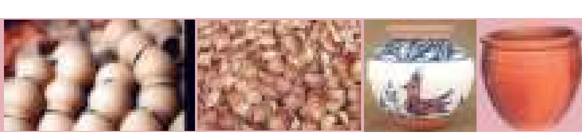

మనం మట్టితో చేసే వస్తువుల గురించి తెలుసుకున్నాం కదా! కుండలు, కూజాలు, రంజను వంటివాటిలో నీటిని నింపుకొని వాడుకొంటాం. వేసవికాలంలో వీటిలోని నీరు చల్లగా ఉంటుంది. మన రాష్ట్రంలో ఆదిలాబాద్ జిల్లాలో తయారయ్యే రంజనులు ప్రసిద్ధమైనవి. ఐతే మట్టిపాత్రల్లో వడ్లు, జొన్నలు వంటి ధాన్యాలను కూడా నిలువచేస్తారు. పశువులు నీరు తాగడానికి పెద్దపెద్ద మట్టితొట్టెలను ఉపయోగిస్తారు.

On Deepavali festival lights are lit in the 'deepantha's' made of clay. But these days in addition to clay deepantha's colourful metal and glass deepantha's are also used. Small plants are grown in flower pots, made of clay. Do you know how these are made?

దీపావళి పండుగకు మట్టితో చేసిన దీపాంతల్లో దీపాలు వెలిగిస్తారు. కాని ఇటీవల మట్టితోపాటు గాజు, లోహంతో చేసిన రంగు రంగుల దీపాంతల్లో దీపాలను వెలిగిస్తున్నారు. పూలతొట్లలో మట్టిని నింపి చిన్నచిన్న మొక్కలను పెంచుతారు. ఈ పూలతొట్లు కూడా మట్టితో చేసినవే.

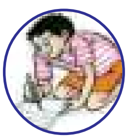
Do you know how these clay utensils are made? Rajaiah brings clay and makes pots. Let's see how Rajaiah makes the pots. Observe the picture given below.

Rajaiah brings clay to make the pots.

కుండలు చేయడానికి రాజయ్య బంకమట్టిని తెస్తాడు.

He soaks the clay in water and kneads
it with legs to make it soft.

బంక మట్టిలో నీళ్లు పోసి నానబెట్టి కాలితో చాలాసేపు తొక్కి మెత్తగా చేస్తాడు.

SCERT TELANGANA

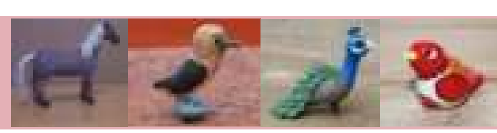

He takes the soft clay and rolls it on potter's wheel. Then he shapes the clay into pot, with hands.

మెత్తని మట్టిముద్దను తీసుకుని కుమ్మరి సారెపైన పెట్టి తిప్పుతాడు. చేతితో కుండ ఆకారాన్ని తయారు చేస్తాడు.

He taps the pot made on the wheel (Sare) with a wooden plate (Salapa) to get the correct shape.

సారెమీద తయారైన కుండను సరైన ఆకారం వచ్చేలా చెక్కతో చేసిన **సలప**తో కొడతాడు.

He dries the pots in shade first and then under the sun.

తయారైన కుండలను మొదట నీడలో ఆరనిచ్చి చివరకు ఎండలో ఆరబెడతాడు.

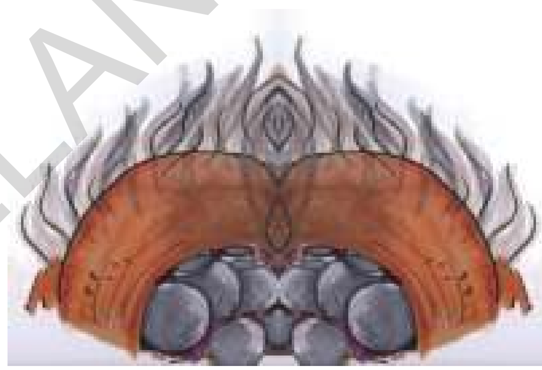

He bakes the dried pots in a Kiln

ఎండకు ఆరిన కుండలను ఆవంలో పెట్టి కాలుస్తాడు.

The pots, ranjans, flower pots etc. are made in the same way and sold in the market. People purchase the pots tap by tapping the pots to get the sound "Tung…..Tung…..Tung. Why do people like that? Think………

ఇలా తయారైన కుండలు, కూజాలు, రంజనులు, తొట్లు మొదలయిన వాటిని అంగడిలో లేదా బజారులో అమ్ముతారు. కుండలను కొనేటప్పుడు వాటిపై వేలితో కొడితే టంగ్, టంగ్‌మని చప్పుడు వస్తేనే కొంటారు. అలా ఎందుకు చేస్తారో ఆలోచించండి.

SCERT TELANGANA

Clay utensils are very good to use. Our ancestors used more clay utensils. Their cost is very less.

మట్టిపాత్రలు చాలా శ్రేష్ఠమైనవి. మన పూర్వీకులు మట్టిపాత్రలనే అధికంగా వాడేవారు. వీటి ఖరీదు కూడా చాలా తక్కువ.

Different articles are made with clay. We use them for various purposes. Once Goutami visited their relatives' house and saw different things in their house. They were made with plastic, aluminium, clay, iron, steel, wood etc. What things she might have seen that are made of clay and other material? Fill in the table with the particulars.

మట్టితో రకరకాల వస్తువులు తయారుచేస్తారు. వాటిని మనం ఉపయోగించుకుంటాం. గౌతమి ఒకసారి వాళ్ల చుట్టాల ఇంటికి వెళ్లింది. వాళ్ల ఇంట్లో రకరకాల వస్తువులను చూసింది. ఆ వస్తువులు ప్లాస్టిక్, అల్యూమినియం, మట్టి, ఇనుము, స్టీలు, కర్ర మొదలయిన వాటితో చేసినవి. ఆమె ఏమేమి వస్తువులను చూసి ఉంటుంది? అవి వేటితో తయారైనవో కింది పట్టికలో రాయండి.

SCERT TELANGANA

Sl.No. క్ర.సంఖ్య	Things seen చూసిన వస్తువులు	Tickout '✓' the material they are made of					
		Steel స్టీలు	Plastic ప్లాస్టిక్	Alumi-nium అల్యూమినియం	Clay మట్టి	Wood కర్ర	Iron ఇనుము
1.	Bucket		✓				

Utensils made of which material are used mostly in houses?

Utensils made of which material are used rarely in the houses?

Why did the use of clay utensils decrease ?

ఇళ్ళలో వేటితో తయారుచేసిన పాత్రలు ఎక్కువగా వాడుతున్నారు?

ఇళ్ళలో వేటితో తయారుచేసిన పాత్రలు తక్కువగా వాడుతున్నారు?

మట్టిపాత్రల వాడకం ఎందుకు తగ్గింది?

SCERT TELANGANA

How nice they are! (అబ్బో ఎంత బాగున్నాయో!)

Goutami saw different vegetables and fruits in her relatives' house. She thought that they were very nice. She took them and observed with surprise. Do you know, why? They were all made of clay and painted with colours. You can also see them in the picture. You can also make them. Take clay and mix with a little water. Make it into soft dough. Make shapes of different vegetables and fruits. Paint them with colours.

గౌతమి వాళ్ల చుట్టాల ఇంట్లో రకరకాల కూరగాయలను, పండ్లను చూసింది. ఎంత బాగున్నాయో అనుకున్నది. వాటిని తీసుకొని చూసింది. ఆశ్చర్యపోయింది. ఎందుకో తెలుసా! అవన్నీ మట్టితో చేసి, రంగులు వేసినవి. ఆ బొమ్మలను మీరూ చూడండి. వీటిని మీరు కూడా తయారు చేయవచ్చు. బంకమట్టిని తీసుకొని నీళ్లతో కలపండి. మెత్తటి ముద్దగా చేయండి. దాంతో కూరగాయలు, పండ్ల బొమ్మలను తయారు చేయండి. రంగులు వేయండి.

Key words/కీలక పదాలు

1. Wooden utensils dolls (కొయ్యబొమ్మలు)
2. Clay (మట్టిబొమ్మలు)
3. Clay dolls (మట్టిపాత్రలు)
4. Clay (బంకమట్టి)
5. Potter's wheel (Sare) (కుమ్మరిసారె)
6. Wooden plate (Salapa) (సలప)

What have we learnt?

- Pots, ranjans, flower pots, pramidalu etc.. are made up of clay.

  మట్టితో కుండలు, రంజనులు, కూజాలు, పూలతొట్లు, దీపాంతలు మొదలయినవి తయారుచేస్తారు.

- Clay dolls are also kept in 'Bommala Koluvu'.

  బొమ్మల కొలువులో మట్టితో చేసిన బొమ్మలను కూడా పెడతారు.

- We should use clay idol of Ganapathi on Vinayaka Chavithi.

  వినాయకచవితి పండుగకు మట్టితో చేసిన గణపతి విగ్రహాలను పెట్టాలి.

- The potter uses the potter's wheel to make the pots with clay.

  బంకమట్టితో కుమ్మరి సారెను ఉపయోగించి కుండలను తయారు చేస్తారు.

- Our ancestors used more clay utensils.

  మన పూర్వీకులు మట్టిపాత్రలనే అధికంగా వాడేవారు.

- Now-a-days, the usage of clay utensils is decreasing.

  ఈ మధ్యకాలంలో మట్టిపాత్రల వాడకం తగ్గింది.

SCERT TELANGANA

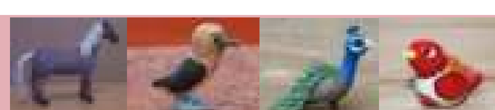

DO THIS / ఇవి చేయండి

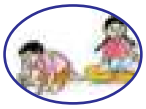

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. Give three examples of utensils made with clay.

   మట్టితో తయారుచేసే వస్తువులకు మూడు ఉదాహరణలు చెప్పండి, రాయండి.

2. Tell and write the differences between glass utensils and clay utensils.

   స్టీలుపాత్రలకు, మట్టిపాత్రలకు భేదాలను చెప్పండి, రాయండి.

3. Which clay utensils are there in your house? How are they used?

   మీ ఇంట్లో మట్టితో చేసిన వస్తువులు ఏమేమి ఉన్నాయి? వాటిని దేనికి ఉపయోగిస్తారు?

Draw and Colour the pictures / బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Draw and colour the pictures given below.

Information skills - Project work

1. Visit the market and collect the particulars of different clay utensils sold and prepare a table. Find out and write their price.

   బజారుకు వెళ్లి మట్టితో తయారుచేసిన ఏయే వస్తువులు అమ్ముతున్నారో వాటి పట్టిక తయారుచేయండి. అలాగే వాటి ధర ఎంతో తెలుసుకొని రాయండి.

2. Make different vegetables and fruits with clay. Paint them with colours.

   మట్టితో రకరకాల కూరగాయలు, పండ్ల బొమ్మలను తయారు చేయండి. వాటికి రంగులు వేయండి.

SCERT TELANGANA

Appreciation / ప్రశంస

1. You have learnt that different things are made with clay. What are the uses of these items made with clay? How would you appreciate people like Rajaiah who make materials with clay?
   మట్టితో రకరకాల వస్తువులు, బొమ్మలు తయారుచేస్తారని తెలుసుకొన్నారు కదా! ఇలా మట్టితో చేసిన వస్తువులు వాడడం వల్ల కలిగే ఉపయోగాలు ఏమిటి? మట్టితో వస్తువులు తయారుచేసే రాజయ్య లాంటివాళ్లు కలిస్తే మీరు ఎలా అభినందిస్తారు?

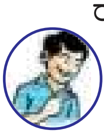

Ask a Question

1. If the potter Rajaiah, and the clay doll maker Sitamma visit your class, which questions will you ask them? List out?
   మీ తరగతి గదికి మట్టితో కుండలు చేసే రాజయ్య, బొమ్మలు చేసే సీతమ్మ వస్తే మీరు వాళ్లను ఏయే ప్రశ్నలు అడుగుతారు?

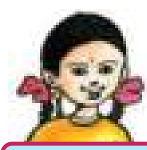

I can do this/నేనివి చేయగలను

1. I can tell the similarities and differences between clay utensils and other utensils.	Yes/No
మట్టిపాత్రలకు, ఇతర పాత్రలకు పోలికలు, భేదాలు చెప్పగలను	ఔను / కాదు
2. I can explain the process of making pots.	Yes/No
మట్టితో కుండలను ఎలా చేస్తారో వివరించగలను.	ఔను / కాదు
3. I can make different vegetables and fruits with clay.	Yes/No
మట్టితో రకరకాల కూరగాయలు, పండ్ల బొమ్మలు తయారుచేయగలను.	ఔను / కాదు
4. I can draw and colour the pictures of clay utensils.	Yes/No
మట్టిపాత్రల బొమ్మలు గీసి రంగులు వేయగలను.	ఔను / కాదు
5. I can tell items made with clay.	Yes/No
మట్టితో ఏ ఏ వస్తువులను చేస్తారో వివరించగలను.	ఔను / కాదు
6. I can ask questions about clay utensils and dolls.	Yes/No
మట్టిపాత్రలను, బొమ్మలను గురించి ప్రశ్నలు అడగగలను.	ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

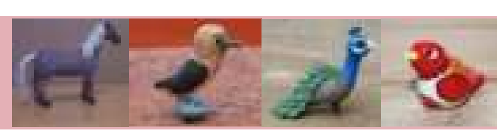

13. COLOURFUL DRESSES
(రంగు రంగుల బట్టలు)

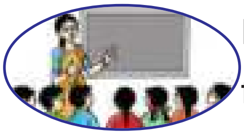

Lakshmi went to market along with her parents to buy new clothes for festival. They saw different types of clothes in the shop. Her parents bought new clothes for both Lakshmi and her brother. They bought clothes for themselves too. What are the different types of clothes Lakshmi's parents might have bought? Think....Fill in the table.

అమ్మానాన్నలతో కలిసి లక్ష్మి పండుగకు బట్టలు కొనుక్కోవడానికి బజారుకు వెళ్లింది. వాళ్లు అక్కడ బట్టల దుకాణంలో రకరకాల బట్టలు చూశారు. వాళ్ల అమ్మానాన్నా లక్ష్మికి, వాళ్ల అన్నయ్యకు కూడా బట్టలు కొన్నారు. అమ్మానాన్నలు కూడా బట్టలు కొనుక్కున్నారు. లక్ష్మివాళ్ల అమ్మానాన్నలు ఎవరెవరికి ఏయే బట్టలు కొన్నారో ఊహించండి. కింది పట్టికలో రాయండి.

Clothes purchased for Lakshmi లక్ష్మికోసం కొన్నవి	Clothes purchased for Lakshmi's brother లక్ష్మివాళ్ల అన్నయ్య కోసం కొన్నవి	Clothes purchased for mother అమ్మకోసం కొన్నవి	Clothes purchased for father నాన్నకోసం కొన్నవి

SCERT TELANGANA

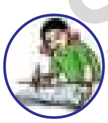

Lakshmi and her brother are small children. Laxmi’s Parents are elders. Do all people purchase the same types of clothes? Do they purchase different types of clothes? Observe the picture given below. Which of them are worn by children? Which of them are worn by elders? Look, tell and write.

లక్ష్మి, వాళ్ల అన్నయ్య చిన్న పిల్లలు కదా! వాళ్ల అమ్మా నాన్నలు పెద్దవాళ్లు కదా! వీరందరూ ఒకే రకమైన బట్టలు కొనుక్కున్నారా? వేరువేరు బట్టలు కొన్నారా? కింది బొమ్మలు చూడండి. వీటిలో ఏవి పిల్లలు వేసుకొనేవి? ఏవి పెద్దలు వేసుకొనేవి? చెప్పండి.

The dresses worn by children and elders would be different. Which clothes are worn by the children, males and females of your house? Write in the table.

చిన్నపిల్లలు వేసుకునే బట్టలు, పెద్దవాళ్లు వేసుకునే బట్టలు వేరువేరుగా ఉంటాయి కదా! మరి మీ ఇంట్లో చిన్నపిల్లలు, మగవాళ్లు, ఆడవాళ్లు వేసుకునే బట్టలు ఏవి? కింది పట్టికలో రాయండి.

Dresses worn by children చిన్నపిల్లలు వేసుకునే బట్టలు	Dresses worn by males మగవాళ్ళు వేసుకునే బట్టలు	Dresses worn by females ఆడవాళ్ళు వేసుకునే బట్టలు

Which of the above dresses do you like? Why?

పై వాటిలో నీకు ఏ దుస్తులు అంటే ఇష్టం? ఎందుకు?

SCERT TELANGANA

Lakshmi wore new frock and went to Mary's house. "This frock is nice. Where did you buy it?" asked Mary. Lakshmi replied that her father bought it from the shop. Mary told that her father also bought a cloth and got it stitched for Christmas. Lakshmi wore a readymade frock. Mary's father got the clothes stitched.

లక్ష్మి కొత్తగౌను వేసుకుని మేరీవాళ్ల ఇంటికి వెళ్లింది. ఈ గౌను బాగుంది. ఎక్కడిది? అని మేరీ అడిగింది. మా నాన్న షాపులో కొన్నాడని లక్ష్మి చెప్పింది. మేరీ వాళ్ల నాన్న కూడా క్రిస్టమస్ పండుగకు బట్ట తెచ్చి గౌను కుట్టించాడని చెప్పింది. లక్ష్మి తయారుగా ఉన్న రెడీమేడ్ గౌను వేసుకుంది కదా! మేరీకి వాళ్ల నాన్న బట్ట కొని కుట్టించాడు కదా!

Which dresses do you get stitched?

Which readymade dresses do we use?

మీరైతే ఏ ఏ దుస్తులు కుట్టించుకొంటారు?

కుట్టకుండా నేరుగా కొనుక్కుని ఉపయోగించే బట్టలు ఏవి?

We wear clothes to protect ourselves from heat, rain and cold. We wear special dresses during winter and rainy seasons to protect ourselves from cold and rains. Observe the pictures given below. Say when do we wear such dresses.

మన శరీరాన్ని ఎండ, వాన, చలి వాతావరణాలనుంచి కాపాడుకోవడానికి బట్టలు వేసుకుంటాం. చలికాలంలో చలినుంచి కాపాడుకోవడానికి, వానాకాలంలో తడవకుండా ఉండడానికి ప్రత్యేకమైన దుస్తులు వేసుకుంటాం. కిందిచిత్రాలు చూడండి. అవి ఎప్పుడు ధరిస్తారో చెప్పండి.

SCERT TELANGANA

We all wear clothes. It is essential for us. People belonging to different places and different religions wear various types of dresses according to their culture and tradition.

Observe the pictures given below. Who wear these? Tell what are their specialties?

అందరం బట్టలు వేసుకుంటాం. ఇది ఒక ముఖ్యమైన అవసరం. వివిధ ప్రాంతాల వాళ్లు, వివిధ మతాలవాళు వాళ్ల సంప్రదాయాలను బట్టి రకరకాల దుస్తులు ధరిస్తారు. కింది చిత్రాలు చూడండి. వీటిని ఎవరు ధరిస్తారు? వాటి ప్రత్యేకతలు ఏమిటో చెప్పండి?

Generally, people wear special dresses during festivals, marriages and other occasions. Do you also wear special dresses on birthday and other special occasions? What special dresses do you wear? Do your friends also wear special dresses?

సాధారణంగా పండుగలు, పెళ్లిళ్లు వంటి సందర్భాలలో ప్రత్యేకంగా ఉండే దుస్తులను ధరిస్తారు. మీరు కూడా పండుగలు, లేదా శుభకార్యాలు లేదా పుట్టినరోజువంటి సందర్భాలలో ఎలాంటి దుస్తులు వేసుకుంటారు? మీ మిత్రులు కూడా మీలాగే వేసుకుంటారా?

School going children wear special dress called 'uniform'. Similarly, different professions like police, doctors, nurses, lawyers, pilots, chefs have special dresses. Observe the pictures given below. Say who wears these dresses?

బడికి వెళ్లే పిల్లలు బడికి ప్రత్యేకమైన దుస్తులు, అంటే యూనిఫాం వేసుకుంటారు కదా! వివిధ వృత్తుల వాళ్లు కూడా పనులు చేసేటప్పుడు ప్రత్యేకమైన దుస్తులను వేసుకుంటారు. పోలీసులు, డాక్టర్లు, నర్సులు, లాయర్లు, విమానం నడిపే పైలెట్లు, పెద్దపెద్ద హోటళ్లలో వంటలు వండేవాళ్ళు (చెఫ్‌లు) ప్రత్యేకమైన దుస్తులు ధరిస్తారు. కింది చిత్రాలు చూడండి. వీటిని ఏయే వృత్తులవాళ్ళు ధరిస్తారో చెప్పండి.

SCERT TELANGANA

The bus drivers, conductors, cleaners, factory workers, security guards also wear special dresses during work. Sportspersons playing at District, State, National and International level also wear special dresses.

బస్సు డ్రైవర్లు, కండక్టర్లు, క్లీనర్లు, కర్మాగారాల్లో పనిచేసే కార్మికులు, సెక్యూరిటీ గార్డులు మొదలయిన వాళ్లు కూడా పనిచేసే సమయంలో ప్రత్యేకమైన దుస్తులను ధరిస్తారు. మనదేశ జిల్లా, రాష్ట్ర, జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయి క్రీడాకారులు వివిధ ఆటల పోటీలు, క్రీడల్లో పాల్గొనే వాళ్లు కూడా ఆటలాడేటప్పుడు ప్రత్యేకమైన దుస్తులు వేసుకుంటారు.

Like wise who work in your area ? What kind of dress do they need.

మరి మీ ప్రాంతంలో ఇలా ఏయే పనులు చేసేవాళ్లున్నారు? వాళ్లు ఏ యే దుస్తులు ధరిస్తారు.

You have learnt that we wear different kinds of dresses. Wearing clothes is important but wearing clean clothes is more important. We should wear clean clothes every day after taking bath. Hand kerchiefs and towels also should be washed every day.

SCERT TELANGANA

మనం రకరకాల దుస్తులు వేసుకుంటామని తెలుసుకున్నారు కదా! మనం దుస్తులు వేసుకోవడం ఎంత ముఖ్యమో, శుభ్రమైనవాటిని వేసుకోవడం అంతకంటే ముఖ్యం. తప్పనిసరిగా ప్రతి రోజూ ఉదయం స్నానం చేయగానే ఉతికిన దుస్తులు వేసుకోవాలి. మనం వాడుకునే చేతిరుమాలు (దస్తీ), తువాళ్లు వంటివి కూడా ప్రతి రోజూ ఉతుక్కొని వాడుకోవాలి.

Do you know?

Cotton clothes are made with cotton thread. Silk clothes are made with the thread that comes from silk worms.

మీకు తెలుసా?

నూలు బట్టలను పత్తిదారంతో నేస్తారు. పట్టుపురుగులనుంచి వచ్చే దారంతో పట్టుబట్టలు నేస్తారు.

What type of clothes were worn in the past ?

గతంలో ఎలాంటి బట్టలు వేసుకునేవారు!

We wear different types of clothes now. Of these some are stitched and others are readymade. Which types of clothes were worn by our grandparents? which type of Clothes were worn by your parents during their childhood? Were they same as the present day dresses? Find out and write in the table.

ఇప్పుడు మనం రకరకాల బట్టలు వేసుకుంటున్నాం. వీటిలో కొన్ని కుట్టించుకున్నవి కాగా, మరికొన్ని నేరుగా తయారైనవి. వాటినే రెడీమేడ్ బట్టలుగా కొనుక్కొంటున్నాం. గతంలో అంటే మన తాతయ్యలు, నానమ్మలు, అమ్మమ్మలు వాళ్ల చిన్నప్పుడు ఎలాంటి దుస్తులు వేసుకునేవారు? అలాగే అమ్మానాన్నలు వాళ్ల చిన్నతనంలో ఏయే దుస్తులు వేసుకునేవారు? అవి ఇప్పుడు చిన్నపిల్లలు వేసుకుంటున్న దుస్తులలాగే ఉండేవా? తెలుసుకొని పట్టికలో రాయండి.

Dresses worn by parents in their childhood **అమ్మానాన్నలు చిన్నప్పుడు వేసుకున్న బట్టలు**	Dresses worn by grandparents in their childhood **తాతయ్య, నాయనమ్మ వాళ్ల చిన్నతనంలో వేసుకున్న బట్టలు**	Dresses worn by today's children **ఇప్పుడు చిన్నపిల్లలు వేసుకుంటున్న బట్టలు**

SCERT TELANGANA

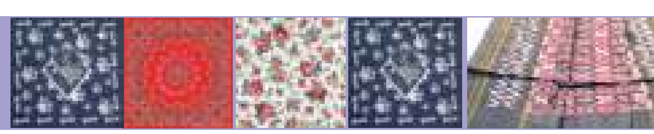

Let’s draw the designs (మనం డిజైన్లు వేద్దామా!)

Any dress looks beautiful due to the designs and colour. We select them by seeing the design and colour. Observe the pictures given below. How are they? Which of them do you like? Why?

ఏ బట్టలైనా రంగులు, వాటిపైన ఉండే డిజైన్ల వల్ల అందంగా కనిపిస్తాయి. వీటిని బట్టే నచ్చినవాటిని ఎంపిక చేసుకుంటాం. కింది చిత్రాలు చూడండి. అవి ఎలా ఉన్నాయి? వాటిలో మీకు ఏది నచ్చింది? ఎందుకో చెప్పండి.

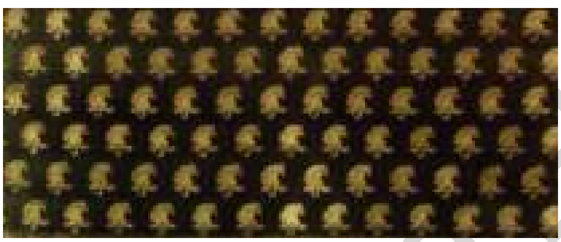

Do you know, we also can draw the designs?

ఇలా మనం కూడా డిజైన్లు వేయవచ్చు! మీకు తెలుసా?

Lets draw the designs(డిజైన్లు వేద్దామా!)

Visit your nearest tailor and collect a few pieces of cloth.

మీ దగ్గరలో ఉన్న (దర్జి) దగ్గరకు వెళ్లి బట్టముక్కలు సేకరించండి.

Take a lady's finger. Cut it across. Dip a piece in ink or in any colour and print on white paper or cloth in designs you like.

ఒక బెండకాయను తీసుకోండి. దాన్ని అడ్డంగా కోయండి. ముక్కను రంగులో లేదా ఇంకులో ముంచండి. తెల్లకాగితం మీద లేదా బట్టమీద ముద్రించండి. మీకిష్టమైన డిజైన్ వేసుకోండి.

SCERT TELANGANA

Take potato pieces or use your fingers or ftoes. Dip them in colour and draw patterns you like.

ఇలా బెండకాయ ముక్కలతో పాటు ఆలుగడ్డ ముక్కలు లేదా చేతిబొటనవేళ్ళు, పాదముద్రలు మొదలయిన వాటిని రంగులో ముంచి కూడా రకరకాల డిజైన్లు వేయవచ్చు.

Key words (కీలక పదాలు)

1. Need for clothes (బట్టల అవసరం)
2. Different types of clothes (రకరకాల బట్టలు)
3. Clothes according to professions (వృత్తులనుబట్టి బట్టలు)
4. Clothes according to seasons (వాతావరణాన్నిబట్టి బట్టలు)
5. Clean clothes (శుభ్రమైన బట్టలు)
6. Designs (డిజైన్లు)
7. Readymade clothes (రెడీమేడ్ బట్టలు)
8. Stitched clothes (కుట్టించుకునే బట్టలు)
9. Uniform (యూనిఫారం)

What have we learnt? (మనం నేర్చుకున్నవి)

- Clothes are our basic needs. Children, elders, males and females wear different clothes.

  దుస్తులు మనకు ప్రాథమిక అవసరం. పిల్లలు, పెద్దలు, ఆడవాళ్ళు, మగవాళ్ళు వివిధ రకాల దుస్తులు ధరిస్తారు.

- Some people purchase readymade clothes and others purchase cloth and get them stitched.

  కొంతమంది రెడీమేడ్ బట్టలు కొనుక్కుంటే, మరికొంతమంది బట్ట కొని కుట్టించు కుంటారు.

- Special clothes are worn according to the traditions and on festivals, and marriages.

  సాంప్రదాయాలను బట్టి పండుగలు, పెళ్ళిళ్ళవంటి సందర్భాలలో ప్రత్యేక దుస్తులు ధరిస్తారు.

- Different professionals wear special dresses while going to work.

  వివిధ వృత్తుల వారు పనిచేసేటప్పుడు ఆ వృత్తికి సంబంధించిన ప్రత్యేక దుస్తులు ధరిస్తారు.

- Different types of clothes are worn according to the seasons.

  వాతావరణాన్ని బట్టి కాలానుగుణంగా వివిధ రకాల దుస్తులు వేసుకుంటారు.

- Different designs are drawn with colours on the clothes.

  బట్టల మీద రంగులతో రకరకాల డిజైన్‌లు వేస్తారు.

SCERT TELANGANA

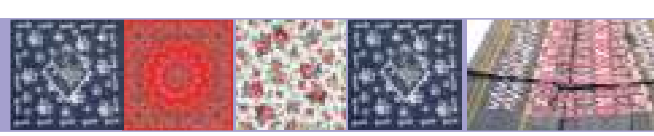

DO THIS (ఇవి చేయండి)

Conceptual understanding/విషయావగాహన

1. Why should we wear clothes?

   మనం బట్టలు ఎందుకు వేసుకోవాలి?

2. Give three examples of the clothes worn by children, females and males.

   పిల్లలు, ఆడవాళ్లు, మగవాళ్లు ధరించే బట్టలకు మూడేసి ఉదాహరణలు రాయండి.

3. Which are the special type of clothes work by professionals.

   ఏయే వృత్తులవాళ్లు ఎటువంటి ప్రత్యేకమైన దుస్తులు ధరిస్తారు?

4. Write the similarities and differences between the clothes of males and females.

   మగవాళ్ల బట్టలకు, ఆడవాళ్ల బట్టలకు పోలికలు, భేదాలు రాయండి.

5. Which clothes do you like, readymade or stitched? Why? Give three reasons.

   కుట్టించుకున్న బట్టలు, కొనుక్కుని వేసుకునే (రెడీమేడ్) బట్టలలో మీకు ఏవంటే ఇష్టం? ఎందుకు? మూడు కారణాలు చెప్పండి. రాయండి.

6. Why should we wear clean clothes?

   మనం శుభ్రమైన బట్టలు వేసుకోవాలి కదా! ఎందుకు?

Draw and Colour the pictures/బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Observe the design given below. You also draw the design. Colour it as you like.

   కింది డిజైన్‌ను చూడండి. మీరూ గీయండి. మీకు నచ్చిన రంగులు వేయండి.

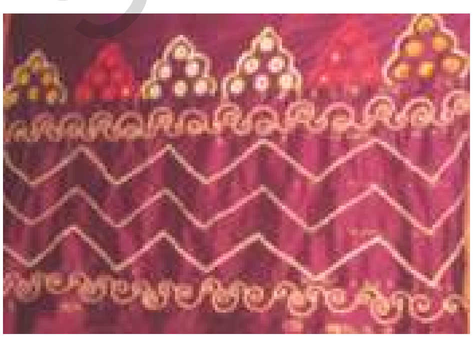

SCERT TELANGANA

2. Draw and colour the dresses you like.

మీకు నచ్చిన దుస్తుల బొమ్మలు గీసి, రంగులు వేయండి.

3. Different designs are there on sarees. You observe the sarees in your house and draw the design you like in your note book. Exhibit it in the class.

చీరలమీద రకరకాల డిజైన్లు ఉంటాయి కదా! మీరు కూడా మీ ఇంట్లో చీరలను చూసి మీకు నచ్చిన డిజైన్‌ను నోటుపుస్తకంలో గీయండి. ప్రదర్శించండి.

Information skills - project work/సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Ask your friends and collect the information on what clothes do they bought for Festivals. Fill the table with the particulars.

మీ మిత్రులనడిగి పండుగలకు వాళ్లు కొనుక్కున్న బట్టల వివరాలు సేకరించి, పట్టికలో రాయండి.

Sl.No. క్ర.సం.	Name of the friend మిత్రుని పేరు	Festival పండుగ పేరు	Type of Clothes ఏ బట్టలు కొన్నారు?	Readymade or Stitched రెడీమేడ్ బట్టలా? కుట్టించుకున్నవా?

- What type of clothes are purchased by more people? On what occasions are clothes purchased?

  ఎక్కువమంది కొన్న బట్టలు ఏవి? ఏయే పండుగలకు కొన్నారు?

SCERT TELANGANA

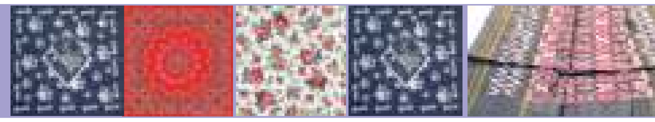

- Did the people purchased readymade clothes more or they got clothes stiched.

  ఎక్కువమంది రెడీమేడ్‌వి కొనుక్కున్నారా? లేక బట్టలుకొని కుట్టించుకున్నారా?

2. Collect cloth pieces of your choice and design. Paste them on a chart and exhibit.

   మీకు నచ్చిన డిజైన్‌లున్న బట్టముక్కలను సేకరించండి. వాటిని చార్టుమీద అతికించి ప్రదర్శించండి.

3. Collect the pictures of clothes worn by the people in different regions? Paste them on a chart and exhibit.

   వివిధ ప్రాంతాల వారు ధరించే దుస్తుల చిత్రాలను వార్తాపత్రికల నుండి సేకరించి, చార్ట్‌పై అతికించండి.

Appreciation ప్రశంస

1. Some people don't have proper cothes to wear. People who lose their property due to floods, earth quakes, cyclones and fire accidents also do not have clothes to wear. How can we help such people?

   కొంతమందికి వేసుకోడానికి సరైన బట్టలుండవు. అలాగే అగ్నిప్రమాదాలు, వరదలు, భూకంపాలు, తుఫానులు మొదలయిన వాటివల్ల కూడా అన్నీ కోల్పోయినవాళ్లకు కూడా బట్టలు ఉండవు. ఇలాంటి వాళ్లకు మనం ఎలా సహాయం చేయవచ్చు?

Ask a Question/ప్రశ్నించడం

1. Lakshmi's parents purchased clothes from the shop. What questions they might have asked the shop keepers? Why should we ask questions at the time of purchasing clothes?

   బట్టలు కొనడానికి లక్ష్మివాళ్ల అమ్మానాన్నతో షాపుకు వెళ్లింది కదా? లక్ష్మివాళ్ల అమ్మానాన్నలు షాపులో బట్టలమ్మేవాళ్లను ఏమేమి ప్రశ్నలు అడిగి ఉంటారు? మనం బట్టలు కొనేటప్పుడు ఎందుకు ప్రశ్నించాలి?

SCERT TELANGANA

I Can do this / నేనివి చేయగలను

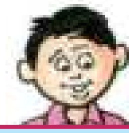

1. I can explain the importance of clothes. Yes/No
   బట్టల ఆవశ్యకతను వివరించగలను. ఔను / కాదు
2. I can tabulate the different details about clothes. Yes/No
   రకరకాల బట్టలకు సంబంధించిన వివరాలను పట్టికలో రాయగలను. ఔను / కాదు
3. I can identify different clothes worn by various professionals. Yes/No
   వివిధ వృత్తులవారు వేసుకునే బట్టలను గుర్తించగలను. ఔను / కాదు
4. I wear clean clothes daily. Yes/No
   శుభ్రమైన దుస్తులు ధరిస్తాను. ఔను / కాదు
5. I can draw different designs on the clothes. Yes/No
   రకరకాల డిజైన్ల బొమ్మలు గీయగలను. ఔను / కాదు
6. I can ask questions about different kinds of clothes. Yes/No
   రకరకాల బట్టల గురించి ప్రశ్నలు అడగగలను. ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

14. WHERE ARE THESE PLACED?

ఏవేవి ఎక్కడెక్కడ?

Bindu is studying in 3rd standard. There are many children in the class, Raju, Rama, Satish and others. They all sit in rows on the benches. Shall we see their class?

బిందు మూడో తరగతి చదువుతున్నది. బిందుతోపాటు రాజు, రమ, సతీష్ ఇలా చాలామంది పిల్లలున్నారు. వాళ్లందరూ వరుసలో బెంచీలమీద కూర్చున్నారు. వాళ్ల తరగతిగదిని చూద్దామా!

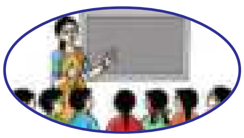

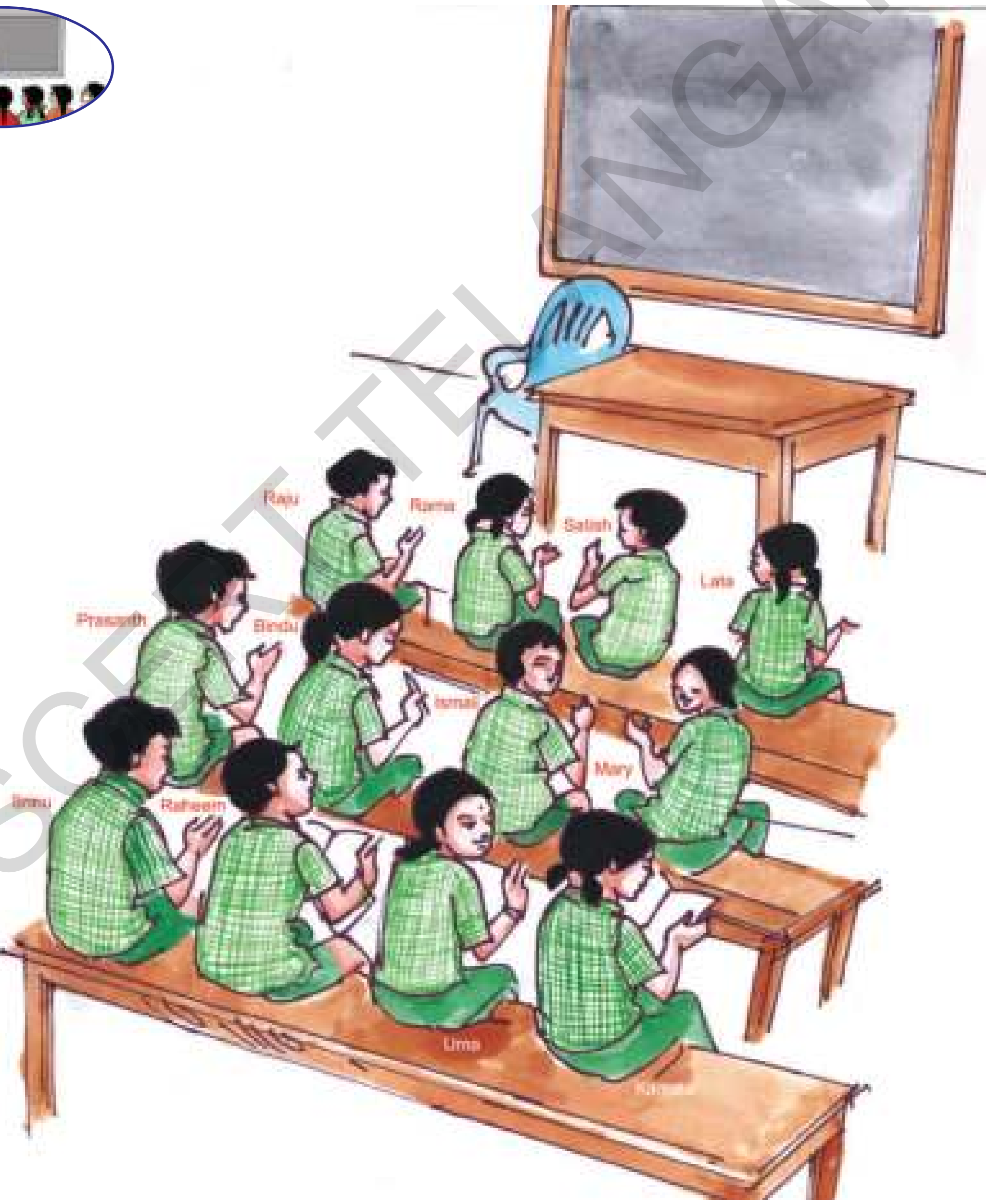

SCERT TELANGANA

- Who sat in the front row?
  ముందువరుసలో కూర్చున్నవాళ్లెవరు?
- Who sat in the last row?
  వెనుకవరుసలో కూర్చున్నవాళ్లెవరు?
- Who are there in the middle row?
  మధ్యవరుసలో ఎవరెవరు ఉన్నారు?
- Read the names written in the table. Write the names of students who are in front or behind, to the right and to the left sides of them.
  కింది పట్టికలోని పేర్లను చదవండి. వీరికి ముందు, వెనక, కుడి, ఎడమ పక్కన ఎవరెవరు ఉన్నారో పట్టికలో రాయండి.

Name of the student విద్యార్థి పేరు	In front ముందు	behind వెనుక	right కుడి	left ఎడమ
Bindu (బిందు)				
Mary (మేరి)				
Ismail (ఇస్మాయిల్)				
Raheem (రహీం)				

You have seen the class room of Bindu. Discuss with your friends about the places of students. Write down in the picture.

బిందువాళ్ళ తరగతిగది చూశారు కదా! ఎవరెవరు ఎక్కడ కూర్చున్నారో మీ మిత్రులతో చర్చించండి. కింది చిత్రంలో రాయండి.

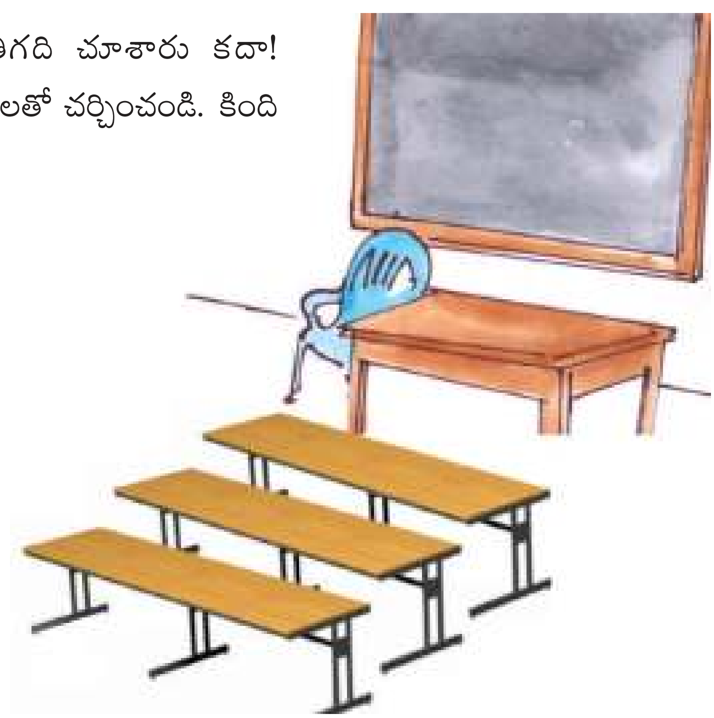

SCERT TELANGANA

You have written the places of Bindu's friends in the class room. How many students are there in your class? Can you show the places of your classmates? Imagine, the square given below is your class room. Now, observe your class room and tell…

బిందువాళ్ల తరగతిగది ఎలా ఉందో, ఎవరెవరు ఎక్కడెక్కడ కూర్చున్నారో రాశారు కదా! మరి మీ తరగతిగదిలో ఎంతమంది ఉన్నారు? ఎవరెవరు ఎక్కడ కూర్చుంటారో చూపగలరా? కింది చదరాన్ని మీ తరగతి గది అనుకోండి. బిందువాళ్ల తరగతి గదిలాగా మీ తరగతిగదిలో

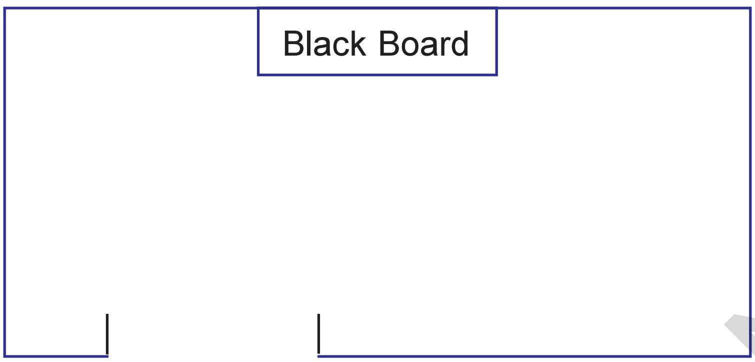

- Where is the black board?
  నల్లబల్ల ఎక్కడ ఉంది?
- Where is the chair?
  కుర్చీ ఎక్కడ ఉంది?
- Where is the table?
  టేబుల్ ఎక్కడ ఉంది?

- Name the students who sit in the front row.
  ముందువరుసలో ఎవరెవరు కూర్చుంటారు? వారి పేర్లు రాయండి.
- Name the students who sit in other rows.
  మిగతా వరుసల్లో ఎవరెవరు కూర్చుంటారో వాళ్ల పేర్లు రాయండి.

You have written the names of students and their places in your class room. Now, let's see Bindu's school building.

మీ తరగతిగదిలో ఎవరెవరు ఎక్కడ కూర్చుంటారో పటంలో చూశారు కదా! బిందువాళ్ల బడిని చూద్దామా?

SCERT TELANGANA

Do you know, we can draw Bindu's school building in this way also? Observe the map.

బిందువాళ్ల బడిని ఇలా కూడా గీయవచ్చు తెలుసా? ఆ బడి పటం చూడండి.

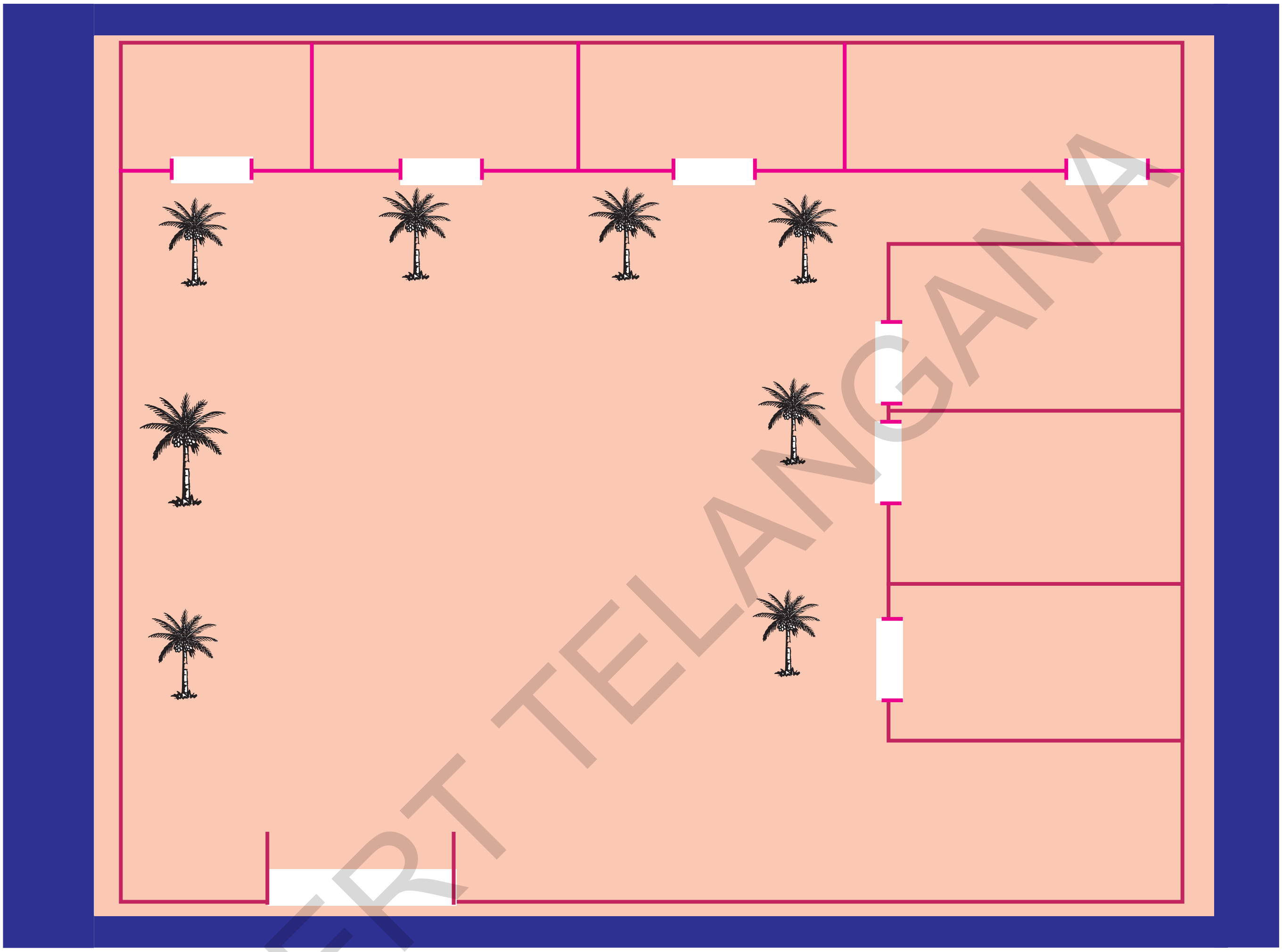

SCERT TELANGANA

There are seven rooms in the ground floor and seven rooms in the first floor. Eight coconut trees are in the campus. We can draw the picture of school with symbols as shown in the above picture. How many rooms are there in your school? Which trees are there in the campus? how many trees are there?

బిందువాళ్ల బడిలో కింద ఏడు గదులు, పైన కూడా ఏడు గదులు ఉన్నాయి. అలాగే ఖాళీస్థలంలో ఎనిమిది కొబ్బరిచెట్లు ఉన్నాయి. ఆ బడిబొమ్మను పైన చూపిన విధంగా గుర్తులతో గీయవచ్చు. మరి మీ బడిలో ఎన్ని గదులు ఉన్నాయి? ఖాళీస్థలంలో ఏయే చెట్లు ఉన్నాయి? ఎన్ని ఉన్నాయి?

Draw the map of your school on a white paper as shown above.

మీరు మీ బడి పటాన్ని పైన చూపిన విధంగా తెల్లకాగితం మీద గీయండి.

Before drawing assign a symbol for trees.

మీరు గీయడానికి ముందు చెట్లకోసం ఒక గుర్తును ఏర్పరుచుకోవాలి.

Observe the position of doors in the classroom and draw the map as shown above.

గదులకు తలుపులు ఎక్కడ ఉన్నాయో చూసి పైన చూపిన విధంగా గీయాలి.

Locate the compound wall, gate, flag post etc; and draw the map using symbols.

బడికి ప్రహరీగోడ, బడిగేటు, జెండాగద్దె వంటివి ఎక్కడ ఉన్నాయో చూసి బొమ్మలో గుర్తులతో చూపాలి.

Let's know what are there in Bindu's village ? See in the picture below, that are seen on the way from Bindhu's home to school and discuss with your friends.

బిందువాళ్ళ ఊరిలో ఏమేమి ఉన్నాయో, బిందు రోజూ ఇంటినుంచి బడికి వచ్చేటప్పుడు దారిలో ఏమేమి కనిపిస్తాయో కింది చిత్రంలో చూడండి. మీ మిత్రులతో కలిసి చర్చించండి.

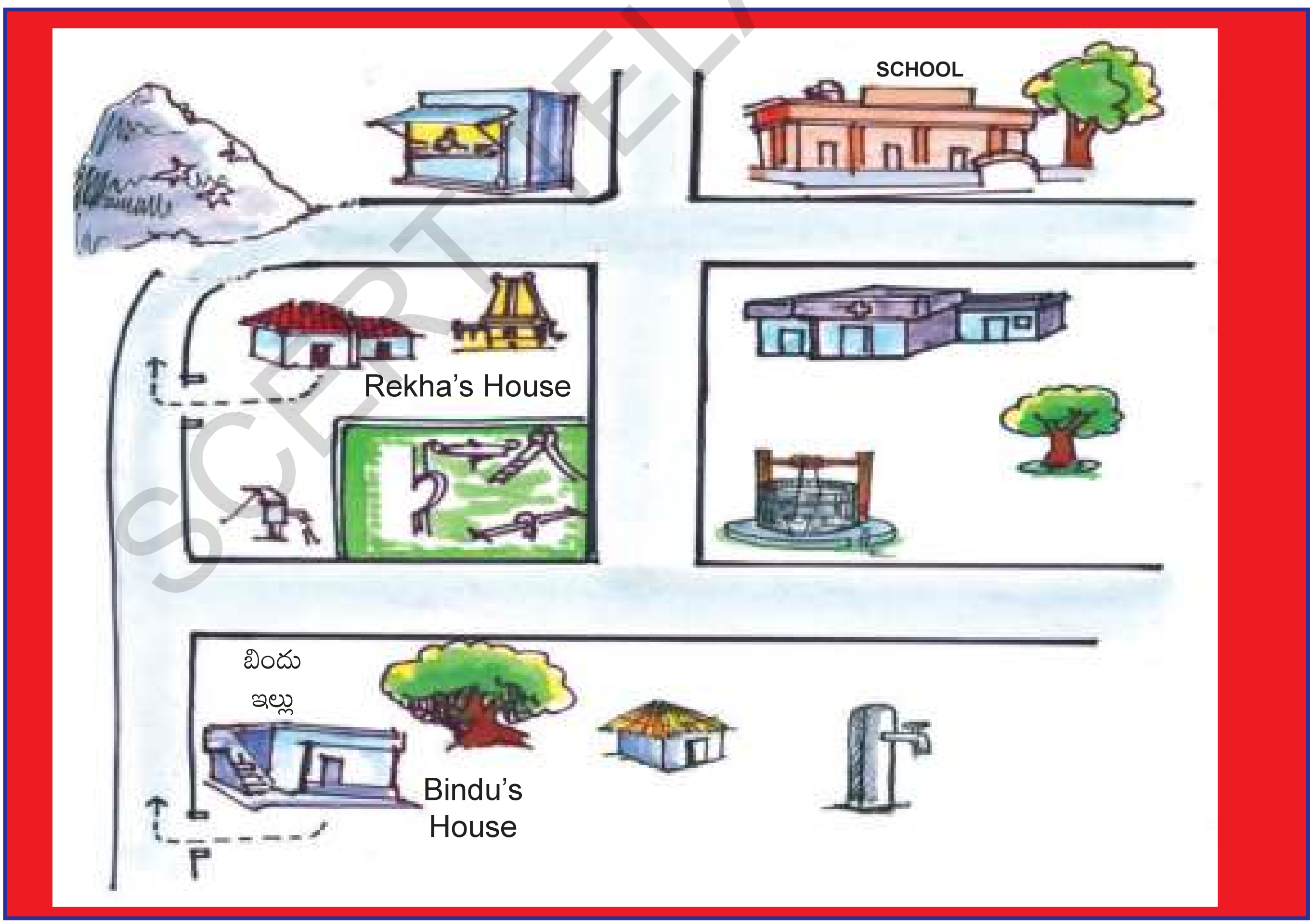

SCERT TELANGANA

- Whose house is nearer to the school? Bindu's or Rekha's?
  బడికి ఎవరి ఇల్లు దగ్గరగా ఉంది? బిందుదా? రేఖదా?
- What are the places on the way to school (via) park from Bindu's residence?
  బిందు పార్కుమీదుగా పాఠశాలకు వెళ్లే దారిలో ఏమేమి ఉన్నాయి?
- How many routes can Bindu take to go to school? Show with arrow line.
  బిందు బడికి ఏ ఏ మార్గాలలో వెళ్ళవచ్చో గీతలు గీసి చూపండి.

We cannot show the school, houses, hospital, park, bore pump exactly as they are on a map. These are indicated by symbols.

ఒక ప్రాంతంలో ఉండే ఇళ్లు, పాఠశాల, ఆస్పత్రి, తోట, బోరుబావి మొదలయిన వాటిని ఉన్నవి ఉన్నట్లుగా చిత్రంలో చూపడం వీలుపడదు. ఇలాంటి వాటిని గుర్తులతో సూచిస్తారు.

Use the following symbols. Indicate the different places of Bindu's village on the map with symbols.

కింది గుర్తులను ఉపయోగించండి. బిందువాళ్ళ ఊరి పటంలో ఏవేవి ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తులతో చూపండి.

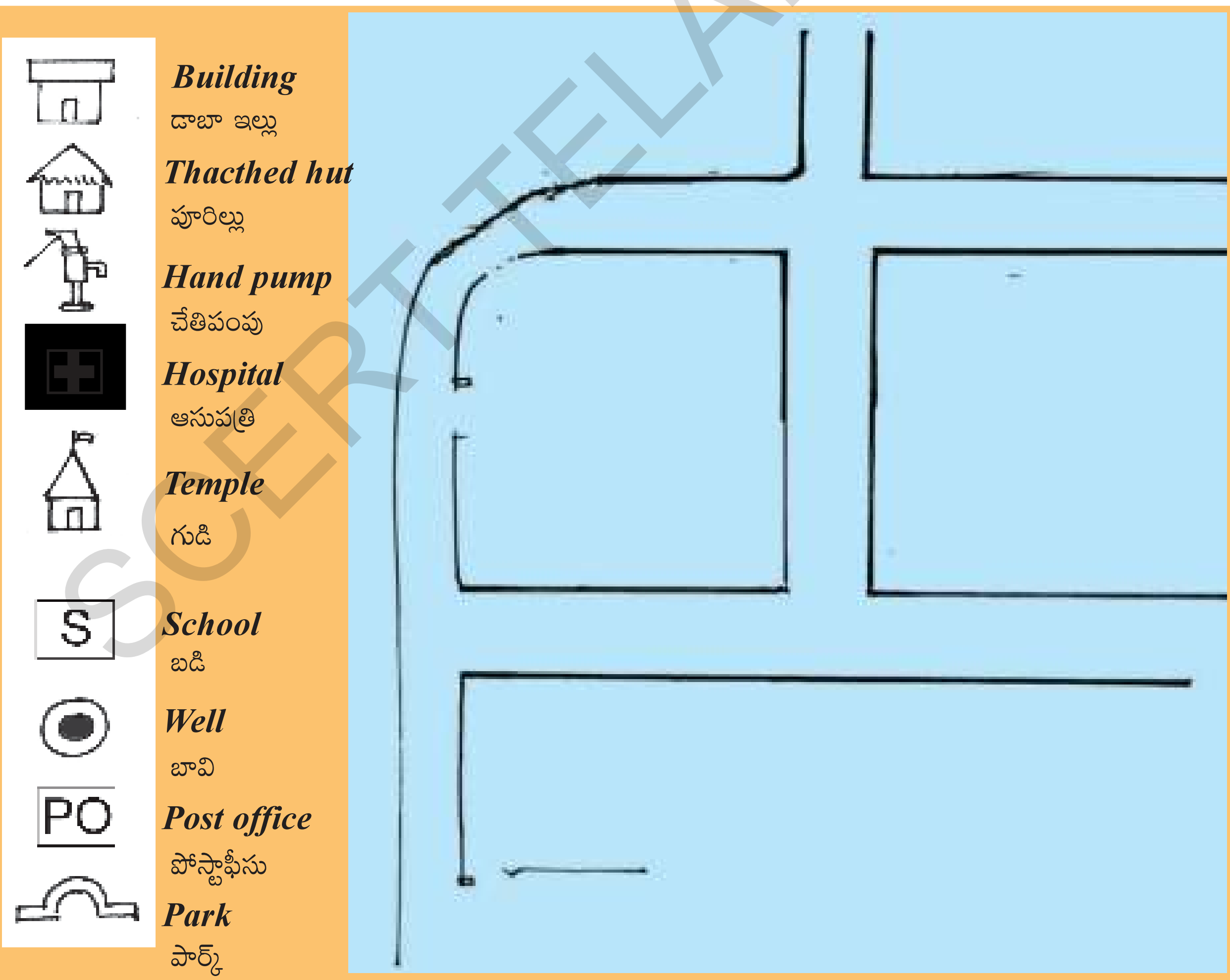

SCERT TELANGANA

You have seen Bindu's village map. Symbols are used in this map. Can you draw the route map from your residence to your school? Do the following.

బిందువాళ్ల ఊరిపటం చూశారు కదా! దీంట్లో గుర్తులుపెట్టి చూపారు. మరి మీ ఊరు / వాడ నుంచి మీ బడికి వచ్చే దారిని గీయగలరా? ఇందుకోసం కింది విధంగా చేయండి.

- First of all locate your school in the middle. Put the symbol as S .
  మొదట మీ బడిని మధ్యలో గుర్తించండి. దానికి గుర్తు పెట్టండి.
- Locate your house with the symbol
  మీ బడినుంచి మీ ఇల్లు ఎక్కడ ఉందో గుర్తించండి. దానికి గుర్తు పెట్టండి.
- Locate the houses of your friends. Put symbols for them also.
  అలాగే మీ మిత్రుల ఇళ్లు కూడా ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తించండి. వాటికి కూడా గుర్తులు పెట్టండి.
- Now draw the road/route to your school from your house.
  ఇపుడు మీ ఇంటి నుండి మీ బడికి రోడ్డు / దారిని గీయండి.
- Similarly, draw the road/route from the houses of your friends to school.
  అలాగే మీ మిత్రుల ఇళ్లనుంచి కూడా బడికి రోడ్డును గీయండి.
- Now, observe what all are present on the right and left side of the road from your house to school. If a tree is there mark , mark for temple, mark the masjid as , mark the church as , mark the post office as PO , mark the hospital and mark the park as .
  ఇప్పుడు మీ ఇంటినుంచి బడికి వచ్చే తోవలో రోడ్డుకు ఎడమవైపు, కుడివైపు ఏమేమి ఉన్నాయో చూడండి. ఒకవేళ చెట్టు ఉంటే గుర్తు పెట్టండి. గుడి ఉంటే పెట్టండి. మసీదు ఉంటే గుర్తు పెట్టండి. చర్చి ఉంటే గుర్తు పెట్టాలి. పోస్టాఫీసు ఉంటే PO గుర్తు పెట్టండి. హాస్పిటల్ ఉంటే గుర్తు పెట్టాలి. పార్కు ఉంటే ఉంచండి.

You have drawn the road map from your residence to your school. You can draw the map of your village in this way. Similarly, we can draw different maps of village or other places by using symbols.

మీ బడినుంచి మీ ఇళ్లకు వెళ్లే దారిని పటంలో చూశారు కదా! ఇలా మీ గ్రామపటాన్ని గీయవచ్చు. అలాగే మీ ఊరు గురించైనా, ఏ ప్రాంతం గురించైనా గుర్తులు ఉపయోగించి పటాలు గీయవచ్చు.

SCERT TELANGANA

Key words (కీలక పదాలు)

1. Map (పటం)
2. Place (ప్రాంతం)
3. Symbols (గుర్తులు)
4. Front and back (ముందు వెనుక)
5. Route (మార్గం)

What have we learnt? (మనం నేర్చుకున్నవి)

- Drawing different maps like class room, school, street, village etc;

  తరగతి గది, బడి, వీధి, గ్రామం ... ఇలా అన్ని పటాలూ గీయవచ్చు

- The places like school, hospital, park etc; are indicated by symbols.

  పటంలో పాఠశాల, ఆసుపత్రి, పార్కు వంటివాటిని గుర్తులతో సూచిస్తారు.

- Symbols help us to go from one place to other.

  ఒక చోటునుంచి మరొక చోటికి వెళ్లడానికి గుర్తులు ఉపయోగపడతాయి.

SCERT TELANGANA

DO THIS (ఇవి చేయండి)

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. What are the places on right and left side of the road from your residence to your school?

   మీ ఇంటినుంచి పాఠశాలకు వెళుతూ ఉంటే ఏవి ఏవైపున ఉన్నాయి?

   Right side ....

   కుడివైపున

   Left side ....

   ఎడమవైపున

2. Whose houses are there around your house? Say and Write.

మీ ఇంటికి ఏ వైపున ఎవరి ఇల్లు ఉన్నదో చెప్పండి.

Right side కుడివైపు	Left side ఎడమవైపు	Front side ముందు	Behind వెనుక

Mapping Skills / పటనైపుణ్యాలు

1. Observe the map.

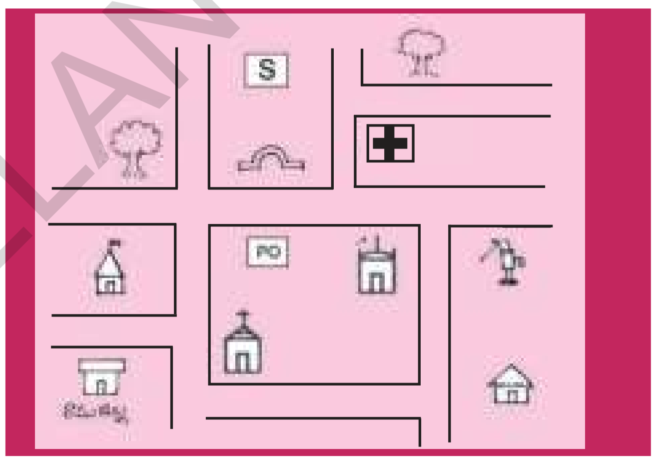

- With the help of symbols, say what are there in Ramu's village.
- Draw the route map from Ramu's residence to hospital.
- Show the different routes from Ramu's residence to school.

పటం చూడండి.

- గుర్తులు ఆధారంగా రామువాళ్ల ఊరిలో ఏమేమి ఉన్నాయో చెప్పండి.
- రాము ఇంటినుండి హాస్పిటల్‌కు వెళ్లే దారిని గీయండి.
- రాము ఇంటినుంచి బడికి వెళ్లే దారులను చూపండి.

Information Skills - Project work / సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Collect the particulars of different places present in your street/ village. Post office, Police Station, Primary Health Centre, school, temple, bank, hospital etc.. Give each place a symbol. Draw the roads and streets of your village. Locate and show the different places on the map. Prepare the map of your village. List down points about how these places function in order to help and support the children.

SCERT TELANGANA

మీ గ్రామంలో / వాడలో ఏమేమి ఉన్నాయో వివరాలు సేకరించండి. (పోస్టాఫీసు, బడి, గుడి, బ్యాంకు, పోలీస్ స్టేషన్, ప్రాథమిక ఆరోగ్య కేంద్రం, చౌకధరల దుకాణం, వైద్యశాల మొదలయినవి). ఒక్కొక్క దానికి ఒక గుర్తును కేటాయించుకోండి. మీ గ్రామంలోని వీధులను, రోడ్లను గీయండి. గ్రామంలో ఏవేవి ఎక్కడ ఉన్నాయో గుర్తులతో పటంలో చూపండి. గ్రామపటం తయారుచేయండి. అవి చేసే పనులు, అవి బాలలకు ఏవిధంగా సహాయపడతాయో రాయండి.

Ask a Question / ప్రశ్నించడం

1. Bindu's friends wanted to draw the village map. To know about it they went to their teacher. They asked their teacher different questions. Similarly, what questions would you ask your teacher to draw your village map? Write down the questions.

   బిందువాళ్ల మిత్రులంతా ఊరిపటం గీయాలని అనుకున్నారు. ఇందుకోసం వాళ్లందరూ వాళ్ల టీచర్ దగ్గరికి వెళ్లారు. టీచర్‌ను రకరకాల ప్రశ్నలు అడిగారు. అలాగే మీరు కూడా మీ ఊరు / వాడ పటం గీయడానికి టీచర్‌ని ఏయే ప్రశ్నలు అడుగుతారు? వాటిని రాయండి.

2. What are the other situations, where you take the help of your teacher?

   మీరు ఏ, యే సందర్భాలలో మీ టీచర్ సహాయం పొందుతారు ?

I Can do this / నేనివి చేయగలను

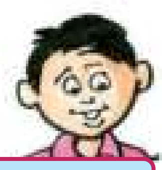

1.	I can read a map. నేను పటాన్ని చదువగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
2.	I can understand the symbols on a map. పటంలో సూచించే గుర్తులను అర్థం చేసుకోగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
3.	I can draw the route map from my residence to school. ఇంటినుంచి బడికి దారిని గీయగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
4.	I can draw the maps of my class room and school. తరగతి, బడి పటాలు గీయగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
5.	I can ask questions on map drawing. గ్రామపటం గీయడానికి ప్రశ్నలు అడగగలను.	Yes/No ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

15. WATER - OUR NEEDS
(నీరు – మన అవసరాలు)

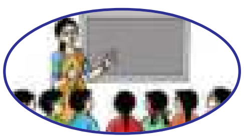

All the children are singing the following song. You also sing and also talk about the song. Let's sing!

తరగతిలో పిల్లలందరూ కలిసి ఈ పాట పాడుతున్నారు. మీరూ పాడండి. పాట గురించి మాట్లాడండి.

Rain! Rain! Rain!
You are very fine;
Buckets full of water
Flow into rivers ;
Water in streams
Flows all through;
Run and jump in
Quick quick quick;
Rain! Rain! Rain!
You are very fine;
Lakes, wells, ponds
Filled with sounds;
The sky glows
With rainbow colours;
Leaves turns green
Dancing with glee;
Rain! Rain! Rain!
You are very fine

చిటపట చినుకుల వాన - చిరుజల్లై కురిసే వాన
నేలంతా తడిపే వాన - హరివిల్లై విరిసేనా?

నల్ల మబ్బులతో ఆకాశంలో కదిలే ఈ వాన
గాలితరగల సాయంతో జాలువారే ఈ వాన
జలజల గలగల పారే సవ్వడి ఈ వాన
చెరువ్వులు, బావ్వులు నిండుగ నింపే ఈ వాన.

అందరి దాహం తీర్చగ దిగివచ్చే ఈ వాన
జీవరాశులన్నిటికి జీవధార ఈ వాన
పసిడి పంటల నివ్వగా పరుగెత్తే ఈ వాన
పరిసరాలను పచ్చదనంతో నింపే ఈ వాన.

Where does the rain water flow?

వాననీరు ఎక్కడెక్కడికి చేరుతుంది?

Where do we get water from?

నీరు ఎక్కడెక్కడ లభిస్తుంది?

We get water from streams, canals, wells, lakes, ponds, rivers etc; Generally, we get water from wells, taps, hand pumps and streams and store them and use for our needs.

వాగులు, వంకలు, కాలువలు, బావులు, చెరువులు, నదుల వంటి నీటివనరులనుంచి మనకు నీరు లభిస్తుంది. సాధారణంగా మనం బావులు, కుళాయిలు, చేతిపంపు, కాలువల నుండి నీళ్లను తెచ్చుకొని పాత్రల్లో నిలవ చేసుకొని అవసరాలకోసం వాడుకుంటాం.

In Salim's house the following containers are used for storing water. Observe them.

సలీంవాళ్ల ఇంట్లో నీళ్లు నిలువ చేసుకోవడానికి ఈ కింది పాత్రలు ఉపయోగిస్తారు. వాటిని చూడండి.

If we fill water completely in the above containers.......

చిత్రంలో చూపిన పాత్రల్లో నీరు నిండుగా నింపితే –

Then, which container holds more water?

దేంట్లో నీరు ఎక్కువగా పడుతుంది?

In which containers do you store water at your home?

మీ ఇంట్లో ఏయే పాత్రల్లో నీరు నిలువ చేస్తారు?

SCERT TELANGANA

We use steel pots, clay pots, buckets, cement tubs etc; to store water in our houses. We use this water for all our needs.

మనం ఇళ్లలో నీటిని నిలువ ఉంచుకోవడంకోసం బిందెలు, కుండలు, బకెట్లు, సిమెంటు తొట్టెలు మొదలైనవి ఉపయోగిస్తాం. మన అవసరాలకు వాడుకుంటాం.

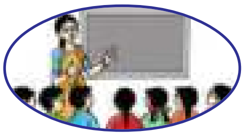

Why do we need water? / మనకు నీరు ఎందుకు అవసరం?

We use water for various purposes right from morning to night. Observe the pictures given below. What are the people doing?

మనం ప్రతిరోజూ నిద్రలేచినప్పటినుంచి రాత్రి నిద్రపోయేవరకు నీటిని అనేక అవసరాలకు ఉపయోగించుకుంటాం. కింది చిత్రాలను చూడండి. వాళ్లు ఏం చేస్తున్నారు?

Discuss with your friends and write for what other purposes we use water.

నీళ్లు ఇంకా ఏయే పనులకు ఉపయోగిస్తామో మీ మిత్రులతో చర్చించి రాయండి.

What are the different kinds of work which require more water? What kinds of work require less water?

ఏయే పనులకు నీరు ఎక్కువ కావాలి? ఏయే పనులకు నీరు తక్కువ కావాలి?

SCERT TELANGANA

Is water essential for plants? / మొక్కలు బతకడానికి నీరు అవసరమా?

You have learnt that water is essential for us. Do you know who else needs water? Is water essential for plants? Think….. to know about it , do the following.

మనకు నీళ్లు అవసరం అని తెలుసుకున్నారు కదా! మనలాగే ఇంకా వేటికి నీళ్లు అవసరమో తెలుసా? మనతో పాటు మొక్కలకు కూడా నీరు అవసరమా? ఆలోచించండి. ఇందుకోసం కింది విధంగా చేయండి.

Do this and observe what happens. / చేసి చూడండి. ఏం జరిగిందో చెప్పండి.

Take two plants and water only one plant daily. Continue this for one week. Observe the two plants after one week. Write down the observations and your experiences in the table below.

రెండు మొక్కలను తీసుకోండి. ఒకదానికి రోజూ నీళ్లు పోయండి. రెండో దానికి నీళ్లు పోయకండి. ఇలా వారం రోజులు చేయండి. తర్వాత ఆ రెండు మొక్కలను చూడండి. ఏమి జరిగిందో పట్టికలో రాయండి.

Day వారం	What happened/ఏం జరిగింది?	
	Plant - 1 1వ మొక్క	Plant - 2 2వ మొక్క
Monday సోమవారం		
Tuesday మంగళవారం		
Wednesday బుధవారం		
Thursday గురువారం		
Friday శుక్రవారం		
Saturday శనివారం		
Sunday ఆదివారం		

Plant - 1

Plant - 2

SCERT TELANGANA

Plants would dry, if there is no water. Hence, we should water plants every day in our school. When plants grow nicely they look beautiful.

నీళ్లు లేకపోతే మొక్కలు వాడిపోతాయి. అందుకే మన ఇళ్లలో, పాఠశాలలో ఉండే మొక్కలకు రోజూ నీళ్లు పోయాలి. అప్పుడే మొక్కలు బాగా పెరుగుతాయి. అందంగా కనిపిస్తాయి.

Salim is a member of clean and green Committee of school. He and his friends planted rose, hibiscus plants, etc; in the school compound and watered them regularly. The plants began to blossom after a few days. The teachers appreciated Salim for his work in the school assembly. Teachers requested the other children to water plants of the school every day.

సలీం పాఠశాల పరిశుభ్రత కమిటీలో సభ్యుడిగా ఉన్నాడు. మిత్రులతో కలిసి పాఠశాలలో గులాబి, మందారం, గన్నేరు వంటి మొక్కలు తెచ్చి నాటాడు. వాటికి రోజు నీళ్లు పోశాడు. కొద్ది రోజులకు ఆ చెట్లన్నీ పూలు పూశాయి. ప్రార్థనాసమయంలో ఉపాధ్యాయులు సలీం చేసిన పనిని మెచ్చుకున్నారు. బడిలో పిల్లలందరూ మొక్కలకు నీళ్లు పోయాలని చెప్పారు.

Do you water the plants at your home and school? Water your plants daily at home/school. How do you feel when the flowers blossom? Discuss with your friends.

మరి మీరు కూడా ఇలా చెట్లకు నీళ్లు పోస్తున్నారా? మీ ఇంట్లో లేదా బడిలో చెట్లకు, మొక్కలకు నీళ్లు పోయండి. మీరు నీళ్లుపోసి పెంచుతున్న మొక్కకు పూలు పూస్తే మీకు ఎలా అన్పిస్తుందో! చెప్పండి.

Animals also need water

One day Madhu came to Kishan's house. He found small water containers here and there. When Kishan poured water into them hens came and started drinking. Madhu felt happy on seeing the way hens were drinking water. What do you understand by this? As water is essential for plants and us, in the same way the animals also require water. Give some examples to show water is essential for animals. Discuss with your friends.

Do you know?

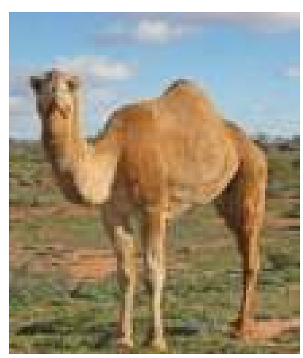

Once, camel drinks water it can stay without water for a number of days. It drinks a lot of water when is available and stores it in the body.

SCERT TELANGANA

జంతువులకు నీళ్లు అవసరం

ఒకరోజు మధు, కిషన్ ఇంటికి వచ్చాడు. కిషన్ ఇంట్లో అక్కడక్కడ చిన్న చిన్న నీటిపాత్రలు కన్పించాయి. కిషన్ ఆ పాత్రల్లో నీళ్లు పోయగానే కోళ్లు వచ్చి నీళ్లు తాగసాగాయి. కోడి నీళ్లు తాగే విధానం చూసిన మధుకు భలే ముచ్చటేసింది. దీన్ని బట్టి మీకేమి తెలిసింది? మనకూ, మొక్కలకూ నీరు అవసరమున్నట్లే జంతువులకు కూడా నీరు అవసరం. జంతువులకు కూడా నీరు అవసరమని చెప్పడానికి కొన్ని ఉదాహరణలు చెప్పండి. మీ మిత్రులతో కలిసి ఆలోచించండి.

Which animals have you seen drinking water?
మీరు ఏ ఏ జంతువులు నీళ్లు తాగడం చూశారు?

What are the other purposes, where animals require water other than drinking?
జంతువులకు నీళ్లు తాగడానికే కాకుండా ఇంకా ఎందుకోసం అవసరం?

మీకు తెలుసా?

ఒంటె ఒకసారి నీళ్లను తాగితే చాలా రోజుల వరకు నీళ్లు తాగకుండా ఉండగలుగుతుంది. నీళ్లు దొరికినపుడు బాగా తాగి నీటిని తన శరీరంలో నిలువ చేసుకుంటుంది.

Water is essential for plants, animals and human beings to survive.

మొక్కలు, జంతువులు, మనుష్యులు బతకడానికి నీళ్లు అవసరం.

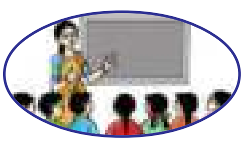

What type of water should we drink? / మనం ఎలాంటి నీటిని తాగాలి?

Madhu and Kishan were playing in the school. Madhu became thirsty. He immediately ran and tried to dip the glass in to the water pot. On seeing this, Kishan advised him not to dip the glass into the water with hands. Why did Kishan ask Madhu not to do that? What happens when we dip the glass into the water with hands? Think ...

మధు, కిషన్ పాఠశాలలో ఆడుకుంటున్నారు. మధుకు దాహం వేసింది. వెంటనే పరుగెత్తుకుంటూ వెళ్లి గ్లాసును కుండలో ముంచబోయాడు. కిషన్ వెంటనే మధు చేయి పట్టుకుని అలా నీళ్లలో గ్లాసుతో పాటు చేతిని ముంచవద్దని అన్నాడు. కిషన్ మధుతో ఇలా ఎందుకు అని ఉంటాడు? చేత్తో గ్లాసును పట్టుకొని నేరుగా కుండలో ముంచితే ఏమౌతుందో? ఆలోచించండి.

SCERT TELANGANA

Do the experiment and tell what happened.

చేసి చూడండి. ఏం జరిగిందో చెప్పండి.

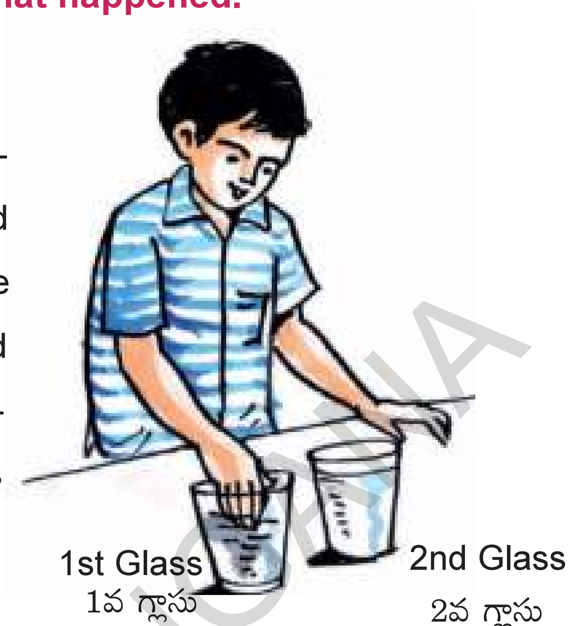

Kishan brought two big glass tumblers. He filled both with water. He asked Madhu to dip his hand into the water of one glass. Madhu did the same. What would have happened? You also do the same. Observe how the colour of the water changes when you dip your hands into it. Observe the colour of water in the second tumbler. which tumbler's water became dirty? What did you learn from this?

కిషన్ రెండు పెద్దగాజు గ్లాసులు తీసుకొచ్చాడు. రెండింటిని నీటితో నింపాడు. ఒక గ్లాసులోని నీళ్లలో మధు చేయిని ముంచమన్నాడు. మధు అలాగే చేశాడు. ఏం జరిగి ఉంటుంది? మీరు కూడా ఇలాగే చేసి చూడండి. మొదటి గ్లాసులో మీ చేతిని ముంచండి. గ్లాసులోని నీటిరంగు ఎలా మారింది? రెండో గ్లాసులోని నీరు ఎలా ఉంది? ఏ గ్లాసులోని నీరు మురికిగా మారింది? ఈ మురికి ఎక్కడినుంచి వచ్చింది? దీన్నిబట్టి మీరేమి తెలుసుకొన్నారు?

When we play and do different work our hands become dirty with dust, microbes and impurities. When we dip our hands into the water without washing, they get units the water. If we drink this water we get diseases. Hence, we should drink clean water, which does not have any impurities in it.

మనం ఆడుకునేటప్పుడు, పనులు చేసేటప్పుడు మన చేతులకు దుమ్ము, ధూళి, మలినాలు అంటుకుంటాయి. చేతులను కడుక్కోకుండా, తాగేనీటిలో చేతులను పెడితే ఆ మలినాలన్నీ నీటిలోకి చేరతాయి. అలాంటి నీళ్లు తాగితే రోగాలు వస్తాయి. కాబట్టి దుమ్ము, ధూళి మలినాలు కలువనటువంటి పరిశుభ్రమైన నీరు తాగాలి.

SCERT TELANGANA

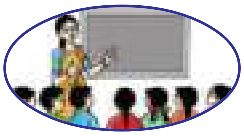

You know that wells, lakes, ponds and streams contain water. Observe the picture of a pond given below.

బావులు, కుంటలు, చెరువులు, కాలువలు మొదలయిన వాటిలో నీరు ఉంటుందని తెలుసుకదా! కింది చెరువు బొమ్మ చూడండి.

What are the people doing in the pond?
చెరువులో ఎవరెవరు ఏమేమి చేస్తున్నారు?
What happens to the water when they do such things?
వాళ్లు చేస్తున్న పనులవల్ల చెరువులోని నీరు ఏమౌతుంది?
What happens when we drink this water?
ఈ చెరువులోని నీళ్లు తాగితే ఏమౌతుంది?

When the clothes are washed and utensils are cleaned in the pond more impurities get added to the water. Besides this, harmful bacteria will reach the water. We call this dirty and unclean water as 'Polluted water.' When we drink this water our body gets infections and it leads to jaundice, cholera, vomiting, loose motions etc.

చెరువులు, బావుల్లో చెత్తా చెదారం, దుమ్ము, ధూళితోపాటు బట్టలు ఉతకడం, పాత్రలు కడగడం వంటివాటివల్ల మలినాలు చేరతాయి. వాటితోపాటు మనకు హానిచేసే క్రిములు కూడా నీటిలోకి చేరతాయి. ఇలాంటి నీరును 'అపరిశుభ్రమైన నీరు' లేదా 'కలుషితమైన నీరు' అని అంటారు. ఇలాంటి నీళ్లు తాగితే వాంతులు, విరేచనాలు, కామెర్లు, కలరా వంటి రోగాలు వస్తాయి.

SCERT TELANGANA

Good Habits / మంచి అలవాట్లు

We get most of the diseases by drinking polluted water. Hence, we should take some precautions. We should have good and clean habits. What are they? Think............

మనకు వచ్చే వ్యాధుల్లో ఎక్కువ వ్యాధులు కలుషితమైన నీటిని తాగడంవల్లనే వస్తాయి.

ఇందుకోసం మనం కొన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకోవాలి. మనకు మంచి అలవాట్లు ఉండాలి! అవి ఏమై ఉంటాయో ఆలోచించండి.

We should take water from the pot with a ladel (Garite) and pour it into the glass.

కుండలోని నీటిని గరిటెతో గ్లాసులో పోసుకొని తాగాలి.

While drinking water the glass should not touch our mouth.

గ్లాసుతో నీళ్లు తాగేటపుడు నోటికి ఆనించి తాగకూడదు. గ్లాసు ఎత్తి తాగాలి.

We should not drink water from wells and tanks.

చెరువుల్లోని, బావుల్లోని నీరు తాగగూడదు.

The treated water which comes from taps and bore wells only should be drunk. Filtered water is safe to drink.

బోరు, నల్లాల ద్వారా వచ్చే సురక్షితమైన నీరు మాత్రమే తాగాలి; వడబోసిన నీరు మాత్రమే తాగాలి.

Plastic water bottles should not be reused.

ఒకసారి వాడిన, మందంలేని ప్లాస్టిక్ సీసాలో నీళ్లు తాగరాదు.

The plastic dissolves in the water and the water becomes poisonous. If plastic is to be used, thicker plastic bottles only should be used.

ప్లాస్టిక్ సీసాలోని నీళ్లలో ప్లాస్టిక్ కరిగిపోయి విషపదార్థాలు చేరతాయి.

మందమైన ప్లాస్టిక్ సీసాలోనే నీళ్లు తెచ్చుకోవాలి.

SCERT TELANGANA

Is pure water available to all? / శుభ్రమైన నీళ్లు అందరికీ అందుబాటులో ఉంటాయా?

There is a tap in Rajani's house. They use only the tap water. There is no tap in Venkanna's house. They bring water from the road side public tap. See the surroundings of the public tap in the picture.

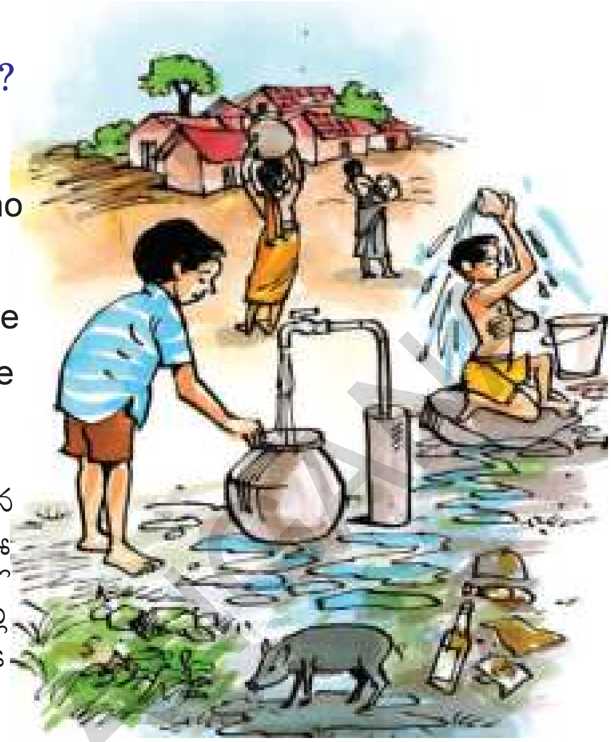

రజని వాళ్ల ఇంట్లో నల్లా ఉంది. నల్లాలో వచ్చిన నీళ్లను మాత్రమే వాడుకుంటారు. వెంకన్న వాళ్లింట్లో నల్లా లేదు. వాళ్లు వీధిలోని నల్లా దగ్గర నీళ్లు తెచ్చుకుంటారు. ఆ వీధి నల్లా దగ్గర ఎలా ఉందో కింది చిత్రం చూడండి.

What happens if we bring and drink the water from such surroundings?
ఇలాంటి పరిసరాలలోని నీళ్లు తెచ్చుకుని తాగితే ఏమౌతుంది?

What should we do to have clean surroundings at the public tap?
వీధి నల్లా దగ్గర శుభ్రంగా ఉండాలంటే మనం ఏం చేయాలి?

Generally, people use pots and drums to store water. Some people use ranjans(big size earthen pot) to store water. Have you drunk water from ranjan any time? How will it be? Fill a ranjan with water and observe after one hour. What did you observe? Ranjan's water would be very cool. Rajani observed a bubble top water (filtered water can) in her uncle's house and she saw the water purifier that functions with electricity. "What is this for?" She asked her uncle. "This purifies water," replied her uncle. Does any one get water in water can or bubble tops in your village? Why do they get water from these? Who else has water purifier at their home? Know the details and tell.

సాధారణంగా నీటిని బిందెల్లో, కుండల్లో నింపి పెట్టుకొంటారు. కొంతమంది ఇళ్లలో రంజనులో కూడా నీటిని నింపి పెట్టుకుంటారు. రంజనులో నీళ్లు నువ్వెప్పుడైనా తాగావా? ఎలా ఉంటాయి? రంజనులో నీళ్లుపోసిన తర్వాత ఒక గంట తరవాత చూడండి. ఏం గమనించారు? రంజనులోని నీరు చల్లగా

SCERT TELANGANA

ఉంటుంది. రజని వాళ్ల మామయ్య ఇంట్లో వాటర్ బబుల్‌ను చూసింది. అట్లాగే కరెంటు ద్వారా నీటిని శుద్ధిచేసే పరికరాన్ని చూసింది. ఇది ఎందుకని అడిగింది. 'ఇది నీటిని శుద్ధిచేస్తుంది' అని రజనికి వాళ్ల మామయ్య చెప్పాడు. మరి మీ ఊళ్లో కూడా ఇలా నీళ్లక్యాను లేదా బబుల్స్‌తో నీళ్లు తెప్పించుకుంటున్నారా? ఎందుకు తెప్పించుకొంటున్నారు? ఇంకా ఎవరెవరి ఇళ్లలో నీటిని శుద్ధిచేసే పరికరాలు ఉన్నాయో తెలుసుకొని చెప్పండి.

When we mix chlorine tablets or bleaching powder in water the bacteria.

నీటిలో క్లోరిన్ బిళ్లలు వేయడం లేదా బ్లీచింగ్ పౌడరు వేస్తే నీటిలోని క్రిములు చనిపోతాయి.

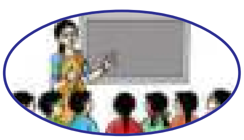

Water Scarcity / నీటికొరత

There is a well in Rajani's residence. One summerday her mother tried to get water from the well and dropped the bucket with rope. But the bucket did not touch the water. Though the rope is long it could not reach the water level. "Why the water is not reachable?" asked Rajani. "As this is summer, the water level dropped down, and became unreachable" replied her mother.

రజనివాళ్లింట్లో చేదబావి ఉంది. రజనివాళ్లమ్మ వేసవిలో బకెట్‌ను బావిలోకి వదిలింది. కానీ బకెట్‌కు నీళ్లు అందలేదు. తాడు సరిపోలేదు. తాడు తీసుకునిరమ్మని రజనికి చెప్పింది. తాడు ఉంది కదా! మళ్లీ ఎందుకు? అని అడిగింది రజని. వేసవికాలం కదా! బావిలో నీళ్లు లోతుకు వెళ్లాయి. బకెట్‌కు అందడం లేదు అని రజని వాళ్ల అమ్మ చెప్పింది.

SCERT TELANGANA

What made the water level drop in well? Why?

ఇలా బావిలోని నీరు లోపలికి ఎందుకు వెళ్లి ఉంటుంది?

In which season does the water in the wells decreases?

ఏ కాలంలో బావిలో నీరు తగ్గుతుంది? ఎందుకు?

The wells and ponds would dry up during summer. Water in the bore wells also decreases. The villagers wouldn't get sufficient water. This situation is called 'Water Scarcity'. For these villages, water is supplied through tankers by government. Did this situation arise any time in your village? Did they bring water by tankers any time? Why did they bring? on what other occasions is water brought by tankers?

వేసవి కాలంలో బావులు, చెరువులు ఎండిపోతాయి. బోరుబావుల్లో కూడా నీరు అడుగంటిపోతుంది. ఊళ్లలో జనానికి అవసరానికి చాలినంత నీళ్లు దొరకవు. ఇలాంటి పరిస్థితినే 'నీటి ఎద్దడి' అంటారు. అలాంటి సమయాల్లో ప్రభుత్వమే ట్యాంకర్లద్వారా నీటిని సరఫరా చేస్తుంది. ఇలా మీ గ్రామంలో ఎప్పుడైనా జరిగిందా? ట్యాంకర్లో నీటిని ఎప్పుడైనా తెచ్చారా? ఎందుకు తెచ్చి ఉంటారు? ఇంకా ఏయే సందర్భాలలో ట్యాంకర్లలో నీటిని తెస్తారు?

What difficulties do we face when water is not available during summer?

వేసవిలో నీరు దొరక్కపోతే ఏ ఏ ఇబ్బందులు కలుగుతాయి?

What should be done to avoid water scarcity in summer?

వేసవిలో నీటికొరత తీరాలంటే ఏం చేయాలి?

SCERT TELANGANA

Conservation of water / నీటిని పొదుపు చేయడం

Rahim came to Hyderabad during summer holidays. He saw a large pit with water in the back yard of his uncle's house. "Why is this pit built?" he asked his uncle. "This is water harvesting pit. During rainy season, to avoid the wastage of rain water it is diverted into this pit. This increases ground water. Increasing water deposits is very important and also, saving and conserving water is equally important," replied uncle.

రహీం వేసవి సెలవుల్లో హైదరాబాద్‌కు వచ్చాడు. వాళ్ల చిన్నాన్న ఇంటిపెరట్లో ఉన్న పెద్ద గుంతను చూశాడు. 'ఇది ఎందుకు?' అని అడిగాడు రహీం. ఇది ఇంకుడు గుంత. వర్షాకాలంలో వర్షపు నీటిని, ఈ గుంతలోకి మళ్లిస్తే భూమిలో నీటినిలువలు పెరుగుతాయి. నీటినిలువలు పెంచుకోవడం ఎంత ముఖ్యమో, నీటిని పొదుపుగా వాడుకోవడం కూడా అంతే ముఖ్యం అని రహీంవాళ్ల చిన్నాన్న చెప్పాడు.

You know that water should be saved and preserved. Now, observe the pictures given below. What did you understand?

నీటిని పొదుపుగా వాడాలి. కాపాడుకోవాలి అని తెలుసుకున్నారు కదా! మరి కింది చిత్రాలు చూడండి. వీటిని చూసి మీరేం గ్రహించారు?

What is happening to the water in the first picture? Why is it happening?
మొదటి చిత్రంలో నీరు ఏమౌతున్నది? ఇలా ఎందుకు జరుగుతున్నది?
What is happening in the second picture? On what other occasions water gets wasted?
రెండో చిత్రంలో ఏం జరుగుతున్నది? ఇంకా ఇలా ఎప్పుడెప్పుడు నీరు వృధా అవుతుంది?
Observe the third picture. How is water getting wasted? Who incurs loss due to this?
మూడో చిత్రం చూడండి. నీరు ఎలా వృధా అవుతున్నది? దీనివల్ల ఎవరికి నష్టం కలుగుతుంది?
What should be done to stop the wastage of water on such occasions?
ఇలాంటి సందర్భాలలో నీరు వృధాకాకుండా ఉండటానికి ఏం చేయాలి?

SCERT TELANGANA

Water is very important for us. Water is essential to live. We should not waste valuable water. We should save and use water and drink purified water only. Driniking polluted water causes us many diseases.

నీరు మనకు ఎంతో ముఖ్యమైనది. మనం జీవించడానికి నీరు అవసరం. ఇలాంటి నీటిని వృథా చేయకూడదు. పొదుపుగా వాడాలి. పరిశుభ్రమైన నీటినే తాగాలి. కలుషితమైన నీటిని తాగడం వల్ల అనేక వ్యాధులు వస్తాయి.

Stop wastage of water – Save water – It is our duty

నీటి వృథాను అరికడదాం – నీటిని పొదుపుగా వాడుకుందాం – ఇది మన కర్తవ్యం

Key words / కీలక పదాలు

1. Water deposits / నీటినిలువలు
2. Uses of water / నీటి ఉపయోగాలు
3. Purified water / పరిశుభ్రమైన నీరు
4. Polluted water / కలుషితమైన నీరు
5. Wastage of water / నీటిని వృథాచేయడం
6. Water harvesting pit / ఇంకుడు గుంత

What have we learnt? / మనం నేర్చుకున్నవి

- We get water from streams, canals, lakes, ponds, wells , rivers etc;
  వాగులు, కాలువలు, బావులు, చెరువులు, నదులు వంటి నీటివనరులనుంచి నీరు లభిస్తుంది.
- Water is used for drinking, washing clothes, cleaning utensils, bathing, etc;
  తాగడం, బట్టలు ఉతకడం, పాత్రలు కడగడం, స్నానంచేయడం వంటివాటికి నీటిని ఉపయోగిస్తారు.
- Water is essential for animals, plants and human beings to live.
  జంతువులు, మొక్కలు, మనుష్యులు బతకడానికి నీరు అవసరం.
- Generally water is stored in pots, buckets, tubs, steel drums, tanks etc;
  సాధారణంగా నీటిని కుండ, బకెట్, బిందె, తొట్టి, ట్యాంక్‌లలో నిలువచేస్తారు.

SCERT TELANGANA

- We get diseases by drinking polluted water.

  కలుషితమైన నీటిని తాగడంవల్ల అనేక వ్యాధులు వస్తాయి.

- Water should be saved and used. Purified water only should be used for drinking.

  నీటిని పొదుపుగా వాడుకోవాలి. శుభ్రమైన నీటిని మాత్రమే తాగాలి.

- We should see that no water is wasted through pipes, tanks and taps.

  పైపులనుంచి, ట్యాంకులనుంచి, నల్లాల నుండి నీరు వృథా కాకుండా చూడాలి.

DO THIS / ఇవి చేయండి

Conceptual Understanding / విషయావగాహన

1. What happens if there is no water?

   నీరు లేకుంటే ఏమవుతుంది?

2. Give few examples of water resources. Which water resources are there in your area?

   నీటి వనరులకు కొన్ని ఉదాహరణలు చెప్పండి. మీ ప్రాంతంలో ఉన్న నీటివనరులేవి?

3. How do you store water in your house?

   మీ ఇంట్లో నీటిని వేటిలో నిలువ చేస్తారు?

4. On what occasions water is wasted in your house? How do you prevent it?

   మీ ఇంట్లో ఎప్పుడెప్పుడు నీరు వృథా అవుతుంది? దీన్ని అరికట్టడానికి మీరేం చేస్తారు?

5. Give examples of how water get wasted in your surroundings and locality.

   మీ పరిసరాల్లో నీరు ఎక్కడెక్కడ వృథా అవుతుందో ఉదాహరణలు చెప్పండి.

6. Which water is good to drink? Pond water or tap water? Why?

   చెరువు నీళ్లు, నల్లా నీళ్లల్లో ఏవి తాగడానికి మంచిది? ఎందుకు?

7. We should use water sparingly. Write any five things you can do in this regard?

   నీటిని మనం పొదుపుగా వాడాలి కదా! ఇందుకోసం మీరు చేసే కనీసం 5 పనులు రాయండి.

SCERT TELANGANA

8. Why should we all drink purified water?
మనమందరం పరిశుభ్రమైన నీరు తాగాలి? ఎందుకంటే ....

9. In some areas water is supplied by tanker for drinking and other purposes. What should be done to stop the wastage of water?
కొన్ని ప్రాంతాలలో తాగడానికి, ఇతర అవసరాలకు కూడా ట్యాంకరులో నీళ్లను సరఫరా చేస్తారు. ఆ ప్రాంతంవాళ్లు నీటిని పొదుపుగా ఎలా వాడుకోవాలి? వృథాకాకుండా ఏమేమి చేయాలి?

Draw and Colour the pictures. / బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. What containers are used to store water at your home? Draw pictures.
మీ ఇంట్లో నీటిని దేంట్లో నిలువచేస్తారు? వాటి బొమ్మలు గీయండి.

Information Skills - Project work / సమాచార నైపుణ్యాలు–ప్రాజెక్టు పని

1. We drink water every day. Do you know how many times do we drink water? Do you want to know? Then do this. Count how many glasses of water you drink from morning to night? Fill in the table with the particulars.
మనం ప్రతి రోజూ నీళ్లు తాగుతాం కదా! ఎన్నిసార్లు తాగుతామో తెలుసుకుందామా! మీరు ఉదయంనుంచి రాత్రి పడుకొనే వరకు ఎన్ని గ్లాసుల నీరు తాగుతారో లెక్కించండి. ఆ వివరాలను కింది పట్టికలో రాయండి.

SCERT TELANGANA

Time of drinking water నీళ్లు తాగిన సమయం	How many glasses? ఎన్ని గ్లాసులు నీళ్లు తాగారు?

- How many glasses of water you drank the whole day?
  ఒక రోజుకు మొత్తం ఎన్ని గ్లాసులు నీళ్లు తాగావు?
- At what time you drank more water? / ఏ సమయంలో ఎక్కువ సార్లు నీళ్లు తాగావు?
- You friends also wrote the information. Ask them and find out how many glasses of water they drank?
  నీలాగే మీ మిత్రులు కూడా రాశారు కదా! వాళ్లు కూడా ఎన్ని గ్లాసులు తాగారో తెలుసుకోండి?
- Who drank more than you did? / నీ కంటే ఎక్కువ నీళ్లు తాగిన వాళ్లు ఎవరు?
- Who drank less than you? Who drank the most?
  నీకంటే తక్కువ నీళ్లు తాగిన వాళ్లు ఎవరు? అందరి కంటే ఎక్కువ నీళ్లు ఎవరు తాగారు?
- Who drank the least? / అందరికంటే తక్కువ నీళ్లు తాగింది ఎవరు?

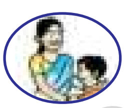

Appreciation / ప్రశంస

1. One day Latha was going to her friend's house to play. On the way, some people were washing their clothes without turning the tap off and told them not to waste water.

   లత ఒకరోజున ఆడుకోవడానికి తన స్నేహితురాలు ఇంటికి వెళుతున్నది. దారిలో నల్లా (కుళాయి) దగ్గర కొందరు బట్టలు ఉతుకుతున్నారు. ఆమె నల్లాను ఆపివేసి అక్కడున్నవారికి నీటిని వృథా చేయవద్దని వివరించింది.

   Is the work done by Latha good or bad? Why?

   లత చేసిన పని మంచిదా? కాదా? ఎందుకు?

SCERT TELANGANA

Ask a Question / ప్రశ్నించడం

1. Somu wanted to know about the saving and purifying of water. He went to his teacher. What questions Somu might have asked his teacher? What answers teacher might have given?
   సోము నీటి పొదుపు గురించి, నీరు పరిశుభ్రం కావడం గురించి తెలుసుకోవాలనుకున్నాడు. ఇందుకోసం వాళ్ల టీచరు దగ్గరికి వెళ్లాడు. సోము వాళ్ల టీచరును ఏమేమి అడిగి ఉంటాడు? టీచరు ఏం చెప్పి ఉంటారు?

2. Once Jangu came to Hyderabad. He saw that water is supplied by tankers. Jangu was surprised. "Why should water be brought by tankers?" He questioned Hussain's grandpa about it. What Jangu might have asked? What would you ask if you were in his place?
   జంగు ఒకసారి హైదరాబాదుకు వచ్చాడు. అక్కడ ట్యాంకర్లలో నీళ్లు తేవటం చూశాడు. జంగుకు చాలా ఆశ్చర్యం అనిపించింది? ట్యాంకర్లలో నీరు తేవడం ఎందుకని? అక్కడే ఉన్న హుస్సేన్ తాతను అడిగాడు. జంగు చాలా ప్రశ్నలు అడిగాడు. నీవైతే ఏమేమి అడుగుతావు?

I can do this / నేనివి చేయగలను

1.	I can tell the resources from where we can get water. ఏయే వనరులనుంచి మనకు నీరు లభిస్తుందో చెప్పగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
2.	I can explain how water gets polluted. నీరు ఎలా అపరిశుభ్రం అవుతుందో చెప్పగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
3.	I can explain how and why water should be saved. నీటిని పొదుపుగా ఎలా, ఎందుకు వాడుకోవాలో చెప్పగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
4.	I can locate the water resources of our area. మా ప్రాంతంలోని నీటివనరులను గుర్తిస్తాను.	Yes/No ఔను / కాదు
5.	I can ask questions about the wastage and saving of water. నీటి వృథా, పొదుపు గురించి ప్రశ్నించగలను.	Yes/No ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA

16. LET'S GO TO COUNTRY SIDE (ఊరికి పోదాం)

Abdullah left for Mumbai with his father and mother for their relatives marriage. They went to the railway station by an .

The 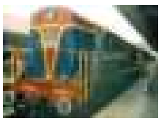 to Mumbai came and stopped at the platform. Abdullah and his parents got in to the They travelled all night and reached Mumbai in the morning. They went to their relative's house which was nearby, in a 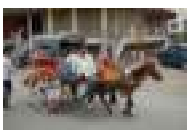, pulled by a horse. The next morning they went to the airport by a 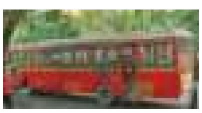 to receive their uncle who was coming from America. There, they saw an . They met their uncle who got down from the and reached home in a 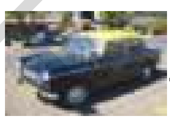. In the evening, they visited the Elephanta caves, which is in the middle of the sea in a 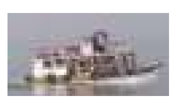. The next day, the marriage was held grandly. They brought the wedding gifts and articles home in a . All of them returned after the marriage.

SCERT TELANGANA

అబ్దుల్లా వాళ్లబంధువుల ఇంట్లో పెళ్ళికి అమ్మా నాన్నలతో కలిసి ముంబాయి బయలుదేరాడు.

వాళ్లంతా కలిసి ఇంటి నుంచి రైల్వేస్టేషన్‌కు లో వెళ్లారు. ప్లాట్‌ఫారంమీదికి ముంబాయి వెళ్లే

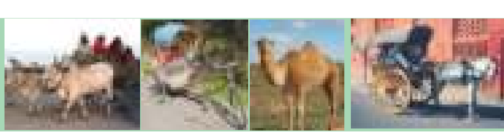

వచ్చి ఆగింది. అబ్దుల్లా, వాళ్ల అమ్మానాన్నా ముంబాయి వెళ్లే ఎక్కారు. రైలులో రాత్రంతా ప్రయాణంచేసి ఉదయం ముంబాయికి చేరుకున్నారు. రైల్వేస్టేషన్‌కు దగ్గరగా ఉన్న బంధువుల ఇంటికి లో వెళ్లారు. ఉదయం అమెరికానుంచి పెళ్లికి వస్తున్న, వాళ్ల మామయ్యను కలుసుకోవడానికి 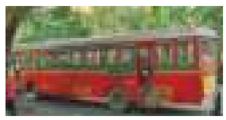 లో విమానాశ్రయానికి వెళ్లారు. అక్కడ చూశారు. దిగిన మామయ్యను కలుసుకొని అందరూ 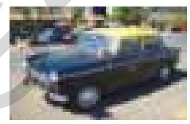 లో ఇంటికి చేరుకొన్నారు. సాయంత్రం 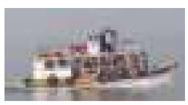 లో సముద్రం మధ్యలో ఉన్న ఎలిఫెంటా గుహలకు వెళ్లారు.

మరుసటి రోజున పెళ్లి బాగా జరిగింది. పెళ్లి సామాన్లు లో వేసుకొని అందరూ తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు.

What do you understand by journey?

ప్రయాణం అంటే ఏమిటి?

Name the vehicles Abdullah travelled by?

అబ్దుల్లా ఏ ఏ వాహనాలలో ప్రయాణించాడు?

Name vehicles he saw?

ఏ ఏ వాహనాలు చూశాడు?

Name the vehicles you saw in the above passage? Which vehicles did you travel by?

పై వాహనాలలో మీరు వేటిని చూశారు? వేటిలో ప్రయాణించారు?

SCERT TELANGANA

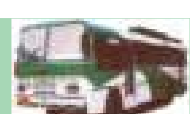

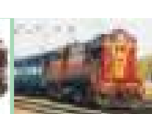

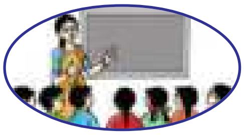

You know the different vehicles Abdullah saw and travelled. Vehicles are used to travel from one place to another. We can reach our destination using these vehicles.

అబ్దుల్లా ఏయే వాహనాలు చూశాడో, వేటిలో ప్రయాణించాడో తెలుసుకున్నారు కదా! వాహనాలు ఒక ప్రాంతంనుంచి మరొక ప్రాంతానికి వెళ్లడానికి ఉపయోగపడతాయి. వీటిలో ప్రయాణం చేసి మనం వెళ్లాలనుకున్న ప్రాంతాలకు చేరవచ్చు.

Till now, you have learnt different modes of transport. Some of these are move on land, some sail on water and some fly in the air. Observe the picture given below. Name the vehicles and their mode of travelling.

ఇప్పటి వరకు వివిధ రకరకాల వాహనాలను గురించి తెలుసుకున్నారు కదా! వీటిలో కొన్ని నీటిలో ప్రయాణిస్తాయి, మరికొన్ని గాలిలో ప్రయాణిస్తాయి, ఇంకొన్ని నేలమీద ప్రయాణిస్తాయి. కింది చిత్రాన్ని చూడండి. ఏవేవి ఎక్కడ ప్రయాణిస్తున్నాయో చెప్పండి.

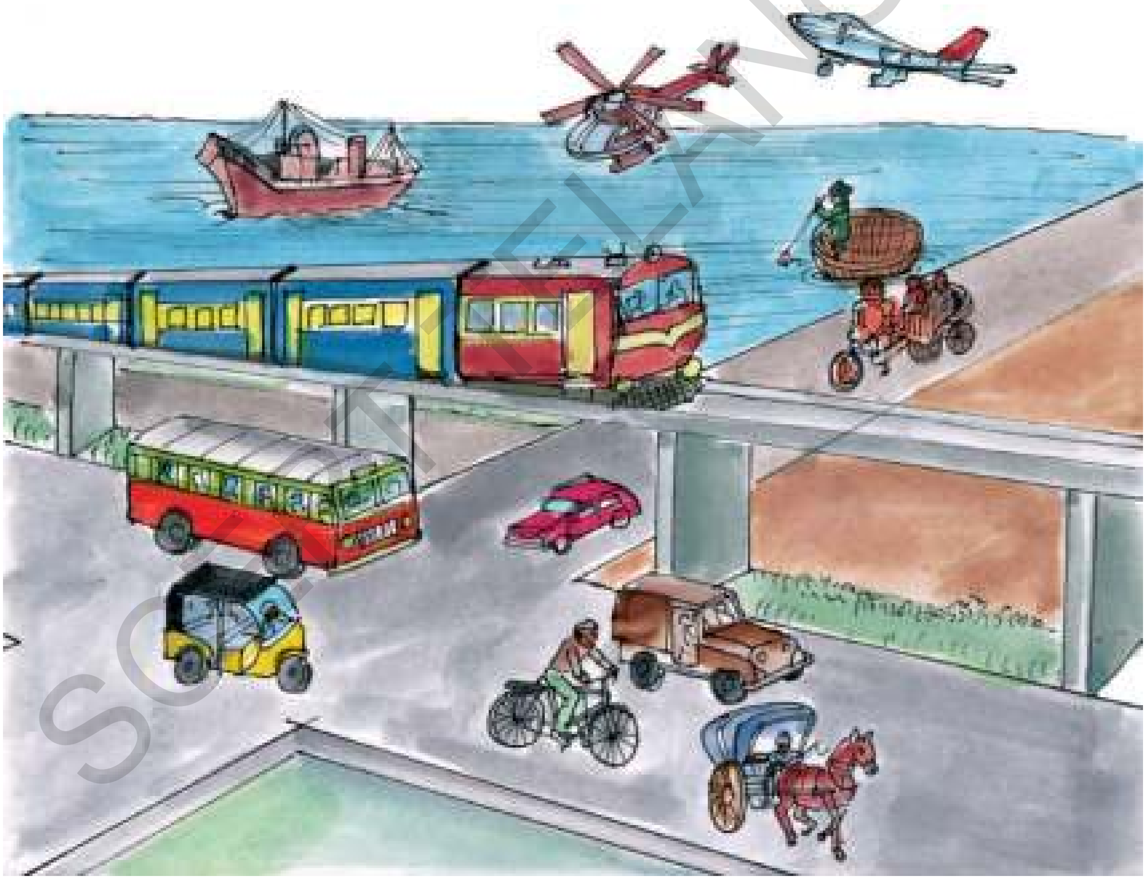

Do you know the names of vehicles which travel on land, water and air? Fill in the table.

నేలమీద, నీటిమీద, గాలిలో ప్రయాణించే వాహనాలు మీకు తెలుసా? వాటి పేర్లను కింది పట్టికలో రాయండి.

SCERT TELANGANA

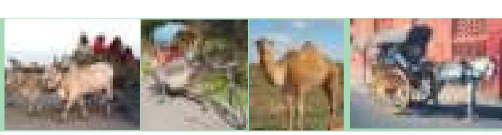

Vehicles that run on land నేలమీద ప్రయాణించేవి	Vehicles that sail on water నీటిలో ప్రయాణించేవి	Vehicles that fly in the air గాలిలో ప్రయాణించేవి

Which of these, vehicles are in your village city?

మీ ఊరిలో ఏ ఏ రకాల వాహనాలు ఉన్నాయి?

Observe the pictures given below. Colour the ones which are used in your village/city.

కింది చిత్రాలు చూడండి. వీటిలో మీ ఊరిలో ఉపయోగించేవాటికి రంగులు వేయండి

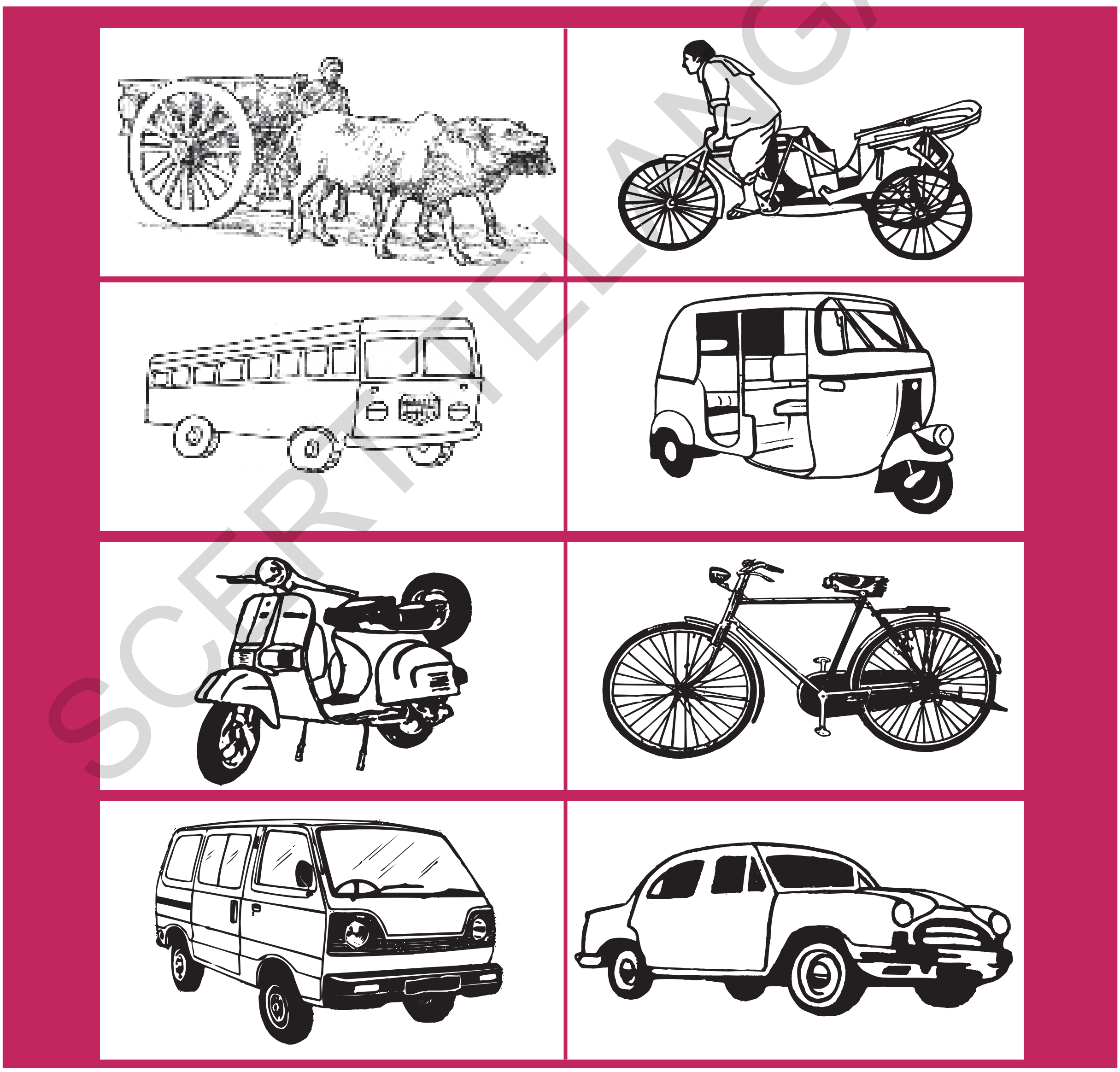

SCERT TELANGANA

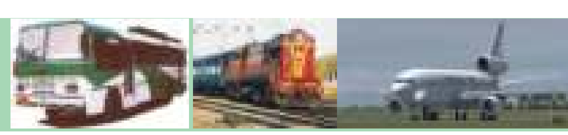

You have identified the vehicles in above picture which are used for travelling in your village/city. What are the other vehicles used in your village/city other than the ones shown in the above picture?

మీ ఊరిలో వేటిని ప్రయాణానికి ఉపయోగిస్తున్నారో గుర్తించారు కదా! ఇవి కాకుండా ఇంకా ఏయే వాహనాలను మీ ఊరిలో ప్రయాణించడానికి ఉపయోగిస్తారు?

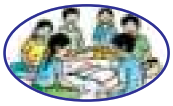

Name the vehicles you use to reach nearby places from your area? Name the vehicles that are used to travel to faraway places? Name the vehicles that are used to travel to very far off places? Fill in the table with their names.

మీరున్న చోటునుంచి దగ్గరి ప్రాంతాలకు వెళ్లడానికి ఏ వాహనాలను ఉపయోగిస్తారు? దూరంగా ఉన్న ఊర్లకు వేటిలో వెళ్తారు. సుదూర ప్రాంతాలకు వేటిలో వెళ్తారో చెప్పండి. వాటిని కింది పట్టికలో రాయండి.

Vehicles used to reach nearby places దగ్గరి ప్రాంతాలకు వెళ్లడానికి	Vehicles used to reach faraway places దూర ప్రాంతాలకు వెళ్లడానికి	Vehicles used to reach much distant places చాలా దూర ప్రాంతాలకు (సుదూర ప్రాంతాలకు) వెళ్లడానికి

Different vehicles are used according to the distance and time. People go on foot to the very near by places. They also go by cycle, auto, rickshaw, boat, horse cart (tonga) etc. People go by bus, train, car, motor cycle, jeep etc; to reach distant places and to other countries they travel by aeroplane and ships.

ప్రయాణించే దూరం, అవసరాన్ని బట్టి వివిధ రకాల వాహనాలను ఉపయోగిస్తారు. దగ్గరగా ఉండే ప్రదేశానికి నడిచి వెళతారు. సైకిల్, ఆటో, రిక్షా, పడవ, గుర్రపు బండి వంటి వాహనాలపై కూడా వెళతారు. దూరంగా ఉండే ప్రాంతాలకు బస్సు, రైలు, కారు, మోటార్ సైకిల్, జీపు వంటివాటిల్లో వెళతారు. చాలా దూర ప్రాంతాలకు, విదేశాలకు విమానాలలో, ఓడలలో ప్రయాణిస్తారు.

Suraram is a village nearer to the forest. The villagers go to the forest every now and then. They go to the forest for honey, gum, soap, nuts etc.. But there is no road in the forest.

సూరారం ఊరు అడవికి దగ్గరగా ఉంది. ఆ ఊరిలోనివాళ్లు అప్పుడప్పుడు అడవికి వెళుతూ ఉంటారు. బంక, తేనె, కుంకుడుకాయలు మొదలయిన వాటికోసం అడవికి వెళతారు. అయితే అడవిలోకి పోవడానికి రోడ్డు లేదు.

SCERT TELANGANA

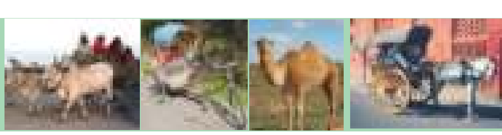

What do they use to travel to the forest? Think……….
వీళ్ళు అడవిలోకి వెళ్లడానికి దేనిపైన వెళతారో ఆలోచించండి.

Buses also come to Suraram. The buses don't ply to the villages which are far away from suraram as they don't have roads. How do people travel to such villages? All the villagers of Suraram wanted to go to the fair of Mallanna on the occasion of Sivarathri. For this, they arranged for a special bus. All of them went to Komaravelli fair and returned in the same bus.

సూరారం ఊరికి బస్సులు కూడా వస్తాయి. సూరారంనుంచి ఇంకా దూరంగా ఉండే గ్రామాలకు రోడ్డు సౌకర్యం లేకపోవడంవల్ల బస్సులు వెళ్లవు. మరి ఇలాంటి గ్రామాలకు ఎలా వెళతారు? శివరాత్రికి సూరారం ఊర్లోనివాళ్లందరూ మల్లన్న జాతరకు వెళ్లాలనుకున్నారు. ఇందుకోసం వాళ్లు ఒక బస్సును మాట్లాడుకున్నారు. బస్సులో అందరూ శివరాత్రికి మల్లన్న జాతరకు కొమరవెల్లి వెళ్లి వచ్చారు.

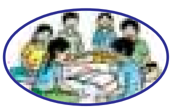

On what occasions do people arrange for special buses?
ఏయే సందర్భాలలో ప్రత్యేకంగా బస్సులు మాట్లాడుకుని వెళతారు?
How do they go if there are no buses to the village?
ఒకవేళ ఆ ఊళ్లకు బస్సులు లేకుంటే ఎలా వెళతారు?

There are many villages without bus facility. What vehicles are used in these villages to travel? How do the villagers travel when there are no buses to their villages?

బస్సు సౌకర్యంలేని ఊర్లు ఇంకా ఉన్నాయి. ఇలాంటి ఊర్లలో ఏయే ప్రయాణ సాధనాలు ఉంటాయి? అలాగే కొన్ని ఊళ్లకు బస్సులు రావు. అలాంటి ఊళ్లలోని వాళ్లు ఎలా ప్రయాణాలు చేస్తారు?

Read the names of the following vehicles. Find out the areas where they are used?

కింది ప్రయాణ సాధనాల పేర్లను చదవండి. వాటిలో ఏవేవి, ఏయే ప్రాంతాల్లో ఉపయోగిస్తారు? ఆలోచించి రాయండి.

Bicycle సైకిల్	Bullock-cart ఎడ్లబండి	Auto ఆటో	Scooter స్కూటర్	Tractor ట్రాక్టర్	Rickshaw రిక్షా
Jeep జీప్	Bus బస్సు	Van వ్యాన్	Lorry లారీ	Car బైక్	Boat పడవ

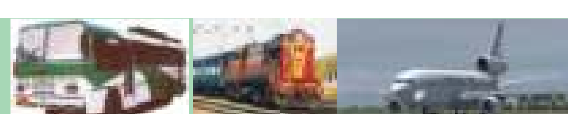

SCERT TELANGANA

Vehicles used in forests అటవీప్రాంతంలో తిరగడానికి ఉపయోగపడేవి	Vehicles used to travel to the villages which have no roads రోడ్డులేని ఊర్లకు వెళ్లడానికి ఉపయోగపడేవి	Vehicles to travel to other villages where there are no buses బస్సులేని ఊర్ల నుంచి ఇతర ఊర్లకు వెళ్లడానికి ఉపయోగపడేవి	Vehicles used to attend marriages and fairs జాతరలకు, పెళ్లిళ్లకు వెళ్లడానికి ఉపయోగపడేవి

People need different vehicles to travel. Many villages have well roads laid villagers here travel by buses. When there are no proper roads, villagers travel by bullock-carts, bicycles, motor cycles and autos.

ప్రతి ఊరిలోని వాళ్లకూ ప్రయాణం చేయడానికి రకరకాల వాహనాలు అవసరమౌతాయి. చాలా ఊర్లకు రోడ్డు సౌకర్యం ఉంది. ఇలాంటి ఊర్లకు బస్సులు వస్తాయి. బస్సులలో ఇతర ఊర్లకు వెళతారు. రోడ్డు సౌకర్యం లేని ఊర్లో వాళ్లు ఇతర ఊర్లకు వెళ్లడానికి ఎడ్లబండ్లను, సైకిళ్లను, మోటార్ సైకిళ్లను, ఆటోలను, జీపులను ఉపయోగిస్తారు.

SCERT TELANGANA

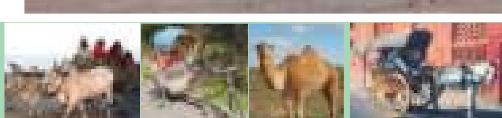

Bulls are used to pull carts. In some places horses are used to pull certain carts. Elephants, donkeys, camels are also used for travelling. Observe the pictures given below. Have you ever seen these?

బండ్లను లాగడానికి ఎడ్లను ఉపయోగిస్తాం. కొన్ని బండ్లను లాగడానికి గుర్రాలను కూడా కడతారు. ఏనుగులు, గాడిదలు, ఒంటెలను కూడా ప్రయాణాలకు ఉపయోగిస్తారు. కింది చిత్రాలు చూడండి. వీటిని మీరెప్పుడైనా చూశారా?

Nowadays, the usage of bullock-carts and horse pulled carts has decreased. Why? Think.

ఈ మధ్య కాలంలో ఎడ్లబండ్ల, గుర్రపు బండ్ల వాడకం తగ్గింది కదా!
ఎందుకో ఆలోచించండి.

In some villages the people use bus, van, lorry, tractor to attend the marriages and fairs. In few other villages they still use bullock-carts to travel from one place to the other.

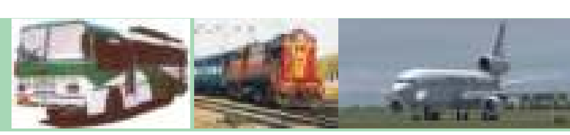

కొన్ని ఊర్లలో పెళ్లిళ్లకు, జాతరలకు వెళ్లడానికి బస్సు, వ్యాన్, లారీ, ట్రాక్టర్లలో వెళుతూంటారు. మరికొన్ని ఊర్లలో ఇప్పటికీ కూడా ఎడ్లబండ్లపైనే ఒక ఊరి నుంచి మరొక ఊరికి వెళుతూంటారు.

> Name the vehicles do you use to attend marriages and fairs in your village?
>
> మరి మీ ఊరిలో జాతరలు, పెండ్లిళ్లు వంటివాటికి వేటిపైన వెళతారు?

Some villagers migrate to other places in search of employment. They take the required goods with them, they travel by bullock-carts, tractors and vans. In some other places people travel by boats.

కొంతమంది వాళ్ల ఊరిలో పనులు దొరకక వేరే ఊళ్లకు వలస వెళుతుంటారు. ఇలాంటి వాళ్లు తమకు అవసరమైన సామగ్రిని తమతో తీసుకెళతారు. ఇందుకోసం ఎడ్లబండి, ట్రాక్టర్లు, వ్యాన్‌లమీద వెళుతుంటారు. కొన్ని ప్రాంతాలలో పడవల్లో కూడా ప్రయాణం చేస్తుంటారు.

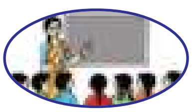

Is this the right way to travel? ఇలా ప్రయాణం చేయవచ్చా?

Observe the pictures given below. How are the people travelling? What happens when we travel in this manner? Think ...

కింది చిత్రాలు చూడండి. వేటిలో ప్రయాణం చేస్తున్నారు? ఇలా ప్రయాణం చేయడంవల్ల ఏం జరగవచ్చు? ఆలోచించండి.

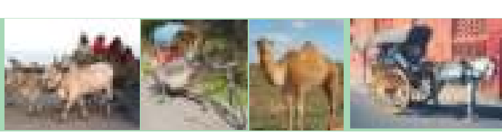

What did you learn from the above pictures?

It is dangerous to travel in this manner. We should not travel as shown above.

కింది చిత్రాలు చూడండి. వేటిలో ప్రయాణం చేస్తున్నారు? ఇలా ప్రయాణం చేయడంవల్ల ఏం జరగవచ్చు? ఆలోచించండి.

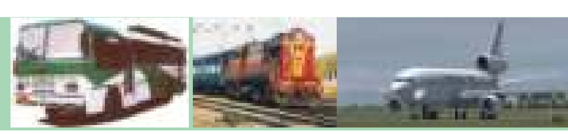

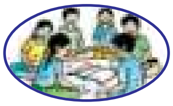

Were the vehicles in the past similar to the ones in the present? ఇప్పుడు మనం చూస్తున్న వాహనాలు గతంలో కూడా ఉండేవా?

Nowadays autos, scooters, bicycles, buses, trains, aeroplanes, boats etc. are used for travelling. Were these vehicles used in the past? How did the people in the olden days travel? Ask your elders and grandparents and know about the vehicles of their time. How did they travel in their times?

ఇప్పుడు ఆటోలు, స్కూటర్లు, సైకిళ్లు, బస్సులు, రైళ్లు, విమానాలు, పడవలు మొదలయిన వాటిని ప్రయాణాలు చేయడానికి ఉపయోగిస్తున్నారు. ఇవి పూర్వకాలంలో కూడా ఉండేవా? ఇవి లేని కాలంలో ఎలా ప్రయాణం చేసేవారు? మీరు మీ ఊరిలోని పెద్దవారిని లేదా తాతయ్యను లేదా ముసలివాళ్లను, అమ్మమ్మను, నాన్నమ్మను ఇలా ఎవరినైనా అడగండి. వాళ్లు చిన్నతనంలో ఎక్కడికైనా ప్రయాణించాలంటే ఎలా ప్రయాణం చేసేవారు? తెలుసుకొని చెప్పండి.

Can you do this? మీరూ ఇలా చేయగలరా?

Take a few match boxes. Join all the boxes with a rope or a wire as shown in the picture. Fix rubber lids of injection bottles to all the boxes as tyres. Tie a string in front of the boxes. Your toy train is ready to play. Pull the string and play. What other things can be used to make a toy train? Think ...

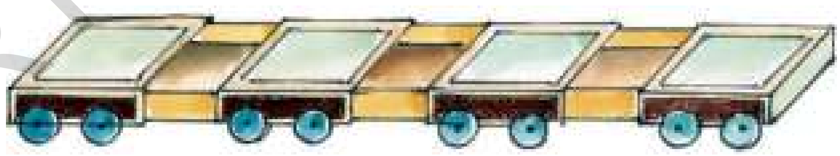

కొన్ని ఖాళీ అగ్గిపెట్టెలు తీసుకోండి. అగ్గిపెట్టెలన్నింటినీ ఒక దానితో ఒకటి దారంతోగాని తీగతో గాని కట్టండి. ప్రతి పెట్టెకూ ఇంజక్షన్ సీసా మూతకు ఉపయోగించే రబ్బరులను చక్రాలుగా బిగించండి. ముందున్న అగ్గిపెట్టెకు దారం కట్టి లాక్కుంటూ వెళ్ళండి. అగ్గిపెట్టె రైలుతో ఆటలు ఆడుకోండి. అగ్గిపెట్టెలతో కాకుండా ఇంకా వేటితో ఇలా తయారు చేసుకోవచ్చు? చేసి చూడండి.

SCERT TELANGANA

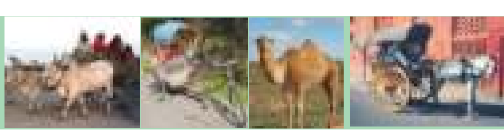

Key words (కీలక పదాలు)

1. Journey (ప్రయాణం)
2. Modes of transport (ప్రయాణ సాధనాలు)
3. Vehicles (వాహనాలు)
4. Air transport (గాలిలో ప్రయాణించేవి)
5. Vehicles that sail on water (నీటిమీద ప్రయాణించేవి)
6. Vehicles that run on the land (నేలమీద ప్రయాణించేవి)
7. Animals used for travel (ప్రయాణానికి జంతువులు)
8. Hazards / dangers of travelling (ప్రయాణాల్లో ప్రమాదాలు)
9. Modes of transport in olden days (పూర్వకాలంలోని ప్రయాణ సాధనాలు)

What have we learnt? మనం నేర్చుకున్నవి

- People use different vehicles to travel from one place to another.

  ఒక ప్రాంతంనుంచి మరొక ప్రాంతం వెళ్ళడానికి వాహనాలను ఉపయోగిస్తారు.

- Different modes of transport are used for journeys

  ప్రయాణానికి బస్సు, ఆటో, రైలు, విమానం, పడవ లాంటి సాధనాలను ఉపయోగిస్తారు.

- Animals like bull, camel ,donkey ,horse, elephant are also used as different means of transport.

  ఎడ్లబండ్లు, గుర్రపుబండ్లను కూడా ప్రయాణానికి ఉపయోగిస్తారు. అలాగే ఒంటెలను, గాడిదలను, ఏనుగులను కూడా అక్కడక్కడ ప్రయాణానికి వాడుతున్నారు. అయితే వీటి వాడకం తగ్గింది.

- Different vehicles are used depending on the distance to be travelled.

  ప్రయాణించే దూరం, అవసరాన్ని బట్టి వివిధ రకాల వాహనాలను ఉపయోగిస్తారు.

- Travelling in heavily packed vehicles with excess travellers is dangerous. Travelling in private vehicles like tractors, jeeps, lorries should be avoided.

  కిక్కిరిసిన వాహనాలలో, ఎక్కువమంది ఎక్కిన ఆటోలలో ప్రయాణించడం ప్రమాదకరం. అలాగే ప్రైవేటు వాహనాలైన జీపులు, ట్రాక్టర్లు, లారీలు మొదలయిన వాటిలో ప్రయాణం చేయగూడదు.

SCERT TELANGANA

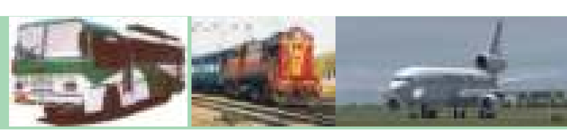

DO THIS (ఇవి చేయండి)

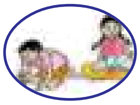

Conceptual Understanding/విషయావగాహన

1. What is journey? What are the vehicles you have travelled by till now ?

   ప్రయాణం అంటే ఏమిటి? మీరు ఏయే వాహనాల్లో ప్రయాణించారు?

2. Read the names of following vehicles. Write them in the table.

   Lorry, bus, auto, train, trolly auto, aeroplane, boat, donkey, horse, bullock-cart, helicopter, jeep, horse cab, bicycle, rickshaw, camel, elephant, tractor.

   కింది వాహనాల పేర్లు చదవండి. వాటిని పట్టికలో రాయండి.

   లారీ, బస్సు, ఆటో, రైలు, ట్రాలీ ఆటో, విమానం, పడవ, గాడిద, గుర్రం, ఎడ్లబండి, హెలికాప్టర్, జీపు, గుర్రపు బండి, గాడిద, సైకిలు, రిక్షా, ఒంటె, ఏనుగు, ట్రాక్టర్.

Run on the land నేలమీద వెళ్లేవి	Sail on the water నీటి మీద వెళ్లేవి	Fly in the air గాలిలో వెళ్లేవి

SCERT TELANGANA

3. Write the similarities and differences between a bicycle and a motor cycle.

   సైకిల్‌కు, మోటర్ సైకిల్‌కు మధ్య పోలికలు, భేదాలు రాయండి.

4. Which animals are used as a mean of transport?

   సైకిల్‌కు, మోటర్ సైకిల్‌కు మధ్య పోలికలు, భేదాలు రాయండి.

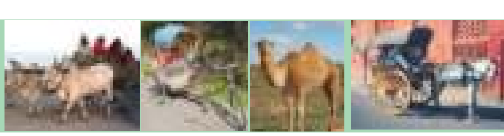

5. Observe the pictures given below.
చిత్రాలు చూడండి.

It is dangerous to travel as shown in the pictures because
చిత్రాల్లో చూపిన విధంగా ప్రయాణించడం ప్రమాదకరం. ఎందువల్లనంటే............................

....

....

....

Draw and colour the pictures /బొమ్మలు గీయండి. రంగులు వేయండి.

1. Draw the pictures of any two vehicles you like. Name them.
మీకు నచ్చిన రెండు వాహనాల బొమ్మలు గీయండి. పేర్లు రాయండి.

Information Skills - Project work /సమాచార నైపుణ్యాలు – ప్రాజెక్టు పని

1. Observe the vehicles that ply in your street for one hour on Sunday. Fill the table with the particulars.
ఆదివారంనాడు ఒక గంటసేపు మీ వీధిలో తిరిగిన వాహనాలను చూడండి. పట్టికలో రాయండి.

Name of the vehicle తిరిగిన వాహనం పేరు	No. of vehicles తిరిగినవాటి సంఖ్య

SCERT TELANGANA

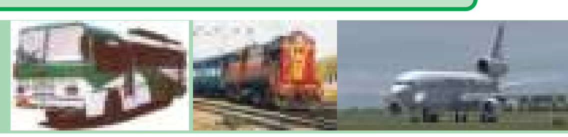

Name the vehicle you have seen the most? Name vehicle you saw the least?

ఏ వాహనాలు ఎక్కువగా తిరిగాయి? ఏ వాహనాలు తక్కువగా తిరిగాయి?

2. Make a cart and a bus with clay, card board etc. Exhibit them in your class.

బంకమట్టి, చొప్పబెండ్లు, అట్టముక్కలతో బస్సును / బండిని తయారుచేయండి. ప్రదర్శించండి.

Appreciation / ప్రశంస

1. We use vehicles and animals to travel. What should be our attitude towards animals?

ప్రయాణానికి వాహనాలే కాకుండా, జంతువులు కూడా ఉపయోగపడుతున్నాయి కదా! వాటిపట్ల మనం ఎలా ఉండాలి?

2. Whose models of bus/cart were best in your class? Why did you like them?

మీ తరగతిలో బస్సు / బండి బొమ్మలు ఎవరు బాగా తయారు చేశారు? అవి మీకు ఎందుకు బాగా నచ్చాయి ?

Ask a question / ప్రశ్నించడం

1. Abdulla went to his grandpa to know about the vehicles that were used in olden days. What questions Abdullah might have asked his grandpa?

గతంలో ప్రయాణించడానికి వేటిని ఉపయోగించేవారో తెలుసుకోడానికి అబ్దుల్లా తాతయ్య దగ్గరకు వెళ్లాడు. అబ్దుల్లా తాతయ్యను ఏమేమి ప్రశ్నలు అడిగి ఉండవచ్చు.

I can do this / నేనివి చేయగలను

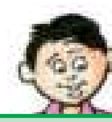

1.	I can tell about the moving vehicles in our area. మా ప్రాంతంలో ఏ ఏ వాహనాలు తిరుగుతున్నాయో చెప్పగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
2.	I can explain about the modes of transport. I can write them in a table.	Yes/No
2	ప్రయాణసాధనాల గురించి వివరిస్తాను. వాటిని పట్టికలో రాస్తాను.	ఔను / కాదు
3.	I can draw the pictures of vehicles. వాహనాల బొమ్మలు గీయగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
4.	I can tell which vehicles people use on different occasions. ఏయే సందర్భాలలో ఏయే వాహనాలను ఉపయోగిస్తారో చెప్పగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
5.	I can explain which animals are used for travelling. ప్రయాణానికి ఏయే జంతువులను ఉపయోగిస్తారో చెప్పగలను.	Yes/No ఔను / కాదు
6.	I can ask questions related to different means of transport ప్రయాణసాధనాలను గురించి ప్రశ్నలు అడగగలను.	Yes/No ఔను / కాదు

SCERT TELANGANA